

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1424
Duo feik

R. M. K. I.

403.

1. példány.
(Teljes.)

87

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

LVII, A.

F. 8.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Handwritten signature

ARM I. 703.
KERÉZTYENI

IMADSA

GOS KEONYV.

MELYBE,

SZEP AYTATOS

KEÖNEORGESEK, HA

LADASOK, ES TANY-

lagoc foglaltatnac,

ES

REOVID TANY-

SAGH.

MINT ISMERHESSE

MEGH AKAR MELY EGY-

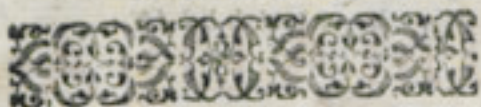
luggi emberis, az Igaz

Hitet.

GRECE.

Nyomtattatot, Widmanstadius Georgi
altal, M. D. C. VI. éztendocbe.

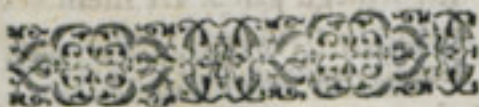

Hieron. contra Lucifer.

cap. 6.

Ha igazan binném, a mit hisse, mi-
kor az en istenemmet kőndrgde, sinemet
megh tiztítuán, Mellieimet verném, or-
csamat keontuk hullatással contegzném,
Az en Vram lába eleot le borulnéc,
siralminemmel mosogatnám, haiaimmal
teorleném Zent lábait, Az eo kereztíhez
ragazkodnám, es ezt, addigh el nem bo-
csatánám, mygh lrgalmaffagot nem nyer-
néc.

Most pedig, gyakran imadsagom-
ba, a piaczon serral elmém, gyakran sa-
mot vét, es valamely gonosz gondolatul
el ragasztatnám, oly dolgotba foregh, mel-
lieket, sűgien esak meg his mondani.

AZ NEMZETES, ES BEO-
CSÜLLETES

KAPIAN-
NA AZZONI-
NAK, AZ TEKINTETES

HETHESI PETHE LAZLO,

ORMOSD VARA SZABAD VRA, ES
Cziafzareo Felleghé, Mezei Hadnaggia,
fzerelmes hazas Tarsanac, Nekem
Tisztelendeo Azzoniom-
nak,

AZ VR ISTENTŰL BO-

dogh hofu életet, es Eoreoc dúcséof-
seghet, kiuanoc.

Z FELSEGES ISTEN,
Zacharias Propheta al- *Zach.*
tal reghen azt ighirte, *12.v.10.*
hogy a kinec siuét a
Christus által, ki conteot Z. Lelec *Rom.1.*
Isten, megh szállia, azt Isteni keo- *v.26.*
nicorgésre, aytatos es buzgo imad-
kozásra tanittia, s' fel gerieztii: Mert

vgianis ſinteminkent a termeofa,
vizi nedueſſéghe nekül ſemmi io
giümeolcſcot nem terempt; mint
a thagoc, teſti eledel nekül megh
ſakazkodnac; mint a lép méz ne-
kül; a keofal mēſ nekül, es a Teſt
elteteo Lélec nekül, creotlen, es
haſfontalan: Szinte vgy, a kerez-
tien ember lelkeis, ſemmi ioſág-
ba nem, giarapodhatic, ſemmi
giümeolcſcot nem, teremphet,
ſemmi alhatatos tekelleteſſéget
nem nierhet, keoneorges es imad-
ſagh nekül.

Ezt a Zent Lélec Iſtentül ighirt
aiandekot, Kegielmedbe, nylvan
megh tapaztalom. Nemzetes es
beocſülletes Aſoniom; Mert mi-
nec yranna az éleö Iſtennec veg-
hetetlen io volta kegielmedet,
méghe az Annia mehébe maganac
valasztuan, a Reghi kereztien val-
lafnac igaz elmeretire hoza, az
igaz vallaffal egietembe, olly ay-
tatof-

tatosságot, es Imadsághnac lelkét
oltá, es plantala földbe, hogy a
keoneorgésnel, es Isteni szolgál-
larnál, nagjób lelki vigasagod, es
geoneorúseged ne lenne; Mely
aytatosság által, a kegielmed lel-
keis, mint a Moyses orezaia, az Isten- *Exo. 34.*
tennel való befelegetés által, vgy *v. 29.*
megh ríztittatic, es megh vilago-
sittatic, hogy abba, mint valami
atnél tükeorbe, es szép eleuen ab-
razatba, akar kys, künnien megh
lathattia az igaz tudomannac, es
ezzel be oltot Zent Lelec Isten-
nec, erejét, es indulattiat.

Ennec okaert, minap kegiel-
med itt GRÆCZBEN letébe, pa-
naşolkoduán, mind maga, s' mind
a teob Magyar orşághi keresztie-
nec neuével, mely földön es rit-
kan talaltatnec a mi Nemzetünc
keozt, keresztieni imadságos keo-
niuecske, Engemet arra inte ke-
giel-

gielmed, hogy efféle aytatos ke-
reztien keoniueczket írned.

Es iollehet, sok mindennapi
küleomb küleomb foglalatosla-
gim vannak ez helybe, Mind az
altal, a kegielmed es teob aytatos
~~kezeztienec~~ keresenec helt aduan,
teob dolghaim keozt, egynéhany
aytatos keoneorgéseket, es hala
adafokat sjevec ezue, nem csak
a Reghi zent Atiac irasibol, de legh
feokeppen, a Zent Irásbol, hogy az
Istennec, az Isten sjaibol sjarma-
zot ighieckel keoneorgenenc,
Mert noha a keoniú felire fol nem
iegieztettem mindenut a Z. Iras
helicit, de mind az által, e keo-
niube foglalt imadsagoknak, csak
nem minden része, a zent Irásbol
vétetet.

Miuelhogy pedig a kegielmed
intése, es kiuansága leon feo oka
ez munkacskanac, a The Kegiel-
med neuenec akaram ez imadfa-
gos

gos keoniuet aianlani es írni, Ke-
gielmed által pedig, a teob Ma-
giar Országban lakozo kereztie-
neknek, A végre, hogy mikeppen
a Zent Irásba, két A N N A aßony
adatic peldauul minden rendbe-
lieknek az imadkozásban; Eggic *1. Reg. 1.*
az Oo törvénybe, mely maghtalan *v. 10.*
léven, keoneorgése által Istentül
Samuelt nieré; Masic pedig, *Luca 2.*
Christus Vrucideiébe, mely sün- *v. 36.*
telen valo imadközafauul, azt nie-
re, hogy a testbe colteozcot Istent,
seméiuel megh látna; Azonkep-
pen kegielmedis, ezeknek neuet
viseluen, aytatoslagokatis keoue-
se, Es mikeppen azoc tükeori, es
peldai voltae réghen, az aytatos
imadközoknac, Vgy kegielmedis
a mi niomorult hazánkba, tükeo-
re legien az aytatos Aßonyallatoc
rendinec.

Az felséges Isten Kegielmedet,
sereelmes hazas tarsauul, edes mag-

zatiual, es minden kereztien ren-
deckelegietembe, tarsa megh az
igaz Hirben veghigh, es algia megh
io eghesleges, bekeseget, io feren-
tles hosu elettel e vilagon, A maas
vilaghon coreoc Düelcofleggel, es
Bodoghsggal. Græczben, 1606.
eztendeoben, Z. Georgy háuanae
25. Napian.

Kegielmednec co-
reomest folgal

PAZMAN PETER.

E KEO.

E KEONIVBE FOGLALT

IMADSAGOKNAK MŰ-

tato Tablaja.

TTZ RESZRE OSZ-

TATIK E KEONIV.

ELSEO RESZEBE. Mivelhogy

minden keoneargélnec feie

Az mi Arianc, megk mondom, mint kel-
lien ezt ertelmesen es aytatoson mondani,

Folio 2

Az Vducozlegy Mariat, minemű ertelem-
mel kellien mondani,

fol. 11

Azent kerézt islet, melliet imadsagunc
eleot magunkra vetiunc, mint, es mi okon-
kellien reanc vetiunc,

12

MASODIK RESZEBE, Reggeli,
es Estueli Imadsagoc vannac.

Het Reggeli Imadsagoc,

27

Az Eorzeo Angial segitsegbeért valo keo-
neorgefée,

31

Z. Agoston hala adása, az Angial gondnise-
lefert,

32

Estueli Hala adas,

34

HARMADIK RESZEBE, az Is-
tennec, in tetemeniert valo Hala
adasoc vannac.

† 5

Az

Az Isteni termetbenec felszegherül valo El.
melkedes, 37

A Terempeferti, es Tapláláferti, hala adas, 39

A megb váltáferti, hala adas, 40

A megb szenteléferti, hala adas, 43

A **Te Deum** laudamus, 45

NEGIEDIK RESZEBE, a Prædi-
cationhoz, es Z. Aldozaéhoz tartozo
imadsagoc vanna.

Mikor az Templomba megiúnc, mint kell.
lien keoneorgenünc, 47

Imadsagunc, es egieb dolgunc eleot valo keo-
norges, 47

Prædicatio eleot valo keoneorges, 48

Prædicatio utan valo imadsagh, 50

A Mise eleot valo keoneorges, 51

A Mise kezdetin, es minden ressein, mint
kellien keoneoreoghünc, 51

A Nicaabeli geolekeozet vallása, 54

Mikor az Vrat fel mutatiasac mint keoneo-
reoghünc, 58

Az Vr fel mutatása utan, a mi üdneozi-
teone kin szennedesinec, Isten eleot valo be
mutatása, 59

Az Iesus neuerül vale aytatos imadsagh, 65

A Misenec Ceremoniairul, 64

EOTEODIK RESZEBE.

Csak aze magiaraZom megb mint kellien az
alua-

olvasot mondani, 71
Mint imadkozzunk a Reggeli, Deli, Est-
vetszendites kor, 82

HATODIK RESZEBE, Magunc
lelki iauaiert valo keoncorgesse
foglaltatnac,

Az Igaz Hitert,	84
A Remenyseget,	85
A Ketséghven esis ellen,	87
Az Isten felelemert,	88
A szeretetert,	89
Haborsaginc esender menyedeseert,	90
Az igaz Engedelmeesget,	92
Az Alazattassagert,	92
A lelki szilydsagert,	93
A Ioba veghigly megh maradasert,	94
Az Eordeoghly kishirtetec geozeodelmeert,	94
A Testi kishirtetec ellen valo diadalomeert,	95
A Tisztta eletert,	96
A Vilagh kishirteti ellen,	97

A Het feo vethec geozeodelmeert,
Tudni illic.

A kenetységh ellen,	97
A Feosueniségh ellen,	98
A Torkosságh ellen,	98
A Faltalanságh ellen,	98
Az Irgyisegh ellen,	99
A Haragh tartas ellen,	99

A Jo-

A Iora valo Restsegh ellen,	99
Beteghseghbe mint kellien felebaratunkal bannunc,	100
Beteghseghbe, Bünyne becsanattiaert valo keoneorges,	103
A Halál felelme ellen,	103
Az Eoreoc bodoghsegh kiutaságha,	104
Beteghseghnec bekefeghes sennedeseért,	106
Az Istenes halálért,	107
Halálra itilt ember imadságha,	108
Z. BRIGITTANAK az Istenes ki mulásért X V. ssep, aytatos, keoneorgése,	109
HETEDIK RESZEBE, a kezdő- seghes iokért valo imadlagoc foglaltatnac.	
Bekefegert, es Pogani ellen valo diadalomért,	116
Vgian aZonért, a Solcarbol,	118
Az Oo Teoruenbels hiuec keoneorgesi, vgian aZonért,	119
Muskeoneorges, aZonért,	121
Victor Vticensir keoneorgése, vgian aZonért,	123
ATeneligése ki giomlalaesert,	124
Az Eghez AniaZentogyhaZért,	126
Az igaz lelki Pasztorokért,	126
A Feiedelmekért, es Tízti viseloekért,	128
Deogh halálnac el tanoztatasaert,	129
A Feold	

A Feold giimeoleseért,	129
Eseért,	130
Az Egbi haborn ellen,	130
A búncoseoc meg h tereért,	131

NIOLECSZADIK RESZE BE,

A mi hozzanc tartozokért valo imad-
sagoc vannac.

Szüleinkért,	132
A Iambor házafoc imadsagha,	133
Magzattokért valo keoneorges,	133
A Maghtalanoc keoneorgése,	134
Eoznegiec es aruac imadsagha,	135
Nehezkesec keoneorgése,	136
A Rabokért,	137
A Betegbekért,	137
A meg h keseredetekért,	138
Ellenszeghinkért,	138
Az von iaroc keoneorgése,	139
Christusba el nughot Atiankfiaiért,	140

KILENCSZEDIK RESZE BE,

A Gionashoz, es Vt vacforaiahhoz iarulo
ember, keoneorgesi vannac.

A Gionashoz keszuleoc keoneorgése,	141
Bünunc bocsanattiaért,	143
Az Oo teoruensibeli panitentia tartoc imad- saghi,	146
A Gionashoz mint kellien keszulni,	147
Minec vanna a gionashoz keszulünc, mint kellien	

kellien imadkoznunc,	165
Gionat után való keoneorgesec,	167
Az Vr Vacsoaraia vétele eleot való imadsa- goc,	169
Mikor az Vrat hozzánc véslic, mint kel- lien imadkoznunc,	173
Az Vr vétele után való imadsaghoc,	174
TIZEDIK RESZEBE. A peni- tencia tarto Soltaroc, es a Litaniac foghlaltatnac.	
Z. Davidnac, Hét Penitencia tarto Soltá- ra, Enekbbe serezne,	178
Az Aniazentegyhaz Litaniayrul.	184
A keozonefeghet LITANIAK,	199
A megh dicsosolt ZENTEK segitsegeért, való keoneorgesec,	196
Az Angyaloc seghitsegeért,	197
Az Apostoloc, Martyroc, Vallasteoneoc, Szü- zec innopin való keoneorgesec,	198
A IESVS neuerül, való Litania,	201
Bodogh AZZONIRVL való Litania, melliet a Lauretomi templomban minden nap enekelnec,	205
Mat Litania Bodogh AZZonirul,	209
AVE MARIS STELLA. es az Aniazentegy- haznac Bodogh AZZonirul való Hymnus, Enekbbe serezne,	213

E KEONIVBE FOGLALT

TANYSAGOC TAB-

LAIA.

- A mi ATIAK** veghin, miert nem mon-
ginc, amazz, **Mert tied az orfagh,** Fo-
lio 10
- A Z. kereszt leles,** az Apostoloc ideietul fo-
ghua mindenkor magokra vetetté a bi-
net, fol. 12. 13
- Ez a sel,** az Eordogheot el üzi, Beteghsege-
ket megh giogit, **A kire vetic,** azt megh sen-
tels, **A mint sok Csudatkal** megh mutatta
az Isten, fol. 15
- A Zenteli Vyr** alul az Apostoloc ideietul
foghua, sok csudac leotter, fol. 20
- Miert sentellinc** megh a Teremptet allatot,
fol. 24
- A MISE** mi legien, fol. 64
- A CEREEMONIAKAT** eot okbol rende-
lle a Hinec, fol. 65
- Az Apostoloc ideietul foghua, OLTA-**
RON szoktat a hinec az Vr vacsoraiat
aldozni, fol. 66
- Miert Ginitnac GIERTIAT** a hinec,
az Aldozatkor, fol. 68
- Eleitül foghua ARANI,** es draga edeniek-
be aldoztat a keresztienec, fol. 70
- A Papoc eleitül foghua PILYST** viseltec,
es mi

és mi okoil,

fol. 72

Mit iegier nec, i' mire valoc, a Mísebe va-
lo Ceremoniá, és eolteozetec, fol. 75. 76

Az **OLVASO** réghi, és Istenes talalmáni,
fol. 80

A **BETEGECKEL** mint kel. bauni,
fol. 100

A **GIONASHOZ** miért kel giakra-
iarnunc, fol. 149

Mint kellien ehez képsülnünc, fol. 148. 153

Miert kellien minden nap mezb. balgati
a Z. Míset, fol. 159

AZ **VR VACSORAIÁHOZ** giakra-
kel iarulnunc, fol. 160

A **BUNEOK** el tanoztatására valo ornos-
ságoc, fol. 163

A **LITANIA** mi, és mely réghi dologh le-
gien, fol. 184

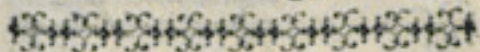
A **MEN, ALLELVIA, HOSANNA**
mit iegier, fol. 189

Az Irsnác súp Intéfi, minden rendbeliek-
hez, fol. 221

REOVID TANVSAGH, az Igaz Híet
mint ismerhesse mezb, akár mely egnügiü
emberü, fol. 225

EL-

ELSEO RESZE.

A MI ATIANKRVL, ES A
ZENT KERÉZT IELERVL:

*Mint kellien a Mi atian-
kat, ertelmesen mondani.*

MIVELHOGI MI, CSAK *Rom. 8.*
 azt sem tuggiuk, mit kellien a mi *v. 26.*
 vrunktul kérniunk, az Atia
 Istennek beolesesége, a mi megh váltonk, es
 Isten eleot valo szoszollonk, tanítani akar-
 uán a mi tudatlanságunkat, ama keozcon-
 seges, mindennapi imadságot adá elonk-
 be, Mi Atiánk kiugy menniegh-
 be: melybe foglalá reouideden, mit, es
 minémü rendel kellien Istentül kernünk: *1. Ioan. 2. v: 1.*
 Vgi annira, hogy, a mint Z Agoston iria, *Mat. 8. v. 9.*
 noha küleomb szockalis keoneoreogh- *Luc. 11. v. 2.*
 tünk Istennek, de annál egiebet nem kérbe- *Augst. Epist.*
 tünk, a mi ebbe az imadságba van foglal- *121. ca.*
 na, es a ki e szerént keoneoreogh, attul *12.*
 ne fellien

E L S Ő

*Matth. ne fellien, hogy eo nekiis azt fellellicék amit
20.v.22. a Zebedeus fiainak, Nem tuggiátok
mit kértek.*

*Ezt pedig, a reonid keoncorgést, min-
niátan tuggiuk, es mongiuk naponként,
de sokan, vagy nem értik, vagi megh nem
gondolliák, ennek elreit et meltoságot, beol-
ciséget, ereit, es melységes titkait: An-
nak okáért, reonideden megh mondom, mi-
nemü elmelkedéssel, ertelemmel, es lelki
aytatós indulattal, kellien a keresztien
embernek mondani, a mi attiánkat.*

MIATTIANK, KI
vagy mennieghbe.

*Job. 5.
v. 9. E N Vram, terempteom, noha csu-
dálatos, es megh foghatatlan vagi,
Job. 9. minden cselekedetidbe: Noha
v. 6. beolcseséged, es hatalmasságod, megh
geozí az emberi erelmet: Mindaz által,
Psalms. kegies io voltod, irgalmasságod, es hoz-
144. zánk való szerelmed, sokkal felliül halag-
v. 9. gia égieb cselekedetidet.*

Ezt hogy

Ezt hogy megh mutatnád irgalmas-
ságnac attia, Engemet szegényi alá valo te-
reimptet allatodat, nem csak a teremptés
által, de seoképpen az vyonnan születes,
es eleuen hit által, fiaddá fogadál, a te eg-
gietlen egy természet szerént valo fiadnac
pedigh, attiafiáua, hogy nem csak fiadnac
neueztetném, de vgian valoba te fiad len-
néc: Es hogy az Atiay kegies néűnek em-
lekezetuel, a te szerelmedre, es bizoda-
lommal valo keoneorgésre inditanál, azt
parancsolád nekem, hogy tégedet atiam-
nac hinalac. Olyatiámnac penig, kinec
gond viselése, es hozzám io volta, annira
szorgalmatos, hogy a testi atiac hozzád
kepest, ingien atiaay neuet sem erdemel-
hetnec:

Annac okáert, en menniei atiam, csak
egiedül teged meltan hilac atiamnac: A-
braham nem tudot engemet, Iacob nem
ismért engemet, nem tutta azen Aniám,
mint oltottál, es formaltál te engem, az
eo mehebe.

Te taplaltál engem, es vezerlettel mind
ez oráigh, vgi fel jedzettod az en neue-
met, hogy kőnniebben el feletkezhetic
akár mely anyais, magzattiátul, hogy sem
te en rollam.

*Heb. 2.
v. 1.*

*1. Ioan.
3. v. 1.
Jerem.*

*3. v. 4.
Matth.
6. v. 19.*

*Ioan.
20. v. 17.*

*Matth.
23. v. 9.*

*Isai. 63.
v. 16.*

*Iob. 10.
v. 10.*

*2. Ma-
cab. 7.*

v. 22.

*Isai. 49.
v. 15.*

ELSEO

Ha azért Z David, a király meltosá-
gért zent neuedet álduan, méltan azt
mondgia vala, felfegednec. Vram, ki va-
gioc en, hogy ennire fel emeltél engem?
Micfoda Vram az ember, hogy csac me-
gis emlekezel rolla, es szemedet tea ve-
ted? Mentül meltábban mondhatom en,
felfeges Vr Isten, ki vagioc en Vram, hogy
te fiaddá es eoreokeoscoddé fogacz en-
gem? hogy ily igen fel magasztalj engem,
minden e világhi dücscollegh, es mel-
toságh feoleot?

2. Reg.

7. v. 18.

Psal. 2.

v. 5.

Psalms

143. v. 3

Iob. 14.

v. 3.

Aldot légy, en menniei zent atiam, a
te veghetetlen io voltodért. Enis azért,
bizuást sükségimben hozzád foliamom,
minden niaualiámba oly batran varoc o-
talmat, es segítséget teolled, mint édes at-
iamtul. A te atiaiy gond viselésed alatt,
batorlagoson élec: Te kezzedbe aianlom
minden dolgaimat, Te oktas, te taplali, te
vezérli engemet, es mikor sükséges, ati-
ai ostorral meghis fenycz engem: Ne en-
ged pedigh, szerelmes atiam, hogy a te
gond viselésed alol, a tikozlo fiuual, el
kiuankozzam. Ha giarlosagombol teolled
el szakadnékis, te irgalmasságnac attia lé-
ven, mutasd meggh attiaiy kegyélmedet,
es foga-

es fogagi ismég keduedbe. Ha e világhi
 Atiac, azeo fioknac iauára, szorgalmatos *Luc. 11.*
 gondot viselne, es kérelmeket megh hal- *v. 13.*
 gattiac, Te se vtald megh, en menniei at-
 iám, az en keoneorgélemet, Enged, hogy
 vgi élyec, hogy méltan tégedet Atiamnac
 hiassalac, mint szerelmes fiad, teged keo-
 uesselec vgi éluen, mint a vilagosságnac *Ephej. 5.*
 fiahoz illic. Ne szenved, Vram, hogy go- *v. 1. et 2.*
 noz életemmel ebbeol a meltságbol, a
 réghi gialázatos allapatra teriec, melybeol
 zent fiad által ki hoztal engem, mikor fi-
 adda fogattál. Ne enged, hogy téged *Malas.*
 tizteletlenséggel illetuén, megh vessélec, *1. v. 6.*
 hanem szeresselec, tiztéllielec teged, mind
 holtigh, mint Atiamat.

Es miuel hogy nekünc feienként,
 kozeonséges Atiánc vagy, mi pedig
 minniaian attiafiac vagiunc, egi atiatul *Matth.*
 szarmaztunc, es vyonnan születünc, *23. v. 8.*
 Azon bodogsagnac eoreokeosi vagiunc,
 mely veghetetlen léuen, megh nem kisse-
 bedic, noha minniaian az attiafiac resse-
 sülnec ebben, Agi en Istenem, atiafi-
 ui szeretetet süüembe, Enged, hogy sen-
 kit, se se gént, se kudust, soha megh ne
 vtalliac, hanem mint attiamfiat, scot,

mint felséged fiát, eotet szerésslem, tyztel-
liem, es irigység nekül, minden iauat ki-
uanniam.

1. Pet. 2. Mivelhogy pedig, Vram, te az éghbe
v. 11. lakozol, azen Atiai coreokségem, es hailé-
Heb. 13. komis, nem egiéb a menniei országnal, It
v. 14. pedig, samkiutésbe, sarandokságba le-
Miche. uen, nincz coreokeos lakásom, Enged,
2. v. 10. zent malasztod által hogy az en kincsem,
Colof. 3. béuem, eskiuanságom, menyben legiém,
v. 1. ez el mulando arniec világhoz pedig,
mint idegen feoldheoz, ne ragazkoggiám,
mint e világnac fia. Hanem süntelen
ama te csudalatos draga keouekbeol ep-
piter varasodba, a menniei Ierusalembe
kitankozzam, mint a somiuh saruas, a
kut feohoz: Mert vgianis Vram, ha a te
samkineter fiaidnac teomleoczét, az ok-
talan állatoc istalloiat, a feoldet, enni
fok sepséggel fel ekesítetted, ily szép me-
niezettel, tudni illic a finies csillagokkal
Apoc. 21. v. 23. tündeokleo égghel, befeodted, Mentül
Eesai. seb, es geoneorúségesb, a te coreocke va-
lo meniegzeodre, szépen fel kesítettet
64. v. 4. házad, melynec vilagossága, es ekessége,
1. Cor. te magad vagy, es az eo coreomét, emberi
2. v. 7. elmeclak megh sem gondolhattia.

SZEN-

Szenteltessék te neved.

Mint hogy azért Vram, az Atia tisztessége, az eo fiára háromlic, es a iambor tiu, tiszteli az eo attiat, kívánnia, hogy egiebekis cotet beocsüllyec, *Proner. 17.v. 16.*
 megh esmérick, féllick, es dücsöycesek:
 Legh eleoseor, azon kerém felsegedet, hogy a teßent neved, kit az égh, es seold süntelen magasztal, a mennyey karoc nyugodalom nekül aldnac, es dücsöoitnec, Mi bennünc, es mi általunc tiszteltesséc, s' fel magasztaltasséc, ne gyalasztasséc mint a haladatlan fiac gonosságából. A mi életünc vgytündeoklyec az emberce eleot, hogy *Rom. 2. v. 24.*
 látuan a mi tekelletességünket, dicshitnec teged, es a Z. Péter kívansága szerént, a teollünc el fakattac. semmit ne lassanac mi bennünc olliát. melibül teged karomlianak, hanem a mi életünkbeol teged fel magasztallianac. *1. Pet. 2. v. 12.*

Tudom en Istenem, hogy nem sükeolkeodól az emberi dicshitet nekül, mert ha en nem dicshiteléstéged, a te Z Angiálid faradhatatlan dicshit, es algiak & nevedet, az eghek hirdetik dücsössegedet. Az egghi

E L S E O

éggi madarak, a folio vizek, a feold es a
co giűmeolcsi, nem egiebek, hanem a te
hatalmassagod, beolcséséged, io voltod,
irgalmasságod hirdeteoi. De miuelhogy az
embert minden lathato terempter állatok
keozt legh inkább fel magasztalád Vram,
es eotet mindeneknek vráua teod, melto
hogy coys téged mindeneknél inkább di-
csirien, es fel magasztallion: Aggiad azért
en Istenem, hogy enis mindenek eleor, es
mindenek feoleor, a te neuednek megh
sientelését kiuanniam, a te akaratomnak be-
telliesítését sio miuhozzam.

Geriezd fel, Vr Isten sűűnkbe, a te
neued felelmét: Tizticsd megh nielűűn-
ket, a menniey tűűzel, mint régen az Isaias
aiakát, hogy egi sűűal es sűűel, minden
nemzetséged, tendec, es országok megh is-
mérienek, algianac, dicsiryenek, es fel ma-
gasztallianak téged: A te zent, es rettene-
tes neuedet, sientelliéc es beosűűlliéc: Ha
mi io pedig a té aiandekodbol, ben-
nűűne találtatic, ebbeol, nem mi, hanem
a te felséged neue magasztaltasséc, mi re-
ánk pedig, haladatlansagunkért, sűűllion
Orcza pirulas.

*Isai. 6.
v. 6.*

*Psalms
110. v. 9.*

*Psalms
113. v. 9.
Daniel.
9. v. 7.*

Leoieon

Jeoion te országod.

KEornüül fogtác Vram, a mi zegéni lel-
küinket sok kegyetlen ellenségee, kik
vralkodni akarnac raitunc. A Test, világh,
tordeogh, süntelen ostrommal megh a-
karnac hodoltatni.

De te menniei Királi, királioé királlia, *Apoc. 19. v. 16.*
e kegyetleneket verd el rollunc. Csak te
vralkoggial zent malaztod által a mi szü-
lünkbe, Legien bennünc a te országod, es *Luc. 17. v. 21.*
mi feienként tieyd legiünc, neked megh
hodolliunc, a te gondviselésed igazgasson
minket, a te z kezéd otalmazzon minket,
a te teoruenied vezérlien minket, csak te
lakozzál a mi lelkünkbe, es ne légien eb-
be semmi helye a világh feiedelmének a Sa-
tannak, Te legy a mi értelmünk vezére, a
mi kívánságunk határa, a mi szüünknek
coreokeos királlia:

Es bizoniara Vram, miuel hogy drá-
gakincesen, a te zent vereddel, nagy erős
harczon niertél, es megh szabadítottál
minket, melto hogy te vralkoggial mi rai-
tnnk tellies eltünkben. Te néked engeg-
giünc, szodat fogaggiuc, a te országod, me-
ly nem az etelbe es italba, hanem az igaz-
Rom. 14. v. 17.
B sagba es

Luc. 17. v. 21. ságba es bekessegbe aal, mi bennüne el kezdessec e világon, es a te z fiad igireti szerént, mi bennünc legien.

Psalms 64. v. 15. Ki mulastunc vtán pedigh, idleon mi reanc szarandokokra, ama te coreoktül fogua megh kizitet országod, melybe teged, szinrül szinre látuan, be telliesedünc a te hazadnac beosegével, megh eléghzie a mi nyughatatlan kiuanságunc te veled öreok életnec folio kut feieuel, es ama drága keotekbeol eppitit varastnac geoneorúségével. *Psalms 118. v. 15.* O aldor országh, o mely geoneorúségesec Vram a te hailekid: *Psalms 35. v. 10.* Megh szakazkodie ennec kiuansága miat *Isai. 49. v. 10.* az en szüuem, mert vgt kiuankozie a te orszagodba, mint a szomia szaruas a folio kut feoheoz. *Apo. 21. Psalms 41. v. 1.*

Légien te akaragod, miképpen menybe azon képpen feoldeonnis-

Iob. 9. v. 6. A feold, az Egh, es éghi csillagoc szolgálnac Vram néked: Tiztelnec téged az Angiali karoc, renegnec elleotted az eghek, es a teremtet állatok kőozt, csak az emberi vakmerőség tusakodie elened. *Psalms 118. v. 9.* *Iob. 26. v. 11.*

De Vram,

De Vram, a te hatalmassággoddal,
 a mi délczegeh akarátunkat, es ellened tu-
 sakodo szandekinkat, változtasd el. En-
 ged, hogy miképpen az eghben lakozo bo-
 dogságos seregec, csak a te akarátodat né-
 zik, Vgi mys kéket az ellened partolkodo
 Angial székibe valasztottal, minden igiéke-
 zetünkbe csak arra uigiazzunk, hogi a te
 akarátodat es parancsolátodat, nem a mi
 testünckéuanságot, Nem e vilaghi embe-
 rec iteletit, Nem a gonozoc intéfit, vagi
 példait, nezzüc, Hanem tekélletes szünel
 megh vtalliuc, valami küleombeoz a te
 teorueniedbe megh ielent tezzésedtül.
 Agy alhatatoságot Vram szüünkbe, hogy
 minden ostorid, es probaid keozt, czen-
 dez elménel mondhaszuc, Vram legien a
 te akarátod, es nem az enim. A mint né-
 ked tezzic vgi légien, es mind ezekért lé-
 gien aldót zent neued. Mivel hogy pedig
 Vram, a te akarátod nem egiéb, a mi szent-
 segünknel, tiszticz es zenteld megh lel-
 künket a te zent malasztoddal, hogy a te
 akarátodat tekélletesen megh ifinériük es
 hien be telliesicsük.

Matth.

26. v. 39

Iob. 1.

v. 21.

1. Theff.

4. v. 8.

*Mi kenierünket, minden na-
piat, adgiad nekünk ma.*

Isai. 38. **M**Int az éh fecske fi, vgi kialtoc hoz-
v. 14. zád, en menniei szent Atiam, mert
 mind testi taplalást, s' mind lelki eledelt,
 csak te teolled várocz. Iol tudom Vr Isten,
 hogy hazontalan minden faratsagunc, es
 a feoldel valo bailodásunc, ha te io vol-
 todbol beoséges aldomasoddal megh
 nem zaporitod, es örzed munkánkat.

Azért, te hozzád foliamunc, te ku-
 dusid leuén, teolled kénieret kerünc. Nem
 sok gazdagságot, nem nagi Vraságot, nem
 sok féle eledellel terhelt aztalt kerünc, ha-
 nem csac mereteletes testi taplalást, a vég-
 re, hogy szeginség miat megh fogiatkoz-
 uán, masén ne ragadozzunc: Mert iol tug-
 giuk, hogy aki gazdagságot kjuán, ighen
 künnien az eordeogh teoriben esic.

Lelkünknekis pedig, felséges Vr Isten,
 ad megh amaz igaz eghbeol szallot kénie-
 rét, ama természet foleot valo kénieret,
 melliel a te zent vacsorádba hizlalod lel-
 künket. Bocsas tanítókat, kik megh szegiéc
 beoudn az ehen varóznac a te szent ighid
 kénieret.

1. Tim.

6. v. 8.

Prover.

30. v. 8.

1. Timot

6. v. 9.

Matth.

6. v. 11.

panem

super

substan-

tialem.

kenierét, miuehogy nem csak kenierrel
 él az ember, Hanem a te zent ighiddelis,
 Es miuehogy eddig, a pikozlo fiuual, diz-
 no eledellel, fertelmes vetkekkel, e világhi
 geoneorúséggel töltöztűnc, es zabaltunc,
 Az Egyptombeli Sidockal büdös hust,
 keseru hagimát öttűnc, es effele artalmas
 eledel, el veotte szálnunc izit, Agy men-
 niei kenieret Vram, a mi szegini lelkűnk-
 nec, hogy megh kostoluán, es megh izelit-
 uén a te io uoltodar, megh elegeggiec te
 veled. Minden napi légien pedigh ez, a mi
 lelkűnc keniere, hogy ne csak testűnkbe,
 de lelkűnkbeis szüntelen reolled taplal-
 tassunc: Mert ha csak egy szem pillantásba
 megh vonszodis Vram zent malasztod ke-
 nierét, mingiart megh szakazkodunc, es a
 bűnben merülunc.

Ioan. 6.

v. 33.

Dent.

8. v. 3.

Matth.

4. v. 4.

Amos.

8. v. 11.

Sapient.

16. v. 26

Exod.

16. v. 3.

*Es bocsásd megh nekünk, a mi
 vetkeinket. (auagi, ados-
 saginkat) mikképpen mys
 megh bocsátunk, ellenünk
 vetetteknek (auagi, a mi
 adosinknak.)* B 3

E L S Ő

Tartozom Vt Isten te zent felseged-
nec mint leggyelmes atiamnac, fiui szere-
tettel, es engedelmességgel, lo tetedért
haladással, szerelmedért szerelemmel,
Tartozom neked, mint hatalmas Vram-
nac felelemmel, es beocsúllettel, ellened
valo sok vetkeimért, büntetéssel tarto-
zom,

De iay zegin feiemnec, e sok adossá-
gnac semmi rezét le nem szállítottam: sőt
zantalan vetkeikkel terheltem magamat,
minden szempillantásba. Nemis vagioc
pedig elegséges, hogy ezekért neked, en
Istenem, eleget tehessen. Annac okaért,
ha igazságod szerént cselekeszel velem,
ha adosságimat megh kiuanod, el kel vesz-
nem: De látom vram, meli nagi a te io vol-
tod, Azt akarod hogy bocsanatot kériek,
teolled, es ingien, a te irgalmaslágodért,
kélz vagy bűneim bocsanattáira.

Azért Irgalmas Isten, a te io volrod-
hoz foliamom, kérlec, mosd le undoksa-
gimat, ved el rollam vetkeimet, bocsasd
megh adosságimat. Mind ezekért pedig
zent felsegednek egiebet nem adhatoc,
hanem a te zent fiadnac véres veriteküel,
sicorniu halálával, niert kínset, mely na-
gy bco-

Psalms

129. v. 3

gy beoségelsen eleget teot néked minden
vetkeinkért: Miképpen tehát én is, zent ne-
uedért megh bocsátom, valamiben en-
gemet megh sértet ellenségem, Azon-
képpen, te is szállicsd le adosságimat
kegielmesen. Igaz igireted tartia Vram,
hogy, ha en megh bocsátom a kevéis ados-
ságot fele barátimnac, te is kegielmesen
megh engeded adosságimat, Azért ihon,
valamibe engem fele barátom megh sért-
tet, szauáual, tanaesáual, cselekedetiuel,
dreomeft, es vighan megh bocsátom, csak
hogy te is megh bocsás nekem: O csudá-
latos cseréles: En, te ellened vetettem
Vr lsten, az en fele barátom en ellenem,
ki seold es por vagiok, mikor pedigh bo-
csánatot kérek téolled, csak azt kiúánod,
hogy megh bocsássak ellenem vetetteke-
nek.

*Marc.**11. v. 25.**Mat. 6.**v. 14.**Cap. 18.**v. 33.*

*Es ne vigy minket ki-
sirtésben.*

Mi hazna Vram az ellebbi vetkeim bo-
csanattjának, ha ismet az elebbi sárba
keuerődzeom? Latom es iol ismértem
giarlosagomat, en mennici zent Atiam,
Mygh it e világon niaualigoc, es e haboru
tengherbe

tengherbe evezec, veszedelem, es reménsegh keozt vagioc, batorsagos nem vagioc. Tudom az ördeognec, testnec, es vilagnacsoc alnak csálardságit: Hon gőncorúséggel, hon feniegetéssel, hon kinnal, hon öreommel, hon haborusággal, hon io szerencsével, hon dicsiretekkel, hon gialazatockal, külső es belső haborgatással, ingerlenek a bűnre.

E szantalan veszedelem keozt, látod Vram Isten, nem vagioc batorsagos: Es ha otalmadat megh vonszod teollem, törbe akadoc. Azert en Istenem, sok veszedelmim keozt hozzád fohászkodom. Látod az en lelkem mint barani a farkasoc keozt, mely veszedelembe vagion, ha megh nem segited, szarniad ala nem veszed, predaiá léssen a te ellenségidnec.

Vigi ki azért Vram, veszedelmimbeol: Vilagosics megh elmémet, batoricsd es tamogasd zűuemet, roncz el ellenséгимnek mérges nyilait: Tudom, hogi te engem gonozra nem xisírtesz, hanem, mikor ream erezted ellenségimet, mint Zlobra, próbalsz engem, es bai viúásom által a bodogságnac Coronaiára akarsz vinni: Légién azért a te zent akaratod: probály

Jacob.

1. v. 13.

bály megh engem, csiac agy eteos szünet,
 hogy megh ne geozettessem: Ighireted *1. Cor.*
 szerént, erőm teolót ne szened hogy *10. v. 13.*
 kisirtessem.

De Szabadicza gonosz tul.

HA pedig Vram néked kedves, kelleme-
 tes, es az én'alazatosagomra, s' giat-
 losagomnak esmeretire zükséges, hogy
 kisirtetbe éllec. Es az en imadságoma- *2. Cor.*
 tis, mint régen az Pálet, abba megh nem *12. v. 9.*
 halgatod, hogy ellensegimnec el végied ki-
 sirtetit. Ebbeis légien áldot a te zent aka-
 ratod, csiac hagi orizd megh lelke-
 met, mint régen z lobot, Mencz megh a lel- *Job. 2.*
 ki gonosz tul, a büntül, es ennec szolgia- *v. 6.*
 tul, a karhozattul. E világhi gonosz sze-
 rencseketis, melliec a bünre vinnéne,
 vgi mint gialázatot, kar vallást, szeginsé-
 get, niaualiat, betegséget, belső gonosz
 indulatokat, tauoztas el Vram, szent ne-
 vedért, tollúnc. *AMEN.*

Ezeket Vr lsten, ily nagi meresszé-
 gel kérük zent felsegedtül, miuel hogy
 nema mi erdemünk bizakodása, hanem
 a te io voltod, es irgalmasságod áda ily
 C meresszé-

2. Reg.
14.v.19

meressséget. A te zent fiad atta Vram a mi szánkba (mint regenten Ioab, a Thecuabéliaszoniállat szaiaba) e keonedrgd ighiket.

Azért, en Istenem, ne nézd az en erdëmemet, es meltatlan voltomat, hanem, azt tekínesed, a ki engem hozzád küldöot: hogy d neuéuel, es d általa, fel-segednek nagi bizodalommal keoneorógiec.

A mi Atiánk vegin, Z. Matenál, né-mely Gdreogh keoninekbe találaiuk ama reonid, es szép Istent diesiretet, Mert tied az ország, a hatalom, es a düeseo-slegh, melliet mostis a Geordg Ecclesia, a mi atiánk véghin szokot mondani. Ezt mi nem karboztattiuk, noha keozduse-gesen, nem mongiuk a mi atiánk vegin, Mert eleitül fogua, egész 1500 éztende-igh, soha csak egy Deak Bibliába sem volt ez a diesiret a mi atiánkba: Ennek feo-leotte, noha Z Hieronymus, deakul for-dítá a Bibliat, es mind eo, s mind Cy-prianus, Tertullianus, Z Agoston, Z Am-brus, es többennis, megk magiarázak irajokba

íráfokba a mi atiankat, de soha errül a
 dicfíretrül nem emlekeztek: Scot Z Lu-
 kacsnak 11 részébeis, holot a mi atiankat
 oluassuk, mind e may napigh, sem Deak,
 sem Georeog keoniube nem taláztatik ez
 a dicfíret, mégb a Luther, Caluinus, es
 Beza fordífasábais: Annak okaert, mi
 z Lukacsot keonettiük, mikor ezt el hag-
 giuk: Végezetre, connön maga Beza,
 magiarazuan Z Matenak 6. rézet, megb
 vallia, hogy ez az isteni dicfíret, a mi at-
 iank véghibe, nem taláztatik a Deak Bi-
 bliaba, scot regbi Georög bibliamis va-
 gion, vgimond, melybe ezt nem oluasom.

Miképpen azért, mind mi, s' mind a
 Georögök minden Soltar után el szoktak
 mondani ama reouid dicfíretet,. Dűcsö-
 seg Atianak, es fiunak &c. Az Vd-
 uözlégy Maria után pedigb, a Georögök
 emezt szokták mondani, Mert te szü-
 led a mi üducozitónket, mi pedigb
 ama reouid keoncorgést, Azzoniunk
 szűz Maria, &c. Azonképpen szoktak

E L S E O

vala a Geordgók a mi Atiánk után ezt
 az Isteni dicfirtet mondani, Mert tiéd
 az ország, &c. Es miuelhogy ezt, Arani
 szau z lanos, Theophilaētus, es egiebe-
 kis meghszokták vala a közösség előtt pre-
 dicatioiokba magiarázni, mint szinte a
 mi atianknak eggik részét, végre a z Ma-
 te Euangeliumához vgian hozzáis irák,
 nemely reghi Geordg keoniuekbe: A ki
 azért ezt a mi atiankhoz akaria anni,
 nem karboztattiuk, csak megh ércse, ho-
 gy méltó, es bizonyos okai vannak, mel-
 liekért az Aniazentegyház nem akaria
 az d réghi szokását el hadni.

A B O D O G A Z-
 Zoni üdüeoZletit mint kellien
 ertelmesen mondani.

O tiztaságos szüz Maria, Istennek Z
 annia, noha megh tekintuen az en
 bűneimet, meltatlannak itilem ma-
 gamat, a te üdüöZleledre, mind az által
 a te ala-

á te alázatosságod batorit engem, hogy a menniei Angiállal egyetembe, teged alázatosan üdúcozólliclek, tuduan hogy kedves eleoted ez az üdúcozlet, mellet monieghből hoza az Angial, Azért.

Vdúcoz légi Maria: Vdúdz légy O meni országnak kiraline azzonia, Istennek Z Ania. Vdúdz légy O Maria, az az Thengernek csillaga, auagy, Azzoniunk, búncosók otalmazoia, megh keseredtek vigasztaloia, az Aria Istennek iegiese, a menniey kiralinak z Anniá:

Malasztal tellies. Vdúdz légy, Istennek valasztot edénie, mely az Isteni kazdagságnak minden aiandékjua tellies vagy: Nincz te benned, a bűnnek, as a kigio mergének, semmi helie, mert tellies mind tested, lelked, minden gondolatod, es cselekedeted, menniei szentséggel.

Vr vagion te veled. Nem csak Isten aiandékjua, de az Aria Istennek bölcseséguel, a menniei aldomásnak, es malasztanak ki folio kut feieuelis, tellies vagi, ő Mariá, mert nem csak lelkedbe, de mehedbeis az vrat hordozád:

ELSEO

Te vagi áldot az zoni állatok keozt.
 Kik a mi elsd Aniank atkat viseluen, fái-
 dalommal, es bünbe szülik fiokat. De te,
 o Istennek áldot z Annia, züzen fogadád
 méhedbe, faratság nekül hordozád, fái-
 dalom nekül, züzen szüled a vilagnak
 Vrat: Áldot vagi azért, azzoni állatok
 keozt, seot minden azzoni állatok, es min-
 den teremtet állatok feoldt.

Es áldot a te méhednek gümölcse,
I E S V S C H R I S T V S, Eleuen kútfeic,
 a te méhed gümölcse, minden áldomas-
 nak, Az eo ki folio telliessegebe resze-
 sülliunk, te altad, o bodogságos züz, es a
 reghi gümölcz ételbol származot niana-
 liainkat, tönca el a te méhednek gümöl-
 cse, mely amaz igaz élet faianak üdü-
 fléges gümölcse.

Az zoniunk züz Maria, Istennek z,
 Annia, keoneordgy eretünk, bündisdéért,
 most es halálunk oraian, Amen: Hogy a te
 z fiadnak érdeme által, mys az eo teolle
 niert igasságba reseszülliünk, Es mikép-
 pen az Vr, te veled, es te benned volt, vgy
 mi bennünk is lakozzék malasztia által, ele-
 tünkbe, vigasztalasa által betegségünkbe,
 az corók

az eorók bodogságh által ki mulasunkba,
 ki el es vrálkodik az Atia, es z lélek Isten-
 nel egietembe, most es eoróckón eoró-
 cke, Amen.

A SZENT KE- rezt Jelerül.

H AROM dolgot akaroc reouid szo-
 ual a zent kerezt ielerül megh
 magiarazni: Eleoszor mint kellien ezt
 magunkra vetnün, es mit iegiezzen:
 Masodsor, mikor kezdetté a Kereztie-
 nec a kerezt iegieluel magokat iegiezni:
 Hamadsor, minémü haszna legien a
 Zent kerezt ielénec.

E L E O S E Z O R azért, a zent kerezt
 iegiet, két képpen szoktuc magunkra
 vetni, Eleoszor lob kezün, huvelykét,
 es a mellette valo mutato vynné véget,
 eosztue foguán, homlokunkra, hátunkra,
 mellünkre vettiuc, Atianac, fiunac, szent
 lélec Isten nec nevébe. Masodsor, mind

E L S Ő

Innoc. lib. 2. de missa cap. 45. *Innoc. supra.* *az* eot Vyunkat, avagi pedig, csak *az* első három vyunkat, ki nimituán, Eleoszer homlokunkat illetiúe, az után mellün-missa ket, harmadsor ball vallunkat, negyedsor, a iob vallunkat, monduan, Atianac, fiunac es szent lélec Istennec, neuébe Amen: Noha a Geordgóc sőt a mint Innocentius iria, & ideiben, nemelliec a deákoc keozzúlis eleb a iob vallokra teottéc kezeket, hogy sem a balra,

Iust. q. 118. ad ortho-doxos. *Azért* vetiúe pedig iob kézzel a keresztet, vgi mond Iustinus Martyr, mert bősületesb a iob kéz, a balnal, es melto, hogy *az* Isteni szolgálatba azt foglalluc, a mi legb iob, es bősületesb mi ben-niúe.

Cyrrill. lib. 6. contra Julian. *Ez* pedig a iel (vgi mond sient Cyrrillus) minden lelki iauainknac emlékezetit, magába foglallia, es a keresztien vallásnac, egy reouid sommata, mert ebbe valast tészünk, a z haromságrul mikor *az* Atiat, Fint, z lelket emlittiük: mikor pedig *azt* mongink, (neuébe) es nem (neuekbe)

(menekbe) ielentiük, hogy egy miltosága, ereie, Istensége van, e három személinek; Ennek feoltte, a mi üdudziidne keresztinek es kin szennvedesénee ielével, vallást teszünk a Christus halálául.

Mikor két vyunkat dsue tészük, es vgy vettiük magunkra a zent keresztet, ielentiük a mi üdudziidneknee emberi, es Isteni természeit, a Monophysitac ellen, kik vgi mond Nicephorus, csiat egy természetet hisznek vala lenni a mi Vrankba, es annac okaért, csiat egy vyokkal vetnee vala keresztet magokra, mint az Ormeniekis: Mikor három Vyal vettiük a keresztet, ielentiük az egy természeit, zent háromsagh Istent: Atikor pedig mind az öt vyunkat ki nyuitiük, a mi üdudziidneknek eot dragalátos es sebecirul emlekezünk: Hogy pedig a három Isteni személinek tulajdonfagirulis vallást tennénk, homlokunkat illetuén, neuezük az Atia Istent, ielentuén, hogy miképpen a mi feiünk fellic vala minden egieb ta-

Niceph.
lib. 18.
cap. 33.

goknál, es attul származik élet, a idb ta-
gainkra, Vgy az Atia Istenis, kezdeti
mindeneknek: Mellünköt illeten em-
littünc a fin Isten, Ielentuén, hogy d nem
esiac eordktul fogna születetet az eo Atia-
tul, de udd szerénis a szünnee mehebe
fogántatot, emberi természet szerént, es
végre a seolának giomraha el teméttetet.
Mikor a ball, es iob vallunkat illetünc, a
z lelee Isten emlittünc, Ezzel Ielentuén,
hogy a z lelee, az Atia, es fin Istennec, keo-
zdméges es egyenld természetü szerelme.
Anagy Ielentué, hogy a mi uddzúdné
megb testesülése által, a z lelee Isten,
minket, kie az Istennec ball keze secol
valáne, haragnac fia valáne, iob keze se-
le vin, az Isten országának éreokdsine
idn, es így, a bal kéz secol, iob kéz se-
le vittünc

Azon képpen, mikor homlokunkra
vettiúe a keresztet, az Atiát emlittiük, ki
kezdeti, es kut feje, mindeneknek, Ati-
kor szaiunkra vettiúe, emlittiük a fin
Istent.

Istent, ki az Atianac Ighie léuen, az Atianac szaiából származot, Mikor mellünn-
 kre, holot a mi szaiúnne a szerelemnec hailéka vagion, a z lét et nevezéde, lelent-
 nen, hogy a z lélec szerelem legien. Nem
 ok nekül vettiúe pedig (vgimond a A-
 goston) az Christus ielet, az mi homlo-
 kunkra, ha ot a szemeremnec, hailéka va-
 gion, mert ezzel intetúe, hogy ne sze-
 gienliúe a Christus gyalazattiat: zaiun-
 kat, es szaiúnketis, ezen iellel megh peccétel-
 liúe, hogy se szaiúnkélde se szaiunból, sem-
 mi Istent, es fele barátunc ellen, ne származ-
 zék.

Eccles.

24. v. 5.

Aug. in

Psal. 30

Mikor azért (vgimond Arany szaiú
 z lános) a zent keresztiegiét magadra
 veted, mingiárt eszedbe iussón a Chri-
 stus keresztinec keserves kínnya, s' szennue-
 desénec oka, es ennek emlékezetinel, ma-
 gadba a haragnac, es egieb indulatoknac
 mérget, megh olesad: Mert vgianis, pél-
 dat ad nekúne a mi Vrunec, szennuedésinel,
 hogy keouessúe dtet.

Chrysot.
homil.

35. in

Matth.

Tom. 2.

1. Pet. 2.

v. 21.

MASODSZOR az Apostoloc ide-
iétül fogva, mindenkor szokot dologh volt
a hiucc keozt, hogy a zent kereszt iegiet
magokra vetnec. Mind ki mentünkbe

- Tertull. es mind be iductelünkbe (vgy mond Ter-
de cora- tullianus) mikor fel colidzunc, megh
na mil. mosdunc, giertiat giuytunc, az az talhoz
cap. 4. ülunc, es minden egieb cselekedetünkbe.
v. 40.
Pamel. a kereszt iegiet homlokunkra vettiuc.
in Epist. Ezt pedig, vgy mond nem esac Tertul-
Cyp. 36. lianus, de (a) z Basilusis, a szokast, az Apo-
v. 31. stoloc Traditioiaból tanultac a hiucc.
Epist 63 (b) Cöstantinus Ciasarrul iria Eusebius,
v. 39. hogy azzal mutattia vala az d keresztien
a Basil. vallásat, hogy homlokara giakran a zent
de Spir. kereszt iegiet veti vala, a seie seolibe ke-
sancto cap. 27. restet helybeztes vala, Százlo heliettis,
apud vgyimond (c) Eusebius, arany, es draga kd-
Gratia- uekből csinalt keresztet, hordo z vala ha-
nū dist. dába: Az d vitezi segiuereis, keresztet
11. cap. ket irata, vgyimond Sozomenus lib. 1.
Ecclesi- asticar. cap. 8.
b Euseb. lib. 3. de vita Constant initio. c Euseb. de
vita Cöst. lib. 1. ca. 23. 24. 25. Sotom lib. 1. c. 4.

cap. 8. Constantinapoliba pedig, harom
 belien keresztet emele fel, mellielknél, soe
 csudac szoktac vala lenni, v Gimond Ni- Niceph.
 cephorus: A pynzre keresztet veret vala lib. 1.
 v Gimond Sozomon lib. 1. cap. 8. Tri- cap. 32.
 part. lib. 1. cap. 9. Niceph. lib 7. c. 46. Institi:
 Megh parancsolac pedig aztis a kereszt- in Au-
 tien Ciaszaroc, hogy senki Templomot ne Collat.
 eppitene, melibe az Puspde, keresztet (ado- prima
 randam & honorandam crucem) nem tit. 5. de
 helybeztetne, kit az Aniazentegyhazis, Mona-
 (a) megh parancsolt: Ennec seolotte, aztis chis c. 1.
 megh parancsolac a keresztien Ciaszaroc, a De Co
 hogy senki, a sldre, avagy padimentom- sec. d. 1.
 ra, ne irta a keresztet, mert meltatlan do- C nemo
 lognac itilic vala, hogy lábbal tapodnac a b Lib. 1.
 mi üdudzisdne iclet, melliet, megh a kira- Codicis:
 liokis Coronaioc ekéssegere, feieken hor- Nemini
 doznac: Es ezzel (v Gimond zent Agos- licere.
 ton) megh mutattia a mi Vrunec, mely Aug. in
 nagy dücsöfseget ad az eo hiueinec a más Tract.
 vilagon, ki ennire fel magasztalta az eo 36. in
 gyalazatos kinniának ezkdzit, a keresztet, Ioan.
 e vilagon.

Niceph. Nicephorus Z lános Apostolról azt
 lib. 2. írja, hogy mikor az el keszítet koporsóba
 cap. 42. be akarna menni, a zent keresztet iegiet ma-
 Martia gára vesé. Z Martialis pedig, ki a mi-
 lis Epist. Vrunkat e scold on látta, arra inti a hiue-
 ad Bur- ket, hogy szüntelen a Christus keresztje ie-
 degalen: lével, mint egy ereos panczállal mellie-
 c 7. et 8. ket erdsiecc: sdt, vgimond Z Agoston,
 August. oly szokot dolog vala regentén (mint szin-
 tractat. te moitis) a zent keresztet iegie, hogy sem
 118. in Ioan. a keresztiségh sem a bermálas, sem az Vr
 Idé Ser. vascaráia, a zent keresztet iegie nélkül, nem
 19. de szolgaltathatic vala.
 sanctis

Et in (a) Z. Ieronymus pedig, szüntelen, vgi
 Psa. 141 mond, minden munkád eleot homlokod-
 a Hiero ra vesé a zent keresztet iegiet. (b) Es
 nym. masut, Paula in filiarū dormitione, os sto-
 Episto. machumque signans, matris dolorem, cru-
 22. cis nitebatur impressione lenire. Es ismet,
 Et Epist Obmutuerat iam, & vix aure apposita,
 ad De- quod dicebat, audire poteramus, Digitum-
 metri- que ad os tenens, crucis signum pingebat in
 dem, labijs.

Cyrillus

b Epitaphio Paule.

Cyrillus, Nem csia homlokodra vesd, *Cyrrill.*
 vgi mond, a keresztet, mind iartodba, ni- *Cateche*
 ughtodba, de a keniérreis melliet megh *si 13. sub*
 akarz enni, a borra &c. Arany szain Z. *sinem.*
 lános igy yre dologrul. Nem csia homlo- *Chrysof.*
 kunkra, de ablakunkra, es kd falainkra is, *hom. 55.*
 ezt a ielt vessük, mely a mi szabadula- *in Mat.*
 sunknak, es üdudztitdnk alazatos kegieffe- *tom. 2.*
 genek iegie: Scot oly sokot dologh vala, *Idé Ruf*
 a réghi keresztienek keozt, ez a Z kereszt *lib. 2.*
 iegie, hogy sokásbol, csak ezekbe sem *hist. cap.*
 véuen, minden dolgok kdzt szüntelen ke- *29.*
 reztet vetnének magokra, a mint vgian *Chryf.*
 ezen Arany szain Z. lános iria, es ebből *hom. 27.*
 mutattia megh, mely nagy ereie legien à *et 36. ad*
 sokásnak: A réghi historiakkbolis tug- *pop. An-*
 giuk, hogy a hiuek, nem szokták vala sem- *uoch.*
 misele cledelt megh enni, melyre a Z. ke-
 rezt iegiet eleb nem vetnék, amint megh
 teezik Theodor. libro 3. histor. capite 16.
 Nazian. orat. 1. cont. Iulian. Gregorio
 magno lib. 1. dialog. cap. 4. & 11. Gregor.
 Turon. lib. 1. miracul. cap. 80. Nem csak
 a végre szokták pedig, ezt a ielt homlo-
 kokra

ELSEO

kokra vetni a keresztienet, hogy vallást te-
 gienek a Z. haromságrul, de annak feolst-
 te, hogy a Z. Palintése szerént, mindene-
 ket az Vr neuébe cselekeggjenek, mert mi-
 kor dolgokhoz kezduén, keresztet vetnek
 magokra, annit tevéén, mint ha azt mon-
 danák, Vram, minden munkam, és gondo-
 latom, a te Z. neuéd dictósságére igazgat-
 tassék, Aggiad Z. haromsagh egy lsten, a
 Christus kereszt által, hogy minden csele-
 kedetemnek jó véghe légien. Es vgián ezen
 okért soktak a keresztien Várasoc és faluk
 hatarin, keresztet helibeztetni, vgi mint
 a mi Vrank, georódekmenec ielet, mint
 réghen megh iduendölte vala Isaias,
 Isai. 19.
 v. 19.

HARMADSZOR, és vtolssor, a
 Zent kereszt iegienec három házrát talá-
 lom a regbi Doctórocs irasába, ELSEOT
 azt, hogy az eordóghót el kergeti, és megh
 yeztí. Ha (vgi mond arany sain Z. lá-
 nos) rettegünc, mikor lattinc, a halálra
 Chrysof. bom. 55. itilt emberne, kinnia heliét, vallion s'
 in Mat. mely nagy kint itilliuc hogy szenued az
 eordógh

eorddgh, mikor azt a segiuert láttia, mel-
 liel halálos sebbel megh sebbetet? Vgian
 ezent iria Cyrillus: Origines pedig Ba-
 tran hordozzuc, vgy mond, homlokun-
 kon ezt a zázlot, mellet mikor lát az dr-
 d gh, megh rémul, a mint sántalan pel-
 dákhol megh bizonithattuc.

Laſtanius iria, hogy valamikor a
 baluánioc eleot, a keresztienec magokra
 keresztet vetnec vala, az eorddgh, sem-
 mit nem mēr vala a baluany által szol-
 lany.

Meghtapaztalá ezt Iulianus Ci-
 ſar ó magába, mert mikor egi eorddghds
 ember, eleibe hitta volna az eorddghdt,
 megh remuluen Iulianus, keresztet vete
 magára, es az eorddgh mingiárt el enifec
 eldſle, Noha pedig az eorddghds ember,
 Iulianussal el hitteté, hogy az drdgh, nem
 feltébe enifec el, hanem az vndok ielne
 giüleolsegebdl. De ha zuda ebbe, Mert mi
 ſzükség vala giuldſny (vgy mond La-
 ſtanius) azt á mi semmi artalmára nem
 vala? Nem de, nem inkább illic valae mel-

Cyrill.

Catech.

13.

Orig:

hom. 8.

ex di-

uerſis in

Euang.

Laſt.

lib. 4.

cap. 27.

Theodo.

lib. 3.

hiſt. c. 3.

Nazia

orat. 1.

in Iulia.

n. 19.

Sozom.

lib. 5.

cap. 2.

Laſt.

lib. 4.

cap. 27.

Idem toszagához, hogy elveztené á kit giüleol
Chrysoſt vala, hogy sem elſutna eldte? De a kin
hom. 4. ez a belieg vagion (vgi mond) mint egy
de laud. geozhetetlen várnak, nem arthat az dr-
Pauli ddgh: Es a mint Chryſoſtomus mongia,
tom. 3. ha vtallia a Chriſtus neuét es ielet az dr-
 ddgh, miért hogy el nem ſut ha valamely
Euthy- lator neuét emlited eldte: Euthimiusis
mius igen ſépen megh mutattia, hogy az cor-
parte 2. ddgh, nem csak tetteti, hanem vgian va-
pano- loba ſél a keresztül.
plia. tit.

23. Epiphanius, réghi, bdeſülletes Doctör,
Epipha. iria, hogy Conſtantineus Ciaſſar ideicébe,
H. re. egy Ioseph neűn Sido vala, kit ő maga Epi-
30. qua phanius sokſor inte a keresztien hitre, de
est Ebio- semmit nem fogha raita. Ez mikor eſzé-
nitár. be vőtte volna, hogy egi ſaitalan iſin le-
 gēnnec, minden cordōngds babonaságit,
 melliekkal az ő gonoz kinamagára akar
 uala teriteni egy keresztien aſſoniállatot,
 csak a kereszt iegicuel, erdilenne teſti va-
 la az aſſoni, dis, noha még a Sido vallas-
 ba vala, megh akará probalny, meny ereie
 volna a kereszt nec, Es titkon, egy drdgh-
 ſüll ſallat

tul szállot embert, be vin hazába, a zent kereszt iégiét rea veté, a Iesus nevébe, es mingiárt, nagy busulua, ki méne az eordogh az emberből, kit latuan à Sido, keresztienne lón mingiárást.

Hieronimus iria z Hilarionról, hogy à zent kereszt iégiét magára vetuen, az drdoghdt, gyakran, el kergette. Ezent iria Sulpitius, z Martonról: (a) Cassianus pedig Z Antalról iria, hogy noha az drdogh gyakran igiekenéc neki ártany, de à kereszt iégiénel, mellét, es homlokat fel fegiuervezeti vala, Z Antal, es így, az eordogh semmit nem arthat vala neki. Z Gergelis azt iria Z Benedekről, hogy az drdoghdt, mely cotet madár kepebe kisirti vala, à z kereszt iégiénel uze el. Maszor pedig, mikor vgi toczenec az d Attiaszainac, mint ha a kohnia éghne, a kereszt iégiénel semeket megh iegiezteté, es mingiárt el eniséc az drdoghi családiasag:

Az drdogtúl megh szállot emberből (vgi mond z Gergely) Cassius Puspde, a z kereszt iégiénel uze ki az eordoghdt:

Hieron.

in vita

S. Hilarionis.

Sulpit.

in vita

S. Martini.

a Cassia

collat:

l. ca. 18.

Gregor.

lib. 2.

dialog.

cap. 2.

Ibidem

cap 10.

Greg. 3.

dialog.

Pet. c 6.

Sőt még a hitetleneket is, gyakran
 meghorizta ez a iel, Mert egy iel (vgyi
 mond Z Gergely) egy Iudas nevű Sido, mi-
 Gregor. kor vittiába el csiueledet volna, egy Po-
 3. Dia- log. c. 7. gany iflen hazába tére, félven pedig az
 eorodgbi csalardiságtul, keresztet vete
 magára. Eiel az eorodgdc serege, az egy-
 ha: bardue, es mikor a Sidot megh láttas
 volna, Semmit nem arthatánac neki, azt
 kiáltuan, hogy Noha ű es az edeny, de
 megh vagion iegietue. Mert (vgyi mond
 Aug. lib Z Agoston) a Christus bdesulletiert, még
 38. 99. az ő ellenseginekis haznos az ő iele, noha
 79. az istennek csuda itileti szerent, neha ez
 Enseb. a iel, el nem kergeti az Orađokdt, es ki-
 lib 1. de ualkeppen mikor ezt az uduđságes ielt,
 vita bu baios, babonaságokra teritic az embe-
 Const. rek. Nem csuda azért ha Constantinus
 cap. 22. az kereszt iegie által geozte még az ő tes-
 ti ellensegit, holot ez által, még az Eor-
 odgdtis még geozhattuk.

MASODIK haznat a z kereszt ie-
 lenek az olvasom, Hogy ez által, sok testi
 betegeszet, es mianaliac, még gyógytattac,
 mérget,

mérges, es fene oktalan allatok, auagy
megh eolettek, auagy megh silidültec.

Z. Agoston iria, hogy ő ideiebe egy s
nemes asonnac, emléiet, el foghta vala
telliességgel az orbáncz, es mikor semmi
oruossággal eleiet nem vehetné, ciel, az
liten megh ielenté neki, hogy husuet nap-
tán a mely vyonnan megh keresztelt se-
melt eld találna, azzal, a z kereszt iegiet
melleiére vettetne. Engede az asoni a la-
tásnac, es mihelt a kereszt iegieuel megh
iegezteté emléiet, azon orában megh gio-
gula: Z Gregorius Nissenus iria, hogy
Macrina asoni torkát, isoniu nagy ke-
leuen, el foghta vala telliességgel, es noha so-
sionul kernec dtet, hogy az ornosoc gond-
niseleire bi-na magát, semmikeppen nem
akarà, hogy az ő testét, valamely sirfui
megh illetné, hanem az anniat kére, hogy
a kereszt iegiet vetné a keleuenre, es mi-
helt ezt rea veté, ottan mingiarait megh
giogula.

Aug. 22
Crist.
cap. 8.

Apud
Suriu
tom. 4.

Theod.
in histo.
religiosa

Theodoretus iria, hogy az ő Annia se-
mét, egy isté fels ember, a z kereszt iegieuel
megh

- Greg. 1. *megh giogita*; Fortunatus Püspökrül iria
 dialog. Z. Gergely, hogy egy ember seme féniel,
 cap. 10. a Z. kereszt iégiét vea vetuén, megh adá.
 lib. 9. (a) Eugenius püspökrül, ezent iria Viñtor
 Epist. Viñensis. Z. Sabinusrul iria, (b) Z. Ger-
 71. gely, hogy, a mérget megh iégezuén à Z.
 keresztel, artalom nélkül megh ina. (c) Z.
 a Viñtor Benedekis keresztet vetuén a pohárra, me-
 lib. 2. lybe méregh vala, mingiart el romlec a
 pohar: Persiaba mikor issoniu mirigy ba-
 b Greg. 3. dialog lál volna, vgi mond. (d) Nicephorus, a
 cap. 5. keresztienec tanacsábdl, ki ki mind kereszt
 c Greg. 2. dialog tet ira, vgian tentáual, bomlokára, es így
 cap. 3. fűnéc megh a döggh halál. Amantius
 d Nice- (vgy mond, (e) Z. Gergely) issoniu nagy
 phor. lib. kigiot cole megh, à Z. kereszt iégiével (f)
 18. c. 20. Sozomenusis Donatus Püspökrül iria,
 Zonar. hogy egy issoniu sárkánt, mely soc marhát,
 li 3. An- es soc embert eméltet vala megh, à Z. ke-
 nal. in retet iégiével megh cole. Z. Martonrulis
 Mauris azt iria az ő tanituania (g) Sulpicius,
 finale. zent Viñtoriusrul Turonensis, hogy mikor
 nagy
 e Greg. 3. dialog. ca. 35. f Sozom lib. 7. c. 25.
 g Sul. Epist. 1. ad Euseb. Turō. de glor. Cōf. c. 56

nagy éges támadot volna, à Z. kérezt ie-
gíéuel oltac megh a tüzet.

HARMADIK es utolsó haznát,
ennec a iel nec, azt oluásom, hogy ez által
foktác vala régen a keresztienec megh
áldany, az istennec teremtet állatit, vgi
mint kenieret, vizet, olait, berkeket.
Omnia quaecunque sanctificantur
(vgimond Z Agoston) hoc signo do-
minicæ crucis, cum inuocatione
Christi consecrantur: Ennec pedig
az áldásnat mely nagy ereie legien, soe
csuda teteléekkel megh mutatta az Vr Isten.

Theodoretus, iria Z, Marcellus Apamea-
béli Püspökrül, hogy mikor egy Eordögh
téploomát tüzzel megh akarna eméztetni,
de semmit nem foghna ráita a tűz, vizet
hozata, ezt a Z. kérezt iegíéuel megh al-
da, es azt parancsola, hogy ezzel megh
contdznec a tüzet. Nem sennedheté, az
eoradgh, a sentselt vizet, es mingiart el
futa, a tűz pedig, mintha olait ömdevec
volna rea, fel lobbana a viztül.

Aug.
Traët.
118. in
Ioan.

Theod.
lib. 5.
hist: Ec-
cles: cap.
21. Es
lib. 9.
Tripart.
cap. 34.
Niceph.
lib. 12.
cap. 27.

Greg. 1. Z. Gergely iria, hogy mihelt a Fortunatus
 dialog. püspökiül szenteltetett vízzel megh illetté
 c. 10. an- egy embernek kettő szűz szűzét, ottan min-
 no 550. giart megh giogiula. Theodoretusis A-
 Theodo- phraates remeterül iria, hogy a Saaska
 ret. hist. iaráskor, valahol az ő szűze megh szentelt
 Religio- sa cap. 3. vízzel a mezeiket megh eontdztic vala,
 anno oda csak egy saaska sem mehet vala: V-
 370. gian ezen Theodoretus iria, hogy Z. Ma-
 cedonius, egy aszoni állatot, mellicsen far-
 kas betegsegh vala, a szentelt vízzel megh
 hintuen, megh giogita: Mas aszonnac pe-
 digh megh ada innia a szentelt vizet, es
 mingiart eztis megh giogita; kihez hasonlo
 Beda li. peldat ír Bedais az Eborakomi Iános Püs-
 5. hist. pdkrül: Epiphanius pedig azt iria, ama
 c. 4. et 2. nem réghen említet Ioseph neuü Sidorul,
 Epiphan Hogyminec utanna keresztienne ldt vol-
 bares. 30 na, egy templomot akarván eppiteni, sok
 circa an téglakemenczeket csináltata. De mikor az
 nu De- Eorddgh mestersége miat, a tüzet megh
 mini nem givthatnác a kemenczekbe, szentelt
 330. vízzel megh eontdzté a tüzet, es mingiart
 éghni kezdének a kemenczek. Vgian ezen
 Ioseph

Józseph, egy giermeketis, mellet az Eorddgh
 megh szállot vala, sentelt vizzel sabadi-
 ta megh az Eorddgtül, vgimond Epipha-
 nius. Z. Hieronymus iria, hogy egy ke-
 reztien ember lonait, Eorddngdsséggel
 megh keordste vala egy Pogány ember,
 de mihelt a Hilariontul adatot sentelt
 vizzel megh comdze az Istallot, minden
 eorddghi mesterségh megh odatét.

Hieron.
 in Hila-
 rion.

Si Da-
 uid cy-
 thara so-
 no si An-

(a) Cassianus iria, hogy Abraham gelus suf-
 meü Z Apatur, egy az Zoni állatnak megh fiu ie-
 adá innia a sentelt vizet, es mingiart
 beoseges teie leon, mely az eldt tellieséggel
 el fogiatkorot vala, es az ő fiát nem tap-
 lalhattia vala: Arany sáim Z Ianos,
 vgimond (b) Metaphrastes, Antiochiaba,
 egy Eulalia neüü, beocsulletes az Zoni ál-
 lat fiát megh giogita, a sentelt vizzel,
 melyre háromszor vetette vala a Z kereszt
 ielét: Egyfd ember feleségétis, mely Mar-
 tionista cretnek vala, a sentelt vizzel,
 melyre a Z. kereszt ielét vetette vala,
 megh giogita, es ezzel azt nieré, hogy a te-
 melygest el hagiuan, igaz keresztienné ldn

coris fa-
 gat de-
 monem,
 quid ni
 hác a-
 quā!

a Cassia-
 nus col-
 lat. 15.

c. 4. An-
 no 370.

b Me-
 raph. 13.
 Noueb.

Anno

- De Glo- az azzoni állat: Gregorius Turonensis
ria Con- iria Eusebiusurul, es Z. Monegundisurul,
fes c. 32 hogy sok betegeket, es megied napi hi-
§ 24. degh leldketh giogitottak megh, a zentelt
Anno viznek italául. Simeon Metaphrastes Z.
D. 360. Theodorus Archimandrita életébe iria,
Anno hogy eo egy bel poklost, csak feiére contuén
D. 613. a zentelt vizet, megh giogita: Mikor a
barmok Ancyraba földtte igen halnának,
megh contdže a zentelt vizzel eket, es
mingiart megh sünet a dđgleletességh;
Vgian ezen vizzel vakokatis giogita; Es
a sáskat el vze arrul a földrül, melliet ez-
zel megh hinté: Az eordđghatul habo-
gatos házat ezen zentelt vizzel megh
Beda in tiztyta, es megh szabadyta. Z. Cuthber-
vita S. tús is egy fd ember szolgálata, ki immár
Cuthber halat torkába vala, megh adá innia a
ti c. 25. zentelt vizet, es mingiart megh giogya.
Anno Z. Bernardis a Z. Malachias Púspoc ele-
680. tébe iria, hogy Malachias, csak halála eldt,
egy azzoni állatot, melyne a melliet el fogta
vala a sene, megh giogita, csak megh hint-
uén a zentelt vizzel.

Mely regutatul fogva való Bologh legien pedig. a biucc keozz, a zentelt vyz, *de Conf. d. 3. can. Aquã.*
 csak az első Alexander Papa irasabolis meghitezie, ki Vranc sületése vtan 110 extendobeleon Romai Püspöcké, seot Z.
 Dienes Arcopagita, körül emlekezet vagion az Apostoli cselekedetekbe, azt iria, *Dionys. Eccle. Hiera. sup. 2.*
 hogy eo ideiebe megh soktác vala a vizet zentelni keoncorgés által, es a Z. kereszt igie által: Z. Kelemen, ki Z. Peter tanit- *Clemen lib. 8.*
 wania volt, niluán iria, hogy Z Mathe Apostol megh sokta vala zentelni a vi- *Const. c. 29.*
 zet, es az imadságotis, melliet a viz zentelésekor mond vala, ighynként megh *Baron. tom. 2.*
 iria. *Anno 131.*

Emlekezie vgian ezen viznez megh zenteleséről, Cypria. Epist 70. n. 12. apud Gratia. de Cons. dist. 4. C. Nec quenquam, qui est Canõ 127. Basilius de Spiricu sancto cap. 27. Tertullianus lib. de Baptis. cap. 4. n. 27. Z Ambrus lib. 1. de Sacram. cap. 5. Z Agoston, es egiebekis.

Es bizoniara, nagy csudám vagion

E L S E O

zaita, miért giüleollic ily igen a mostani keresztienec, a szentelt vizet, melliet, enni sdréghi Doctores nem giuldltec. Nemde a Keonedrgés által nem szenteltetiké meg minden teremtet állat? Nem de az oo

Num. teoruenibe nem rendelt valac az Isten 3. v. 18. szentelt vizet, mely által nem csak meg

et c. 19. tisztittatnac vala a Sidoc, de csudákatis v. 13. 20. cselekezzic vala az Isten, kiualtkeppen a

Parázna az Zoni allatokon? Ha az Vy teoruenibe nem szabad ezent cselekedni, miuelhogy az oo idruenibe ezt minelték,

Gene. nem leszen szabad, sem a beoyt, sem az brard Egibaz eppiter, sem az Isteni dicshiretek in Psal. eneklése, sem a Pünkdsd napia illese. &c.

130. M. 4. Ennek sdrdlte, mi az oka hogy a Luteristac meg algiak az eledelt, melliet meg esznek, es nem akariák szenvedni hogy a Pap meg algi a vizet? De egi csepmiére sem csuda, ha giuldllic a szentelt vizet az

Plin lib. atiasiac, mert vgianis, a kit meg mart 20. c. 5. valamely dubus eb, nem nézhet az viz-

Philip. re, v. gimon d Plinius: Tudom hogy ezek a

3. u. 18. Christus kerézi ellenséghi, mikor lattiák

hogy

hogy valamely keresztien ember magat
megh iegzi, csufoluan azt kerdie, mit le-
giel, a kezuel: De mi, a keresztel, nem a
legiel, hanem a Belzebubot, az az, a legiel
Istenet kergettiuc: Mert miképpen E-
gyptomba az üldöz Angial, nem ártá
azoknak, kiknek házőe megh vala iegiez-
ne, a barany veruel, vgi mostis (vgi-
mond Z Agoston) mikor homlokunkat a
Christus keresztinel, megh iegiezze, nem
árthat a gonoz nekünk. Es miképpen Eze-
chiel profetána, az Isten nepe homloká-
ra, egy sido bdsüt irána, tudni illuc Taut,
mely (vgimond Z Hieronymus) a réghi
Sido beotússerént, ollian volt mint a ke-
rezt, es valakin ez a iel nem talaltatéc, el
vesze: szinte vgy, a kin ez a keresztienec
iele, (melytál mind a keresztiség, i mind
pedigh a keresztien ember, veotte neuez-
tit) nem találtatie, meltatlan viseli a ke-
reztien neuet, es vessedelemre siet: Mert
az igaz keresztienec, Z Pal Apostollal,
nincz egiebb dicsekedése a keresztinel, mel-
liel, homlokok megh iegieztetet az va-

Autor
Aparil
partie 4.
cap. 3.

Exod.
12. v. 7.

Aug. de
rudibus
Catechi-
zandis
cap. 20.
Ezech.
9. v. 4.

Tertull.
lib. 3.
contra
Marcion
c. 22. n.
174.

Gal. 6.
v. 14.
Apoc.
7. v. 3.

lázottaknac: Es miképpen, ama geor. d.
 1. Regū dclmes kardot, melltel David kiraly megh
 81. v. 9. cole Goliadot, aꝫ Isten templomaba hely-
 bezetée, cord emlékeztetre, vgy, a Chri-
 stus segiuere nekis ielét, a mi homlokun-
 kra vetiűc, mert mys, eld templomi va-
 giunc az Isten nec:

Kduessűc azért batorragoson, à reghi
 senteket, es az eorádgh bofsusagára, s' az
 ő vitézi segienére, süntelen ezzel iegiz-
 zűc magunkat. Es sűnte mint à keresztien
 neuet, vgy ne segientűc, az emberc eld,
 ezt az űdudsszeges belieget, sem ez. alal
 megh aldot vűzet, anagy eledelt, holot
 megh ő magais Luther Marton, megh geo-
 zetűc aꝫ igasságtul, niluán megh vallia,
 1. Tim. hogy io, es hasznos dolog, aꝫ Amiaꝫ tegi-
 4. v. 5. háꝫ imadsága által megh sűntelni a te-
 remptet allatokat, vgmint aꝫ eledelt, vi-
 DeCapit zet, foot: Ordinem vgmmond damnā-
 Babyl. dum non censeo, cum sit ritus per
 Tus. De tot sæcula celebratus, Est enim ri-
 ordine, tus Ecclesiasticus, quales multi per
 Et: c. De tus Ecclesiasticos patres sunt introdu-
 Cofirma.

Œti, vt consecratio vasorũ, vestimen-
torum. aquæ, salis, candelarum,
herbarum, vini;

Ket sð oka vagion pedigh, miért sðokta
az Aniazentegyház, megh sientelni effele
allatokat: Ellico, hogy azoknak hasznal-
lion, minden testi, lelki ellenszeghi ellen, a
kik ezekkel élnek, Mert keoncordgh az
egyházi solga által azokért a kik ezekkel
élnek. Ha azért a Salomon kðneorgése
megh halgattaték, mikor azon kere Istét,
hogy valaki az eo teolle-éppítet téplomba
kðneorgene, kegielmesen megh halgattat-
nék, Mentül inkább megh halgattia Isten
az egész Aniazentegyház kðneorgését,
mely az egyházi solga által kéri ő felséget,
hogy segítséggel legyen azoknak, kik az ő
teolle megh sientelsibe vezesülnek? Malo-
dik hogy az coródgh hatalma, ki rekez-
tessek az Istennek teremtetet allatitul:
Mert noha ezek semmit nem vetkeztek,
mint az ember, ki tulaidon akarattianal
leon' coródgh rabia, De mind az által,
mikor az embert megh gðze a Sátan ha-
talmat

3. Reg.
9. v. 3.

E L S E O

- talimat vdn az emberek iofagánnis, hogy
 a mi karunkra, es vefedel munkre terit-
 hesse a felleget, es egiéb allatokat: Azert
 Luc. 11. mongia Vrunk, hogy mikor az erds feji-
 v. 28. ueres valakit megh geo, az eo iofagatis
 Rom. 8. el foglallia, Z Palis folgálat ala mongia
 v. 20. hogy vettetet minden teremtet állat, me-
 lytül végre megh szabadul; Ennek okaért,
 Luc. 10. mikor Christus Vrunk hatalmat adot
 v. 19. volna tanítváninak, az eordogh ereien,
 megh magiara zuan mi légien az eo ereie,
 utanna veti, hogy a Scorpiókon, kigiókon
 hatalmok leßen, mert vgianis a terem-
 tet állatok által sokta a Sattan megh mu-
 tatni ereit, mint mikor az Isten rea ere-
 té hogy Iobot megh próbálna, mingiart
 feleket, menik dueket tamázta ellene, es
 erre szabadságot sem kére Istentül, mint a
 Iob testének ostromlására, akarván ielen-
 teni, hogy ha Isten ellene nem all, hatal-
 ma vagion neki a feleken, es egiéb te-
 remtet allatokon, hogy ezeket az ember
 vefedel mere tericse. Ezt azert az eo ha-
 talmát ki rekerzi az Amiazentegyha
 kőneorgise

kőneorgése, mint a nem regen eld hozot
 példakból, es kiualtképpen az Apameabeli
 Marcellus, es a Sido Ioseph historiabol
 megh toczik. Es vgian e végre szoktuk
 eledelünketis megh aldaní, keouetuen a
 Christus Vrunk példaiat Matt. 14. v. 19-
 cap. 26. v. 26. Marci 6. v. 41. Luc. 9. v. 16.
 cap. 24. v. 30. mert, miképpen a Christus
 átka, vgian valoba, es cicledetibens va-
 lami nagy veszedelmet hoz vala, a megh
 atkozot teremptet allatra, mint a sügbe
 fa példai tanusagunk, vgy, az eo aldo-
 másais, valami iot hoz, a megh aldot ele-
 delre: Nemis látom pedigh, ha szabad
 minden napi eledelünket megh áldani,
 miért ne legyen szabad, egiéb teremptet al-
 latnak megh aldása, holot, a mint mon-
 dám, io végre algiuk megh ezeket:

Matth.
21. v. 19.

Es giakran vgian szükségis volt eleyn,
 hogy az vionnan leot kereztiének, az
 eordöghi tiztelettül el vonatmának, ne-
 mely teremptet allatokat megh sentelni, a
 fellüál eld samlált io végekre: Mint a
 Giertia sentelefnék caremoniaiáruul ma-
 sus megh

sut meg mondani: Es a viaszbol csinált
báráni képe szentesebből meg terzik:

Varro
lib. 6. de
ling. lat.
Baron
Tom. 1.
anno 58.

Meret a mint Varro írja, a pogániok, ki-
naltkeppen a gyermekek miakára, sok eg-
giptus szék szamontat, csedulákat, babo-
naságokat szoktak vala ködni, igyizes,
bűbájoság, es egiebi nianalia ellen, mint
mais, sok effelet látunk a Lutherista atia-
fiak gyermekin. Az Aniazentegihaz, ho-
gy ezt a gonosz szokást, iora fordítaná,
Amaz artatlan báránt, a Iesus Christust
adá az eo fiainak, minden babonás or-
vosság helyet, melliet amaz oo teorueni-
béli báráni ielent vala, Es hogy ez lenne
mindenkör szándékba, s elméekbe, emle-
kezetül, feier viaszbol csinált báráni
képet adának, mely mind a báráni kép-
pel, s mind a tisztá viaszal, a mi Vrunkat
ielenti, es arra int, hogy mys tisztak, ala-
zatosok, egi ügünk legünk mint a báráni:
Hogy pedig ennek nágiob haszna, es bű-
csülletti lenne, csak szinte a sz Papi fejedel-
kőneorgése által, akará hogy meg szentel-
tetnék, az eo Papi fejedelemségének első
ez tünde-

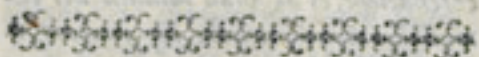
eztendeiebe, es az vtan minden hét ez-
 tendőbe: mely bentelesbe, s ép aytatos isle-
 ni imadsagokkal es aldomasokkal, keo-
 neordg Istennek, hogy minden vesede-
 lemtül, s' coraddg incselke desetül, megh
 otalmazza azokat, kik ezt viselik, me-
 lynek háznos voltat gyakran sok csuda-
 kalis megh bizonyította az Isten, mint a Z.
 Paulinus, Gregorius Turonensis, es egiéb
 régi s Doctörök irasibul, megh bi-
 zonittia Fenardentius, es Vin-
 centius Bonardus.

Fen. in
 Irenau.
 lib. 1. ca.
 8. n. 5.

G 2 MASO-

MASODIK RESZE.

REGGELI, ES ESTVELI Keoneörgés.

Giadból felkeluén, legb' eleöször
a Z keresztet, Atiának, Fiú
nak, es Z lélek Istennek
neuébe, veid homlokodra, es

mellicdre: *Az* után, el monduan a *Mi*
Atiánkat, Vándor légy Mariat, Hiszek
egy Istent: E keouetküszendő imadságo-
kat, aytatos színel mond el, keouetuén
a Jeremiat, es Salamon parancsolattiat,

Thren.

2. v. 19.

Sap. 16.

v. 14.

Ambr.

lib. 3. de

Virgi-

nibus.

Chrys.

hom 2.

in Psal.

50.

Es Z. Ambrusnak, imillien tanácsat, szo-
kot imadságid legienek, vgi mond,
mellickekkel keonedrógi, mikor fel
kelsz, mikor hazadból ki mégy,
mikor észel, iszol, es mikor el nyug-
zol. Arany szaiu Z. Ianosis így tanit:
Mikor eítue el akarsz nyugodni, akkor
csendességbe léuen, így szólis ate lelked-
nek: Ithon en lelkem, ez a napis el mult,

mi 108

mi iot vagy gonozt cselekedtünk maa?
 Es ha valami iot cselekedtet, agy hálát
 Istennek. Ha vetkeztél, sirassad bünd-
 det, es valoba el tekelled magadba, hogy
 megh iobbitod eletedet. Oztan Istennek
 anyanluan magadat nyugogzál el.

REGGELIIMADSAGOK.

Dicsirlek tégedet, áldlak, fel magaz-
 tállak, én Vram, s' en Istenem, ho-
 gy hozzám valo kegielmeffeged-
 ből, engem Szarniad alatt, Ariai otalmad-
 dal, megh eorixtél nyugodalmomba.

Légien hála néked, irgalmasságnak At-
 tia, hogy testembe, lelkembe, megh men-
 tettél az eordogh hatalmatul, az cycli ret-
 tegestül, a setettségbe iaro gonoztul, es
 minden egiéb veszedelemtül: Hála te ne-
 ked, ki az halálnak arniekából, fel serkent-
 nen engem, üdöt attál életemnek megh
 iobbitására, bünből ki terefemre.

Kerlek azon teged, en menniei Z. A-
 tiám, ébrezd fel lelkemetis, es vilagoficsd
 megh, a te feniességeddel: Terempes en
 bennem oly vilagosságot, hogy a bünnek,
 es halálnak almába soha el ne alugiam.

M A S O D I K

Igazgasd minden szómat, szandekomat,
cselekedetemet, a te Z. nevednek dicfi-
rétire, mert imé en, mind magamat, s'
mind cselekedetimet, Z. feliegednek
ayánlom, es szentelem: Csak te egiedül
tudod én Istenem, ha nem e mai napé az
én vtolsó napom, melliét nem a végré en-
gettél, hogy iatékba, es tobzodásba fog-
lalliam magamat, hanem hogy bűneimből
ki térlek: O, mit nem cselekednének V-
ram, a kárhozot lelkek, ha csak egy napot
engednéis nekik?

Te azért igasságnak el eniezhetetlen
napia, es homály nélkül valo világosságh,
ki megh világosítod, élteted, vigasztalod,
a te szarandok fiaidat, es minden terem-
pet allatidat, ved el az en szüemnek vak-
ságot, es tudatlanságot, Világosicz megh
ertelmemet, roncz el bennem a bűnnek
setettségét, a tudatlanságnak homaliat, ho-
gy érthessék mindennekbe a te akaratomat:
Erősicsed Z malasztoddal gíarloságomat,
hogy megh értuen akaratomat, ennek ele-
get tegiek, es a bűnnek setettségére, mely-
ből egíszet ki hozál, Z fiad által, vissza ne
térlek, hanem, mint a világosságnak fia-
hoz illik, a setettségnek cselekedetibeol

ki tiz

ki tisztulliak, a bűnnek almából fel kel-
liék, te kéllertes életbe eoltózzem, es e
világon a belső setetiséget, a mas világon
pedigh, az eordcke valo külső setetiséget
el tanoztassam, A mi Vrunk Iesus Chri-
stus által, ki az Atia es Z leléckel, egien-
lő Istenségbe, él, es vralkodik, eordckőn
eordcke, Amen.

11. Keoneorgés.

AZ én lelkem, te hozzád fohazkodik
én Istennem, es az en szíuem, fel ebred-
tűn, minden eteievel teged szomiuhoz,
Vram: Vr Isten, en Istennem, fel letken-
tűn reggel, te hozzád kiuzankozik az en
lelkem: Szállion szíuemre a te Irgalmas-
ságod, mint a reggeli harmat, mely a feol-
det megh nedueliti:

Isai 26.

v. 9.

Psal. 62.

v. 2.

Osea 6.

v. 3.

Atia mindenható Istén, ki kezdetbe a
világosságot teremted, világosicz megh
szemeimet, hogy a bűnnek setettségébe ne
essem. Fiu Istén, finieségből szarmazot
finieség, es a setettségbe tündőklő vila-
gosságh, iizd ki belőlem a tudatlanlagnak
homaliat. Z Lelek Istén, finies es emeztő
tűz, geriezd fel szíuembe a te szerelmed
tüzer.

ülzet. Eoriz megh engem Vram, a te ielen
léteddel, minden veszedelemtől, es her-
telen hialaltul, geriezd fel bennem a te
szerelmedet, hogy e mai napon meltan
szolgalhassak te neked: A mi Vrank Ie-
sus Christus által, &c.

III. Keoneorgés.

E Orók Átia mindenható Isten, ki a te io
voltodból, e máy napnak kezdetit at-
tad érnem, eoriz, es segély engem, a te
malasztoddal, hogy e máy napon, semmi
gonoszságra ne térlek, Hanem szüntelen a
te akaratodhoz, es törveniedhez igazi-
csam szomát, szandékimat, s' minden cse-
lekedetimet.

Igazgasd Vram Isten, vezetied, es
szenteld megh, testünket, lelkünket, erze-
kenységünket, szonkat, gondolatinkat, es
cselekedetinket, hogy e máy napon, sem-
mi vétékbe ne esünk, hanem a te igaz
akaratodhoz szabink beszédünket, igie-
kezetünket es cselekedetünket, A te Z
fiad által, a mi Vrank Iesus Christus al-
tal, ki te veled. es a Z leleccel egietembe,
és vralkodik &c.

IV. Keoneorgés.

V Ram te reád néznek az en sžemeim:
Te benned bizom én Istenem, megh
ne szejienülliek: Ne eoruendözzenek
esetemen, az en ellenségim: Mutasd
megh Vram nekem a te ösuenydet, igaz-
gas engem, es tanicz a te igazságodra: Te
az el ellettek giamolia, es fel emeld Iste-
ne, vagy, eröslcz azért engem, hogy el ne
essem, mert te benned vagion bizodal-
mom, te vagy azen eorömem es batorsá-
gom:

Keorniül fogtak engem minden felöl,
az en ellenségim, megh terheltek engem
az en gonosságim, de te, ki keozel vagy a
hozzad kialtoéhoz, irgalmaz nekem, a te
nagy irgalmasságod szerént, Tanicz, igaz-
gas, es vezered engem, a te akaratodra:
Mencz megh az en nieluemet minden ök-
telenségtül, szitoktul, ember szollo ra-
galmazástul, es hazug mondástul: Fordicz
el az en sžemeimet, hogy faitalan tekin-
teteckel, botránykozo hiuságot ne lássak:
Tauoztas el teollem, minden fertelmes
gondolator, es botrankozo tartságot, co-
riz megh engem, a keueliségtül, feosueni-
ségtül,

ségtül, es másén való ragadozástul: A te Z
akaratomnak igaz vtiara vigi engem, es
aggiad, hogy Z maláztoz által, e más na-
pon, minden halálos bűn nekül, vighan,
szolgálliak Z felsegednek, ki a telles Z
haromságba, az egy bizoni Istenségbe, élj
es vtálkodol, corðckön corðcke, Amen.

V. Keoneorgés.

Gen. 3. **E**N Istennem, ki a té veghetetlen böl-
v. 22. cseséged szertént, az eynék, es napnak
Pfal. 103 folialat rendeléd, hogy a mi giarlo
v. 20. et testünk, éyeli alommal megh nyugod-
22. nek, es erőt venne, a nappali munkára,
Sapi. 16. kiert melto, hogy a nap fel kelése elöt,
v. 28. reggel, imaggiunk tegedet: Hala legien
Ecclef. Z felsegednek, hogy csendelj nyugodal-
39. v. 6. mot attal, ez éyel nekem, es megh driztél
minden veszedelemtül.

Alázatos szíüvel kérlek téged, en Iste-
nem, coriz megh engem, minden büntül,
es ellensegimnek ream teord szandeki-
tul: kezédbe ayanlom Vram lelkemet,
es minden vtaimat, mutasd megh nekem
a te cosuenydet, vezetlied lépésimet, Eon-
tözd szíüemet mennici harmatoddal, me-
ly megh

ly megli őlesa bennem az en gonoz gondolatimat. A te szent fiadnac, a mi Vtrunk Iesus Christusnac erdeme által, Amen.

VI. Keoneorgés.

E Nged en Istenem, hogy valamit te *Szent Aquinas Tam-*
kednelsz geriedezue kiuanniam, *mat.*
Okoson keressem, igazán megli ismeriem, tekellletesen be telliészem: A te szent neuednec dicfiretite, es duelsőlegere, vezérlied az en állapotomat, es a mit te akarsz, hogy cselekedggyem, enged hogy azt megli ismeriem, es vgy be telliészem, a mint te kiánod, es üdudőséges az en lelkem nec:

Mutas oly vtat, en Istenem nekem, mellien batorságoson iátiac, mind io s' mind gonoz szerencse kődt, Vgy hogy, io szerencsémbe fel ne fualkoggiam, de néked hálat ággia: haborusagimba le ne niomattassam, hanem csendesz lelki ismertetel szenueggiém a mit ream bocsatasz. Sémmin egiében ne őruendezzec, hanem csak azon a mi te hozzád viszen: Semmin ne bankoggiam, hanem csak azon a mi elszakazt te tőlled: ne igiekezze azon, hogy,

M A S O D I K

te kiüülled, es éllened, valakinek kedves-
keggiem: ne rettegiéc senki giüldölegétül,
hanem csak a tiedtül; mindeneket szere-
terbe cselekeggiem, es valami a te tiztele-
tedet nem illeti, vgy tarsfam, mint ha in-
gien sem volna.

Aggjad Vram hogy te értetted megh
vtalliam e mulando világot; te benned
pedigh, es a te parancsolatidban, minde-
nek feoldt geonedrköggie lelkem, es te-
gedet mindenek feoldt szereffen.

Keduetlénies megh engem, minden vi-
gassaghoz, mely nállad nélkül vagion, ho-
gy te kiüülled semmit ne kiüünniak. Ted
geonedrüsegesse a te érted fel vdt mun-
kaimat, te kiüülled pedigh semmi niu-
godalmat ne keressec.

Giakran, buzgosággal emeld fel Vt
Isten szünetemet felsegedhez. Agy vizet
szememnek, hogy sírassam giakran bünei-
met, Agy az en eletemnek megh iobbi-
tasára igiekezd szandekot: Tegy alaza-
tolsá, kép mutatás nélkül, Tegy vigghá
cselecsápság nélkül, Igaz mondouá szin
mutatás nélkül, Tegi giorsá fáratságh ne-
kül: Aggjad hogy rettegiéc te elcotted
ketségbe esés nélkül, Remensegem nagy
légien

légien benned, vakmerő bizakodás né-
 kül: Agy tizta es benned bizo szüuet, fel-
 fualkodas nekül: Aggiad hogy felebara-
 tomat szerezsem, kep vtálás nékül, megh
 dorgálliam vetkeiről, boszu állas nékül,
 eppicsem eotet mind szomba, s' mind
 clelekedetembe keuelisegh nékül: Ag-
 giad hogy engedelmes legiee, ellen mon-
 das nekül, clapasídat bekeséggel szen-
 ueggiem, zugolodas nékül: Agy en edes
 Ielusum vigiazo szüuet, melliet tölled el
 ne vonnion, semmi hiuolkodo gondo-
 lat, Agy alhatotost, melliet le ne niom-
 ion, semmi gonoz indulat: Agy geoz-
 hetetlent, melliet semmi haboruságh el
 ne fázazzon: Agy tizta es igaz szüuet, mel-
 liet megh ne ruticsón, semmi gonoz ki-
 uánlagh: Engegy nékem, edes Vram Iste-
 nem, oly értelmert, mely teged megh iz-
 merien: oly szorgalmatofságot, mely te-
 gedet kerésien: oly beolcséleget, mely te-
 ged megh talállion: oly életet, mely e-
 leotted kedues legien: Oly alhatatofságot,
 mely téged bátran varion: Aggiad hogy
 a pœnitentia által reszesüllicc kinaidba,
 szent malasztodba, es végre bodogfagod-
 ba, ki elz, es Vralkodol, mind dröckön
 cordke, Amen,

AZ EORZEO AN-
gial segít segéert, keo-
neorgés.

Heb 1.

v. 14.

Zachar.

3. v. 7.]

Dan. 10.

v. 13.

Isaie. 5.

v. 14.

Apoc. 1.

v. 20.

Matth.

18. v. 10.

Altor.

12. v. 15.

Gen. 48.

v. 16.

Dan. 3.

v. 49.

Inditb.

13. v. 20

Tob. 12.

v. 12.

KEgielmes Vr Isten, ki a giarlo em-
bert annira beoeslled, hogy a te
országod bodogfagos vitézit, az An-
giali seregeket, a valasztottac otalmára ren-
deléd, Es nem csak országoknac, s' geo-
leközeteknec, corzd Angialt adál. De en-
nek feolötte, minden embernec tulai-
don otalmára Angialt rendelél: Hogy
nem csak a tanito páztoroc által vigaz-
tálnál, es corzenél minket.

Orizzen azért Vram, otalmázzon, ok-
rásson, es vezéclien engem, ez a te hia
szolgad: Es miképpen Abrahamot ki ho-
zá fok nianaliaibol, Lotot megh szabadi-
tá veszedelmerül, A három zent iſat, a
tűzbe megh tartá, Iudith azzont tisztán
megh corze a faitalan nép keozt: Vgy
engemetis, testi es lelki veszedelemtül
megh otalmázzon.

Vigie Vram felleged eleibe, az en so-
uany imatſágomat, melliet ó általa vegy io-

illatu

illatu aldozatul: Igazgasson mint Tobiaſt *Apoc. 7.*
 minden dolgaimba, az ellenem fel támat *v. 3.*
 pokolbéli sárkant keordzze meg, hogy *Tob. 8.*
 ſe testemnek, ſe lelkemnek ne arthasson: *v. 3.*
 A te Z. fiad által &c. Amen.

AZ eorſeo Angialhoſz.

Bodogságos Z. Angial, ki Iſtennec pa-
 ranciolatriából eorzeſ; engem? Igazgas
 engem, oktas; vezetely, iora Indies, Min-
 den veſzedélmec, es eorddghi inſelkedéſt,
 tanoztas el teollem: Erdſieſed'gjarloſá-
 gómat, oétaſſad tudatlanságomat, vezet-
 lied vakſágomat, Es vgy eoriz engem, ho-
 gy veled egietembe a menniei bodogság-
 nac eorddſe legiee, Amen.

Z. AGOSTON HA-

!áadáſa aZ eorſeo Angial.

nac gonduiſeleſéert.

*Aug. ſo-
lilo ca.
27.*

Szeretél te engem, én Iſtenem, minec
 ſeotte en ſzeretnelec téged. Ennek
 okiért a te haſonlatoſſágodra teremp-
 tél én.

tél engem, minden teremtet állatidnac
Vrauateol engem, mely meltoságba csaé
addigh maradoc, mygh ismerlec es tiztel-
lek, téged, ki te magadért teréptettél engé.

Ennek feolotte, a te menniei serege-
det, keouetekke teod en erettem, ki kéne
megh parancsoltad, hogy minden vrain-
ban orizzenec engem, hogy megh ne
űtközzem a keouekbe.

Ezec Vram a te Vatasodnac, az vy Hie-
rusalemnec falayra rendelt eorzóc, es a te
várasod keorúl, ereos hegiec gianánt ep-
pitetet d'istiác, kic eiel, es nappal vigia-
nac a te nyaiad keorúl, hogy ama réghi kí-
gio, ki mint az Oroszlan kerúl, kereluen
kít el niellien, a mi lelkűnket fel ne fallia.

Ezec Vram, ama bodogh menniei va-
rasnac, a mi anianénac, polgári, kiket az
űdueolleg eorókösi szolgaltattára kűtel,
hogy orizzec eeket minden iarasokba, ba-
toricsak, inelék es a te fiaid keoneörge-
set, te eleodbe vigiec.

Laird

azert

mint él

soha egie

dűl nem

vagy.

Ezec Szeretnec minket, mint polgar
tarfokat, tuduan hogy az ő megh űresűlt
székec mi velűnc teoltetnek be: Annak
okáert, szorgalmatos es vigiazo condui-
seléssel, minden orába, minden helien
velűnc

velűnc ielen vannac, seghitnec minket
szűkseginkbe, szorgalmatoson futosnac az
Isten, es az ember keozdt, A mi ohaitasinkat
es fohazkodasinkat, te eleodbe viszic
Vr Isten, hogy nekűnc teolled kegielmet
nierienec, es a teolled megh niert, keuan-
tunc szerént valo aldomast, mi reanc alá
hozzac.

Mi velűnc iárnac, minden vtainkba, ve-
lűnc eggiút, ki s' be mennec, szorgalma-
toson rea vigiáznac, mely tekelltetesen,
mely tisztán viselliuc magunkat, az Isten-
telen nép keozt, mely buzgosággal ke-
reksűc az Isten országat, es az ő igaságot,
minemű felelembe es rettegésbe szolgál-
lunc neked.

Segélnec munkánkba, eotiznec niugh-
tunkba, batoritnac viaskodasinkba, megh
coronaznac geződelmünkbe, Eorűlnec
eorűmlünkön, mikor te benned eoruen-
dűzűnc en Istenem. szanakodnac niaua-
liainkon:

Szorgalmatos az ő reanc valo gond vi-
felésec, nagy az ő szeretetek, a te hozzánc
való szerelmednec beocsülletiert, mert a
kit te szerecz Vram, azt ő kis szeretic: a kit
te eorűesz, azt eokis eorzik, A kit te el

I hacz,

M A O D I K

hacz, el haggiác eokis, es nem szeretic a gonosz téudket, mielhogy, giüleold te, a hamissagban merült bündsdket.

Valamikor iot cselekefzünc, corülne az Angialoc, szomorkodnac az Eordögdt: Mikor pedig gonozt cselekefzünc, megh vigasztalluc az eordögdt megh szomoritiuc az Angialokat, kie, corülne a bündsd megh terésen.

Enged azért en menniei szent Atiam, hogy a te Angialid mindenkor drüllienec mi raitunc, es neked halakat aggianac érettünc, hogy véghre mys, vélec eggiüt, egy akolba lehelsunk, holot téged az embe-
rec es Angialoc teremptdet szüntelen dicfiriünk.

Dicfirtessél Vram, ki ennire fel magasztalál minket: nekünc adád az égh alat valo teremptet allatidat, de mint ha ez ke-
vés adomány volna, az eghben labozó Angialokatis, szolgalatunkra rendeléd.

Dicfirienece téged ezért az te io voltodért, az Eghi Angialoc: Algianac es fel magasztallianac minden teremptét allatid: Micfoda Vram az ember, hogy ily ighen fel magasztalod eotet, es annira hozza keotdtted a te szüvedet, hogy az
embe-

emberekkel valo niaiaskodasba vagion
geonedrűseged? Nem de nem rothat
fergeczke, por, hamu, es hiusághé, az em-
ber? Es méghis meltólsztatol Vram, sje-
medet rea vetned, a tékezed munkaiara?

ESTVELI HALA ADAS.

Dűcsődséghe néked en menniei Z. Ariám,
ki engemet, szegény bűnnel terhelt
fiadat, e mái napon, testembe, lelkembe
megh eoríztél, hertelen halaltul, ször-
niű betegségtől, tüztől, ellensegimtől
megh mentettel: Es noha e mái napon,
sokan sjeorniű, es véletlen veszedelmekbe
estec, megh eoríztél engem minden go-
noz sjerencsétől.

Lelkemetis, a te vigiázo, serkegető,
ébreztő, es vastagító malasztoddal, megh
otalmaztad, sok iszoniű vetkektől, mel-
liekre az emberi giarlósagh, es a te nē-
pednec eorókdő ellensége, a Sátan, sjeün-
telen izgatót engem.

De te Vram, megh vilagosítottad az
en vakságomat, es a te eosueniedre igaz-
gatuán, vastagitottad ereotlen voltomat:
Mikor el teueliedtem vissza hoztál, mikor

el estem, fel emeltél, mikor megh ferít-
tem, giogitottál, mikor vétkeztem, megh
feddettél, engem: Vigasztaltál szomo-
rusagimba, oruoslottál betegségembe,
megh zabláztál vakmerőségembe: Megh
mutattad az eorddgnec, sok bűnre indító
csalárd mesterségit, e vilagnac alnak hi-
zelkedésit, a rothadando testnek, hiuságos
kiuanságait: Giakran dorgáltad restsége-
met, batoritottad felelmes sünnemet, lel-
kem sebeiben hon bort, hon olayt con-
dóttél: Oly gondot viseltél Vram, a te bű-
necs szolgádra, mint ha el feletkezuén
az Eghrül, es a Feoldrül, csak egiedül en
ream leot volna gondod.

*Aug. so-
lignus ca.
14.*

Mind ezekért, veghetetlen halat adok,
néked en Istenem, mert ha ily vigiázo sze-
meid lelkemen süntelen nem lórtec vol-
ná, senki oly vétékbe nem eset e mái na-
pon, melybe én is, hasonló képpen, nem
estem volna: Imé azért Vram, estueli al-
dozat gianánt, kezemet fel emelem te
hozzád, es veghetetlen halat adok néked
ezekért a te io teteménidert.

Psal.

140. v. 2.

Alazatoson kérem pedigh Z. neue-
det, hogy e mái vétégeimet bocsd meg,
Mert, érzem lelkem nec sok bűneim miat

niaua-

nialialiaiat : Ismérem, es megh vallom
 Vram, hogy álnac gondolatimmal, dű-
 hős haragommal, tel fualkodot keueliség-
 gel, magam mutogatásuál, heába valo,
 seot, ragalmazó, ember szollo, befjedem-
 mel, es egiéb vetkeimmal, teged sokszor
 haragra inditottalac e mai napon: Az en
 bűneim siralmára, es pœnitentia tartásra
 adot napon, bűneimnec számat sokasítot-
 tam, kiert alazatos szűnel, felseged eleot
 vallást télszec, es irgalmalságot kérec.

Vr Isten, irgalmaz nekem, szegin bű-
 nős szolgáládnac: Ne nézd az en gonoz
 érdememet, hanem io voltod szerént,
 coriz es otalmaz megh engem ez eyel,
 minden lelki setettségűl, es testi nialialiá-
 tul; hogy a setettségnee feiedelme, raitam
 gedzódelmet ne vegien. Ha a halálnak ar-
 niekába iároék, sem réttegeék Vram, mert
 te velem vagy. A te kezedbe aianlom Vrá,
 testemet, lelkemet, minden atiamfiat, io
 akaróimat, es hozzam tartozókat, Eoriz
 es otalmaz megh minker Vr Isten, a to

szaranid alatt, Az mi Vrank le-

sus Christus által,

Amen.

Ephes. 6.

v. 12.

Psal. 226

v. 4.

Mat.

Mas Keoneorgés.

EN megh valto Istenem, ki a giarló testnek, munka vtan valo niugodalmára rendeléd az eyet: Vilagosics megh finieségeddel az en bűnds lelkemet, es niugold megh te benned: Mert vgianis e fok veszedelemre viud kísirtetec keozt, mellic szüntelen ostrommal faraztiac lelke-
met, nincz egiebüi niugodalmom, hanem csak te benned.

Banom, en Istenem, hogy e mái napon tégéd megh bantottalac, szegienlem szinéd eleot vetkeimet, megh akarom a te Z. malasztod segítségéből iobbítani eletemet.

Oriz megh azért, en igaz paztorom engemet, Vigiaz felem feoldt, es így a te szárniad alatt, testemnee, lelkemnee batorságos niugodalmat, Es miképpen az Ægyptomból ki menő Sidok, es az eo ellenségek keozt, éyel egy tüzes ozlop vala, mely a te néped attalmára nem eteztette a pogani népet, Vgy en Istenem, mint egy tüzes kő fall, keorniekez megh engem, es otalmaz megh minden ellenségitől niugtomba, A te Z. fiadnac, a mi

Vrunc

Exod.

14. v. 20.

Vrunc Iesus Christusnac, Erdeme által,
Amen.

*Ennek utánna el mondhatod, a Lita-
niákat, es a Reggeli imadságok kezűl, à
Z. Aquinas Tamás Keondrgéset, az eor-
zò Angialhoz való imatsággal, auagy e-
gieb rendbéli aytatos kòndrgésekkel egie-
tembe.*

*Vegezetre, magadra vetuen a Z. ke-
vezet iegiet, Atianak, fiunak es Z. lélek
Istennek neuébe, imígy keondrdgy.*

Vram kez edbe ajánlom az en lelkemet.
Te váltottál meg engé igazságnac Istene.

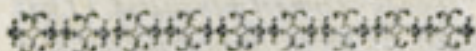
Azzoniúne Szűz Maria, kegielemnec
es Irgalmaśágnac Annia, driz raegh min-
ket minden ellenseginktől, most, es hala-
lunc oraián, Amen.

Latogasd meg Vram kérlec e házat, es
az ellenségnec minden csalardságit rairoz-
tasd el tőlle: A te Z. Angialid lakozzanac
e házba, kik minket, bekeségben meg
eorizzenec, es a te aldásod légien minden-
kor raitunc, Amen.

*Mikor pedig agiadba le fekszel, meg
emlekezzél, a te testednek utolsó agiárul, a ka-
porsórul, es könnyebben meg zablazod a
test kímálságot, es az eordòg csalardságot.*

HARMADIK

RESZE.

AZ ISTENNEK IO TETE- MENIERT HA- laadások.

Az Istennek felsegerül al- melkodo halaadas.

Psal. 8.

v. 2

Gen. 32.

v. 29.

1. Ioan. 1.

v. 5.

1. Tim.

6. v. 16.

Prouer.

26. v. 27.

3. Reg.

19. v. 12.

Isai. 40.

v. 15. 12.

Sap. 11.

v. 23.

Meli csudalatos Vt Isten a te felséges neued: Meltan neuész-
tetel Vram, lathatatlan vilagof-
sagnac, mert a te veghetetlen
feniekséged, inkab, hogy sem a nap syn,
megh vakittia a mi gienge szemeinket, ha
a hitnek homaliával be nem keottetnek.
Te vagy en Istenem minden ionak kut-
seie: Eley es véghe minden allatnak: Te
az eghet es feoldet Vyaidon hordozod, a
tengervizeit teniereddel mēred, a feold
kerekséget, az eghek nagi voltat arazod-
dal be fogod, Te hozzad képest, minden
teremtetet állat, csak ollian mint egy kis
poroczka.

Te ke-

Te kezédben vannak e világnak hátari; *Pfal. 94.*
 Te benned, es te általad élnek, mozganak,
 es vannak, minden állatoc, ha csak sze-
 meidet ezekről el fordítodis, ottan sem-
 miue leznee: megh rendül a feold, ha csak *Pfal. 103*
 megh tekintedis: Te vetettél határt a ten-
 gernek, teged dicshetnek az eghek es csil-
 lagok, mellieket te neueken neuesz. *v. 32. Job. 38. v. 7. 8.*

Te mindenekbe vagi, de be nem re-
 keztetel, mindenee feoldt vagi, de fel
 nem emeltetel, mindenek alatt vagi, de
 le nem nyomattatol: Te mindeneket laez,
 de lathatatlan vagi: Mindeneket hordosz, *Pfal.*
 de megh nem terheltetel: mindeneket el *146. v. 4*
 változtatcz, de el nem változtatol: minde-
 neket igazgacz beolcsesegeddel, tartasz
 hatalmaddal: Munkálkodol mindenekbe *M nua*
 faratság neked: keresz minket, ki semmi *li Aug.*
 nekül nem szükeolkóddol, megh haragzol *cap. 1.*
 eszjendez léuen: el változtatod e világi
 dolgokat, de soha tanácsodat el nem val-
 toztatod. *Medi-
tat. c. 29.*

Noha nem szükeolkóddol, eorülsz a nie-
 reseknek, noha fösueni nem vagi, vsurat
 kiuanasz: megh fizecz a kinek tartozol, no-
 ha ados nem vagi: megh engeded adossa-
 ginkat, karuallalod neked: mindenütt jelen

H A R M A D I K

vagi, noha a hamisak gondolatitúl tatiul
vagi: szo nekül tanitod a te hiueid szüet:
Be teoltelsz mindeneket, fellüül hallacz
mindeneket, tartasz mindeneket, ieo-
tuendök, mulandok eleotted ielen vanna.

*Aug.
Medit.
cap. 12.*

Te Vram üdeo nekül, cordcke valo va-
gi, ki nem terieduen, mindenüt ielen va-
gi, sohota nem menuen, mindeneken al-
taliasz: Veghetetlen vagi hatalmaslagod-
ba, megh foghatatlan beolcsesegedbe,
rettenetes iületidbe: Igaz vagi minden
beszededbe, szent vagi minden cselekedet-
idbe, beöüdköddöl az irgalmaslagba,
Nagy türhető vagi az büncösökhöz, ke-
gielmes a hozzád iereokhoz.

*Exod 3.
v. 14.
Ioan. 1.
v. 3.*

Csak te egiedül vagi a ki vagi, hozzád
képest semmi, valami kiüülled vagion,
mert csak benned vagion minden, valami
vagon: Minden ekelesség hozzád képest,
csak csupa ocsmanság, minden hatalom,
ereotlenség: minden beolcseség tudat-
lanság, minden tekelletesség fogiat-
kozot: mert csak te egiedül, lo vagi, fogiat-
kozás nekül: beolcz vagi tudatlanság ne-
kül: bö kezü vagi, szemeli valogatás nekül:

*Aug.
Medit.
cap. 34.*

Igaz es boszu allo vagi, harag tartás nekül:
Bocsasd megh irgalmaslagnak Istene,
bocsasd

bocsásd meg az en tudatlan merész sé-
met, hagi házontalan szolgád leuen, id-
zedelmes szíű nekül, melto beocsúllet, es
felelem nekül imadom, es aldóm felsége-
det: Rettegnek Vram az Angialok te
eleotted, En pedig giarlo bűnds szolgád,
mikor teged imadlak, dicírlék, es aldo-
zom szent felsegednek, miért nem rette-
gek, te eleotted?

Fel geriet buzgo indulattal, kiuanom
en Istenem, hogy féllien, es tisztellien az en
lelkem tegedet: De szent malasztod nekül,
nincz giarlo lelkemnee tehetsége a iora:
Nem szolgálhatunk neked, hanem csak a
te aiandekodbol: Azért im eleodbe ve-
tem Vram, azen bűncos lel emnek nia-
valiaiat, A Publicanussal szememet eleot-
ted fel sem emelem, kerem szent neuedet,
vilagosit ezertelmemet, hogy megh isme-
rien teged, geriezd fel szíűemet, hogy fel-
lien es tisztellien tegedet, tisztísd meg lelkem
hogy szerelsen téged: Fel ne in-
dicísd Vram, a száraz fa levél ellen harago-
dát, a széltől ide s' toua haniator pozdor-
iat ne kergessed, a hamu ellen ereodet
megh ne mutassad, Hanem irgalmason
szand megh giarloságomat, es enged, ho-

gy mint hitem által most felsegedet homaliban tauuli latom, vgi halalom vtan szinről szinre teged ielen látsalac, A mi Vrunk Iesus Christus által, Amen.

Az teremtesert, es taplalásert, halaadas.

Minden allatoknak kegielmes teremtesie, es beolcz vezetleioie, vegheterlen halat adok neked, hogy engemet teremtetel, ki nekül semmit sem szűkeolkdttel.

Halat adok neked, hogy a tennen hasonlatossagodra teremtetel engem: lelkemet ertelemmel es szabad akarattal felékesítéd: En erettem pedig, az eghet, földet, es ezekben valo allatokat teremtéd: engemet a feoldnec, vadaknak, madaraknak Vraua teol: azt akarád, hogy az eghet forgasi, a Nap, es az éghben tündöklő csillagok, a teel es a nyar, az ey es nap, a faak mezeok, es folio vizek, nekem szolgálnanak: Seot az éghben lakozo boddogh Angyaloknak sereghétis, a mi szolgalatunkra rendeléd: Mindeneket az ember ala vetél Vram, hogy az ember keme-

*Deut. 4.
v. 19.*

*Ang. sollog.
cap. 20*

ni akar

ni a karattiat, megh hodoltatnad: Minde-
neknek Vraua teol minket, hogy mi tege-
det Vrunénak vallanánk, es neked szol-
galnánk: Mert vgianis e lathato dolgokat,
a testért, a testet a lelekért, ami lelkünket
pedigh, csak tennen magadért tetemptéd,
es azt akarád, hogy ez eo kitansága megh
ne nyugodnék, valamylgh te hozzád nem
térne: Okosfaggal fel ekesítéd hogy az ön-
nön meltsagát megh ismeruen, csak ne-
ked szolgálna, nem az arniek vilagnak.

Halat adok neked en lsteniem, hogy te-
stemet szep erzekensegeckel, epp tagoc-
kal, illendo termettel fel ekesítéd, elkeruo
tagaimat oly csudalatoson belihetzted
belém, oly alkotmaroson minden munka-
imra, minden igt el rendelél, hogy semmi
okosagh, es emberi beolcselleghez elegend-
segesen soha nem csudalhattia: Annak
okáért anni aiandekit latom felsegednek
en bennem, meni erzekenségh, meni thag,
meni erecske vagion azen testembe.

Halat adocZ felsegednek, hogy engem
teremptuen, szüntelen megh tartottál,
Aniam mehebe, mint egy setéteomlóc-
be, csuda keppen taplaltal, e vilagra hoz-
tál, eltembe loc veszedelmektől megh dr-

Thren.

3. v. 22.

zót, kóor betegségekűl, csonka, bon-
ka, bennia niaualiaktul, hertelen haláltul
megh mentettél, gonoz emberek, fergek,
es vadaq artalmát teollem el tauoztattad:
Mert vgianis a te irgalmassagodból vagi-
on, hogy eddigh megh nem emeztettem,
minel hogy ha a te io voltod, es Atiai otal-
mad, sok niaualiaktul megh nem mentet
volna, tudom hogy enis, szinte mint egie-
bek naponként, reghen el veztem volna:
Azért meni szem pillantas vagion, az en
eletem foliasába, anni io teremnidért
tartozom halá adásúl Z felsegednek. De
noha mind ezekert, haladatlan voltam
en Istenem: mind az által, irgalmassa-
gat, es Atiai otalmadat mutatván, io tere-
meniddel akartad hozzád teríteni bűneos
lelkemet.

Veghetetlen hála legien néked Vram, a
te haladatlan szolgaddal teot irgalmassa-
godért: Dicfirienek, es fel magasztallia-
nak teged az Eegh, feold, es tenger, a ten-
gerbe mozgo, az eghben reopüllő allatoc:
Dicfirienek teged a menniei szentek: Di-
cfirien teged Vram azen lelkem, es valami
en bennem vagion, fel magasztallia a te né-
vedet, Dicfirien teged Vram az en szinem,
es el

es el ne felelkezzék, soha io tetemenid-
rül.

Mivelhogi pedig, enni sok io teteme-
nied batorit engem, alazatoson kérem Z
neuedet, bocssad füleidhez a te haladat-
lan szolgálád keoneorgéset: Enged Vram,
hogy a kit té e feoldi allatoénac Vraua te-
dől, csak néked szolgálion, a ki természet
szerent való Vravagi. Aggiad, hogy a te
aiandekodból veot taghaim, es erzeke-
ségim, teged megh ne bantsanak: Zab-
lazd megh szememet, nieluemet, es min-
den testi indulatimat. A mi Vrunk Iesus
Christus halalanak draga érdeme által,
Amen.

A megh valtságért, Ha- laadás.

NAgy meltségba, es becsülletes al-
lapatba teremtetted vala Vram, az
emberi nemzetet, a tennen ékes abraza- *Gen. 9.*
tod peesetit rea vetuén, minden teremp- *v. 2.*
tet allatidnak szabad vraua tēuen, szent-
séggel, es halhatatlansággal fel ekesítuén, *Eccles.*
eotet: De megh nem ilnére az ember, *7. v. 31.*
az eo meltságot, partot ütuen ellened *Eccles.*
feltá- *17. v. 2.*

Sap. 1. fel támadá, es ottan mingiart, az eordög-
v. 13. nek rabia, e világh kudulsa, es az eo teste-
cap. 2. nek szolgálta, leon: sőt sockal iszoniub e-
v. 23 settel, hogy sem Nabugodonozor, a xi-
Rom. 5. raly székbeol, a barmok keozibe vette-
v. 18. ték, es az oktalan allatokhoz hasonlitta-
cap. 8. tée.
v. 10.

Ez esetbe pedig, vgi megh bennula,
 es az xigio fulakjának mérge által, vgy el
 fekeliesedek, hogy terétül fogua talpigh,
 semmi épsegh nem marada az emberbe:
 Teste fel támadá lelke ellen, megh homa-
 liosodék az eo értelme: mint a lagy viaz
 oly hailando leon akarattia, mindennemű
 gonofságra: Erzekenséghi szinte vgy ma-
 radának, mint egy creos délczeg vad lo,
 szabla nélkül, mellicx a nyomorult lélekét,
 ide s'toua hurezollia:

Mind ezek feoldt, az arultatasert, es
 párt ütésert, eordöke való karhozatniak
 sententiaja adaték feiünkre, es a te igaz iti-
 leted szerént, halhatatlan halálra itelte-
 tünk, melybol, semminemű teremtet
 állat ki nem szabadithat vala, sem a mi sar-
 czunkat, es adossagunkat le nem teheti
 vala.

De te, ő veghetetlen irgalmu Atia Isten,
 megh

megh szánad keconicorületesen a mi nia-
 ualainkat, es hogy az arulo szolgat halal-
 tul megh mentened, nem rothadando ara-
 niat, es ezüstöt, hanem a tennen termé-
 szet szerént valo fiadat, a veled egienleo
 Istenységben vralkodo fia Istent, kinra es
 halálra adád érettünk, hogy, az eo draga-
 láto verénec feordeiélbe megh mosogat-
 nád, vndoc fekelinketia mi tudatlan gya-
 losagunknak, oktató, es giamolyto, ele-
 uen példat adnál, es a kiket faradságh ne-
 kül teremttettél vala, sok fáradságockal
 valtanád ki rabsagoébol.

Ki adhat azért Vram, melto hálat felse-
 gednek? ki almelködhatik eleghet a te
 veghetetlen io voltodon? Ha hiu szob-
 gaidért, szerelmes barátidért, fogadot fia-
 dért, a Z. Angyalokért cselekedted volna
 ezt, csudalatas, es megh foghatatlan sze-
 relmedet mutattad volna; Mert vgianis
 ennél nagiob szeretet nincz az emberek
 keozt. Ha csak emberi testbe esltözuen,
 minden kin szenuedés nélkül valottad vol-
 na megh az embert, méghis csudalatos
 szerelmedet mutattad volna hozzánk:

De hogi io voltoddal megh geoznéd, a
 mi szülnéknek kemeniseget, nem hiu, es

igaz szolgadért, hanem hitetlen ellensé-
gedért; Nem az Angyalokért, hanem a
bűbeos rothadando testből eppült embe-
rért, a mi rabságunknac rongios ruhájába
cöltöztetéd a te /Z. fiadat, e vilagnak teom-
lóczébe külded, hogy megh latogatná, es
megh vigasztalná a kárhozatra itilt foglio-
kat, es az eo ellenec irt sententiat, zong
veréuel le teorlenés: sok faratsaggal, xopla-
lálsal, üldözéssel, gyalazatos hyr néuel,
vegre szent halálával tenne eleget a mi
vetkeinkért: Az egheknek Vra, oly sze-
ginségbe élne, hogy noha még a rokak-
nak is vermek vagion, de ő neki csak anni
helie sem volna, a boua feiet le haithat-
naia.

Micsoda en Istenem az ember, hogy
ily kegiesen megh emlekezel rolla? Val-
lion s mi háznót var? Vram a gonoz szol-
gaétul, xiéért ily draga kincset adáh, kik-
nek szolgálatiok nekiül nem szükeolk-
dól? O veghetetlen irgalmasagh: ő ha-
talmas szjeretet: ő megh foghatatlan igas-
sagh:

Mit vetettél en megh valto Istenem,
hogy ily iszopia es kégyetlen kínokat szen-
uccz? En vagiok Vram, en vagiok a te saj-
dalmid

dalmidnac oka: En erdemlettem a te hal-
lalodnac faniarulagat: Az en vetkeimnec
folgia, a te kin szenuedéled.

O Istennek megh foghatatlan iteleti: Ő
mely ighen fel magasztaltatot Vram a te
irgalmassagod: A hamis ember vétkezik,
es az attatlan bárani ostromoztatik: A mit
a bűnös ember erdemlet, az igazságnak,
es tisztaságnak kútseie szenuedi: A szol-
ga vetkeért, az Vr kinoztatik, az emberi
alnaksággert az Isten veretic. Az en fel fu-
alkodot keueliségemert, alaztatol Vram
te ily ighen, az en tobzodásomert éhezeli,
az en gonosz kiuansagimert es engedet-
lensegemert emeltetel a fara, En erzet-
tem az almanak geoneorúséget, melliert
a te szomiusagod epéuel oltatik el.

Mit aggia en Istenem mind ezekert
felsegednek? Ő mely sok képpen ados va-
gioé Vram teneked, miuelhogy ily draga
kincsset adál erettünk: Tartozom Vram
hogy tégedet féllielek, tisztéllielek, es bõ-
csüllielek, a te veghetetlen meltosago-
dért: Ennek feoldotte, miuelhogy te te-
remptél semmibeol engem, tiéd minden
ereom, minden ertelmem, minden te-
hetségem, Magammal meltan tartozom,

H A R M A D I K

en magamért, felsegednek: Mit aggiak
tehat Vram felsegednek a te Z. hadért, ki-
ért ha ezerfjet adhatnámis eletemet, es
tunen magamat, semmi volna? Hala-
adok zent felsegednek tellies szinemből,
én Istenem, a mi üdudzirónk megh teste-
sületeért, zent zületeleért, sanjaruságiért,
kinniaiért, io peldaiért, zent halaláért:

Hala teneked felseges Atia Isten: Ha-
la teneked megh testestül, fiu Isten: Ha-
la teneked megh szenteleo, Z. lélek Isten:
Algianak téged Z. haromsagh egy Isten,
minden állatoc: Dicsitienek es fel magaz-
tallianak téged, az égh es a feold, mert
nem elegséges az en lelkem a hala adásra.

Kérlek teged, en megh valto Istenem,
a te réghi irgalmaságodert, keoneorüli
bűneos feiemen: Nisd megh lelki sze-
meimet, hogy megb ismeriem a te itgal-
mas szerelmedet: Ronczd: megh az artat-
lan bárani veréuel, az en szüuemnek ke-
meniséget: olcz el a te oldalad vizéuel, az
en gonoz kiuansagimat: Ved ki beleol-
lem, a teolled megh kóstolt epének kes-
rüségéuel, e világhi geónörüségnek izir,
hogy te kiüülled semmi vigasagot ne ked-
vellick, semmi kincset ne beocsülliek,
semmi

semmi szépséget ne szeressék, hanem a te drága Z. véredben vót lelkemet, te neked tartcsám, ki igaz Vra vagy: Nem en magamnak, hanem teneked ellick, ki en erettem megh holtal, Amen.

A megh Bentelesert haladás.

HAlat adok néked, en megh valto lstenem 1. Pd. 2.
 hogy engemet szegin búneos fiadat, a setetsegbeol, a te csudálatos vilá-
 gosságodra, es ismerettedre vittél: Hala legien neked, hogy nem születtettem a
 vak pogánság keozdt, mely te helyietted, vagy fát, vagy keouet, vagy egiéb terem-
 tet állatot tiztel, hanem a te népéd keozt, à te Ania zentegiházad fiai keozt, hogy
 à Z. keretztség által, à te népéd keozzé be iratnál, az eredendő bűnből ki tiztitanál,
 es hogy a vyz cozón, engem el ne nielne, a te barkádban, az Aniazentegiházba be
 vennél engem. Nem cselekedtél így V. Psa. 147.
 ram mindeneckel, es a te igazságodat, nem v. 20.
 íclentetted megh mindeneckék:

Nem elég leon pedigh en lstenem, a

te véghetetlen is voltodnak, hogy egyfűt
bűncomból is tisztíták: mert annak vtanna
a kezezségben vót tizta ruhát, megh
moeskolám, es el szaggatám: szántalan véc-
keckel, vndok rutságockal, megh bántá-
lak: álnak kiüanságim, fertelmes életem
miat, ismet cordogh rabia leok, mint a ti-
kozlo fiu, a kezezségben vót gazdagsá-
got el tiéozlám: a te templomodot, be pe-
cserlet házadat megh rutitam, gonoz ki-
uanságok, hamis gondolatok baluaniual
megh rakám: A te teorüeniedet, es aka-
ratodat, tellieséggel megh vetuen, vgi
éltem, mintha téged ingien sem csmerte-
lek vona.

Ezeket te latuan irgalmassagnak Attia,
noha vetéimért cordé halalt erdemle-
nek, megh coriztel engem, hogy ily go-
noz állapotba, e vilagbol ki muluan, kat-
hozatra ne iutnek, holót ez üdeo keozt
sokan, keueseb vetékért pokolra vettet-
tek. Mind ezekért felsegednek oly halákat
adok, mint ha a pokolnak kinniabol, vñ-
onnan engem ki hoztal volna.

Nem csak vártal pedigh, es coriztél en-
gem, de szorgalmatoson, es gyakran megh
latogáttal, Attay intissel, es feniegeréssel
serke-

ferkegetted lelkemet, megh vakult elmé-
met vilagosítuan; a iora megh keménysült
szívemet, lagítuan. Hanl'or volt en
Istenem, hogy bűneimnek rutságát,
életem reontid voltat, a pokolnak nagy
kinniat, az cordék eleret, a te io voltodat,
lelkemnek megh mutatuan, hon fenio-
getéssel, hon szép keréssel hittál engem?
Meniszer ostoroztál, es Atiay kezeddél la-
togattál, hogy e vilaghi kiuansagoktul el-
szakasztanal engem?

De iay az en bűnben megh vakult lel-
kemnek: Ezeket lockaig fűlem mellet
bocsátuan, az el kezdet gonoz életben
heuerék vala, Vegezetre Vram, mint a
megh holt Lazárnak álltuan, hatalmas
malasztoddal engem felebreztél, a te sze-
relmedre, a bűnnek esmeretire: Megh
üted szívemet, mint Moyzes réghen a kő-
sziklat, veszeoddal, keoni hullatásim kő-
zét, szemeimről a réghi háliog le esuen, io
voltodat megh látam, az en eleobbi ele-
temnek veszedelmes vtriát, rezketuen
megh ismerem, mint tikozlo fyad, eleot-
ted boruluán, irgalmasságot kerec.

Be fogadál ismet Vram a te veghetetlen
io voltodból, vyonnan fel ekesítél, draga
malaz-

malasztodniak finies ruháiába, fel eoltod-
tétel, az artatlan barany zent testébeol,
nekem nagy lakodalmat szerzél, zent fiad
verében megh seordzted, megh mosad, es
megh tisztítad lelkemet, es draga szép fűg-
gökkal fel ekesituen, iegiesedde fogadad,
Atiay otalmat, cordk budogságot igyrel
neki:

Mind ezekért, Vram, minemű hálat
aggiaék zent felsegednek? Ha széles e vi-
lagh nielu volnais, ezekért melto halakat
soltanem adhatna, mert felliuul halaggia az
emberi értelmet ate irgalmasságod: Al-
giad, ő en lelkem, az Vrat, es en bennem
valo tetemeék algiatoék az ő Z. neuet. Al-
giad ő en lelkem az Vrat, es el ne feletkez-
zel az eo szantalan io voltárul, mert ő le
seordt, (vgy remenlem) vetseimet,
megh giogította minden niaualiasmat,
örök Rathozattul es halaltul megh men-
tette niaualias seimet: Kiert legien
aldot az Vrnak Z. neue, most, es
mind cordkdn cordéke,

Amen.

Sz. Am-

*Sz Ambrus, es Agoston
baladasa.*

Téged Isten dicfirunc, téged Vrnac val-
lunc.

Téged örök Atia Isten, minden földi
állat tisztel.

Néked minniaian az Angialoc, az e-
ghec, es minden hatalmállagoc.

Néked a Cherubin es Seraphin Angia-
loc, szüntelen szoual enekelnee.

Szent, Szent, Szent a Seregeknec Vra
Istene.

Telliesee, a föld, es az eghec, felfeged-
nec dücsöfleguel.

Téged az Apostoli dücsöfseghes kárde.

Téged a Prophetáknac diclyretes szá-
moc.

Téged a Martyroc finies sereghi di-
cifrnee.

Téged széles ez vilagyon, vall, es di-
cifr az Aniazentegyhaz.

Veghetetlen felfegü Atia Isten.

Es a te tizteletes igaz, es eggietlenegy
fiadat.

Es az vigáztalo zent lelket.

HARMADIK

Te dücsödségnek királla vagy Christus,
Te az Atria Istennec, őrdöke való fia
vagy.

Te az emberi nemzetnek megh szabab-
dításáért, megh testesürel a szüznec me-
hébe.

Te megh geozuen az halál fulakiat,
megh nitad hiueidnec meniorzag kapu-
lat.

Te az Istenneciobiara ülz, az Atianac
dücsödségébe.

E világra iduendő bironac, hizünc te-
ged lenni.

Teged azért kerünc, legy segitseghe a
te szolgaidnac, kiket Z vereddel megh val-
torttal.

Enged hogy az őrdök bodogságba, a te
szentiddel eggiüt megh aiandekoztas-
sunc.

Vduőziczd Vram a te népedet, es áld
megh a te őrdöksegedet.

Igazgasd őket, es fel magasztálliad, most
es mind őrdöke.

Teged aldunc minden napon, es fel ma-
gasztalunc.

Es dicfiriünc a te zent neuedet őrdöke,
es mind őrdökön őrdöke.

Mel-

Meltoztassál Vram e mái napon, minden büntül minket megh őrizni.

Keoneorúly raitunc Vr Isten, es irgalmaz nekünc.

Legien a te kegielmességed raitunc Vram, mikeppen benned biztunc.

Te benned biztam Vram, hogy őrdöcke megh ne gyalasztassam. Amen.

Keoneoreogiünk.

E Oreoc mindenható Vr Isten, ki a te szolgáltnac engettetd, hogy az igaz hitnec vallásába, az őrdöcke való zent háromságnac dücsősséghez megh esmérnec, es Isteni hatalmába való eggyesítséghez imádnac; Kerünc teged, hogy ezen hitnec erőssége által, minden haboruságtul, végigh megh őriztesünc.

Vr Isten, ki az Igasságnac szeretődie, es megh adoia vagy, tericid hozzád a te szolgál szívet, hogy a te zent lelkednec felgetier langhiával, buzgo szívet oltuan belésee, mind hitekbe alhatatosoc, s' mind cselekedetekbe legienec tekkettesec.

HARM:RESZE.

Eordc mindenható Vr Isten, aggjad
 hogy, a Hitbe, Remenségbe, es Isteni Ize-
 retetbe őregbeggiúnc, es hogy méltoc le-
 heissúnc a te ighiretednec el vételére, en-
 ged, hogy parancsolatidat vighan es co-
 rdmmel megh tarsuc, A mi Vruc Ie-
 s v s Christus által, kj az Atriával, es Z-
 lélec Istennel, egietembe,él, es vral-
 kodic, coreockeon
 őrdöce,

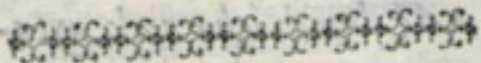
A M E N.

NE.

NEGIEDIK RE.

S 7 E.

A PRÆDICATIO HOZ,
 ES A SZENT ALDOZAT-
 hoz tartozo imadsagok.

*Mikor a templomba be me-
 giunk, így keöncoreogiunk,*

N menniei Z. Ariam, a te
 irgalmassagodnac mertek-
 letlen io voltabol, bé me-
 giec a te házadba, es a te
 templomodba félelemmel

imádlac téged: Igazgasd Vram az en vtrai-
 mat, a te ölueniden, mert ime, szerettem
 a te hazadnac ekelséget, es a te dücsödsé-
 gednec lako heliét; Mely geöncöröséges
 Vram a te sátorod, el baggiaduan kiuan-
 kozic az en lelkem a te tornaczodba, Es
 inkább akaroc a te hazadba alá valo lenni,
 hogy sem bösülletes a te ellenségid tabo-
 tába. Azért imádom Vram, a te labaid

Psal. 5.

vers. 2.

Psal. 25.

vers. 2.

Psal. 82.

vers. 1.

Psal. 83.

vers. 11.

Psal. 98.

vers. 5.

M 3

heliét,

Psa. 131. heliét, es a hiuec geolekeozetibe vallást
v. 7. Psa. télszec Z. felsegednee.

110. v. 1.

Al Imadságba valo aytatosságet.

Rom. 8. vers. 16. **E**Ordk mindenható Isten, látod a mi tudatlanágunkat, kik nem tuggiuc, mit, es mi módon kellien kérnűnc; A mi szűűnc tetouázo alhatatlanságais, niluan vagion eldtted. Te azért Vram, ki mindeket iobbán vegezhecz hogy sem mi tudnoc érteni, vagy kérni, Eoncz en belem a keoncorgélnec lelkét, mely mi bennűnc, megh mondhatatlan fohazkodásokkal kőndrőgidn felsegednee: Nyld megh Vram, az en ayakimat, hogy az en nieluem dicfyrie Z. neuedet, es ne clak *Psal. 50. vers. 17.* nielucl, hanem szüuemmelis tiztelliem *Isai. 29. vers. 13.* felsegedet: A mi Vranc I e s v s Christus által, Amen.

Imadságunk, es egieb dolgunk eleot valo keoncorgés.

IEoy el Z. lélec Isten, száld megh a te hiueid szüuet, es getiezd fel bennűnc a

te szerelmed tűzét, ki minden küleombd-
zo nielunec sokaságot, az igaz hitnec eg-
gítségébe özue gidyéd.

Vigiláz Vr Isten az en segítségemre
Sies Vram az en otalmamra.

Kerűnc téged Vr Isten, hogy ébrez-
tő malasztoddal el kezduén a iot bennűnc,
segítő malasztoddal kísíried a mi cseleke-
detűnket, hogy minden munkánk, es
imadságunk, te tőlled kezdésűc, es te ál-
talad vitessűc véghez, A mi Vranc Iesus
Christus által, &c.

Eoreoc beolcsesűgnec kutyseic, látod
hogy e világhi feretsűgnec homaliába,
nem tuggiuc mi légien haznos nekűnc,
Azért Vram agy igaz értelmet lelűembe,
hogy megh elműriem mi legien kedűes
te elűtűed, es erőűcsűed Z. malasztoddal az
en giarloságomat, hogy a mi tenéked legh
kedűesűb, azt se az emberi tekintetűrt, se az
cordeogh, test, es vilagh kísírtetiűrt el ne
mulassam. A mi Vranc, &c.

Az predicatio elűt valo

keconcorges.

EN űdűűzűtű Istenem, ki a földre idűűl,
es emberi testben űlűűűűl, hogy enge-
met

met a te vtaidra igazgatnál, tanítanád tudatlanságomat, es megh-jelentenéd akarodat, Vêgheteretlen hálat adóc néked, éi engemet e máy napon a te házában behoztál, a te zent igyê halgatasára, hogy ez által oktas engemet, bûnemirôl dorgaly, es az en souany szíuem földiben menybôl hozot io magot hinez.

Mat. 13.

v. 4.

Luce 8.

v. 5.

Isaia 1.

v. 9.

Mat. 4.

v. 4.

Deut. 8.

v. 3.

Gen. 41.

Mert Vram, bizony ha ezt a io magot, keosztûnc nem hattad volna, Ollianoc volnânc mint a Sodoma, Gomorra, varasiban lakozo Istentelen emberce: Es mi- uel hogy az emberneccélete, nem csak ke- niérrel tapláltatic, hanem legh-seokép- pen, a te zent ighiddel, az Ægyptombéli élvegh miat, mind el veztûnc volna, ha te igaz Ioseph, mennyey gabonâul napon- kênt nem taplálnal.

Meg vallom Vram, zent felséged elôt, az en niaualiyamat: Noha sok ûdeotûl fogua szûntelen halgatom a te zent inté- fidet, mind az által, miként a feoueni a fal- hoz nem ragad ô magátul, vgy a te magua- dis, az en szíuemben, eddigh gidkeret nem verhetet, Ama Menniey keniér, el szâtat lelkemet, megh nem hiâlalta: Az êghbeol hozot tûz, szíuem hidegséget, A te

Joan. 23.

v. 29.

A te örökságod lelkem betegséget, eddig el nem vehette.

Ihon azért Vram, kesedelmes értelmem, és a iora, megh keménült szüem, bűnnel megh terhelt lelkem, eleotted vagion: Roncz el Vram a te igidnec ve- *Iere. 23.*
 reoiéuel, az en keméniségemet, A te zent *v. 29.*
 ighidnec hathato pallosauul cold megh a *Hebr. 4.*
 bűnt bennem, és giogicád megh beteg- *v. 12.*
 ségimet. *Sap. 16.*

Te plantald szüembem, a mit külső *v. 12.*
 füllel hallocatanitotul; Szüntelen con-
 teozzed menniei harmattal, és az eoreoc *Ioan. 4.*
 életre fel neuleo vyzzel, a belem vetet *v. 14.*
 maguat, Eorizd a kegyetlen Harpya ma-
 dár keormétul, giomlald a teomistul, és
 boytorianioktul, hogy üressen hozzád a *Isaie 55.*
 te ighid magua vizá ne térien, hanem io *v. 11.*
 illatu kedues giúmeolcseket teremcsen
 en bennem. Amen.

Más Keoneorges.

Ö Reoc mindenható Vr Isten, ki nem
 csak a mi giarlo testünc taplalására ren-
 delél testi kenieret, de lelkünknekis lelki
 eledelt adál: Kérlec téged, nyisd megh a
 N mi

mi fiket fűleinket, a te ighidnec hafznos halgatasára, mert, bodogoc á kik ezt halliác, es megh tartiác: Aggiad en Istenem, hogy e pufztaban valo izarandokfagomba, értheffem ennec a menniei Mannanac edelséget, es ezt soha megh ne vtalliam; Szomiuhozzam ezt a menniei harmatot; mint drága kincset, el reicsm szűuembe; Es á mit fűllet halloc, lelķembe hiszec, szammal meghis valloc, enged, hogy ezt

- Colof. 3.* cselekedetemmélis be telliessem. Aggiad, hogy a te Z. ighid beosfegesen lakozzéc
v. 16.
Rom. 1. mi bennűnc, mert ebbe van a te Isteni hatalmasságod, a bűncosfoc űducosségere.
v. 16.
1. Thes. 2 Enged hogy a lelki tanitast, nem vgy mint
v. 13. emberi szot, hanem mint a te szodat halgassuc, es ez a menniei io maguh, oly geoketret verien bennűnc, hogy a Satan hatalma, s' csalardsaga, ezt soha ki ne vehesse szűűnkbeol, e világhi goneoruségnecc,
Jacob. 1. es gazdakságnac teouisse le ne niomhassa, es ne csak halgatoj, hanem vgian cselekedecoy legiűnc a te Z. ighidnec.
v. 22.

Az mi Vranc, &c.

•••••

A pra-

A *pradicatio* utar.

V Ram I E S V S Christus, hálat adoc
 néked, e lelki taplálásért, melllel eh
 lelkemet megh elegyted, el szakat erco-
 met megh vytad, homálios értelmemet
 megh vilagositad, hogy értenem a te aka-
 ratodat, es azen keotelefségemet: Mert
 vgianis Vram, a te ighid igen hasonlo a-
 ma Ionathastul megh kostolt lépés méz- *1. Rét. 14.*
 hez, mely nem csaf edesfűggyel felliúl hal- *v. 27.*
 lad minden eledelt, de annac feolcotte *Iudic.*
 szemünketis megh vilagositia csudálatos *14. v. 14*
 ereiéuel.

Mely geoneorúséges Vram az en lel- *Psa. 118.*
 keménce a te zent ighid: Edesb minden *v. 113. &*
 mé:nel, dragab minden kincsel, vilá- *v. 117.*
 gosb a napnál, emézteob a tűznel, hatal-
 masb a meny keonel.

Hála legien azért néked, hogy meltoz-
 tatál tanítani engemet, es az en homokos
 fouani szűuembe io maguadat be vetéd.
 Eoregbicld bennem a te aiandekidat, ke- *Isaia 5.*
 ricld, es arköld be, az en lelkembe hyntet *v. 2.*
 gabnádat, Angiali eorzeeket rendely o- *Isai. 62.*
 talmára, hogy el ne tapoggyiác, vagy kon- *v. 6.*
 kol-

kollial meg hie véztegecséd, az en ellen-
séghim a te tizta búzádat.

Ezech. Enged pedig Vram, hogy a te ighid
33.v.32. ne legietti ollian bennem, mint a szép he-
gedű izd, mely mihelt meg h szűnic, sem-
mi látattia nem marad, Auagi mint a tū-
Jacob. 1. keorben te cz eo abrázár, mely csak addig
v. 23. láczi, mygh a tūkeorben ne zűnc: Ha-
nem az en szűuemben mind holtigh
meg h maraggion, es giűmeolcsot hoz-
zon e máy tanúság. Amen.

*A Z. Mifeleot, aytatós
keoneorges.*

O Irgalma ságnac Attia, minden ioknac
fogyhatatlan forrása. Meni szántalan
io tetemeniedben reszesítesz engemet?

Nem elég h leon Vram felfegednee,
hogy a te zent fiadat a kérezt fána oltá-
Hebr. 9. ran, véres aldozattal értűnc egifzer meg h
v. 26. 24. aldoztatád, es ez aldozatnac draga kin-
10.v.14. esűel rablagunkból ki mentél, ellenűnc
Coloss. 2. iratot adós leuelűnket, a kérezt fára ra-
v. 14. gartuán, zent verűel el mosád.

De ennee seoleotte, azt akarád, hogy

ez egy elegendes aldozatnac emlékezteti, *Luc. 22.*
 szüntelen Ize mûnc eleget forgana, es a ke- *v. 19.*
 reztieni geolekeozet, szüntelen a te zent
 fiadnac testét, véret, tenéked, bûnéért, vér
 ontas nélkül be mutatná, draga aiandec
 gianant; Hogy mint az eghy Izuáruant
 frygyjegicûl adad Noénac, vgy, a te hi- *Genes. 9.*
 ucsiddel valo megh bekellésnec ielét, ebbe *v. 13.*
 az aldozatba mutatnad. Ebregi fel azért
 én lelkem, mert ezennel csudalatos dol-
 got lácz, mely által, az Isten megh engez-
 tetleric, az igazac megh vigasztaltatnac, a
 giarloknac ereosség, a valóknac lelki vi-
 lagosságh, a megh habborottaknac cse-
 desség, az el farattaknac nyugodalom a-
 datic.

Tiztiedd megh Vram az en bûncos lel-
 kemet, hogy melto aytatossággal, es tiz-
 telettel reizes lehesséc a te Z. Fiad aldo-
 zattianac erdemébe, hala adással emlékez-
 zem a keresztan valo kin szenuvedésirül,
 meltan lathassam, nema keo tablára irt te-
 stamentom székriniet, melynec meltatlan *1. Reg. 3.*
 nezeleert, regen egez nemzetséget megh *v. 9.*
 verél, Hanem a te Z. Fiadnac székriniet, a
 keniérnec es bornac kûlseo lathato szí-
 net, mely alatt, bizonnial hiszem ielen

NEGIEDIK

voltat, a mi űdűdžiteo Christusunknac

Ily nagy io voltodnac emlékezetűel,
roncz megh az en szjuem kemenisegit, E
csalíd világnac hiűságos gondolatit, ved
ki elmembol, Aggiad hogy a zent kerez-
ten valo aldozatodnac eleuen, es igaz em-
lekezetit, meltan lassam ez aldozatba, es
szinte oly aytatolsággal lehessék ielen, ha-
lald emlékezetin, mint ha te magadat a
keresztfan fugue szemeimmel neznelec,
Amen.

Az Mise kezdetin.

EN Istenem, ki régen Mósešnec azt pa-
rancsolad, hogy a zent feoldeon aluan,
le vonna lababol, megh rutitot saruiat. Te
magadis pedigh az Apostoloc labait megh
mosád, hogy a te vtolso vacsorádon, ielen
lehetnének. Az ő Teoruenibeis, mikor
aldozatra mennék vala a hiűec, hogy előb
labokat megh mosnac, ereossen, megh
parancsoltad vala:

Ihonénis, szegéni bűnnel terhelt szol-
gad, a te hazadban, az Vy testamentom-
nac vér nekűl valo aldozattiát, tiéta szű-
beol kiűnom latni: De miűelhogy látom
fokságot bűncimnec, méltatlan voltomert

Exod. 3.

v. 5.

Joan. 13.

v. 5.

Exod. 3.

v. 19.

Mat. 23

vers. 11.

szí-

szíuem rettegter, es félec hogy vgy ne iár-
iac mint az eolteozetlen parazt, a me-
niegteoben.

Kérlec azért téged, en Istenem, vond le
labaimnac, es kiuanlagimnac, megh mocsk-
olt eolteozetit, mosd le rutlagimat, es
ellened valo vetkeimet; Irgalmaz nékem,
es aggiad, hogy méltan halgassam a te Z.
fiad halalanac emlekezetit, es az eo erde-
méberészes lehessec. Mikeppen ama ré-
ghi zent Prophétac, kiántac Vram tege-
det latni, sok ohaytasockal kértec, hogy *Efsai. 45.*
az eghec megh szakaduán, téged, mint az *v. 8.*
eghi harmatot, Gedeon giapiaba, a Szűz- *Efsai. 16.*
nec mehébe le boclatnának, Vgy kiua- *v. 1.*
nom enis, a te ielen létedet, űducoziteo *Pfal. 34.*
Istenem, Szomiuhozza az en szíuem az é- *v. 8.*
letnec kutfeiet, lelkenec igaz eordmet:
Tegy reszelsé azért Vram engem, meltat-
lan szolgádat, a te zent Fiadnac kedues al-
dozattiaba, Vgian azon te Z. Fiad által,
kiél, &c.

Az Angiali ének, es a teob

*Imadságok ideien, így keoneo-
reogiunk.*

Dü-

N E G I E D I K

Dücsöföség Istenné magasságban, be-
keség e seoldon a jó akaratu embe-
reknek.

O örüendetes hűt, vigasztalos vylága, az
emberi nemzetnek, hogy megh be-
keltettünc az Vr Christus által, a mi Iste-
nünkkel. Megh geozettec minden ellen-
séginc, el vétéret röllunc az Adam átká,
a karhozatnac ellenünc íratot sententiaia.

Dicsirünc azért teged Vram, áldunc,
dücsöitünc, veghetetlen hálat adunc,
hogy Z. Fiad által az öreoc haragbol min-
ket ki veottél, es keduedbe fogadtál.

Es miuelhogy vgian megh parancsolád
hogy Z. Fiad által, bátorsággal keöncörög-
iünc néked : mert nem öllian vagy te,
mint az embérec, kik szeghinbec lezenc
ada közfoc által, es ez okon, nem coreo-
mest halliac mikor valamit kérnec tölleoc,
te pedig, mikor meg nytod irgalmas ke-
zeidet, es aldomasoddal be töltöd hűneidet
semmibe megh nem fogiatkozol ; Alaza-
tot szünel kérünc azért téged, hogy e vi-
lág bűnei ki tiettyo bárány érdemet, meg
tekyntuen, irgalmaz minékünc. Igaz sze-
retetre, keresztüni zent cletre indicsd a
mi szíünkét, es minden güleolséget végy
ki

ki belőlünk, Z ablazd meg hieledünk,
 kőd meg testi kyuanságinkat: Aggiad,
 hogy bekefében, egy szüvel, leleked
 szolgallunk zent neuednec. Vgian azon
 szerelmes Z, Fiadnac draga erdeme által.
 Amen.

*A Zent Iras, auagy, Episto-
 la olvasásakor.*

Aldot legy Vt Isten, ki az emberekre
 szorgalmatos gondot viseluen, a mi tu-
 datlanáginkat Z, ighyódel oktattad min-
 den üddben. Az ótdruéni alat, prophe-
 tákat küldel, kik az embereknek büncit
 meg feddec, a ieouendeo igaz Messias
 igiretiuel, remenségre inditac: Minket
 pedig, Apostolid által tanital, rekélletes
 eletnec, melto haladáfnac moggiat, e-
 lőnkbe adád, meg fedded büncinket,
 giamolytad remenséggel giatloságunkat.

Geriezd fel en bennem Vram, a te ig-
 hidnec szomiulagat, vilagosícsd setét szí-
 nem homaliat, hogy a te parancsolatodat
 szüntelen halhassam, haluan meg er-
 hessem, meg értuen meg tarthassam,
 Törd meg a te Z. ighid kenietét nekem,

N E G I E D I K

és aggyad, hogy ez által, igazán megh ismerieled téged, mint megh ismértetél Emmausba, a te tanítuanidit, a kenierneec szeghesébe.

*Mat. 15.
v. 27.* Tudom hogy meltatlan vagioc Vram, a te fiad keniere etelére, a te titkaidnac el reitet kincse ismeretire. De Vram, a földi-
kőcskekis éznec az aztalrul hullot mor-
salkokba. Nem erdemem szerént, ha-
nem szent fiadnac erdemeért, táplaly en-
gem zent ighid keniereuel, es a te men-
nici harmatoddal olez megh az en lelkem
szomiúságot: ki elsz, &c.

Az Euangeliom oluásá- sakor.

*Hebr. 1.
v. 1.* **A**Ldot légy Vr Isten, ki a reghieknec,
Prophétac által szollal, nekünc pedigh,
a tennen Z Fiad által, örüendetes io hyrt
izenél az Euangeliomba, mely nem e-
gitéb, hanem, Istenneec ereie, az üdveoslé-
re, Lelki kenier, mely a mi szüünket e-
rőssiti: Két elü paltos, mely az cordeogh
ereiet megh rontia: Vilagoslág, mely a
mi niomdekunkat igazgattia, Egheo tűz,
mely a mi lelkünkbe a te szeretemedet fel-
ge-

gerieztí: Keméni verő, mely a mi keméni-
legünket megh rontia, Es igazan io ma-
ghu, melliet ha köztünc nem hattál vol-
na, ollianoc volnanc, mint Sodoma es
Gomorra.

A Sidoc Moysest azon kérie vala ré- *Exod. 20*
ghenten, hogy az Isten véllec ő maga ne *v. 19.*
szollana, hanem Moses által parancsolna
nékic: Tauul legien Vram ez a sio mi töl-
lúnc, kiknec lelki őrdmünc, csak abban
vagian, hogy tegedet halhatunc, seot Sa-
muellal azon kerünc, hogy te magad sily
mi nekiünc: Tancsá értelmünket az *1. Reg. 3.*
igaz hit által, geriezd fel züünket sjerete- *v. 10.*
teddel, Ereolicá gjarlosagunkat zent ma-
lasztoddal, Vigasztald lelki szomorúsagin-
kat, őruendetes io hittel, Lagicsá megh
az mi kemény niakunkat, a te teoruenied
igáia viselesére, Batoricsá felelmes lel-
küket ielen voltoddal, A te zent ighid-
nec, az Euangeliomnac, igaz értelmébe,
es vallásába mind veghigh tarcz megh
minket: Az mi Vranc Iesus Chri-
stus által, Amen.

REGIEDIK

*A Niczabeli Z. geolekeozet
vallaſa.*

Hiszecc egy Istenbe, mindenható atia-
ban, mennec es seoldnec, lathato es
lathatatlan allatoknac terempeidiebe.

Es az egy Vr I E S V S Christusba, Isten-
nec eggietlen egy Fiaba, ki minden üdök-
nec eleotte az atiatul születet: Isten Isten-
tul, vilagossagh vilagossagtul, Igaz Isten,
igaz Istentul, Szülöttet, nem terempte-
tet, ki az atiaual egy természetü, ki által
mindenec teremptetec: Ki mi értünc
emberekért, es a mi üdvecöllegünkert,
menibeolala szálla. Es MEGH TESTE-
SÜLE SZENT LELEKTÜL, SZÜZ
MARIA MEHEDE, ES EMBERRE
LÖN.

Megh felszyttetec értünc, Pontius Pila-
tus alatt, kint es halalt szennveduen, el te-
metettéc.

Fel tamada harmad napon, az irásoc
szerént, es menyben fel menç, üül Atia-
nac jobiara: Es ismet el icouendo dü-
csölleggel, itilni eleueneket, es holtakat,
az ő orszagának, soha vége nem leszén.

Hi-

Híj: ez az eleuenitő zent lélec Vt Isten-
be, ki az atiatul, és fiutul Izármazic, ki az
atiánal és fiuual eggitit imadtatic, és di-
cirtetic: ki a Prophetac által szollot.

Híjsem az egy zent, keozconleges, A-
postoli Aniaszentegyházat. Valloc egy
kereztseget, bününk nec bocsanattiára:
Es várom halottaknac fel tamadasat, és
a icouendeo bodoglágnac életet. Amen.

EZ a hitet Vram, nem csak belső szí-
uem, de nieluemis vallia: Erre keote-
leztem a kereztsegh által fellegednec ma-
gamat: Ezzel viaskodom, az cordeogh,
és világh, hatalmassága ellen: Tarcz meg
en Istenem mind véghig bennem ezt az
igaz vallast, és ez által olcz el, mint ereos
paissal, az cordeogh tűz és nylait, hogy io
bai viuálom vtan, te teolled az igazlagnac
coronaiat megh nieriem, Amen.

Az Offertorium ideien.

EN üdudzitő Istenem, igaz Pap, igaz
aldozat, és Melchisedech rendin való
Papi seiedelem, ki a végh vacsoránac ide-
ien, véuen a kenieret, szemedet az éghben
fel emeléd, halákat adván, a te meentel
zent

zent atiadnac, io voltaert: Tennen magadat, kedues aldozatul, nagy coreomest, ertuinc zent atiad kezébe aianlad.

Ihol mys, a te rendelésed szerént, e-gienleo akarattal, nem csak a mi feolduinc giuimeolese sengheiet, a kenieret, es bort, felsegednec be mutattiuc, a teolled szer-zet, lelki vacsorának szolgalattiára, De en-nec feoleotte, az mi sziunket, lelkunket, eletunket, gondolatunkat, akaratusunkat, cselekedetunket, Atiánkfiat, io bara-tinkat, ioszagunkat, es minden ayandekidat, mellickeel szerettel minket, eleuen es kedues aldozatul teneked aianliuc.

Ne nézd azért en Istenem, a giaslo, es tiztatalan aiandekot, hanem a te Z. Fiad-nac kedues aiandekát, Es miképpen a giuimoleseel eggiut, az gimolecsnec heeat, es torfaiatis, Alzép hullal eggiut, a hazon-talan csontotis, io keduel szoktuc vénni, Vgy teis, en Istenem, a te zent fiadnac kedues aiandekával, az ő zent halalának véghetetlen erdemével eggiut, a mi ke-dues aiandekunkatis, ved io keduel: Es agy oly malasztot, hogy ezt az aiandekot, soha megh ne masolliuc, semmi bűnnel tölled el ne szakaggiunc, a te aiandekid-dal,

dal, Z. neved tiszteletire elliűnc, tudnan
hogy sáfárc, es szám ado szolgálac vagi-
unc: Amen.

*Más imádság, melybe, a
mi üdveoziteonk erdemet eleo
számlállink, valtsa-
gunkért.*

EN üdudzitő Christusom, ki a te vég-
hetetlen kegyellegedből, az emberce-
kel nemet vetuēn, megk testesűlel, es a
mi szeginségünknek, niaualianknac, kin-
szenuedesűnknek, saniarusagat, anniera
megk kostolad, Hogy születésedkor ia-
szolban helyheztetnél, a kegyetlen üldö-
ző királytul kergettetnél, ehsegeben es
koplálásban, siralomban, faratságban, vi-
giazásban, imadságban, szarandokságban,
gialazatban élnel, sok szitkokat, kisseb-
séget szenuednel, es vgre etettűnc io
akaratedbol halakra adatnál.

Nem erdemletted Vram te, hogy a te
zent fogad, az Adamtol fel falt almába
megk vasódnac, a halalnac kinnia, a ve-
tek.

N E G I E D I K

teknecsolgia, teged nem illet vala: En
valéc Vram, a bűnös: En reám vala mond-
ta a sententia, En valec az hoher kezé-
be, engemet keortottec vala niakon, a-
dosslagimert.

De o vegheterlen Irgalmaffagh: Te én
megh váltom, hogy engem megh mente-
nél, adossagimat magadra vdd, bűneimet
valladra rakád, a te zent atiad hozzám lde
nilait, magadat payfúl vetuén, fel vdd.

Mit aggiac en Istenem mind ezekért
teneked: Ihon Vram, miuelhogy az egh-
ben, es a földön dragab kyncz nincsen e-
zeknél, a te szenuedelidnél, vgian ezen
valtságomnacárrat, be mutatom teneked,
es ennec emlekezetire, az Aniazentegy-
házzal, a te rendelésed szerént, keniert es
bort viszec elődbe, hogy ezeket, a te er-
demednec emlekezetire, zent testedde
veredde változtasd.

Ved io neuem Vram, a te nepednec a-
fandekat, ki io neuem veod Virag vásár-
nap, az egiűgiű kűsűgnec, eleodben vit
ághait: Enged hogy erdemedben resze-
sallúnc, tizta eletednec niomdokibol ki
ne lépűne, olcz megh, minden testi ki-
u an-

manságot bennűnc, es vegy minket magadnac kedues aldozatul, Amen.

*Mikor a pap ki forduluan,
kéri a híveket, hogy imad-
kozzanak erette.*

V Egie keduesen az Vr, a te aldozato-
dat, az eo neuenec dicfiretíre, es tiz-
teletire, a mi lelkünkneec űdudíseg-re, es
az egész Aniazentegyháznac eppöletire,
A mi Vranc Iesus Christus által, Amen.

*Az Argiali enec, auagy, a
Sanctus ideien.*

V Eghetetlen Isten, kinec io voltanal
tellies a föld, es az eghee, kinec sjine
eldt áluan a meniey seregee sokasága, na-
gy alazatoson rettegűn, sjűntelen ama *Isaia 6.*
te hozzád illő dűcűsűges eneket enek- *v. 3.*
lic, Zent, Zent, Zent, a seregekekneec Vra
Istene: Ihon en Istenem, enis sjeghin giar-
lo szarándoc szolgad, a te drűkűsűd, es ha-
zadban lako feiedelmec szauat igiekezem

N E G I E D I K

követni, Vele egyetemben zent felségedet felmagasztalni, mert méltó vagy Vram ki minket teremtet, megh váltál, fiadda fogadal, a te bodoglagodnac örökösüedől, hogy dicfiriúnc téged.

De te latod Vram, az en szegin szivem terhes voltat, mely bűneitől a feoldre lenniomatot: Emeld fel'azert, az en lelke-met, hogy enis téged kedues dicfirtettel felmagasztalhassalak. es a te zent fiad aldozattiat, tizta szűböl, méltó bősé-
 szel tiztellem, io voltodert méltó hálakat aggiac, Az eghben lakozo Angialockal, néked keduesen enekelliec, Az mi Vram
 I E S V S, &c.

*Hogy az aldozat gümeolcseos
 legien, az egész Aniazent-
 egyháznak.*

EN megh valto Istenem, ki az egész em-
 beri nemzetert, aldoztatál a keresztfán,
 es a te véres aldozatodnac emlekezerit,
 utolsó vacsorádban a te hitueid lelki tapla-
 lasára rendeled, megh parancsoluan, hogy
 eokis azt cselekednec, a mit akkor te cse-
 lektél.

Ihon

Ihon kegyelmes Atiánc, engeduen a te parancsolatodnac, az egyhazi szolgálta-
lat, a te zent fiadnac drága testét, véret, felse-
ged eleibe akartuoc vinni, es te előtred be-
mutatni, hogy ennec erdemet tekintuen,
nem a mi gonoszlagunkat, szabadicz megh
minket, minden testi lelki gonoztul.

Kérem azért felségedet, hogy az áldo-
zat legien hasznos a mi lelkünk üdvösse-
gére; Az Aniazentegyház eppületire: A
teuelygéséc ki giomlaltatására: A megh
niomortult betegéc, raboc, es egieb szü-
kölködd atiankfiai vigasztalására: A mi
lelki pásztorinc, es vilaghi feiedelminc
üdvöslegere: A bündösknec megh tere-
sére: Az igazaknac ioban megh marada-
sokra, es a Christusba el nyugot kereztién
atiankfianac nyugodalmará. A mi Vruc
I. I. S. V. S. Christus által, &c.

Mikor az Vrat fel mutat- tia a pap.

LEgh eleoszeor, iussón eszedbe a mi
üdvösöziteonknec a kereztifán feleme-
lése, es mint ha testi szemeddel látnád

N E G I E D I K

*ecet, a Zent kérésten : Imigien keoneo-
rcogy.*

IMádlac tőged lathatatlan Istenségh, ke-
nier sjine alatt el reitetet embersegh: No-
ha it lēdetet, megh nem tapasztallia, em-
bēri erzekenségh:

ISteni gródet, el reitēd az keresztfán: Te-
stī giarloságnac homaliával be foguan:
Ittis zent telledet el reitēd, keniernec sji-
ne alatt mutatuán.

NOha zent Thamással, sebed heliét
nem látom.

Vram, igaz hittel, ielen lēdetet vallom:
Tares megh ez vallásban, es te zent
sjinedet, Ad bodogul megh latnom.

IMadunc teged Vram I E S V S Christus, es
halat adunc neked, ki a te zent kereszt-
ted által megh váltottad e vilagot, es min-
ket, el vezteket, megh bekeltetél zent
Ariaddal: A te véghetetlen irgalmaslago-
det engem, es az egész Aniazentegyhá-
zat, tegy reszessé a te valtságodnac hazná-
ba, az coreoc eletnec bodogsági-
ba, Amen.

Az

*Az kelyh felmutatá-
sakor.*

V Altfagomnac árva, s' írat s' iuem erelei
En búneós lelkenec megh tiztito
feordeoie: Szómiuh s' farat lelkenec megh
vigasztaloia, úducoflegem zaloga.

R ecfjegies megh engem Vram zent po-
haróddal:

Olcz megh en s' iuemnec gonoz lang-
iat véreddel: zent véred pecsetit (mi-
kent Egyiptomban) vesd s' iuem aitayara.

Felfeges lsten, ki e cfudalatos szentseg-
be, a te halálod emlékezetit hattad, En-
ged, kerűne teghed, vgy b' dcsálluú a te
zent testedet es véredet, hogy a te megh
valtasodnac giúmeolesét szüntelen eresz-
zűc magunkba, ki elz es Vralkodol, &c.

Exod. 12

v. 21.

Hebr. 11.

v. 28.

*Az Vr fel mutatása után
valo keoneorges.*

M Ennec es feoldnec irgalmas teremp-
teoie, mi s' jegin niaualias búnds em-
berce, a kőzónleges Aniazentegyházzal
egietemben, zent felfeged eleot, a te fiad-

mac zent testét véret, draga aldozatul be-
mutatoc, az ő zent halalanac emlékeze-
tire, a mi taméntalan vetkeinknec soksa-
gaert, es a te velűnc teot sok io teteme-
niedert.

S. Aug: Tekynecz megh kegies Atiam, a te ter-
cap. 5.6. mélszet szerent valo fiadat, ki mi erettűnc
7.8. Me- nagy kegiesen kynt halalt szenuede: Te-
ditat. kincz megh ki szenued, es gondold megh
kiert szenued?

Nem de a ki halalt szenued, nem a te
fiade? kit a búneós szolgac valtságáert
adál? Nem ama szelidartatlan baranie, ki
renéked, mind haláligh engedelmes lón?
Nem a te tölled nemzet, es lsteni terme-
szetedben reszesült fiade a ki szenued, kit
a végre őledszetél emberi testbe, hogy a
keresztfnac agyan, saniaru kinniaual min-
ket renéked szűlne?

Tekincz megh azert Vram, kegies sze-
meiddel, a te irlgalmassagodnac foghatat-
lan peldaiat: Lásd a te szerelmes fiadnac
fel függeztet szent testet, verrel folio
szent kezert: Es bocsfád megh irlgalmason
az en ragadozó kezeim vétkei.

Lásd mezytelen oldalnac kegietlen se-
giuerrel megh nyttatot reitekít, es ebből
ki

ki folio szent vére forrosául, tisztis meg
szinemnee sokritkos gonoszlágit.

Nezzed mely nagy kegyetlén szégee,
altal iártac a te zent fiad labait, mellicc so-
ha a gonozocvttian nem voltac, es a co
erdemért, tauoztasd el en teollem, a ha-
misslagnac eosuenyt. Tekincz en Istenem,
nem a mi gonoszláginkat, es a te alkotma-
niodnac ereotlen giarloságit, hanem a mi
feilünkne, a te zent fiadnac érdemet: Ne-
zéd a keresztfanac kemény ágian zent fia-
dat, teonis korszoruual koronazot zent
feiet, halálra vált szinet, vérrel folio ol-
dalat, ki terieztet kezét, be eset szép sze-
met, el sárgult orczaia, vérben vízo lábat,
az eo Z. veruuel, megh festet keresztfanac
oltarat.

Ihon en Istenem a mi aldozatunc: Ihon
a mi aiandekunc, melliet elddben viszúnc
melyrül az oltari aldozatban, parancsola-
tod szerént emlekezúnc: Ennél dragab
kincset, keduesb aiandekot, tudom hogy
Z. felségednec nem adhatunc: Azert, V-
ram, ved kedues aldozatul a mi szolgál-
tunkat; Az emberi testbe megh holt Is-
tennee, iszoniu kinniaért, bocfásd megh
vetkeinkat: A mi megh valtonknac draga
erde-

NEGIEDIK

erdeméből, agy zent lelket a te niomorüle
szolgaidnac, hogy néked e világon tekel-
letelen szolgáliliunc, a más világon az co-
reoc bodogságban refzetec legiunc, A-
men.

*Más aytatos keoneorges az,
Vr felmutatása után, Chri-
stus Vrunknak a keresztfan
valo hét szauárul.*

VRam I E S V S Christus, ki en érettem
a keresztfan szenuedél, szinte vgy hi-
szem hogy ielen vagy a keeniér, es bor sei-
ne alat, mint hiszem hogy en értem a ke-
reztneec kinniat szenuetted; Azért alaza-
tos szinel kérlec téged, hogy miként a ke-
reztfan keoneorgél a bunoosokért, kér-
tuen zent atiadat, hogy a te gykösöd vét-
keit megh bocsatna, vgy mi erettünkis
zent erdemed által legy szoszollonc a te
szent Ariadnal.

Aianly Vram engem, mint Z. Iánost, a
te zent Aniadnac, hogy engem fiána fo-
gaggion te altalad: A keresztfan valo szo-
muságotat geriezd fel en bennem, Vt
16

Isten, hogy én is, lelkemnek es felebar-
tomnac üdneosseget szomiuhozzam : Ag-
giad, halalom oraian, te teolled halliam
amaz Irgalmasságnac szauat, Ma en vélem
léfjez az en bodoglagomban : Es minel-
hogy en értem, a keferü kinokban atiád-
tul elhagiatál, enged hogy en teged telles
eletembe soha el ne haggialac : Hanem,
miképpen te éppen be tellesítéd a mi ér-
tünce fel vdt munkádat, vgy en is, a te aka-
ratodat be tellesítuen, halalom oraian
lelkemet a te Z. kezedbe ayanliam : A-
men.

*Mikor a pap mellét ver-
űen, az artatlan bará-
nytul bocsánatot kér.*

Istennec artatlan baránnia, ki e világh *Apoc. 13*
kezdeti előt, értűne halálra rendeltetűl, *v. 8.*
hogy a te véreddel megh tisztittatnűne, Es
miképpen az Egyiptomba lako Sidoe há-
zat, a boszu álló Angial segíueretűl, megh *Exod. 12*
örze a baráni vére, Vgy te is, minden ha- *v. 21.*
ragtul, es atoktul, minket megh mente-
nűl : Légy irgalmas, kegielmes, nekűne
bűnd.

N E G I E D I K

bündsöknec: Agy csendez bekestget, te-
stünkbe, lelünkbe, hogy csendességbe,
es batorságba szolgálhassunc teneked:
Ronz el, Vr Isten, a kereztienec ellen fel-
dühült poganiságot: Tiztied meg minden
tevelygesektül, eretnekségektül, es
visza vonasoktul, a kereztien Országokat,
hogy minniáian, egy szíuel, lélekel, szol-
gallunc felsegednec, ki él, es Vralko-
dol, az Atiáual es zent lelec Istennel egy-
etembe, dröckön dröcke: Amen.

Mikor a pap áldozic, az Vrat magához venen.

EN Istennem, nem vagioc méltó hogy be-
idy, az en rut, ocsmány hailekOMBZ:
Azert leboruluan, alázatos szíuel, kiáltoc
felségedhez, a Publicanussal, mellem
veruekeres kegielmet bünds feiemnec.

Enged, en Istennem, hogy a te zent fiad
teste, es draga vére gümölcset érezzem:
Az igaz hit, es a kereztieni szeretet által,
zent fiadba olex be engem, hogy en, ő
ben-

benne, es ő, en bennem lakozzec. Vastagicz engem, ennee a menniei kenierneec erciénel, hogy a te teorueniednec vttian, soha el ne faraggiac, Vgian azon te szerelmes Z. fiad által, ki te veled es a Z. Lélekel egietembe él, es vralkodic őrdckdn őrdcke. Amen.

Más imádsagh.

O Zent, es csudálatos lakodalom, melybe Christus vétetic, es Vgian azon valóságos Christus teste adatic, mely kisdéd korában, a iasjolba helyheztetéc, isiu korába sok faratlagockal megh terheltetéc, megh őletéc, es végre az Atia Istennec iobáira helyheztetéc.

Aldot legy mind őrdcke en edes üdüőzítőm, ki nem csak a dücsődségnec székebe, de az egyházi ember kezébe is akarál lenni, hogy az en lelkenec eledele lennél.

Enged Vram, hogy a mely üdüősféget nekünc halaloddal, a keresztfán nierél, azt ez által a lelki kenier által magunkhoz kapcsolliuc: Giogicfd megh lelki sebeinket, ne vtáld megh, o Irgalmas Samaritanus, a te haladatlan szolgaidnac meltatlan

voltat: A mely Isteni szeretet, teged e
 feoldre hozot, hogy megh keresned az
 Adamban el vezet iuhot, vgian azon sze-
 relmedert tiszticzd megh az en bünds lel-
 kemet, vastagiczd erdmet, Teolez be az
 éleo keniettel minden kiuanfagimat:
 Roncz el bennem e világhi kiuanfagot,
 es fel fualkodást, plantaly alhatatos hitet,
 hiu remenséget, buzgo szeretetet belém:
 Agy alázatos, es szilid szjuet, zablazd megh
 nieluemet, hogy semmi éktelen, es ragal-
 mazo beszédet ne szollion: keold megh
 szemeimet, hogy semmi faitalanságh ne
 légien tekintetibe: Tellicsicsd be az en
 lelkeu ehseget te igaz kenier, ereofics
 engem, neuely a ioba, es vegre, vigy be
 az coreoc bodogságba. Ki az Atia, es Z,
 Lélec Istennel, élz, &c.

*Aytatos keoneorgés az ál-
 dozat után.*

O Aldot IESVS, Atia Istennec ighie, az
 Atriali diuceofségnec fenicsége, kit az
 Angialoc nagy kiuanua nézne, Tanicz
 megh engem a te akaratod be telliesítésé-

re: A te zent lelkeddel igazgasd iarafo-
mat, hogy a te bodogh őrdmedbe iutha-
sac, melybe őrdcke valo nap, es mindenek-
be egy lélec vagion: Ahol bizonios ba-
torfagh, batorfagos őrdc elet, őrdcke va-
lo csendeségh, csendes bodogfagh, bo-
dogh gidndrüfegh, gidndrüfeges vigaságh
vagian, Ahol te az Aria, es Z. Lélec Is-
tennel, élj; es vralkodol corcockeon co-
reocke.

O aldott I E S V S, ó kegies I E S V S,
ó edes I E S V S, Marianac zent fia, ki ir-
galmassággal, es kegieséggel tellies vagy.
O en edes I E S V S V M, a te nagy irgalmas-
ságot szerent irgalmaz ennekem. O ke-
gielmes I E S V S, kérlec teged ama te dra-
ga zent veredért mellicet a bündsőkert ki-
ontal, hogy mofd el minden rutságimat:
Teknincz reám, méltatlan szolgádra, ki
te tölled boclanatot keruen a te szent ne-
uedet kialtom.

O I E S V S, mely gidndrüfeges a te
neued, mely nagy erecsége a giarlo, es
felelmes szíü nec: Bizoniara Vram, a te ne-
ued, nekünc ereos vár heliet vagion. Mert *Prouer.*
vgianis, micfoda egiéb a I E S V S, hanem *18. v. 10.*
üdueoziteo? Azert ó I E S V S, a te zent

N E G I E D I K

neuedért, légy ennekem I E S V S V M, es
üdücozics engem: El ne had Vram vezny
a te alkotmaniodat.

O I E S V S, az en gonosságom karho-
zatra ne vigien engem, kit a te minden-
ható io voltod terempte. O en edes I E-
S V S V M, ismérd megh en bennem a te
kezéd munkaiat, es roncz el bennem, a
mít lacz hogy nem tied.

O Irgalmas I E S V S, irgálmaz nekem,
mygh az irgalmasfagnac helie vagion,
hogy a te igaz itileo széked eleot, el ne
karhozzam: Mi haznod van Vram, az en
karhozatomban? Minem azoc aldnac, es
dicfirnee tegedet, kik az drdc halálra, es
pokloc kinniára vettettec.

O en szerelmes I E S V S V M, O I E-
S V S kiuanfagomnac czellia, szomiuh lel-
kem kutsaic, Végi be engem a valasztottac
szamába: O I E S V S, a te benned hiueok-
nec üdücofsége, es hozzád foliamoknac
vigasága.

O I E S V S, vetkeimnec bocsanattia,
Bodogh azzonnac zent fia, concz belém
a te malasztodat, beolcsfességedet, szere-
getedet, tizta cletedet, alazatoságodat,
hogy

hogy teged tekellertelen szeresselec, te-
ged dicshirelec, tenéked szolgalliac, csak
benned geoncorkoggiem, mind azockal
egietembe kik a te neuednec szüntelen
remenkednec: Amen.

*Az Miseden valo Caremo-
niaknak, reouid magia-
raZattia.*

A Mi üducoZiteonc, véres aldoZat-
tiának emlekeZetibe, a Misede, két
rendbeli dolgot foglaltatnac: Nemelliec
ennec az aldoZatnac termésZetit, es mi-
uoltat illetic, Nemelliec pedig csak Care-
moniac, es sokot rend tartásoc, Es eZec
keozZül kit az Apostoloktul veottoc a hi-
uet, kit az vtan, io es diszes rend tartás-
nac okáert szerZettoc az Aniaszentegyhaz
pastori.

*Az Misede azért mi volta, es ter-
mésetsi abban al, hogy a mi üducoZiteonc
parancsolattia szerént, azt eslekeggie az*
Egy-

N E G I E D I K

Egyházi ember, a mit a végű vacsorán cselekednek Christus, Az az, hogy vegie a kenieret, megh álgia, &c. Vgy annyira, hogy, ha minden külső Caremoniat hátra hagyvan az pap, ezt cselekedneieis, noha az Aniazentegház sokása, es parancsolattia ellen cselekednek, de azért, vgian helyen maradna a Misénet írméseti.

E mellet, hogy mosdatlan kézzel neiarulna az Egyházi ember ez ily nagy, es becsülletes aldozathoz: Azt rendelte az Aniazentegház, hogy külső kefbületelís, hozzá kefbüllidn a pap ehez az Istenni szolgálatához.

Es mikeppen, ha e világhi emberek Váuarhoz mennec, fel igiekezik ekefytetni, es ruházni magokat, Ha pedig feiedelemnec, vagy Vrnac áztalához szolgálnac, sépen megh vetic az áztalt, io moggiaual fel tormiozzac az áztal kefbkeoncocket, térd haitasockal, süüegleseekkel szolgálnac, maga mind ezec nekül, ebédet es vacsorá-

esforáiat el végezhetne az ember: Azon- 1. Cor. 14
 keppen, hogy a Z. Pal intése szerint, min- v. 40.
 denek diszesen, es io rendel legienec az
 Aniazentegyházba, sükség vala, hogy
 bizonyos rendet es Caremoniakat szabna-
 nac a hitűek, mellicket megh kellien tar-
 tatny az aldozatba: Es így lattinc, hogy
 még az Augustana Confessio, es a Cal-
 minus keouetec atiasiakis, az eo moggioc
 szerint, bizonyos rendet es szer tartást ren-
 deltec az Vr Vacsoráia ki szolgaltatasaba:
 Mi pedig a reghizent Iamboroktul veot
 Caremoniakat éppen megh tartinc.

Sok okay vannak pedig, miért sokot
 az Aniazentegyház külső caremoniác-
 kal élni az Isteni szolgálatba: 1. Az,
 mert nem csak imadságául, de külső
 ieleckelis akaria az Aniazentegyház tíz-
 telni az Vr Istent. 2. Mert a caremo-
 niac által, niluan, es mindenec lattára
 vallást tessűnc a mi belseő hitűnkriül,
 ugimint mikor keresztet vetűnc magun-
 kra, processiot iarunc, &c. 3. Megh ta-

NEGIEDIK

nyttatunc a mi hinatalunkra, es illendoe
magunc viselesere, mert mikor térdre
esünk, kezünket egybe téssük, mellünket
verjük, effele külső ieleckel tanyttatunc,
hogy imadságunkba alázatosoc legiünk,
szűnket Istenhez emelliük, teoredelmes
leleckel keoneoreogiünk. Az aldozatba
valo colteozetec, es caremoniac mire ta-
nycsanac, ezennel megh halloa. 4. A ca-
remoniac által, megh tanittatunc a Zent
lelec Istennek lelkünkbe valo cselekedeti-
rül, vgimint, mikor a kereszttségbe testünc
megh mosátic, ielenti a mi lelkünknek
belső tisztulattiat, mikor a Zent olaial
küül megh kevetiünk, ielenti a Z. Lélec
aiandekínac belső kenetit, &c. 5. Nem
csak mi magunkba figielmetességet, es ay-
tatosságot inditnac effele külső caremo-
niac, de azokba is, kik ezeket láttiac, mert
mikeppen ha lattiuc, hogy valaki Vri col-
teozetbe vagión, sok feo emberet, io ren-
del, nagy beocsüllettel forognac keorülle,
mys a beocsülletre indittatunc, es ha sem-
be

be kel velle lenniunc, nem vgy állunc eleot-
 te mint egy dižno pártor eleot; sinte
 ezenképpen ha az embercc lattiac, hogy
 az Isteni szolgalatba nem kapunc mosdat-
 lan kézzel, hanem szep rendel, es caremo-
 niakkal, cokis nagioh kefsülettel, es esen-
 desb fugielmetességgel szolgalnac Istennek,
 Ha pedig lattiac, hogy a templom keozt,
 s az istallo keozt nincz semmi küleomb-
 ségh, predicator Vramis mind egy arant
 viseli magat az Isteni szolgalatba, es a
 korefoman valo io lakásba, végre anni-
 ra iutnac az embercc, hogy a predicator
 sem becsüllie inkab a dižno pártornal,
 az Isteni szolgalatra sinte anni kefsület-
 tel mennec, mint a korefomara, kit anna
 Isten, hogy kézeckel ne tapáztalnánac a
 Caremonia karomlo atiasiac. Vegezetre
 e keozeonféges okot küül, minden care-
 monianac tulaidon, bizonios okai, es haz-
 nai vannac, mint a Miseden valo care-
 moniac ertelmebeol megh teesie, mellick-
 rül annal eoreomesbe szolloc, latuan ho-

N E G I E D I K

Confess: gy az *Augustana Confessiois*, belien hag-
Aug: ar. gia es iauallia a Misset, es a Mísebe valo
21. iii. de Caremoniaikat.
Missä.
Optat, E L E O S Z E O R azért, noha regen-
lib. 6. ten a Donatistac, el szoktác vala rontani
 az oltárokat, mint mostis az Vyto Atia-
Aug. 20. fiac, es a mint Z. Agoston iria, a Mani-
contra chausoc, baluaniozoknac hittac az hiue-
Faus. ca. ket, miuelhogy a Martyroc koporsóiabol
4. & 21. oltárokat csinálnac vala, mind az által,
Heb. 13. az Apostoloc ideietül fogva, mindenkor
v. 10. a hiuec oltáron szoktác az Vr vacsoráiat
 szolgáltatni, a mint niluan megh iria Z.
Clemen Celemen, ki Z. Péter Apostol tanítuánia
Cano. 3. volt : Z. Dienes pedig beo bevéddel
Apostol. megh iria, mint szoktác vala az Aposto-
Dionis. loc ideicbe megh bentelni, es olaial megh
Eccles. kenni az oltárokat: Eusebius iria, hogy
Hierar. régen sok keresztien egyházakba csak egy
c. 3. & 4. oltár vala, mely (vgy mond) ielenti vala
Euseb. a mi üducoziteonket, es ezt fábol csinált
libro 10. a mi rostellial keorníül fogiac vala, hogy a keos-
c. 4. sine. segh oda ne iarulhatna: Z. Basilius pa-
Basil. E- na:
pist. 72.

naſſolkodic Eufſtathiuſrul, hogy az Olta-
 rokat elrontuan, proprijs menſis Miſ-
 ſæ munus perfecit, a Miſet csak egy
 aztalon mondotta: Sozomenus iria, Ze-
 norul, hogy ſép egyházat eppite, es a ben-
 ne valo oltart, Martyroc teteméuel fel-
 ekeſyte: Azt pedig mint ſokatlan
 dolgot, feliegyi Socrates, hogy Antiochia-
 ba, az oltar, nem nap kelet felé vagion, a
 zentegyházba, hanem nap nyugatra. Na-
 zianzenus dicſekedic azzal, hogy Iulia-
 nus halála után, a poganioc, a vér nekül
 valo aldozatra rendelt oltart, meg nem
 feorteoztethetic, mint az eleit: Mely
 oltart (vgy mond Arany ſaiu Z. Ianoſ)
 az aldozatnac oráian, keorniuul fogya a
 mennyey Angialoc ſokasága. Z. Hierony-
 muſis, dicſiri hogy a hiuec arannial, es
 draga keoneckel fel ekeſitic vala az ol-
 tarokat.

Sozomer
li. 5. c. 9.

Socrat.
lib. 5. ca.

22.
Nazian

Orat. 2.
in Iulia-

num.

Chryſof.
li. de Sa-

cerdot.
Hieron.

Epift. 2.
ad Nepo-

tianum
ca. 12. E-

pift. 8. ad
Deme-

triad.
pe-
cap. 7.

Alij (vgy mond) gemmis aurata
 diſtinguant altaria, non reprehē-
 do, non abnuo: Sabinianus Diaconuſt

NEGIEDIK

pedigh ereossen megb feddi, Epist. 4 8.
cap. 5. hogy az Isten oltara eleot fertel-
mes sándekeot forgotot sínebe: Z. Agos-
tonis, mi (vgimond 22. de Ciuit. c. 10.
& 20. cont. Faust. cap. 21.) temploma-
kat es oltarokat, a Martyroc emlékezeti-
re, nem azért csinálunc, hogy ezen a
Martyroknac, hanem, hogy az Istennec,
Ruffin. aldozzunc: Ruffinus pedigh az Ania-
li. 1. c. 21. zentegyháznac issoniu purtaságot megh
iruan, az Arius eretneksége ideieiben így
ir, Ea tempestate facies Ecclesiæ,
turpis & fæda erat, Ara nusquam,
nec immolatio, nec libamina: Oly
beocsiilletbe tartiác vala pedigh a reghi
keresztien Ciaszaroc az oltart, hogy megh
Ambro. nem coletic vala, a ki az Oltarhoz sa-
Epist. 33. ladhat vala. Teob bizonságot hozhatnác
ezen dologrul, de ez most elég legien.

MASODSZOR Az oltart nem
csak egieb képpen fel ekesitic az keresztie-
nec, es megh vetic, mint a Christus va-
gsoraianac az salahoz illic: De egheo gier-
ti-

tiáckalis fel ekesític, mikeppen oluassuc,
 hogy az Oo teornenibennis, az Isten ha- *Exod. 27*
 zába, mind ciel, s' mind nappal giertia *v. 20.*
 eget: Ezt iollebet reghen karhozattá *Leuit. 6.*
v. 12.
 Vigilantius a hiuekbe, a mostani atiasia- *Hieron.*
 kis sídalmazzac, seot vakoknac binac *cont. Vi-*
 minket, hogy nappal sem latunc, giertia *gilant.*
 világh nekül: De a keresztienec keozt *Epist. ad*
 eleitül fogua, sokot dologh volt ez: Eu- *Ripari-*
 sebius libr. 6. cap. 6. es Nicephorus *um.*
 lib. 5. cap. 9. iriac, hogy egyser Hieru-
 salembe, husuet estin, nem vala az egheo
 lampasoknac valo olai, kin mikor az egéz *Simila*
 keoséghe bankoduan fohazkodnec, Nar- *refert*
 cissius Püspeoc vizet hozata eleo, es mikor *Turan.*
 ezt megh aldotta volna, olaya változ- *lib. 1. de*
 tata, es a lampasokba conte: Ehez telli- *gloria*
 esseggel hasonlo csuda teortent Z. Gerge- *Mari. c.*
 ly ideiebeis, mint ô maga iria, lib. 1. Dia- *37. c. 69.*
 log. cap. 5. & lib. 3. cap. 30. A Con- *cap. 104.*
 stantinus Ciaszar halalarul soluan, Eu-
 sebius lib. 4. vit. Const. azt iria, hogy
 az eo testet arany koporsaba helyhezte-
 sic,

N E G I E D I K

téc, es arany giertia tartokba sántalant
egheo seouetnekeket rendelenec keorülle:

Et Mert a mint Nazianzenus mongia,
Orat. in Orat. 2. in Iulian. initio. Constan-
laudem tinus defunctus religiosus nostris
Casarij. officijs deducitur, hoc est, carco-
rum ignibus, quibus nos Christia-
ni, pium è vita discessum ornan-
dum existimamus: Arany sánu Z.
Chrysof. Ianos azt mongia, hogy a hiuec, mégb az
hom. 4. eo halottokatis egheo seouetnekeekkel ki-
ad Heb. siric, mint io bay viuokat: Es vgian ez-
Hom. 70 en Z. Ianusfrul iria Sozomenus, hogy e-
ad pop. gheo seouetnekeekkel, es énece sonal, sokot
Sozom. vala processiot iarny. Z. Hieronymusis
lib. 8. c. 8. így ír Vigilantiuss ellen: Az eghéz nap
Hieron. keleti Aniazentegyházba, fénies nappalis
cont. Vi- giertiákat gyutnat, mikor az Euangelio-
gilant. mot oluassac, Ezzel coreomnet ielet mu-
cap. 3. tatuan, holot az Apostolis, arra int, hogy
Vide D. a mi agiekunkat fel coueczuen, egheo
Gregor. Paulinű lampas legien kezünkbe, es a külsőo testi
li. 12. E- vilagosságnac ielénel, ama feniességet ie-
pist. 9. len-
Paulinű
in Nata-
li 3. & 6.
S. Felicia

lenesűc, melyrűl ſol Z. David, Fram, vgy
 mond, az en labomnac ſenies lampasa a
 te ighid: Masűt, Z. Paula aſony teme- *In Epi-*
 teserűl ſoluan, azt iria, hogy az eo teme- *taphio*
 tefen az egyhaűt emberec, lampades *Paula.*
 Carcoſq; praterabant, egheo lam- *Niceph.*
 pasokat es giertiakat viűnec vala a teűt *li. 2. c. 22*
 eleot: Mikor az Aranyűain Z. Ianoű te- *in funere*
 temit Cuűtancűinapoliba viűec, azt iria *Deipara*
 Theodoretűs, hogy az eghűz tenger par- *lumina*
 tia, egheo lampasokkal teli volt: Turon- *adhibita*
 ſis, a Clodoneűs temeteserűl ſoluan, azt *Theodo-*
 iria, hogy ſantalan egheo ſcouetneke- *ret. li. 5.*
 ket vittet a teűt eleot: Sok teob rűghi ſeo *cap. 36.*
 Doűtorokbol megh mutathatnoc eűen dol- *Turon.*
 got, de ez moűt elűgh lűgien: Az eleo ho- *li. 3. hiűt.*
 űot Z. Hieronyműs ſauából, ki ki eűbe *Francor*
 veheti, mi vűgre ſoktac a kereűtiűnec *cap. 10.*
 nappaliű gertiat giűtany az Iűteni ſolga- *Niceph.*
 latnac ideiem, az Iűten tiűűteűűgere: Mert *lib. 10. c.*
 eűűel inti az Aniaűűteűűhaű az eo ſiaűt, *50. Eu-*
 hogy cokis beleol egheo ſeretettel, es kiűűűl *doxia in*
 ſynies vilagoűűaggal tűűűeokcolliűnec, *lucerna-*
rum ra-
tionem.
 S mind decies

mille se- mind Isten, s' mind emberek eleot, mert
xtarios miképpen a mi Istenünk emésztö tüz, es
olei re- vilagossagb, Vgy az eo fiainakis keouetni
tulit kel az atyai niomdekokat, es azt gondol-
Hieroso- ni süntelen, hogy a ki gonozt cselekešsic,
lymis. a setetbe cselekešsic gonozt, es giüleoli a
1. Ioan. 1. vilagossagot, mi pedig, vilagossagnac
v. 7. fiai vagiunc, es tiztešsegesen kel iarnunc,
Ephes. 5. mint nappal soktac iarni az emberek.
v. 6. Es miképpen a vitezleo ember temetese-
Rom. 13. be, fel colteozot louat, eleotte višsic, ezzel
v. 13. ielentuen, micfoda allapatba elt s vilagon
Vide Aug. 22. a kit el temetnec: Vgy a keresztien ember
Cinit. c. teste eleot, vgy mint vilagossagnac fia eldt,
8. Serm. 33. de di giertiat viššunc.
uerſu. Tudom hogy Laſtantiuſ, es az Eliber-
Laſtan. tinomi geolekeozet, ſidalmazza azokat,
k. 6. c. 2. kik az Iſtennec nappal gertiat giutnac
Concil. vala, mint ha ezzel az Iſten ſemeit, vagi
Elibert. a megh holt ember lelket, megh vila-
Can. 34. goſithatnaiac, Accendunt (vgimond
Tom. 1. Concil. Laſtantiuſ) Deo lumina, tanquam
in tenebris agenti: ſed ſi celeſte
lu-

lumen, quod dicimus solem, contemplari velint, sentient, quòd non indigeat lucernis eorum Deus, qui ipse in vsum hominum, tam candidam lucem dedit: *Es meltanis sùdal-mažžac ažokat, kík e vègre giutnac gertiat az Isten hažaba, es Cinterimekke: De a mint mondam, mi nem e vegre, hanem egieb okokbol, mellicket Z. Hieronymus-bol eleo hozec, sòktunc giertiat giutany: Annac okaert Z. Hieronymus, iruan Ripariusnac, kemeny sòual megh feddi Vigilantiust, ki azt meri vala mondani, hogy baluany imado volna, a ki a Martyroc koporsoia eleot giertiat giutana.*

HARMADSZOR Arany, es ezüst sèp edenieket csináltatunc az Isteni sòlgalatra, es ezeket, oly beocsúllet-be tartiunc, hogy az Apostoloc rendelése szerént (vgy mond Z. Clemens) senkinek nem szabad az Isteni sòlgalat kiul, egieb sük segere teriteni, Vas aureum, vel argenteum, vel velum sacrum, nemo

Clemens
Can. 72.
Apost.

amplius in suum vsum conuertat:

- Naſian* Scot a mint Naſianzenus mongia, Va-
Orat. 25 ſa miniſterio ſacro deſtinata, nec
ad Ar- vulgi manibus attrectanda, ingien-
rianos csak megh illetni ſem ſabad egiebnec az
de ſeipſo egyhazi ember kiuul: Es a mint arany
initio. Chryſoſt ſainu Z. Ianos iria, a Iulianus Ciaſar at-
in Baby- tiafia, miuelhogy ezeket a zent edenie-
la Mar- ket megh illette, es megh ſeorteoztette,
tyrem. ſinte vgy megh buntettetet az Iſtentul,
ſeu libro mint a kik az Yr ſekreniet, mod nekiul
con. Gen nexec, es az ſergektul megk emeztetec;
tilis To- kin ſemmit nem csudalkozhatic a ki
mo 5. megh gondollia, mint buntete megh az
Dan. 5. Iſten Boldiſar Kiralt, ki az egyhazi ede-
v. 1. nieket az eo az talanac ſolgalattiara te-
 rite: Es igen ſepen megh bizonyittia
Damaſ. Damascenus Oza peldaiabol, hogy az Iſ-
lib. 2. pa- teni ſolgalatra kezittetet edenieket, nem
ral c. 61. ſabad minden ember nec megh csak me-
2. Reg. 6. ghis illetny, nem hogy egieb kulſeo dolog-
v. 7. ra teriteni, hanem ha a kereztien ra-
 boc valtsagara. mert a Z. Ambrus mon-
 dasa

dása serent, még a szentelt edenieket, Ambro.
 es kelyheket is, cossue kel rontany, es a ra- lib. 2. of-
 boc valtságára teríteni, mint Acacinsul sic. ca. 28
 iria Nicephorus, hogy az egyházi gazdag- Niceph.
 sagot, arani, es ezüst edenieket, mind a se- lib. 14.
 gyniec valtságára keolte: Mely igen cap. 22.
 araga kelyhec voltae pedig regben az
 egyházakba, csak abbolis meg teczic, ho-
 gy mikor Iulianus pogany Ciaszar, a ke-
 reztienec templomit meg fosztana, az eo
 hadnagi, latuan a szantalan gazdag ede-
 nieket, csudalkozuan azt kialtiac vala
 lme, mely csuda szep edeniekbe
 szolgálnac az M A R I A fianac: De
 az Vr Isten mingiart vgy meg verè ezt
 az egyház fosztó Iulianust, hogy az eo ga-
 neia nem alol, hanem a torkan menne ki:
 Z. Agostonis azt iria hogy Diocletianus
 Ciaszar ideicbe, a Zentegyházakba sok a-
 rany, es ezüst kelyheket talaltac: Es ma-
 sus magiara zuan ama Zt, Simulachra
 gentiū argentū, &c. Sed nos quoq;
 pleraq; vasa, ex huiusmodi metal-

Theodo.
 lib. 3. ca.
 12.

Ibidem
 cap. 13.

August.
 Tomo 7.
 lib. 3. cō.
 Crescon.
 cap. 29.
 In Psal.
 113. Com
 cio. 2.

Optatus lib. 1. familia. lo habemus, in vsum celebrando-
rum sacramentorum, quæ ipso mi-
nisterio consecrata, sancta dicun-
tur, in eius honorem, cui pro salute
nostra inde seruitur. *Orosius libro 7. cap. 39.* *Apaczat kenszeriténec hogy az egyház*
kincset eleo adna, A szűz eleo hozza a szép
draga edemieket, Dumq;, attoniti ef-
sent barbari, magnitudine, pulchri-
tudine, qualitate vasorum: Virgo
Christi ait, Hæc Petri Apostoli sa-
cra ministeria sunt, præsume si au-
des tangere, Ego quia defendere
non valeo, nec tenere audeo: Ala-
ricus vniuersa reportari ad Aposto-
li basilicam iussit. *De e dologrol masut*
teobbet szolliume: Igen künnien esekbe
vehetic ezekbeol, nem csak az egyházi
emberec mint kellien tisztelni az Isten ha-
zanac ekesseget, de a karomlo fiakis, mely
meltatlan szidalmazzac az Isteni szolgál-
latnac gazdagsagat.

NEGIEDSZER, A papnac tete-
ien pylys vagion, mikor Misét mond, me-
ly pylyt Z. Agoston, es Z. Hieronymus,
Coronam nevezne: Adiurant nos,
(vgimond (a) Z. Agoston) per coro-
nam nostram: Z. (b) Hieronymus
pedigh, Precor coronam tuam, &c. (a) Au-
gust. Ep. 147.
(c) Gregorius Turonensis iria, hogy va-
lakit reghenten Papocká sentelte, azok-
nac teteiken Pilyt nyrtet. Vgian ezent
iria, Paulinus, Epist. 4. ad Seuerum, a
teob reghi Doctoroekal egietembe. Seot
még az Apaczaknak is el szoktat eleitül
fogua metzeny haiokat, mikor a Klastrom-
ba mennec, vgimond Z. Hieronym. lib. 2.
Epist. 3. ad Sabinianum. (c) Tu-
ron. li. 5. historia Franc. cap. 5.

Sok okait szoktat adni a reghi Docto-
roc, mellickert a hunc, eleitül fogua ezt a
szokást fel vrottet: Alcuinus de Di-
uinis officijs cap. 35. Beda libro 5.
de gestis Anglor. cap. 22. Turonen.
libro 1. de glor. Mart. cap. 28. így
irna e dologrul; Z. Peter volt elseo, a k

REGIEDIK

az eo teteiet így megh nyrete, a mi Vrun-
Amala- teouis kosboruianac emlekeztire. Ama-
ri. de di- larius azt mongia, hogy a mi feiünk, mely
minis of- fellieb valo, egieb tagainknal, a mi ertel-
ficijs lib. münket, es lelkünket iegzi, es a Z. Gergely
2. cap. 5. mondasá szerént, Caput tondere, est
 cogitationes superfluas à mente re-
 secare, mikor a mi tetenket megh beret-
 uallinc, e külső caremonianal, arra tanit-
 tatunc, hogy a hiuolkodo gondolatokat ki-
Isidorus kel elmenkebol metelnünk: Isidorus, es
lib. 2. de Rabanus azt iriac, hogy ez a szokás, az A-
diminis postoloe ideietül fogua volt, melybe keo-
officijs c. uettec a hince a Nazarausokat, kik eleo-
4. Raba seor az eo haiokat megh neueltet, az v-
nus li. 1. dinstit. tan feieket megh beretualtatuán, az eo
Clerico. haiokat az aldozat tűzebe vetic vala, ez-
cap. 3. zel iegeuen, hogy a mi hasontalan, es ar-
Num. 6. talmas vetkeinket is el kel metelnünk: Est
v. 18. enim in Clericis signum quoddam,
 quod in corpore figuratur, sed in
 animo geritur, scilicet, vt crimini-
 bus carnis nostre exuamur, vgi mond
Isi-

Isidorus: Zent Thamas, Bonaventura, és
 Durandus, azért mongiák, hogy a papoc Durand
 teteién keréc pylyít nyrnek, mert a hatoc el 4. d. 24.
 meczése, ielenti, hogy az eo elmeiecc binol- 9. 4. n. 5.
 kodo gondolattiat el kel meczeni: kereken
 azért nyric, vagy beretualliac, mert Coro-
 na tétetic az eo feiekkbe, mikor az Isteni
 szolgálatra valasztatnac: miuelhogy ser-
 uire Deo regnare est, a ki Istennec sol-
 gal vralkodic, az eoneon testen es belseo
 indulatin, es minden kiralioc vrasaganal,
 nagio b vrasagba vagion: Paulinus, kit Paulin.
 Z. Agoston esudálatos képpen discir, (Au- Epist. 7.
 gust. 1. de Ciuit. cap. 10. Epist. 32. 34. ad Sene-
 Hieron. Epist. ad Paulinum: Am- rum.
 brof. lib. 6. Epist. 36. Gregor. 3. Dia-
 log. ca. 1.) azt iria, hogy a keresztien ala-
 zatossagert nyretic a papoc így megh ma-
 gokat, hogy külső tekintet szerent, maid
 vgian gialazatos, es e vilagh eleot esufos
 modon iarianac: Casta informitate
 capillum ad cutem cæsi, & inæqua-
 liter semitonfi, decenter inculti, &
 T ho-

honorabiliter despicabiles, ingeni-
tam quoque speciem corporis, pro
interiore cultu aspernantes, etiam
studio deformantur, ut fiant pru-
denter inhonesti vultibus, dum
perficiantur salutariter honesti men-
tibus.

EOTEODSZEOR, Noha az egyhazi
ember seketebe, es giaz ruhaba iar, a tem-
plomon kiuul, mert az eo tizti nem a ne-
vetes es vigasagh, hanem az emberek bü-
nei siratása: De mikor a templomba van,
fel colteozie külcomb külcomb fele col-
teozetbe az aldozathoz késülven: Eze-
ket pedig az colteozeteket, oly beocsül-
letbe tartottac a reghi iamboroc, hogy a
mint iria Z. Celemen, nem volt szabad
ezeket egieb sükségre teríteni, hanem mi-
kor igen regiec voltac, megh kellett eghetni,
Es a mint Iustinianus Ciaszar vgian de-
cretomauul meghis parancsola, senkinec
szabad nem volt még csak halogulis el-
venni az egyhazi colteozeteket, nem ho-

Clemens
Epist. 2.
Et refer-
tur de
Conseil.
dist. 1.
Can. Al-
taris pul-
la, qui
est 39.

gymegh venni, hanem ha raboc valtsa-
 gáért, es az ehel halo emberet taplala-
 saert vettetnéne szalogba, quoniam
 (vgimond) non absurdum est, ani-
 mas hominum, quibuscunque ve-
 stimentis & vasis præferri: Es evneec S S. Ec-
 okaert, minelbogy Cyrillus Hierusalemí clesijt.
 Püspeoc, a raboc valtsagáért el atta vala
 az egyhazi colteozeteket, (mellicet a hi-
 nec, kik ezeket az colteozeteket attac va-
 la a Templomnac, megh ismertec vala
 nemely aszony allatokon) seoleotte igen ha-
 borzatac cotet ezért a dologhert, seot Aca-
 ciustul ezen okon, megh püspeok segebeolis
 hamissan ki üzetec, egy ideigh. Z. Hiero-
 nymus lib. 1. cont. Pelag. cap. 9. Beda
 lib. 1. histor. cap. 29. es a scob réghi sient
 Doctörökis emlekez nec ezen papi colteo-
 zec ruhakrul.

Sok ssep okatis aggia ezek nec az col-
 teozetek nec Hieronymus, per quæ di-
 scimus, non quotidianis, & quibus-
 libet pro vsu vitæ communis, pol-
 lutis

Iustin.
 L. San-
 cimus
 nemini
 licere.

Cod. de
 Eccl. S. S.

Sozom.
 lib. 4. ca.
 25.

Theodo.
 lib. 2. ca.
 27.

Es
 Tripart.
 lib. 5. ca.
 37.

Hieron.
 Tom. 4.
 ad 44.
 ca. Eze.
 lib. 13. in
 illa ver.

ba, Cum luti vestibus, nos ingredi debere
que in- in Sancta Sanctorum, sed mundâ
gredien- conscientiâ, & mundis vestibus te-
tur por- nere Domini Sacramenta. *Ezzel ie-*
tas atriij, *lentiüc (vgimond) hogy nem keozconfe-*
Es. *ges, es rongios colteozetbe, hanem tizta*

colteozettel, es lelki ismerettel, kel az
Vr solgalattiaboz iarulnunc, mint re-
Exod. 28 *gentennis a Moyses teorueniebe a papoc,*
v. 3. Es *sokatlan sepe colteozetbe aldoznac vala.*

31. v. 10. *Es a mint sepen mongia luo Carnotensis*
ferm. de significatione sacror. vesti-
men. initio, In moribus Sacerdo-

Idem In *tum aliquid significat illa varietas*
nocent. 3 *vestium, ille fulgor auri, ille nitor*
libr. 1. de *gemmarum, cum nihil ibi debeat*
myster. *esse ratione carens, sed forma san-*
Misa *ctitatis, & omnium imago virtutû.*
cap. 64. *Sicut enim bona domus in ipso ve-*

Et Hie. *stibulo agnoscitur, sic Christi Sa-*
remias *cerdos, cultu sacrarum vestium, o-*
Patriar *stendit exterius, qualis apud se esse*
cha Con- *debeat interius: Semmi hiuolkodo do-*

stant. in *logb*
Censura
Orien-

leggh nincz, vgi mond, az Isteni szolgálatba, ^{tali cap}
 hanem, mint a hazat, ha csak kiűl meg ^{13. a fo-}
 tekintükkis itéletet tehetunc seleolle, vgy ^{lio 171.}
 a papoc aranyas, es gieongeos külső col-
 teozeti, ielenti, mineműnec kel lenni beleol
 a papnac.

Mit iegiezzen pedig a papi colteo-
 zetnec mindenie resse, beo beszeddel meg
 irta ez eleot niolez szaz estendeouel, Ra-
 banus lib. 1. Instit. Clericor. à ca 14,
 Amalar. lib. 2. de offic. Eccles. à cap,
 17. Innocent. li. 1. de mysterijs Mis-
 sa cap. 35. Es leggh eleoscor a mely colteo-
 zettel feiet be feodi a pap, melliet, Ami-
 ctusnac binac, iegzi, a mi üducozitconk-
 ben, az Isteni termeszetnec, az emberi giar-
 losaggal valo be feodeozeset, Es ama feo-
 delet, melliel a Sidoc esufoluan Vrunkat,
 az eo zent Orezaia be feodeozuen, kér-
 dic vala teolle, ki volna az a ki cozet esap-
 dosna. Auagy mikeppen a baratoc colteo-
 zetiruliria Sozomenus, Tegumentum
 capitis, quod cucullum vocant, ad-

Sozom.
 libro 3.
 cap. 14.

monet, vt perinde simpliciter ac
purè viuerent, atque pueri qui lacte
nutriuntur, quibus huiusmodi tia-
ræ, ad tegendum & confouendum
cerebrum imponuntur. *A seier ke-
csle, nem csak ama seier ruhát ielinti, me-
lybe fel eolteozteté Vrunkat Herodes, de
aztis, hogy tizta, es seier eolteozetbe kel a
mi lelünknek Isten eleibe, es az co zent
oltarához iarulny. Esit pedig az seier
eolteozetet hozzanc eouedzuc, kiuel ie-
lentiuc, nem csak hogy szorgalmatoson kel
eoriznanc, es hozzanc foglalnunc, az ar-
tatlan, es tizta életet, de aztis, hogy fel
eouedzuc, es megh sorisuc, a mi agiánk-
kat, minden fertelmességtul megh eoriz-
uén magunkat. Ez utan, a Stolat véssuc
niakunc keorniul, mely, vagy aranybul
vagon seoue (minemü vala a melliet
Constantinus Ciasar ada Macharius Pü-
speoknek) vagy seliembdi, Ezzel ielentetie
a Christus gioncorüsleges ighaia, melliet
niakunkra veottunc, mikeppen a mi üd-*

*Theodo.
lib. 2. bi-
Ro. c. 27.*

neozisdnkis mi ertune a teoruenneec ighaia
 ala veté magát, Ezt pedig a mellünkeon
 kereztül hordozzuc, kiuel, int minket az
 Aniazentegyház, hogy a mi Vranc kerezt
 tinec emlekezeti, mindenkor szününkbe fo-
 rogiön: A Manipulus, mely a papnac
 bal kezén vagion, arra tanit, hogy az mi
 kezünce, es cselekedetünce, megh keotue le-
 gienee a gonozra, mikeppen a mi üducozi-
 teonc keze, megh keoteoztetée mi ertune.
 Végre a Casula esünkbe iutattia, a mi
 üducoziteonc barsony ruhaiat, melybe col-
 teoztetée cotet csufoluan, a Sidoc: Es ez
 által int az Aniazentegyház minket, ho-
 gy a szeretetnee ssep colteoztetit reanc ve-
 giñe, ha keduesen akarunc solgalny az
 Istennee.

HETEDSZER es utolszor a pap
 mikor Misset mond, gyakran terdet hayt,
 megh csokollia az oltart, es a keoninet, ke-
 zét ki terieszi, &c. Mely rend tartásoc,
 nagy resz szerint az Apostoloc sokasabol
 vettettec, a mint a Z. Peter, Z. Iacob, Z.

Marc,

N E G I E D I K

Marc, Z. Basilius, Aranyházi, Z. Janos,
 es Naſtánſzenus Miſe mondo keoniuei-
 beol megh teeſie, melliee nem eſak mi nál-
 lunc, de a mi teollunc el ſakat Georeogdk-
 nelis, eleitül fogua megh tartattac, es moſ-
 tis megh tartatnac. Mi okon eſelekeſti
 pedigb eſt az Egyházi ember, ighen ſé-
 pen így mágiaraſſa megh Z. Agoſton:

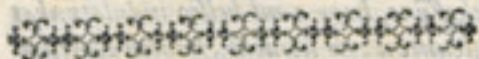
*Auguſt. de cura
 pro mor-
 te agen-
 da, To-
 mo 4. ca-
 pite 5.* Orantes, de membris ſui corporis
 faciunt, quod ſupplicantibus con-
 gruit, cum genua figunt, cum ex-
 tendunt manus, quæ viſibiliter fa-
 ciunt, Eſſi eorum inuiſibilis volun-
 tas DEO nota ſit, nec ille indigeat
 his indicijs, ſed his magis ſeipſum,
 excitat homo ad orandum humili-
 us atque feruentius. Et nescio quo
 modo, cum hi motus corporis fieri,
 niſi motu animi præcedente non
 poſſint, eiſdem rursus exterius viſi-
 biliter factis, ille interior inuiſibilis,
 qui eos fecit, augetur: Vagy terdre
 esunc (vgimond) vagy ki terieſtiue ke-
 zün-

Zünkét imadkozzan, a mint illic az al-
 zatos keoneorgéshez, kit nem azért cse-
 lekedünk, hogy a mi belfeo indulatunkat
 Istennec megfielentsük, hanem azért, ho-
 gy magunkat, az aytatosságra fel indicsuk,
 mert niluan esünkbe vésük, hogy effele
 külfeo ielec által, fel geried belfeo indula-
 tunkis.

Ezokról sokkal beonebben szólhattunk
 volna, es teob bizonsagokat tamashat-
 tunk volna, a mi karomloinc ellen: De
 azé alitom, hogy ezis feolcorteb valo a
 mostani munkánkba: Mert it, nem a mi
 wallasunkat otalmazuc, hanem a hiuek-
 nec aytatossagát, Isteni szolgálatra
 akarinc felgerieszte-
 ny.

EOTEODIK RE-
SZE.

Az Oluasot mint kellien
mondany.

Sufalliac a mostani Vylkeret-
tien atiasiac a keresztienice
Oluasoiat, es ez, ki scorio
toita goliobisnac, ki egiebnec
neuezi: Scot nemellic Teoreot talalmán-
nac mongiac, mert a Teoreokeoknekis ol-
uasoioc vagion, melinet (a mint ertettem)
Telpe neue, es ebbe, egy bean szaz go-
liobis vagion eosue fuzue. Vgy imadkoz-
nac pedig raita, hogy a harmicz három
elso goliobison, harmicz háromsor mon-
giac, Sulthan allah, A masodie har-
micz harmon, vgian annisor mongiac,
El hemdun' illah, Es utolsor, ismet
harmicz háromsor mongiac Allah hec-
uer.

De mi erre azt mongiuc, a mint Tertullianus hasonlo dologba a poganioknac: Ha valamit olliát tanitunc, vgimond, a mit lattoc, hogy a poganiokis vallottac ez eleot, vgi mint a mas vilagon a gonosoc kinniat, es a ioknac vigaságot, megh csufoltoc minket, mint ha ezeket teolletec kaptuc volna: Maga ti loptátoc ezeket teollunc, es mint a maimoc keouetni akaríac az emberi eselekedeteket, vgy a hamisságis, az igazságnac arniekat keresi.

Szep dologh volna bizóni ha telliesseggel minden dolgakba kuleambeoznenc az teueligeoktül. Nilua az Teoreoc egy istent hissem, az eoreoc bodogságot, a mi lelkünec halhatatlan voltat hissi, Alamisnat ad, az Istennec keobeol esínalt templomot épít, kit mys vellec egietembe hisünec, es eselekedünec.

A ki pedig valoba megh gondollia a keresztienec oluasoiának minden részet, es moggiat, niluan abba semmit meltan nem karhoztathat.

Az olvasó azért, auagy az Rosarium
 es Corona, nem egiéb, hanem a sepleote-
 len Szűz nec, imadságokból kőrdi kőrsor-
 ia, (Mivelhogy vgianis, a szűzeket ille-
 ti a kőrsor.) Melybe, egiéb nincz, a Mia-
 tiánkna, Vducozlegy Marianal, es Hisee
 egy Istennel: A mi atiankat, nem mon-
 giuc badogh asonnas, hanem az Istennec,
 kiuanuan hogy miképpen az Angialoc be-
 soktas az Istennec mutatny az emberec
 keoneorgeset, Vgy badogh asony keze által,
 Isten eleibe vitessék a mi keoneorgesunc.

Hogy pedigh giakran, es sokszor azon
 Libr. 3. imadságot mongiuc, kit Caluinus igen
 capit. 20. karhoztat, tudni illic, a Miatiankat cot-
 nu. 29. seor, az Vducozlegy Mariat cotuensser,
 nem méltó szidalomra: Mert tuggiuc,
 hogy Christu Vrunkis haromszor vgian
 azon imadsággal imadkozee a kertbe):
 Dan. 6. Danielis minden nap haromszor keoneo-
 v. 10. reogh vala, az Sidoc pedigh niolezsor:
 Nebem. Az Angialokis nem egysser kialtiac az
 9. v. 3. Istennec, hogy Zent, Zent, Zent a serogec
 Iste-

Istene. *Ama* Babyloniai kemenezébe, *Isaia 6.*
 a Zent iffiac, Z. David a Soltarnac 118. *v. 3.*
 resébe, Santalanfor vgian azon imadsa- *Apoc. 4*
 got mongiac: Christus Vrunks, a teorue- *v. 8.*
 ny kiuno eoZuegy asony, esaz kenier ke-
 reo somsed, peldaiual, kik giakran a-
 zont kerie vala, arra tamit, hogy vgian
 azon imadságot giakran mongiuc: Seot
 mikor azt parancsola, hogy szüntelen
 imadkozzunc, es eleonkben, aduan mint
 kellien imadkozzunc, azt monda, hogy a
 Miatiánkat mongiuc, Ketszegh nekül azt
 parancsola, hogy giakran azon imadságot
 mongiuc, mert nem imadkozhátunc gi-
 akran ezen imadsággal, ha giakran nem
 repetalluc: Igen szépen mongia tehat La-
 ctantius: Ha Isteni szolgálat egyser imad- *Lactan.*
 kozni; Miert változie babonafágga *li. 4. di-*
 a giakor keoncorges? Nem de a szolgac *uin. lu-*
 kik giakrabban forgolodnac az eo Vroc *stic. cap.*
 szolgálatiaba nem keduesbeke? Si se- *28.*
 mel facere optimum est, quantò
 magis sæpius? Si hora prima, ergo
 & tota die.

Christus Vruno sem tiltia, hogy gi-
Math. kran azon imadsagot ne mongiuc, hanem
6.v.7. csak azt tiltia, hogy vgi ne mucsuc hosan
imadsagunkat, mint a poganioc, kiknee a
Libr. 3. es azt itilic (a mint Caluinus eo magu ma-
cap. 20. giarazza) hogy az Istentul, szinte mint az
uu. 29. emberekul, csak a sok boual nierhetunc
valamit, holot egy aytatos foházkodas,
haznosb Isten eleot, hogy sem a nap esligh
valo, say mozgatas, belseo aytatossagh ne-
kul, noha mikor a beo imadsaggal eggiut,
belseo figielmetességünkis vagion, sockal
hasznosb az beo imadsagh.

Hogy pedig sam ferent enni *Ati*
atiankat, es Vdudz legy Mariat mondunc,
es hogy errul a samrul, az ember nec ning-
batastan elmeie el ne feletkezzec, fabol
csinalt goliobisokon megh samlallunc, ab-
ba sincz semmi bubaiossagh: Mert ef-
fele samot, sok seep bizonyios okokert sok-
tac a hiuec megh tartany, mely által a mi
Vrunknac csudalatos cselekedeti adatnac
eleonk-

eleonkbe, mint ezennel megh mondom:
 Es eleitül fogva sokot dologh volt a hi-
 nec keozt, hogy bizonyos samu imadsagok-
 ra keotelesnec magokat: Z. Bertalan A-
 postolrul azé iria Abdias, hogy minden-
 nap Szászor imadkozt: Macariusul Pal-
 ládius hasonlo dolgot yr: Remete Patrul
 pedig, így ír a Tripartita historia. Z. Pal-
 mintha mindennapi ado gianant rea vet-
 tetet volna, három száz imadsagot mond
 vala, minden nap. Es hogy el ne vétene
 a sámot, három száz keouet valogat va-
 la, es minden imadsagh után, egy keouet
 vét vala kebelebe, mikor pedig mind be-
 hanta volna a keoucséket, esibe vesi va-
 la hogy ki töltdtte sámot az imadsagnac.
 Iolletet pedig az eghéss Rosarium, a-
 nagy az Isten annia tízteletire, imadsagok-
 bol keoteot kőstörü, tízen eot Miatiankat,
 es, mas fel száz üdneozletet foglal maga-
 ba: Mind az által, keozconsegesen, ha-
 rom részre soktuc ezt osztani, es csak a har-
 madic részt süzni egy Coronaba, melybe

Pallad.
 histor.

Lausit.
 cap. 19.

dicebat
 Macar.

48. ora-
 tiones.

Histor.
 Tripart.

lib. 2. c. 1.
 de Paulo

Lybico.

Idem So-
 lom. lib.

6. ca. 29.

Niceph.
 lib. 11.

cap. 36.

eot Miatianc, es cotuen üducozlet vagion:
 Ennec a flammac az aytatos keresztienec
 sok okait aggiac: De feokeppen emezt, ho-
 gy az eot Miatianc, iegzi es esünkbe iu-
 tattia, a mi üducozitecnk nec eot melyse-

*Vide Institut. Christi-
 an. Co-
 ster. li. 1.
 cap. 20.
 Leuit.
 25. v. 10.*
 ges sent sebeit: Az Miatianc utan va-
 lo tiz üducozlet, az Istennec tiz paran-
 csolattiat: Az üducozlet pedig min-
 denestül fogua cotuen, mely bizonyos sám,
 esünkbe iutattia, amaz coruendetes cot-
 uenedic iubilaus eztenadt, melybe a feold-
 nec minden terbe megh sünic vala, Es io
 remenségre indit, hogy mys, a bodogh süz-
 nec imádsága által, az Istennec io volta-
 bol megh menekedünc büneink nec sullios
 terhétül: Az utolsó három üducozlet,
 esünkbe iutattia ama három kemény vas
 seget, mely a mi Vranc kezét, es lábat meg
 faggatá a keresztfan, mely keresztet ieg-
 zi a Corona veghire süggetet kereszt.

De ebbe a sámban, nem illic feoleotte
 nagy melyseges titkokat visgalnunc, mert
 miképpen a Corona mondasba ezt a sá-
 mot

mot valasztá Z. Damacos, mikor az Vy-
onnan támat Albingenses eretneksége
ellen, az eretnekségek el ronto szűnec-
beocsúlletis coreghbitent akarná, sinte
vgy, nagjób, auagy kisseb számat va-
laszthatot volna, es így lattiuc mostis, ho-
gy sok helyen, a Coronaban nem 13. üd-
ueozlet vagion, hanem hatuan harom,
mert azt itiluen, hogy Jux Maria 63.
esztendeigh élt legien, tellies életének emle-
kezetire 63. üducozletet mondna.

Azért, legh seo képpen azt kel esűnk-
be venniunc, hogy két seo oka leon, mel-
liért a hiucc ezt az oluasot kezdec mon-
dany.

Elseo oka: Int a mi üducoziteonc san-
talanfor minket, a giakorta valo keoneor-
gésre, de az emberi giarlosagh, es e vilaghi
dolgokba el merült elme, nem csak nem
sennedi hogy giakran imadkozzunc, de
megh mikor az imadsaghoz kezdünkis,
akár mely reonid, es kiesin üdeotis, seoleot-
te hosunat itil lenni: Vgy annira, hogy ha

fél fertaly oraigh hazaba le terdpebuen
 imadkozik, vgy teczik sok embernek mint
 ha egy oraigh imakozot volna: Mivel-
 hogy azért a reouid imadsagis hosunac
 sokot teczeni, A keresztienec, hogy ma-
 2. Cor. 9. gokat megh ne csalnac, hanem a Z. Pal
 v. 1. intise szerént, beoucolkeodnenec a ia csele-
 kedetbe, vgian ado gianant keotelezec ar-
 ra magokat, hogy bizonyos ideokebe, enni
 samu imadsaggal akariac tisztelni az Vr
 Istent.

Második oka e leon, hogy a kik keoniü-
 beol nem imadkozhatnak, azoknac, mint
 egy imadsagos keoniue lenne az oluasfo,
 melybol a mi üducoziteonc élete, szenvedé-
 se, es a keresztieni tudomannac feo ezje-
 keli, mint egy irt keoniubeol esbebe intná-
 nac.

Mikor azért a keresztien ember, az
 Oluasot aytatoson akaria mondani: Legb
 eleofcor, keresztet vessen magára, es a Mi-
 atiankat el monduan, az üducozletnek
 elfeo tizedet kezgie mondani, es mikor
 saia-

számaul imadkozik, elmeiben forgassa a
 mi üdveozítone megh testlesülését, a SZÜZ-
 nec mehebe: kérven bódogh aztont, hogy
 az eo keoneorgése által, melto templomi
 lehessünk mys, ennet az Emmanuel, ve- *Ejia 7.*
 lünk lakozó Istennec: El vegezuén a tyz *v. 14.*
 üdveozletet, egy mi atiankat mongion,
 ennet a veghetetlen irgalmassagvac emle-
 kezetire.

A mas tyz üdveozletet, a mi üdveo-
 zítone Istalloban valo alazatos sületése,
 keormiül metelése, es drága vére sengeré-
 nec ki ontása, emlekezetire mongiuc.

A harmadic tízedet, az Vr Christus
 sok munkáia, faratsága, pradicallása, e-
 hezese, koplalása, szidalma zása emleke-
 zetire, mongiuc, ezekrül megh emlekez-
 nén, haladással gondolkoduan, es keruen
 bódogh asont, hogy az eo imadságáual,
 ereot nieren Istentül neküinc, hogy mys, a
 mi Istennünkert, es üdveosszegünkert, ne res-
 telliunc semmi munkát es faratságot.

E O T E O D I K

A negyedik tyz üducozletet, a mi V-
runc véres veritekenec, ostorozásának,
teouissel megh Coronazásának, es issoniu
scorniu halálának emlékeztetire mongiuc:
Azon keruen bodogh azzont, hogy az
eo keoneorg-se, malasztot nierien nekünc,
melliel melio haladással szolgálhassunc a
mi megh valtonknac, ily nagy irgalmassá-
gáert, es az eo zent vérenel niert lelkü-
ket, az coreoc bodogsagra megh corizküe.

Az eotcodic tizedet, a mi Vranc fel-
tamadása, es menyben menése, emlékeze-
tetre mongiuc: Tizta siübeol keruen a mi
üducozsteonc zent anniat, hogy az eo
imadsága által, minketis, az eo zent fia
refessé tegien a bodogh fel tamadásba,
es a menniey ercombe.

Végre az vtolso három üducozletet, a
zent háromság, egy igaz Istennec megh
foghatatlan felsége nec emlékeztetire mon-
giuc, es erről legh vtolsoz vallait tessönc,
a Hifsee egy Istent el monduan.

Sok-egieb küleomb küleombfele mo-
modo-

modónis szoktat ezen oluafot mondani
 az aytatos hiuet, vgi hogy, Neha mind az
 eoruen idueoztetet a Bodogh Afonnac eor
 eorcome emlekezetire mongiac, Tudni il-
 lic, a Christus fogantatása, Az Elizabeth
 keozcontése, A Christus születése, Tem-
 plomba be mutatása, Es a Doctörök keozt
 valo fel találása emlekezetire. Neha
 a mi Vruksnac eor sanianusagi, Tudni
 illic az eo megh fogatása, ostorozása, Co-
 ronazása, kerezt viselése, es megh fezté-
 se emlekezetire. Vegezetre, Neha a bodogh
 Afonnac eor dűcseoffegerül emlekezune,
 tudni illic, A Christus feltamadasarul,
 Menibe meneteléről, Z. Lelec el iconete-
 lerül, Bodogh Afonnac menibe viteléről,
 es az eo bodogsagarul, es igi aytatos gon-
 dolato'kba foglalline elmenket, hogy ide
 s' toua ne hordoztassac. De ezeket, ki ki
 mind az eo aytatofsága szerént megh ta-
 nulhattia, elco nielunec tanita-
 sabol.

*Az reggeli, déli, és Estueli
csendítéskor, mint kellien
imadkozni.*

Feoleotte ighen méltó dologh volna,
hogy süntelen a mi üducoziteonc io
teterül haladással emlekeznene: De mi-
uelhogy e vilaghi foglalatosságoc, giakran
az embernecc gondolattiat el ragaggia:
*Az Amiazentegyhez rendelesebeol, há-
romszor csenditnec minden nap, a kereszt-
tien egyházakba, a végre, hogy, esünkbe
iusson a mi üducoziteonc megh testesülése,
es ezért halakat aggiunc Istennecc.*

*Mikor azért a csenditést halliuc, tér-
dre esuém, így imadkozzunc.*

*Az Vr Angiala üducozlé szüz Mariat,
Es mehebe fogada a Z. Lelec Istentül:
Vducoz legy Maria, &c.*

*Ihon az Vrnac szolgáló leania, legien
nékem a te beszéded szertént: Vducoz legy
Maria, &c.*

Az ige testé leon, es mi bennűne la-
kozec: *Vduoz legy Maria, &c.*

A te szent malaztodat, kerűne tged
felsőges Isten, concz lelkűnkbe: Es ag-
giad, hogy a kik az Angial izenetűbeol, a
te szent hadnac a mi Vruné Christusnac,
testben colteozéset megh ismertűe, az co
szent halála, es kin szennűedése által, a fel-
tamadásnac dűseoslegére iussűne, Vgi-
an azon mi Vruné I x s v s

Christus által,

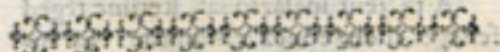
A M E N.

H A-

HATODIK RE-

S Z E.

LELKI IAVAINKERT

VALÓ KEONEOR-

GESEK.

Az Igaz Hitert.

Ala legien neked en men-
nici szent Atyam, hogy enni
szántalan pogánl nemzetec,
enni hittül szakat teueligd
keozzul, ki valasztuan en-
gem, nem az en erdememért, hanem csak
a te io voltodért, a te igaz esmeretedre, a
réggi keresztini vallásra vezetlettél en-
gem. Mert vgianis, en Istennem, mit haz-
nalna e vilagra valo születésem, ha az igaz
hitnec finiessegeuel, megh nem vilagosi-
tottal volna engem, holot e nélkül, lehe-
tetlen hogy senki üducozüllieon?

O en lelkem nec vilagossága, mely az
Istennec megh foghatatlan finiessegetül-
szarmazol: O megh csalatkozhatatlan
igaz-

fgassagh, mely az Isten ayandekabol adatol a mi szarandoklagunc vezetlesére: Keouesse Vram az en lelkem a te igaz tudomaniodat, e tudatlansagnac setét veolgiebe, hogy ez által, az eoreoc bodogfagnac napiára iuthassac.

Aldot legy en Istenem, ki az igaz hit által, megh mutattad nekem, a te gazdagfagodnac megh gondolhatatlan kincset, es Christus által, minden lelki aldomasokkal megh aldottál minket: Ereosicsd meg Vram mind vegigh a mit el kezdettél bennem, oktasd az en tudatlanságomat, világosítsd vakfágomat, vastagítsd giarlofágomat, eoregbicsd az en hitemet, Eorizd megh a te igaz vallafodnac draga kincset en bennem, segéld az en gienge hitemet, hogy igazan, es minden ketlegh nekül higgiem, valamit te rollad, a te dücsöfsegedrül, a zent háromfagh egy Istenfegrül, a te zent fiadnac megh testesüleferül, es az igaz hit agazatirul eleombe adot a te iegiesed, az Aniazentegyhas, es ezec ellen, semmi tudatlan emberi okoskodásnac helt ne agginc, hanem a hitnec engedelmeffége alatt, fogua tarsam az en ertelmemet, es erzenfeghimet.

H A T O D I K

Hogy pedig haznos, es giümeolcsos
legien bennem ez a te ayandekod, aggiad
Z. malasztodat, hogy Z. felfeged eleot, me-
niegzeo ruha nekül, halua, es pulztán ne
talaltassék az en hitem, hanem a sjeretet
altal munkalkoduan, ioszagos cseleked-
teekkel felekesitessék, Es nem csak sjonál,
de cselekedettel, seot ha sziükség, hala-
lommalis, az igaz hitrül hatorságos val-
last tegiee mindenec eleot, Tuduan hogy
a ki meg tagaggia az igazságot az emberce
eleot, megh tagattatic te teolled az itilet
napian.

Hiszem es tekellertesen vallom en Iste-
nem, valamit az Aniazentegyhaz altal, az
Apostoloc hely tartoy altal, eleombe at-
tal: Ebbe a hitbe akaroc halálom vtannis
itileo sjekek eleibe menny. Tarcz megh
Vram engem mind veghigh az igaz tudo-
maniba, A te zent fiad altal, a mi Vranc,
Etc.

A Remenségert.

MEnnec es földnec kegielmes Vra, te
benned vagion remenségem, meg ne
sjegienülliee, Te benned bizom, mert a
te conduiselésed ala vettettem mēgh az en
Ani-

Aniam mehebe : Te Vram ki irgalmas
 vagy a benned bizoknac, es el nem hagiod
 azokat, kiknee te vagy remenſegec, creo- *Heb. 6.*
 ſicſd megh az en ſziuemet, az igaz remen- *v. 19.*
 ſegnec creos valmaeskaiaual, hogy e vi-
 laghi haboru ſzél véſz keozt, mindenkor
 alhatatofon bizzam te benned, es a te
 ſzent ighid vigasztaláſa minden niaualia-
 imba biztaſſon engem.

Te benned biztata mi Atiaine, es meg *Pſal. 21.*
 ſzabaditottad ceket minden veſzedelem- *v. 5.*
 tül, Te benned biztac, es megh nem ſze-
 gienültet: lob te benned bizni, hogy ſem *Pſa. 117.*
 az emberec ſiaiba, es ſciedelmekbe, kik *v. 2.*
 megh nem ſzabadithatnac, mert vgianis, *Iere. 17.*
 Atkozot a ki a teſtbe bizic, es az emberi *v. 5.*
 creobe véti biſzodalmat, mert ezec re- *Iob 8.*
 menſége, mint egy pookhalo, künnien *v. 14.*
 el véſz.

Noha azért Vram, mikor a mi giarlo-
 ſaginkat megh tekintüc, meltan rette-
 günc, de a te vegheteretlen io voltod, es ir-
 galmaſságod, mely felliül halaggia a mi
 gonoflaginkat, batorit minket : Mert
 csak te benned vagion a mi remenſegünc.
 A mi Vranc I E S V S Chriſtuſnac draga ſe-
 bey, es zent vére hulláſa oka, a mi bator-
 ſagunk-

H A T O D I X

*Isaie 49
v. 15. 16.*

sagunknac, ezec a mi gazdagagine, a mi
kincsünk, a mi remenségünk, batoriságunc,
es geozhetetlen haylékunc: Vgianis miért
nem biznam te benned Vram, ki en eret-
tem a keresztifan megh felszittetél? O en
otalmam, O en remenségem, ki a te szent
kezedre irtal engem, hogy ha az Ania el
feletkezikis az ő eggietleneggyerül, soha
te el nem feletkezel en rollá: Noha azért
az en bűneim rettentnec engemet, de a te
beoséges valtságod biztat engem: Mert
te vagy ama veghetetlen io, kinéc legh
keduesb cselekedeti az irgalmasság, es
csak azon nem keconcorúl; a ki venni
nem akaria a te ayandekidat: Ha azért en-
gemet megh nem vtáltal Vt Istent, mikor
te teolled szan szandeckal el szakattam va-
la, hanem, mint el teueliedet iuhot szor-
galmatoson kerestél, es valladra veottel,
Most sem vtalz megh, tudom, mikor a te
ayandekodbul fel indittatuan, alazatoson
keresem Z. felsegedet: Agy Vram alha-
tatos remenséget nekem, hogy minden
niaualiaimba, minden beteglegimbe te
benned, mint Irgalmas Ariamba bizzam,

A te zent had által, a mi Vranc

IESVS Christus, &c.

A kecs

A ket segben esés ellen.

TVdom, es megh vallom Vt Isten, hogy szantalan szor megh szejtem a teteorueniedet, sok gonosságockal megh rutítottam eletemet, kiert fél, es rettegh az en szíuem.

De te Irgalmaffagnac Attia, kinec tulaidona, es minden cselekedetit fellől halaggia, az irgalmafflagh, ki abúneós embert hozzád fogadod valamely oraba megteer, es megh nem emlekezel az eo alnaklagirul, fogad hozzád, a te tikoizlo fiadat: Verkeztem Atiam, az égh ellen, es te ellened, Ha az en alnaklagimra szamot tartasz, megh nem menekedhetem te eleorted: De Vram a megh szárat fa le- *Iob 13.*
uel ellen fel ne indinezd haragodat, es a *v. 25.*
por ellen ne mutasd megh hatalmaffagodat, hanem irgalmaffagodat. Ne nézd az en bünneimet, hanem tekincz a keresztfa- *Psal. 83.*
ra fel emelt Christus oretziarát, es az eo *v. 10.*
beoséges valtságára, kinec noha csak egy csep véreis elég leot volna az egész vilagh valtságára, mind az által, hogy az eo bünneós fiait batoritána, mind egy cseppigh ki conte *qui* értúnc, az eo dragalátos *2.* vé-
rel. *Y 3* *Na-*

H A T O D I K

Nagjób Vram a te kegielmességed az
 en gonoszlágomnal, hatalmasb az igaz A-
 belverénec kiáltása, hogy sem az en ál-
 naklágim: Bizzal azért Istenbe o en lel-
 kem, nézd a te űdueosféged nec beoséges
 kincset, melliet te eretted az Isten nec be
 murata a te űdueoziteod, Ha azért a te
 szent fiad vallára raktad en Istenem, az en
 bűneimet, es eo benne megh ostoroztad
 minden alnakláginkat, ne bűntesd vyon-
 nan az en gonoz eletemet, hanem, a te
 szent fiadat nekűne aduán, eonez ki velle
 egietembe a te irgalmaságodat mi reanc.
 En Atiam ki engemet a te színed latasra
 teremtel, es az igaz hit által Christusba
 plantál, ne szennved, hogy bűneom miat
 el vesjce, es en bennem, haszontalan le-
 gien a te zent fiad vére. Batoricsad az en
 szíuemet, es mongiad a te szolgadnac, En
 vagioc a te űdueosféged, valaki en ben-
 nem bizic el nem vész: Es miképpen a ke-
 reztfin hozzad kialto latrot megh halga-
 tád, vgy halgas megh engemetis, es a te
 zent kerezteddél, a te zent vered nec dra-
 ga erdeminel, a te űdueosféges I e s v s ne-
 ueddel, a te teouis koszorud, szolgához il-
 lendeo csapdosásid, es pokdosésid, a te
 hoz-

hosszanc való eleuen szereteted, geriezzé
fel en bennem az igaz remenstet, hagi te
benned, ki mind itileo birom, s' mind ke-
gies szoszollom, es otalmazom vagy, min-
den faratsagba, minden haborusagba al-
hatatoson tellies szjuel bizzam, ki elsz es
Vralkodol, &c.

Az Isteni felelemért.

IGaz es zent Isten, kérlec tegedet, concz
szjuembe az igaz beolcsesegnec kezde-
dit, a tekellertes eletnec fundamentomat,
a ioszagos cselekedeteknec erös otalmát,
a te felelmedet, Hogy megh ismeruen az
en gonossagomat, a te csudalatos igaz iti-
letidet, rettegiec minden cselekedetimbe,
es a te haragodtul, mint a feiem feoleot
való haboktul, féllice, tuduan hogy bün-
tetés nekül nem hagiod a gonossagot.

Iob 13.

Vr Isten, ki eleot a csillagoc sem tiz-
tac, es a te Angialidbais ruszagor találz, ki
nem rettegh te eleotted, latuan kiualtkép-
pen a bűneoseoc ellen való kemeni osto-
ridat, az Isteni szolgalatba megh reogzöt-
tek nec, naponként való cseteket, euilag-
nac, es cordeognec szántalan incselkede-
sit,

v. 15.

Iob 4.

v. 18.

H A T O D I K

fit, melliel az emberi giatlofagot ſzûntelen oſtromliac.

Vegyki Vram az en ſziuembeol minden e vilaghi felelmet, hogy ne felliee azoktul kik csak a teſtnec arthatnac, hanem csak te teolled, ki mind teſtembe, lelkiembe megh eolhecz. Szerellelec teged Vram a te veghetetlen io volto-
dért: Fellielec téged Vram, a te veghetetlen Igallagodert, es cfudálatos itiletidert, A te foghatatlan meltoſagodert, es az en ſzantalan bûncimert, melliektûl a te igaz itileo ſzéked eleot, a menniey ſeregec latára, ſjamot kel adnom, felfegednec. Ha azért az Igazis csak elég hûducozûl a te itiletedbe, meggien téhat, s' houa légien a bûneos ember?

1. Pet. 4.
v. 18.

Legien az en lelkiemnec, es erzekeſegimnec ereos eorzeoie, a te felelmed en Iſtenem, hogy nem csak a bûnt, de a bûnre viueo tarſaságot es ezkeoztis, el tauoztaſſam. Vram megh ne oſtoroz engem a te haragodba, Be ne meny Vram a te ſzolgaddal az itiletbe, mert ſenki te eleotted, a te irgalmaſságod nekûl megh nem igazulhat, es bûneibeol ki nem tiztult: Giogics megh azért engem, Vram,

es megh giogifüloc, szabadit meg engem
 es megh szabadaloc, mert te vagy az en re-
 mensegem, ki él és vialkodik, coreoc-
 keon coreocke, Amen.

A te Z. neuednec felelmet, es szerel-
 met, concz szünkebe Vr Isten, mert soha
 azokat, a te Atiai gondviselésed el nem
 haggia, a kiket a te szeretetednec ereofsé-
 gen eppitettél, Az mi Vranc Iasvs Chri-
 stus által, Amen.

A Szeretetért.

VR Isten, ki annira szeretél minket, ho-
 gy a te eggyetlen egy fiadat értvnc e
 világra adad, hogy az eo niaualiai, farat-
 sági, kin szenvedési által, minket haladat-
 lan, es pártos szolgálhat, megh valtanál.
 Ezért a te veghetetlen szerelmedért kerlec
 téged, gicriezd fel siuembe ama tűzet,
 melliet a te Z. Fiad e világra hozá, lird az
 en lelkembe a te Vy parancsolatodat, me-
 lybe azt hagiad, hogy téged mindenee
 feoleot, felebaratinkat, mint mimagun-
 kat, es azon egy eleo testnec taghiai, se-
 refsuc, nem clak szoval, es nieluel, hanem
 valoba, es cselekedettel.

Z

Ag-

Aggiad Vram Istén, hogy nem csak io
 akaróimat, de te eretted, mégh ellensege-
 metis szeressem, es a te Z. Fiad peldaiat
 keouetuen, imadkozám tižta sűuel, az
 en gonoz akaróimért. Végy ki Vram en
 beleollem, minden giuleolséget, Irigysé-
 get, es fele baratom ellen valo nehelséget,
Coloss. 3. hogy a te kelletességnec keotele, az igaz
v. 14. szeretet, lakozžec bennem, es miképpen
 te megh bocsátod a mi vetkeinket, vgy
 mys, igazan megh bocsássunc ellenűnc
 vetetteknec.

Teged pedig Vram, oly alhatatos, es
 buzgo sűuel szeresselec, hogy sem élet,
 sem halál: sem szeginség, sem gazdag-
 ság: sem coreom, sem haboruság: el ne
 szakazzon engem szerelmedtől. Ki nem
 szeretne teged Vram, ki minden szépség-
 nec, vigaságnac, kazdagságnac, geonco-
 rúsnec el fogyhatatlan kutseie vagy?
 Csak kicsin arnieka a te szépségednec,
 minden e vilaghi szépség: Csak a te az-
 talodnac apro morfaleki, e vilaghi alla-
 toknac io volta, melybe sok fogiatkora-
 socvannac, es ez okon, megh nem ele-
Psa. 114 githeticaz en lelkemet: Azért, terűly a
v. 7. te niugodalmodhoz, o en lelkem, es
 csak

csak azt szeretted, a ki minden jóval be-
teolt, es megh elgyt tégedet, a ki téged
eoreoktúl fogva szeretet, es sokkal inkább
szeretet, hogy sem az. Ania szereti az eo-
eggyetlen, egy fiat. Ha még a fene oroz-
lantok is szeretie a velle io teoucoket, miért
nem szeretted tehat, o en haladatlan, es
kemeni sűnem, a te Vradat Istenedet, ki
tegedet a seoldnec, tengernec, es minden
teremtet allatinac Vraua teot? Ki az eo
eggyetlen egy fianac isoniu kinniaual,
megh szabaditot téged? Ki eonneon ma-
gát ighirte iutalmul a te szeretetednec?
Szeretlelec téged Vram, ki eléb szeretél
engem, eoreocke valo szeretettel szeretél
engem, es tennen magadért teremtel en-
gem, mikor el estem volna fel emelél en-
gem, mikor megh holtam volna vison-
tagh megh eleuenitel engem, amaz igaz
Pellican madarnac, a mi Vrunknac, drága
veréuel: Mind ezekert Vram tartozom,
hogy tellieséggel néked aggiam az en si-
uemet, es nem egyser, hanem santalan-
sior tartozom. Aggiad azért en édes Is-
tenem, hogy az en lelkem geriedezzen,
es megh emeztessé a te szerelmedtől, ho-
gy méltan amazt mondhassem, Elec én, de

Isaia 49
v. 15.

1. Ioh. 4.
v. 10.
Jerem.
31. v. 3.

Galat. 2. inmar nem én, hanem él bennem a Chri-
v. 20. stus: Vram mit kiuanoc egiebet te teol-
Psal. 72. led e feoldeon, vagy az Eghbe? El oluad
v. 25. az en sűuem, es testem, O en sűuemnec
 Istene, a te szerelmedbe: Olcz el Vram, a
 te szerelmed tűzéuel en bennem, e vilaghi
 kiuanfogoc tűzet. Lagicz megh az en
 akaratomat, te igaz tűz, a te akaratomra,
 kemeniesd megh e vilaghi kiuanfogokra.
 A mi szerelmes Vrnec, es megh valton-
 kert, ki el es Vralkodic, &c.

*Haborusagink es niaualiaiink
 csendez, benvedeséert.*

VR Isten, ki a giarloknac ereofsége va-
 gy, az el farattac, es megh terheltet-
 tec niugodalma, a megh kelededettec vi-
 gasiga, az el hagiattac eorzeoie es otal-
 matoia csak te vagy: Te minden vigaz-
 talasnac Istene, látod az en giarlo, es gien-
 ge voltomat: Látod hogy az en haboru-
 sagimat, mellicet bűneimert ream bo-
 csáttal, el nem hordozhatom, Z. malaz-
 tod nekül, Iol érzem e saarbol csinalt
 edennec gienge voltat, es mint a kis po-
 rocz-

roczka el ragattatic a kerengeo szeltul, vgy az en ereotlenségem is megh geozetic a haborusagoktul, ha te nem legitesz engem.

Azért, alazatoson keoneorgeoc Z. felsegednec, Agy ennekem oly batorito malasztot, hogy, a minemü nianaliaual ostoros; engem, engedetlen fiadat, azt io neuen, es haladással vegiem Z. felsegedtül, Tellies hittel, csendez szennuedessel hordozzam a te ostorodat, Az en itiletemet es akaratomat a te akaratodhoz szabiam mindenekbe.

Megh vállom Vram, hogy az en alnaksagimert, teobbet erdemlettem ennél, a mit most szennuedec, es halát adoc neked, hogy nem fizecz nekem erdemem szent, hanem a büntetesbeis megh mutatod Atiai irgalmassagodat, es mint fiadat kegiesen dorgals; es ostoroz engem, hogy a hizelkeodeo vilagh csalardsagitul, el ne ragattassam. Legien áldot Vram mindenbe a te neued, ki megh sebesites; es ismet megh giogitas; megh ostoros; es ismet megh vigasztal.

O en megh valto Istenem, a csendesz türelnec igaz mestere, ki a te keorniul

H A T O D I K

metelédetrül fogva, Z. hablodigh, szántalan földalmat, szidalmat, csuflagot, sebhert, ostorozást senuedél, Agy nekem oly alhatatos sjuet, hogy minden karualást, gyalázatot es szidalmat, csendeszen senueggiéc.

Irgalmas kegielmes Isten, ki nec keoneorületésége felliül halaggia minden cselekedetit, aggiad, hogy a te Z. malaztod által, amaz Isten felő lobnac peldaiat keouetuen, minden haborusaginkat csendezen senueggiúc, miuelhogy ezeket bününce sferént senueggiúc, kik a te teolled adot bekeséget es io sferenclet, nem a te szolgalatodra, hanem a mi testi geoneorüségünkre fordítottue.

Vram te látod hogy a mi giarlosagunc, e világhi sok haborusagot megh nem geozheri, Azért aggiad nekünce Z. malaztodat, hogy ez által, a mi bününkért erdemlet ostitidat bekeséggel senueggiúc. Irgalmaz Vram, Irgalmaz nekünce, es noha a mi süntelen vetkeinc, süntelen csapásokat erdemlenec, Aggiad mind az által, hogy életünce iobbitalara, nem coreoc karhozatunkra legien e haborusagh. A mi Vranc. I E S V S Christus által, &c.

Az

Az igaz engedelmesse- gert.

V Ram IESVS Christus, feles e vilag-
nac Vra, es kirallia, kinec sem pil-
lantasára enged, es feiet hait minden te-
remptet állat, kérlec téged, ama te igaz
engedelmessegedért, melliel nem csak a
te Z. Ariad akaratjánac oly coreommel *Ioan. 4.*
engedel, hogy ezt vgian taplalo eledeled. *v.34.*
nec es etkednec neuezéd, de a te zent A-
niadnac, es végre, a hamis bíráknac, es ke-
gietlen hoheroknakis engedél: Agy oly
malasztot nekem, hogy legh eleoseor, a te
parancsolatidnac, es iora into zént lel-
kednec, az vtán pedig az en eleottem
valoknakis, tisztan, es igazán engeggiec
te eretted, miuelhogy keduesb te elcot- *1. Reg. 15*
ted az engedelmesléggh, hogy sem az al- *v.22.*
dozat.

Enged en Istenem, hogy miképpen a
te akaratodnac enged minden állat, vgy
az en lelke mis engeggien, seot annial
inkáb, meniel nagio b keoteleségem
vagon nekem, hogy engeggiec te neked
kiélsz, &c.

Az

Az Alázatossáért.

V Ram I E S V S Christus, eleo Istennee
 Z. fia, Igaz Isten, minden allatoc te-
 remteioic, es taplaloia, ki az alazatosságnac
 peldaiat akarván hagyni, az éghbeol alá
 szállal, megh alazuan, es megh hiuituan
 magadat, szolgál abrazatba colteozél, a mi
 el veter rongiunkat, es niaualias allapa-
 tunkat magadra ueod, Istalloba sületél,
 keorniül metéltetél, a büneoseockel eg-
 giüt megh keresztetétél, A te tanituanyd
 lábat megh mosád, Barrabas latornál, aláb
 valoua itültetél, megh peokdeosterél, meg
 ostoroztatál es végre, mint gonoz teoud
 ember, a latroc keozt, a Király varasba,
 issoniu gialazattal megh fezittetél: Kér-
 lec téged, Vram, vilagosicz megh az en
 lelki simeimet, hogy megh esmeriem az
 en testemnee vndoc gjarloságot, lelkem-
 nec fogiatkozásit, büneim lokaságit, e
 vilaghi ssepsegnec, beoesülletnec, kaz-
 daglagnac hiuságot, mely mint az álom,
 es arniec, mulando: Aggiad hogy tizta
 sübeol megh alázzam magamat, Mert
 vgianis, mibe keuelykedhetic a seold, es a
 hamu te eleotted? Ki nem szejienli az eo
 fel

fel fualkodot dagalliat, ha megh tekinti
a te alazatoslagodat en edes megh válto-
lstenem?

Ha mi io bennem vagion, Vram, te
ayandekodbol vagion, es mindenekert
csak teghed illic beocsúl ni s' tisztelni, ki a
keuelieket tatuly nézed, es ellenec állasz,
az alazatosokat pedig, meghaldod, es a
ganybol fel emeled: Tudom en lstenem *Prov. 16*
hogy a ki fel fualkodic, megh aláztatic, *v. 18.*
mert a keuelisegh, minden veszedelem- *Tob. 4.*
nec kezdeti, azert keoneorgeoc Z. felse- *v. 14.*
gednee, agy Z. lelket nékem, hogy tizta
izubeol megh alázzam magamat, cordm-
mel szenueggiem, ha erdemem szertent
gialáztatom, mert ninez oly kissebségh,
melliet búncimmal megh nem erdem-
lettem volna: Eoriz megh pedig, min-
den beaba valo dúcséolségtúl, es tiztes-
ségh kívánástul, ki élj es Vralkodol, &c.

A lelki szilydsegert.

EN üdueoziteo, es megh válto Christu-
som, minden tekellertes erkeolcznee
finies tükeore, ki mindenkor nagy szilyd-
seget mutatattál, mgh a te ellenszegidnekis,

A te arulo tanituaniod csokolgatásat, meg
nem vtálad, a teged megh tagado Aposto-
loc lábat megh mosád, az ellened fel fegi-
uerkezet Malcus fület megh giogitad,
a Sidoc peokdeosésit es csapdosásit cse-
dezen szenuedéd, es végre, halálad ora-
ian, a te hoheridértis imadkozá, es azt
parancsolád nekünc, hogy te teolled meg
tanulnoc, nem az eghee alkotmaniat, va-
gy csuda teteleket, hanem, a szilydságed:
Kérem azért Z. felsegedet, agy igaz szilyd-
séget az en szüembe, hogy engedelmes,
es csendez elmeuel szenueggiec minden
haborusagot: Io akaratot mutassac min-
denekhez, az en felebarátim fogiatko-
zásit kerezteni szeretettel hordozzam,
Ne legien az en szüembe fele barátom
ellen valo keserűség, nieluembe harag-
tartásnac iele, cselekedetembe boszu ál-
las, hanem e vilagnac minden haboruy
keozt, csendez es bekeséges lakása le-
gien Z. felsegednee az en lel-
kembe: ki elsz es
vralkodol.

&c.

Aio-

*A ioba véghigh megh mar-
radásért.*

Mit használnac en Istenem, es en üdudf-
legem, a iofjágos cselekedetek, a
vegghigh megh maradáfra valo aiandec
nekül? Mi hazna a io szterencses hatón
iatásnac, ha a reuparthon el merül a haid?
Auagy mi haszna a io szantás vetésnec, es
a szepen kelésnec, ha az aratás ideien el
vélz a gabona? Semminemü rekélletes
élet, semmi iofjágos erkeolcz, nem iut-
hat a bodogsagnac ningodalmara, a ve-
gghigh megh maradás nekül, mert te, igaz
Isten, mindeneket abba az állapotba itilz
megh, melybe halála oraian találz, es a
mely felé deol a fa, ot marad mind co-
reocke.

Ezt azért, a draga aiandékot, melliet
csak te egiedül adhacz, irgalmas Isten,
concz a te meltatlan szolgád lelkébe,
hogy semmi haborusagh es kísértet, sem-
mi fatatfagh es kar vallás, semmi coreom
es vigafagh, semmi geoneorúség el ne
szakazzon engem a te szterelmedtül, es az
Istenes elettül, A te szterelmes Z fiadnac,

H A T O D I K

a mi Vranc I E S V S Christufnac, draga
Z. veréert, Amen.

Az eordeogh kifsyrteti ellen valo geozeodelemert.

ZEnt, es hatalmas Isten, fel fegiuerke-
zet a te ellenseged, ama reghi kigio, a
te giarlo szolgad ellen, es mint a fuo
otozlaní Zelíel kerül, keresuén kit el
niellien: szántalan csalardságíual mester-
kedic, hogy teorbe eycsen engem: Mind
a kazdagságba s' mind a szeginségbe,
mind a geoneorúségbe s' mind a niaua-
líába, mind a tiztelségbe, s' mind a gíala-
zatba, mind a betegségbe s' mind az eg-
heségbe, es minden teremtet allatba,
el reytette az eo horgat, es megh vetette
haloiat, hogy megh eycsen engem: Va-
lahóua forduloc, keorüllem fotogh, mind
iattomba niughtomba, mind almomba
s' mind vigiazasomba, es hon ercieuel
kyztet, hon csalardságíual édesíget a go-
nozra.

Vram ki szabadithat megh engem en-
ni veszedelembeol, egieb te nalladnal

Ebre-

Ebregy fel Vram, és rontáséé el az en el-
lenségem, legien a te neued ereos torni-
am es otalmam nekem, mely megh otal-
mazzon a kegyetlen orozlani eretül: Te
Iudana maguabol származot orozlani,
agy ereot a te biineos szolgáltnac, hogy a
réggi kigionac csalárdságat, ama purtába
fel emelt kigio által, megh geozhessem.
Nyisd megh azért Vram, az en szememet,
ereosícsed giarloxagomat, hogy e vilagh
feiedelme ellen, a lelki gonoz ellen, fel
fegyuerketuén az igaz hitnec payssaual, a
tekellerefségnee panczelliaual, a te Z. ig-
hidnec ereos pallosaual, te általad, es a te
malattod által, geozeodelmet vehessék,
A mi Vrunc Iesus Christus által, &c.

*A Test kifsyrteti ellen valo
geozeodelemert.*

ÖRÖc Atia mindenható Isten, te tudod,
hogy az en testembe nem lakozik
semmi io, miuelhogy Aniamnác mehébe
bünbe fogantattam, giermekfélegemtül
fogva hailando voltam a gonozra, az en
testem pártotütuén, fel tamadot lelkem
ellen,

ellen, es mint hon lakos, es házi ellen-
 ségh, süntelen viaskodie ellene, keueli-
 ségre, tobzodásra, bossu állásra, buiaságra,
 es egiéb ektelen vetkekre igazuan en-
 gem, De ha te en mellettem léjhez, Vram,
 ki arthat nekem? mindeneket megh cse-
 lekedhetem az en ereossíteo Istenembe.
 Azért, en üducozíteo Istenem, szabadicz
 megh engem a testi kiutaságoktól, mel-
 liec viaskodnac a lélec ellen, hogy nem a
 testnec, hanem néked szolgállic. Agy lel-
 ki ereosséget az en gienghe, es giarlo si-
 uembe, hogy megh ostorozzam, es sol-
 galat alá vessém, seot vgian megh fessicsem
 az en testemet, az eo gonoz indulatiual
 egietembe, ne szolgállic a testnec hanem
 annac, a ki mi értúnc a kereszt fán, megh
 seztettetéc: Es hogy a rothadando test, az
 eo reouid, es vndoc geoneorúsegiuel,
 mind magat, s' mind lelkeket, az eoreoc
 rabságra ne vigie, aggiad Z. malasztod al-
 tal, hogy e feoldeon elítébe a leleknek
 szolgállic, es a te faniaru keresztetted hor-
 dozuán, e világon, a te fráid, es hii sol-
 gaid, a más világon, a te dúcseofséges sen-
 tid keozzé samlaltassám. A mi Vranc Ie-
 sus Christus által, &c.

Galat. 5
 v. 24.

ATyZta életért.

TVdom en Istenem, hogy süzen es Tyz-
tan nem élhet az emberi giarlosagh, a *Sap. 8.*
te ayandekod nekül, es ez okon, a te ke- *v. 21.*
gielmednec siki eleot le boruluan, alaza-
tos leleckel keoneorgeoc neked, szablád
megh az en etzekenségit, tisztícsd meg
süemet, minden testi gondolatoktul,
otalmazd megh mind testemet, s' mind
lelkemet, minden oczmaniságtul, es fai-
talan geoneorúségtul. Tauoztas el min-
den veszedelemnec okait es etkeozit en
teollem, es megh esmertetuen velem az
en giarloságot, aggjad hogy el kerül-
liec minden veszedelmes tekintetet, nia-
iaskodást, es besélgetést, tuduan, hogy a
csopó, kúnnien fel lobban a tűz mellett.

De mindenec seoleot, aggjad, hogy a
te geoneorúségedet megh kószoluan, es
a te vigasagodnac eoreomebe el merül-
uen, minden testi geoneorúségekrul el
feletkezzéc az en lelkem, hogy megh re-
sögülleon a te geoneorúségednec tizta
foliásual, es minden testi oczmaniságot
megh vtállion az en lelkem.

O en lelkemnec iegiesc I E S V S Chri-
stus,

Apo. 14.

v. 4.

stus, ki, Z. peldaddal megh tanítád a tizta
eletnek moggiat, Z. ighiddel megh mu-
tatád ennec iutalmat, es draga voltát, A te
tiztaságos Z. Aniad, es a teob Z. szűz ec kő-
neorgése által, agy Z. lelket nékem, hogy
e vilagon tiztan éluen, a mas vilagon keo-
uethesselec teged ama te valasztot tizta
seregeddel, mely mindenkor teged keo-
uetuen oly eneket mond, mellicet egiéb
senki nem mondhat, Amen.

A Világh kifsyrteti ellen.

V Ram, feles e vilagh el merült a go-
nosságba, teli botrankozásokkal, es
egieb nincs eo benne, a keuelységnel, a
Telt, es sem kiuanfagánal, most kiualt-
képpen, e vilagnac fogiatéc seopreiebe,
melybe annita vtalkodica tobradas, fai-
talanfagh, hamissagh, es minden feslet er-
keolcz, hogy a ki ezeket megh vtallia, gia-
lazatos eptelennec itiltetie, es még cialk
latni sem akaria eotet e vilagh. Azért, ké-
rem felségedet, szakazd el az en szűemet,
e csalárd alnac vilaghtul, es kapcsold ma-
gad-

gadhöz minden kiutaságimat, mert hamar elmulic e világh az eo kiutaságiual egietembe, es a ki ezzel akar tarsalkodni, az Istennec ellenfege lészen. Aggiad, hogy en a világhnac, es a világh ennekem megh feztetesséc, mert nem akaroc ezzel semmi frigiet tartani, mely a te zent fiadat ily ighen giuleolte, ily gyalázatos hablallal illette, kibeol niluan megh esmétem e világh vakfagat, es mely keues beocsúlleti legien az eo itiletinec, ki a te beolcségedet bolondságnac itilte.

Enged azért, ó kegielmes Isten, hogy ellene monduan e világhi kiutasagoéknac, iozanon, igazán, es Isteneesen éllic, A gonosoc peldaia, es az eo bizontalan, csalárd, alhatatlan, veszedelmes, reouid, ideigh valo, io szerencséiecc virágha, megh ne botrankoztasson engem, hanem tizra sünel ahöz tagazkoggiam, a ki azért adá halatra magát, hogy minket e csalárd világtul megh szabaditana, A mi Vrutne I s s vs Christushoz, ki az Atia es Z. Leleckel egienleo Istenségbe, él, es vralkodic

coreockeon, coreocke,

A M E N.

HATODIK

A HET FEO VETKEK

ELLEN VALO GEO-
zcodelemért.

A keueliségh ellen.

VRam IESVS Christus, alazatosfagnac igaz tukeore, ki azt akarad hogy az alazatosfagra teolled vennenc peldat, es a te gialazatos kinaidbol, alazatosfagot tanulna, a por es hamu, kinec sem testébe, sem lelkébe, nincz semmi keuelységre valo oka. Tauortasd el en teollem a fel fualkodot keueliséget, melliet te giüldöl, es a te Angialidba sem senuedhetél el: Aggiad en Istenem, hogy semmibe ne dilekeggiem, hanem csak te benned, senkit megh ne vtalliac, semmit magamnac ne tulaidonicfác, Hanem a mi io bennem vagion, megh isméruen hogy te teolled vagion, ebbeol nem nekem, hanem a te-neuednec adafséc dúcsosfsegh: Ki az Aria es Z. Lélec Istennel, él, &c.

A feosueniségh ellen.

MInden ionac beosfegesen megh ado Istene, ki a te neuedért valo beosfeges
 T H A 44 ala-

alamisnalkodást gyakran megh parancsolád, Nyisd megh az en fülemet a te parancsolatod értelmére, nem a feosueniségre, es aggjad, hogy a te teolled veot iauaimmal, iol safarkoggham a te segenidnec: Ved ki süuembol e vilaghi kiuanlagot, mely geokere minden gonofságnac, Aggjad hogy te veled megh elegeggem, es a maset ne kiuaniam, holot vgianis semmi nalladnal egieb be nem teoltheri az en kiuanis gomat, A te aiandekodbol veot iofagomat pedig, aggjad hogy coreomest oztogassam azoknac, kik az coreoc nyugodalomnac hailekába be fogadnac engem, Ami Vruno I E S V S Christus altal,
Etc.

A Torkosságh ellen.

V Ram I E S V S Christus, ki az emberi testnec kinnieiséget, es tobzodást megh akaruan Zablatni eletednec példatual, nem csak negiuen egész nap ezzel es koplalál mi erettünc, de halalod oraiannis, a te somiuságod megh oltására, eczetet es epét rendelel: Aggjad hogy enis minden tobzodástul, ressegségtül, es

testem nec gienghe s' kinnies taplalásatul,
meg otalmazzam magamat: Es a menniei
bodogságnac edelséget megh kostoluan,
ne legien nagy gondom a férgec eledele
hizlálására, hanem minden ereommel
clak a te menniei lakodalmodba kiuan-
kozzam: Ki élj, &c.

A Faitalan ságh ellen.

O Tiztaságh szereto Isten, ki a fertel-
mességet viz cozdnt bocfátal e vilag-
ra, hogy a faitalan ságnac langhiat el olta-
nad, Tekincz megh az emberi test nec
giarloságot, es a gonoz indulatoknac ere-
tet olcz el Z. malasztoddal, mert a te aian-
dekod, es segítséged nekül tiztan nem el-
het az emberi ereotlensegh. Ne senued
en Istenem, hogy az en testemet, a te
templomodot, melliet a te tiztaságos Z.
tested es véred veteléuel magadnac senu-
telél, megh seortoztessem, Hanem ag-
giad, hogy neked, testi, lelki, tizta-
ságha mind veghigh sölgalli.

unc: Ki élj es vral-

kodol.

Az

Az Irigység ellen.

Irgalmas kegyelmes Isten, ki a te teo-
ueniedet, a szeretet parancsolattiaba fog-
lalád, Agy igaz keresztieni szeretetet az en
szüembe, hogy a te Z. vereddel megh val-
tot atiamfiat, szeretsem mint en magamat,
es az en testemnek thagat, Eorüllic az co-
tárain mint az en maghamén, bankog-
giam az co niaualáian mint az enimen,
Es csak azt gyűlöliem, a ki irigységhe al-
tal, bűnbe eyte az emberi nemzetet, A-
men,

A Harag tartás ellen.

Kegyes es kegyelmes megh váltom, ki
mint az artatlan barani, vgy vitetél a
halálra, csak föl sem táruan sadat, ki
enni szantalan kinaidert, es gyalazatidert,
nem fizetél gonozzal, a gonosiert, de seot
inkab a te ellened vetettekért keonorgél
Z. Atiadnac: Olez a mi szünkbe, a te
csendez, nagy rüheteo felidsegedet, es
szablad megh a mi haragus, bosu allo ki-
vanlaginkat.

Aggiad en Istenem, valoba, es igazán
megh esmernem, hogy az en bűncimert

sockal teobbet erdemlettem annál, a mit
 ſenuedec felebaratomtul, es hala adással
 ſenueggiem, valamita te Z. kezéd ream
 bocſat, hogy e világhi ſenuedes által, a te
 düſeollegednec coreomébe reſſes leheſ-
 ſec, kiaz Atia, es Z. Lelec Iſtennel egie-
 tembe, élſ, &c.

*A Iora valo Reſt ſegnek geo-
 Zeodelmeért.*

VRam Ix s vs Chriſtus, ki en erettem,
 nem ſantad ſemmi munkádat es fa-
 ratſagodat, en erettem ehezſtel, ſomiu-
 hoztal, tellies eſſaka imadkoztal: Végy
 kiaz en ſinemből minden Iſteni dolgok-
 ra valo reſtſeger, Aggiad hogy coreom-
 mel ſolgálliaſt teneked, beoyteoleſbe, vi-
 giazáſba, ſüntelen valo imadkozáſba: Fe-
 lebaratomatis, io akarattal ſeghelliem
 ſükſegébe, raplalliam fogiatkozáſiba, vi-
 gartalliam keſerüſeghibe, oktaſſam tu-
 datlanſagába, coreomeſt hordozzam az
 eo terhet, es mindenekbe ſorgalmatoſon
 munkalkoggiam, tuduan, nem eſák ho-
 gy reouid üdeom vagion, es az vtan nem
 munkalkodhatom, de ennec ſcoleotte,
 hogy

hogy dűfűcsöcséges giűmeolcsé vagion a Sap. 3.
 mi műkanknac: Segicz azért en Istenem, v. 15.
 es vastagicz engem, ki az Atia es Z. Lèlec
 Istennel egyetembe, élő, &c.

*Halálos betegségben való em-
 berek keoneorgési.*

Reouid intes.

NOha az Eordeggh tellies életünkbe
 mint a Syuo orožlani insfelkedic, de
 leggh feo képpen, halálos betegségünkbe,
 latuan hogy keűés ideie vagion, mint a
 csalard kigio, a mi életűnc sarkat es utol-
 liat ostromlia, hogy az coreoc bodogsagra
 ne iussunc, melybeol eo ki eset: Annac
 okáért, nekűnkis méltó hogy leggh feob
 dolgunc e légien, hogy mind magunc, 's
 mind a hozzánc tartozoc, ezt az utolsó
 bay viuaft, tol vigiűnc veghez, miuelhogy
 nincz veszedelmesb vétet, mint ha e do-
 logba vetkežűnc, melybe csak egiszer vet-
 kežbetűnc, mert estul fogh az coreoc kar-
 božat,

hozat, vagy bodogsagh. Tartozik azért minden ember, nem csak hogy telles életbe keşşüljön erre az orára, de hogy felebarattiat, ebbe az utolsó harcba seghillie, es azon igiekezzék, hogy az Isten abraza, a Christus thagha, eszent verével megváltoztasson, iol vigie véghez életét.

Legh eleőseor azért, Istentelenül cselekednek nemellie, kik latuan hogy feleség, Vroc, magzattioc, vagy hozzá tartozic, halálra válnak, mind az által elhitetie vellet, hogy mincse nem veszedelmes állapotba, kibeol a keouetkeozic, hogy a beteg, vgian nem gondolkodik valoba lelkerül, es az igaz pœnitentia tartására nem ereollik: De nem ezt kel az Isten fele embernek cselekedni, hanem, io ideien meg kell a betegnek mondani, hogy veszedelmes betegségre vagian, azért valoba gondolkoggye lelkerül: Ha pedig vgian halálra válik, egy altalliba meg kell neki mondani, hogy csak Isten lehet

ORNO-

örvösa, azért latuan hogy basfontalan
minden emberi örvössagb, valoba Istene-
hez terien, sirassa büneit, engedellie Iste-
net, a Gionas, Vr Vacforaia, es ha bukásgh
az utolsó kenet által: es ha ezt cselekeksi,
remensége lehet, hogy ezt a betegséget,
melliet bünciert, ostorul vetet rea az Is-
ten, el vési rolla auagy e veszedelmes,
giarlo, alnos, es alhatatlan világból, az
coreoc bodogságba vési: Ne ketelkeggiet
pedigh, hanem bizonyoson higgie, hogy
ha igazan Istenehez tér, hozzá fogaggia
cotet, minelhogy erette sent veret sem
sánta: Azon igiekkézet tehat, hogy tel-
lies életbe valo restséget, es fogiatkózasit,
e kenés üdöben, melybe mégis safarkod-
hatie, heliere vigie, es valamit most cse-
lekedhetie, szorgalmatoson cselekeggie,
mert az vian ideie nem lessen: Ne halo-
gassa meghe teréset, mert sokan el karhoz. *Eccel. 29.*
tat, kik hosu életet remenluen, püniten. *v. 24.*
tia nekül multat ki e világból: Azt pe-
digh bizonymial el higgie, hogy soha sem

késeo az Istenhez való terüles, mivel
 hogy fogadása tartia Istennel, hogy vala-
 mely orába megh tér a bűncos ember, az
 Isten hozzá fogaggia eotet.

Ennec utanna, ha testamentomot kell
 szerzeni, vagy egieb keotelességirul, dol-
 gairul, adosságirul rendelni, reouideden
 el vegezuen dolgot, a beteg ember, az
 utan, minden vilaghi gondolatokat ki
 rekeztuen bűnebeol, csak lelkére viselien
 gondot. Azert, oluassa valaki eleotte,
 es co magais a betegh nieluénel, vagy el-
 meienel mongia el a Litaniákat, es pani-
 tentia tartó Soltart, Vagy e keoniúnee
 harmadic es kilenczedic resébe foglalt
 keoneorgeseket. Auagy az Euangelium-
 bol, a mi Vruno sent halálának historia-
 iat, Auagy egieb aytatos, es Isteni siere-
 tetre indito dolgot. Az ielen valokit,
 neha terdre esuen, keoneoreogienec Isten-
 nec erette. Így kell az Istenfeleo ember-
 nec az co beteghére gondot viselni, es nem
 kerezienhez illendeo, hogy csak iaygasson,
 kial-

kialcsón, sirankozzék a betegh seife seoleot,
és testének mindenbe kedvét keressék, lelke-
rül semmi gondot nem viseluen.

Vegezzetre, minelhoggy a betegh ember
lelkébe, sok lelki betegsegeket is indit a Sa-
tan, és ighen nehéz, hogy a ki tellies életé-
be gonoszul élt, betegsegeben bertelen
megh terien, sükségh, hogy a ielen valoc,
keresztieni szeretettel batorisak is a bete-
get: Es ha láttia, hogy feleséghen, gier-
mekin sapolodic, hogy ezeket aruasagba,
süghinségbe, veszedelmes allapathba hag-
gia, elcsibe kell adni, hogy iob moit eo ma-
gha lelkere gondot viselni, minelhoggy
akár mint teorics ezzel magat, csak co-
maganac art, feleséghenec, giermekenec
pedigh, ezzel semmit nem használ. Biz-
za Istenre eket, ki kiualt képpen az aruak-
nac eo zugieknec Attia, s gondviselőie,
és azt bizonyniál higgie, hogy az Istennek
nagios gongia leszen ezekre, kiket sent ve-
reuel megh váltot, hogy sem eo neki: A-
Zért, iob gondot betegsegeben nem viselhet

Pfal. 36.
v. 25.

maradékiara, hanem ha az Istennel meg
bekéluen, es igaz penitentiát tartuam, s i z
za sábeol a z eo zent kézeibe aianlia eoket,
miuelhogy Z. David mondása, hogy soha
nem látta az igaz ember maradékat, ho-
gy elhagiatot, es kuduságra iutot volna.
Ha pedig egyik lelkis rettegést, kesegbe
esét, &c. latnának a betegbe, e keouetkeo-
zendeo imadsgokkal batorihattiac eotet.

Bűnünk bocsánattiaert.

Irgalmasságnac attia, es minden vigat-
találnac Istene, ki a te tikoelo szolgad
vetket, csak egy keresére meg bocsátad,
es azt parancsolad, hogy a meg farattac,
es terheltettec, te hozad soliamianac. En
tikoeo es bűnnel meg terhelt szolgad,
ki sántalanzor meg erdemlettem az
eoreoc karhozatot, keoneorgeoc sient
felfegednec, a te veghetetlen irgalmassa-
godért, a mi Vruc I e s v s Christusnac
dragalatos Z vére hullasáert, bocsásd meg
bűneimet, es bűneimmel erdemlet osto-
ridat ved el rollam.

See

Szerelmes Atiam, ki coreocke valo
 szeretettel szerettél engem, es megh nem
 vtaltad az en haladatlan vndokságomat,
 legy irgalmas a tetikozlo fiadnac.

Vram I E S V S Christus, ki valladra ra-
 kádaz en bűneimet, es a te Z.veredbeol
 üdvecséges feordeot cinálal bűnos lel-
 kemnec, tietséld megh az en lelkemet,
 melliet Z.halaloddal meg váltal: Ne nézd
 az en gonofságimat, hanem a te veghetet-
 len irgalmasságodat. Noha bűncos va-
 gíoc Vram, de vgian te szolgál, es had va-
 gíoc, te benned bizom, te hozzád kial-
 tot, Hissem hogy te vagy az en megh vál-
 tom, es üdveozíteom, Hissem valamit a
 te geolekeozeted által, az Annazentegy-
 haz által, eleombe attal, es ebbe a hitbe
 akaroc a te itileo feked elcibe menni.
 Nam fogadásod tartia en Istenem, hogy
 ha megh boclátunc felebaratunknac, te is
 megh boclátsz nekünc, lhon azért, tieta
 sübeol megh boclátoc Vram, te eretted
 mindeneknec valakic engem megh ban-
 tottac, es kéremzent felségedet, hogy
 igaz ighireted szerént, bocláld megh bű-
 neimet, es ved el rollam ostoridat.

Banom, es segienlem Vr Isten, hogy a

te dragalátos zent fiad vereuel niert tizta
 ruhat, melybe engem felcoltoztettél va-
 la a keresztfeigh által, megh rutitottam,
 Azert legy irgalmas Vram nekem, bűnös
 szolgáltnac, es megh ne very engemet az
 en gonoz erdemem szerént, ki elc es V-
 ralkodol coreockeon coreocke, Amen.

Az halál felelme ellen.

EN Vram, es en Istenem, noha a test
 giarlo, es rettegha halaltul, de késs az
 en lelkem engedni a te Z. akaratoznak.
 Tudom, el vagion rendelue, hogy min-
 niaian egyset megh halliunc, es mint a
 folio Vyz, minniaian süntelen a halálnac
 veolgiébe siertűnc, sem gædagfagh, sem
 sèpfeigh, sem Vrasagh, lenkit megh nem
 szabadithat, es ha most el halaztodis hala-
 lomat, de végre, nem sok üdeco muluan
 elico az en oram. De oly remenségbe va-
 gioc Vram, hogy Atiai gondviselèdből,
 melliel engem teremtetted, taplaltal, es
 az igaz hitbe megh eriztel, vgy rendeled
 az en eletem határat, hogy mikor lelkem-
 nec lègh iob, es üducosségesb, akkor vég-
 ej e világból.

Azert

Azért Vram, Z. kezédbe aianlom az en eiletemet, es halálomat, dicfirtelléc a te neued, mind eltembe, s' mind holtombá. Mert vgianis nem halál a te hiucidnec ki mulása, hanem a bodogfágnac Vttia, e világhi haboruságoc vtan való csendez nyugodalom, es ez okon, iob a te hiucid kimulafoc, hagi serüületésec napia: Mert *Eccles. 7.*
vgianis, micsoda az ember élete hanem *v. 2. c. 4.*
sárandokfágh, es vitézkedes, melybe *v. 2.*
nincz maradando várasunc, es batorságos nyugodalmunc, hanem sáratsággal, rettegéssel es sámlalharatlan niaualiackal teli a mi életunc, es csak akkor lehet nyugodalmunc, mikor ki mulunc e világból Ez az oka Vram, hogy a te sárelmes sálgaid, nagy sáomiusággal vártac az eo oraiokat, es giakran panáfolkottac hogy az eo sárandokfágnac megh hósáabittatic, a halál teomleoczébe való fogságoc nyutatic, mert vgianis a ki tekellertesen hísi a te ighiretedet, es te hozzád kiuankozic, co teomest vária az eo oraiat.

Batoricsád azért Vram az en giengese-
met, es sáblázd megh sáent malasztoddal,
az en testi felelmemet, hogy mindenbe, a
te sáent akarathoz sáabiam magamat,
mi-

mielhogy ha s'inte tufalkodnám is el ve-
gezet tanácsod ellen, v'gian nem alhatnec
akaratom ellen: Aggiad azért en Istenem,
hogy a mit kételem, es akaratom ellenis
el kell szenvednem, azt vighan es io aka-
rattal szenvedgiem: A te zent fiadnac ha-
lála eleot valo rettegesi, batoricsanac en-
gem, Z. imadsaghi otalmazzanac engem,
zent erdemi vigasztallianac engem, es az
coreoc eletnec nyugodalmára vigienec
engem, Amen.

*Az coreok bodogsagh ki-
uansaga.*

ÖRüendeztem azokba mellieket hal-
lottam, az Vr hazába megilunc, holot
pincz semmi niaualia, semmi bánat, sem-
mi somorusagh, mert el teorli az Isten
keoniuhullatafinkat, es el kergeti minden
fájdalminkat. Miképpen kiuankozic a
farat s'aruasa k'it feoheoz, vgy k'uanko-
zicaz en lelkem te hozzád Vram, mert
nincz it maradando várasom, Mely geo-
neotúségelec Vram a te satorid, k'it an-
kozic, es el baggiad az en lelkem a te há-
lakodba: ki s'abadit mégh engem, e ha-

El teomleoeze foglágából : Iai nekem
mert megh hosabittatot az en *parandok-*
ságom, kiuanom hogy el odoztallam, es
Christussal legiee, mert iob egy nap a te
hazadba Vram, hogy sem ezet ezfendeo
e vilagba.

Eoruendez o en lelkem, mert az Vr
hazába megy, melybe semmi kiseret,
semmi hadakozas, semmi sefelem nin-
csen, hanem csendez es batorfagos co-
reom, Holot nincz semmi irigifegh, sem-
mi visauonas, semmi gonoz kiánfagh.
O aldot ora, melybe vighan eneklem enis
Z. Dauiddal, Vram a tizeon es vizen al-
tal vittel minket, es ime a nyugodalomra
jutottunc, A mi Istenűne kiraliocoka teot
minket, es vralkodunc coreockeon co-
reocke, nem ezen a feoldeon, mellien reo-
uid, es mint az árniec mulando, minden
coreom, hanem amaz éleoc feolden: Ho-
lot sem tudatlanfagnac setetsege nem le-
ssen mint ez *Aegyptombeli* homalyba,
mert az Isten, es a barani igaz vilagossága
annac a varasnac, sem nyughatatlan kuan-
fagoc nincsenec, mert az Vr mindenekbe
minden, es megh ressegit minket az co-
hazának geoncorúsegeuel, mely annira

felliül halaggia a mi kiüanságunkat, hogy az a vigaság, soha clak sűuebe sem colteot az emberi allatnac, melliet az Vr kesitet az eo hiueinec.

1. Cor. 15
v. 42.

Eorüly teis, o en testem, mely a halál által, mint io maguh a feoldbe hintetel, hogy ki keletkor, sockal évesben ki sendüly, mert most rothadando vagy, akkor rothatatlan lesseß, most giarlo es vndoc vagy, akkor hatalmas, es dücfeosleges lesseß, most testi vagy, akkor lelki lesseß, mert a lelekneec feniesége, giorfasága, hathatosága, es megh serthetetlen volta, te readis þarmazic.

Job 19.
v. 25.

Kezedbe aianlom en Istenem lelke-
met, te valtottal megh engem igallágnac
Istene, Tudom hogy az en megh váltom
áll, es az vtolso napon a feoldbeol fel ta-
madoc, es ismet beoreombe colteozeo-
uen megh látom az en üdueoziteo Iste-
nemet, Ez a reménség el reytetet az
en sűuembe, es ezzel me-
giec az en Vram
eleibe.

A be-

*A betegségnek bekeféggel való
benedecéért.*

EN Istenem, it e világon vághy, e világon éghes, csak coreocke ne éghes: Megh sokad Vram ostorozni a kit kedvedbe fogacz, es a niaualianac kemen-czeibe megh probalod a tieidet: Legice azért en Istenem azoc keozzül enis, kiket te berez, mielhogy azoc keozzül vagioc, kiket ostoros.

Te vagy Vram a mi haboruinknac vigasztalása, es giatloságinknac erecsége, Azert apagy künniebiesd megh az en niaualiaimat, augy zent lelked által erecsiesd biumet, hogy bekeséggel biumeggiem a te latogatasodat: Megh vallom en Istenem, hogy büneim bérént nem csak e vilaghi ostoridat, de az coreoc karhozatis megh erdemlettem, De ne cselekeggiél en velem büneim bérént, hanem a te vegheterlen irgalmasságod bérént.

Hala neked Vram, hogy az coreocke való büntetést, mellet erdemlettem, ez ideigh való fadalmackal el változtattad, es mint bérélnes Ariam, s' io conduise-

H A T O D I K

leo oruolom, oltoroß engem, hogy a bü-
 deos testhez, es csalard vilaghoz ne biz-
 zam, hanem csak tebozzad tericsém min-
 den kiuanfagimat, ki igaz ereösfleghe, es
 batoritoia vagy a te betegidnec. Aggiad
 en Istenem, hogy a te latogatásidat, oly
 csendeseñen ßenueggiem, mint a te hiru
 ßolgaid, lob, Thobias, Ioseph, David:
 Es a batoricsón engem minden niaualia-
 imba, a ki en csettem nagy bekeséggel
 ßenuede a keresztfanac ißoniú kinniat,
 A mi Vrunc IESVS Christus, Amen.

Más keoneorges.

VRam IESVS Christus, eleo Istennek
 Z. fia, a te keferues epelegidert, mel-
 liec halálod eleot az olay fa begien ßo-
 rongatánac tegedet, alazatoson kerem Z.
 fellegedet, hogy az en orámon, mikor a
 felelem, es retteges el foghia ßiuemet, el
 ne hagy engem, hanem a te nagy irgal-
 maságod ßerent, batoricz es vigasztali
 engem: Es miképpen teged a menniei
 Angial által megh vigasztala a te Z. Atiad,
 engemetis vigasztallion a te Angialod, ho-
 gy a Satan, hatalmat ne vegien raitam, es
 csa-

csalard kiseretetivel megh ne csallion: E-
reosicid Vram a te Z. halaloddal az en lel-
kemet, hogy semmi niaualia, es hosu be-
tegség megh ne haboricson, es ellened
valo Bugolodasra ne indicson engem, ha-
nem mindenekbe a te szentseges akara-
tothoz szabiam magamat, es io neven
vegiem felsegedtül mind az eghesleget,
s' mind a betegseget, mind az eletet, s'
mind a halált. Aggiad, hogy enis a testi
gyarolag ellen, tizta szübeol estekelle-
tes akaratbol mondhasiam, Vram nem az
en kiuanfogom, hanem legien a te Z. aka-
ratod mindenekbe, csak aggiad hogy
mindenec a te neued dicsosölegere, es az
en lelkem üdüesölegere szagattalanac,
Amen.

Az Istenes halálért.

Kegies, es Irgalmas Vr Isten, eletünc,
es halálunc Vra, ki bizonios határt
vetettél az ember eletenec, es megh szam-
laltad az eo napiait, mellicc hamar el mul-
nac mint az arniec, vagy a vekeoni füst, es
hamar megh szarad a mi testünc, mint a le-
szakzott viragh. A te szerelmes zent fiad-
nac keferues haláláért kerléc, agy oly lel-

HATODIK

ki világosságot az en fiuembe, hogy meg
esmérűen járandokságomat, bűntelen
esembe forgassam az en ki mulásom nap-
iat, es neked igazan szolgálvan, vgy ke-
gyülliec halalomhoz, hogy, minden oraba
késsen, es vighan váriam el valasomat, es
e niaualias teomleoczbeol valo szabadu-
lasomat: Ne talallion engem az en oram
veletlenül, es alomba, hanem késsen, es
vigiázua.

Tarcz megh en Istenem a te zent fiad-
nac dragalatos zent vereért, az igaz hitet
bennem mind veghigh: Ercosicled az en
gyarloságomat, most es minden údeobe
de kiualképpen halalom oraian, a te teor-
ueniednec alharatos megh tartasába, ho-
gy a testi faydalmac, es rettenésee, az cor-
dogh alnaksaga, es e vilagh csalardsaga,
el ne szakazzon engem te teolled, ketleg-
ben eséfre, karomlasra, es egieb gonossag-
ra ne vigien, Es mikor minden e vilaghi
segítségtől el hagiatom, mikor ereom el
szakazkodic, el ne hagy Vram engem, ha-
nem coriz es otalmaz barniad alatt.

Otalmaz megh Vram engem a velet-
len, es berrtelen haláltul, es a te vegheret-
len irgalmasságodert, agy údeot nékem, ki
hoz-

hozzád fogadád a keresztben megh tereolatrot, hogy halálom eleot, az igaz penitentia által, bűneimbeol ki tisztulliac, az en űdueozitóm dragalatos zent testébe reffesülliec, es halálom oraian, csendez es bekeséges lelki esmerettel Z. kezdebe ayanluan lelkemet, az eoreoc boudogságba réffes legiec, Vgian azon mi V-runc I E S V S Christusnac keserues halála által, Amen.

*Az halálra itilt ember
keoneorgése.*

Irgalmas, kegielmes, Isten, ki a te vehetetlen beolcsesefegeddel, a te valasztot hiueidet, csudálatos keppen vezetled, legienáldot a te zent neued mindenekbe. Tudom en Istenem, hogy az en vndoc bűneimert, megh érdemlettem, nem csak e testi halált, de az eoreoc karhozatotis, es bánatalanan, sockal kissébb vetkelért, mind testekbe, lelkekbe, eoreocke el veztec: De te Irgalmaságnac Attia, mind ez oraigh vártal engem, es mikor a gonofságba el merültem volna, nem benuedted, hogy ellensegimtúl, vagy veletlen
niaua-

H A T O D I K

Psalm 38.

V.f.

nialiatul, hertelen, pœnitentia tartás
nekül meghalnéc, mint sókan egiebec,
hanem údeot attál nékem az en búncim
siralamára, es aztis megh engetted nékem,
a mit nagi fohazkodua kívant David Pro-
pheta, halálom oráiat megh iclentuén ne-
kem, hogy e vilaghi gondolatoktul el fá-
kazuán elmémec, az en vtolfo bayuina-
somhoz keşűlnec.

Légien aldott Vram a te neved, ki az en bűnemet e világon akarád megh osto-
rozni, hogy az erőcök karhozattul megh
mentenél engem, Es mivelhogy ez a te
zent akaratod, io neven vesseim ezt a te
latogatásodat, Csak hogy, en Vram, s' en
Istenem, ki a latroc keozt, nagy gyalazat-
tal es bűdalommal megh feztettetél en
crettem, Aggiad, hogy csendeßen, s' be-
keséggel bűnueggiem a megh erdemlet
halált, es eleeggiéc megh a te melto ha-
ragod, ezzel az en kinommal.

Emlekezzél meg én údueöziteo Istenem, a te haláloed eleot valo véres veritekedről, a giarlo testnec rettegefirúl, mellet az Angial meg ereoflite, es batoriad az engiarlofagomat, hogy az én büneimert, es a te Igallagodnac meg elegite-

gitefcért, eoreomeft ſenueggiem ezt a halált, mely az igaz életre való Vttia az en lelkemnek.

O mint akarnám en Iſtenem, ha ezt a halált, nem az en bűneimért, hanem az igazságért, a keresztien hitért, a te ſent neuedert ſenuédnem? De mivelhogy erre melto nem voltam, es az en bűneimmel sokakat gonoz pelda által megh botrankoztattam, Enged, hogy az en halálom által, fokban ki tiztullianac vétkekebeol: Ved io illatu aldozatul Vram ezt az en ſenuedeſemet, es miképpen az co bűneiért megh fezitet latornac, halála oraian megh kegielmezél, legy irgalmas kegielmes ennekemis, ſeghin bűneos ſzolgnadnac,

Amen.

E c

Z. B. R. I.

Z. BRIGITTA

ASZONNAK AZ

IGAZ PÖNITENTIATAR-

tasert, es bodogh ki mulásert

valo, XV. aytatos imad-

saghi.

I.

O IESVS Christus, a te szereteo-
 idnec coreockeualo edefsége, geo-
 neorúséges coreom, minden ki-
 uanfagot es vigaságot felliül halladó viga-
 ságh, búneosseoknec élete, es szerelme,
 ki, valóba megh bizonyítad, hogy a the
 geoneorúséged az embereckel valo nia-
 iaskodásba vagion, mideon erettünc em-
 berre leol az üdövtollian: Emlekezzél
 megh kérlec, a te zent testednec kinniai-
 rul, mellicket szenuettel, az Istentül el
 rendelt halalod oraian: Emlekezzél meg
 az oékrisia a kereszties epefegekrül, mellic-
 ket Lelkedbe szenuettél, a mint tinnen
 magad megh jelentetted mideon az vtol-
 so vacsioran Tanituanidnac labait megh
 mosogatuan, szent testedet, véredet, vé-
 let keozléd, es kegiellen megh vigasztal-
 uán,

ván, a ieouendeo kin szennedéfidről eo-
ket megh tanítád: Emlekezzél megh to-
uábbá, azokrula rettegesekről, banatok-
ról, es szorongatásokról, mellicket a te
gienghe taghaidon, a megh felszittetés
kinnia eleot szennuettél, mideon a három
imatfagh, es véres veritőe vtan, az ten-
nen Tanituaniodtul Judaftul, el arul-
tattál, a te valasztót nepedről megh fogat-
tattál, a hamis tanu bizonsagh teueoktúl
be vadoltattál, három hamis íteleo birak-
tul megh ítektettél, az Istentül valasztót
Varásba, Hufuetnapian, életednec Virag-
zo Ifjuságaban, artatlanul halálra karhoz-
tattál, tulaldon ruhaidtul megh foztattál,
idegenec ruhazattiaban colteoztettél,
szemed, es orczad bekeoteoztetue nia-
kon verettetél, arczul cziapdoztattál, teo-
uis koronaul koronasztattál, feied nad-
dal veretteréc, es egieb szamlalhatatlan
karomlasockal illettettél: Ezeknec Vram
Istenem, a te felszűleted eleot valo, kin-
szennedéfidnec emlekezetiért, kèrem te
Z. felsegédet, Agy kimulasom eleot, igaz
büneimről valo teoredelmességet, tizta
gionast, melto elegtételt, es minden bü-

H A T O D I K

neim bocfianattiat , Amen. Mi attianc, &c. Vducozlegi, &c.

II.

O IESVS e vilaghnac terempteoie , kit semminemű merűc igaz keornieckel be nem foglalhat, ki markodban hordozod e feoldet : Emlekezzél megh kérlec, ama te keserues faldalmidrul, mellicket szenuettél, mideon a Sidoc szentűges kezeidet megh lioggtatván, rompa hegiű szegeckel a kereszthez szegettűc, es nagi creouel ki niutorzatuan, labaidatis keméni szegeckel megh szaggatác, es igia te szent testedet kegyetlenűl a keresztanvgi ki terietűc, hogy megh mereueduen a te gienghe tested, minden cfontaidnac egibe ragasztási, es forraztási, el szaggatatnának : Kérem te zent fellegedet, e megh mondor dragalatos es keserues kin szenuedesidnec emlekezetiert eonezd sziumben a te felelmedet es szerelmedet, Amen. Mi attianc, &c. Vducozlegi, &c.

III.

O IESVS, mi mennici oruosunc, Emlekez-

lekezzél megha te sok vereségekmiat el
 szakázkodot ereotlensegidről, sebeidnec
 kék heleiről, es szívednec banatirul, mel-
 lieket, a magas keresztan fél emeltetuen,
 szenuettel, a te megh szaggattatot tagaid-
 ban, mellicc keozúl csak egy sem mara-
 dot éppen, vgi hogy, semmi faidalom
 nem talaltatnec hasonlo a te faidalmid-
 hoz, mideon tetetül fogua, talpig, egef-
 sêgh nem volt te benned. Es mind azon
 által minden faidalmidról el felelkezuen,
 a te szent Atiadnac, kegiesen keoneor-
 geottel tulaidon ellenségidert, monduan,
 Atiám, bocsiásd megh nekic, mert nem
 tuggiac mit esielekeljñec, Ezert az irgal-
 massagert, es faidalomert, enged Vram
 Isten, hogy ezec a te keserues kin szen-
 uedésid emlékezteti, legienec az en bű-
 neimnec tellies bocsiánati, Amen.
 Mi attiane, &c. Vdueozlegi, &c.

IV.

O I E S V S, Angialoknac igaz szabadsá-
 ga, geoneorúsegnec paradicsom ker-
 te, emlékezzél megh arról a banatrul, es
 rettegefről, mideon a te ellenségidről,
 nem küleomben mint a fene orozlaniok-

tul keorniúl vetettél, niakon verefeckel,
 peokdeozefeckel, keoreomzelefseckel,
 rugdofasockal, es egieb halhatatlan ki-
 nockal illettetél: Ezekért Vram, a kin-
 szennedésekkert, es egieb káromlo gyal-
 zatidert, mellickeel teged Vram I E S V S,
 a te ellenségid illeténec, keremzent fel-
 ségedet, hogy szabadiéz megh engem az
 en ellenségitől, es helihettes a te szar-
 niad arniéka alá, hogy amaz eoreocke va-
 lo ionac beueolkeodeo feoldére iuthaf-
 sac, Amen. Mi attianc, &c. Vdueozle-
 gi, &c.

V.

O I E S V S eoreockeualo szerelemnec
 finies túkeore, emlekezzel megh ar-
 rul a szomorufagru, melliet szenuertel,
 mideon lattad a te tisztalagos Istenféged
 túkeorebe, a te kinszennedeseidnec erde-
 meert, kialaztottaknac údueosseget, es
 az conneon gonoz erdemekért pokolra
 menendőknek, eoreocke valo elverése-
 ket: Emlekezzel megh, a te vegheterlen
 irgalmaslagodnac tengetérül, mellicel mi
 raitunc kétségben esteken, es el veszet
 búneofőkön, halalod oraián szíued megh
 cset,

eset, es mellet a keresztan függő Lator-
 ral kezdél, monduan *Ma velem léleked*
Paradicsomba, kerem te szent felsegedet
 Vram IESVS, ez által, a te kegyelmelleged
 által, tegi irgalmasságot en velemis hala-
 lom oráian, Amen. Mi attianc, &c.
 Vducozlegi, &c.

VI.

O IESVS, szerelmes kiraliunc, es te-
 kelletes io akaro Bararunc: Emlekez-
 zél megh ártul a banatrul, mellet szen-
 uettel, mideon mézítelen nagi kinokban
 es Sanjarusagokban a keresztan függő-
 tel, mikor minniaian a te Baratid es elme-
 reid, tanul allottac te tölled, es egi vigaz-
 talod sem volt, az eggietlen egi szűled ki-
 uul, mellet megh epedet keletűlegébe a
 te Tanituaniodnac aianlal: Kérlec teged
 kegies IESVS, ama faidalomnac hegyes-
 teoreért, melly ackora te zent szűled lel-
 ket megh hatotta, hogy en raitamis eslec
 megh süued, minden testi es lelki niomo-
 rusagimban, es agi vigasztalást haborusa-
 gimnac ideien, legfeoképpen penigh, ha-
 lalomnac oráian, Amen. Mi attianc, &c.
 Vducozlegi, &c.

VII.

O IESVS, aytatosságnac ki merithetetlen kutsche, ki a te fiuednec melységéből, a keresztan mondad, *Szominhozom:* Tudnia illic, a mi üdönlégünk: giuiczd-fel kerűne a mi fiuűnknekis kiuanságie minden tekelletes iofágos czelekedetekre, es a testi kiuanságoknac fiomiuságat, e vilagi geoneorkeodesnec langhiat hidegicld, es olcld megh bennűnc, Amen. Mi attianc, &c. Vducozlegi, &c.

VIII

O IESVS, fiűűnc edesége, es lelkűnc megmondhatatlan vigasága, az eezet, es epēnec keserű voltaert, melliet mi eretűnc megh kōstoltal, halalunc oraian enged nekűnc a tezent testednec, es vérednec melto hozzank vétele, a mi lelki niaualiainknac el tauoztatására, es vigasztalására, Amen. Mi attianc, &c. Vducozlegi, &c.

IX.

O IESVS, lelkűnk nec tekelleteséghe, es coreome, emlekezzelmegh azokul

H A T O D I K

ert, kik által hatották mēgh a te cfontaid
veleietis, testednec es ljuenednec belleo
refjeiuel egietembē, hogy engemet ki bü-
neimben el merültem, tizticz ki azokbol,
es reicz el a te Z. sebeidnec melysēges rei-
tekibe, a te haragod eleot, mind addigh,
mygh megh cfillapodie a te fel dagadot
harag tartásodnac habia, Amen. Mi at-
tiane, &c. Vdueozlegi, &c.

XII.

O I E S V S, igazsāgnac tükeore, eggiesleg-
neciele, es berelemnec keotele, em-
lekezzél megh a te sebeidnec megh ſam-
lalhatatlan sokasāgiral, mellicc miat rete-
tül fogua talpig nem talaltatot épsegh a
te ſüz testedben, mely, dragalatos ſent
verednec ki omlasauat, tellicsleggel be-
volt buritua: Kegies I E S V S, mit kellett
egiebet cselekedned a mit megh nem cse-
lekertel volna? Itdbe kérlec, kegies I E-
S V S O M, a te ſent sebeidet a te dragala-
tos vereddel, ſiuemben, hogy azokban
oluashaſtam a te ſádalmidat es halálodat,
es a haláladásban vegigh megh maraggiac,
Amen. Miattiane, &c. Vdueoz-
legi, &c.

O I E-

XIII.

O I E S V S, ereofleges Orozlan, halhatatlan es geozhetetlen Kirali, Emlekezzél megh a te faidalmazdul, melliet ſenuettel miden mind ſiuednec, s' tednec ereie, tellieſséggel megh fogiatkozéc benned, es megh haituan zent ſeiedet, nagi fel ſóual mondád hogy, immar mindenee be tellieſſittettec. Ezekért Vram I E S V S, a te faidalmazdul, es ſomoruſagidert, legi irgalmas ennekem, az en tideomnec vtolfo betellieſſitéſekor, miden lelkem ſoroflagba, erzenſegim haboruſagban léſnec, Amen. Mi attianc,&c. Vdueozlegi,&c.

XIV.

O I E S V S C H R I S T V S, ſelfeges Atia Iſtennec eggietlen egi fia, es az eo Iſteni allattianac abrazattia, emlekezzél megh ama te ſzorgalmatos kőneorgeſedről, melliel Z. Attiadnac aianlottad lelkedet, monduan: *A te Z. kezédben aianlom Vram lelkemet,* es tedd megh ſzakaduan, ſiued megh fakaduan, megh nyilatkoztatuan irgalmaſſagodnac beſſeo re-

H A T O D I K

szeit, a mi valtságunkert megh halal. Ezért a dragalatos kimuláért, kérlek téged, Istennek Kirallia, ereosít meg engem az Eordeogh, Vilagh, Test es Vértulások-dáfi, es incselkedési ellen, hogy megh haluan a testnek, teneked éllece, es ki mulasomnac vtolso oraian fogad magadhoz, a te hozzád menendo járando es samkiuetet lelkemet, Amen. Mi attianc, &c, Vducozlegi, &c,

XV.

O I E S V S, igaz es giümeolcsos sjeoleo teo, Emlekezzél meg a te beoseges, ki folio merceekél mért verednek ki ontasáru, melliet te mint a sjeoleobul ki fatult mustor, beosegesen ki ontal, midőn a keresztan, csak egiedül te magad az prdseold fatut niomad, es ama kegyetlen katona dardaiual, által üteor Z. oldaladbul, mi reane, vért es vizet eontel, vgy annira, hogy csak egi csép vér sem marad benned, es vegezette mint mirthabul cozue keoteor kéue, magassan fel függettél, holot a te gienghe tested megh hernadot, belszo tagaidnac nyers volta megh járado, es csiontodnac veleie a
fok

sok fájdalommat teljességgel ki aßor
 vala. Ezért a keßerü kingennedeselett,
 es dragalatos Z. vérednec ki conteseért,
 kegielmez nekem edes I E S V S M, es fo-
 gad hozzád kimulatom oraian lelkemet,
 Amen. Mi attianc, &c. Vducozlegi, &c.

*Az eleobbeni keoneorgések
 befejezése.*

O En edes Vram I E S V S M. szobesied
 megh az en sinemet, hogy a pœniten-
 tia tartálnac, es a serelemnec kõnyu hul-
 latási legienec ennekem kenierem, cycl
 es nappal: Tericz engemet teljességgel
 magadhoz, hogy az en sinem mind co-
 rücke lako helye legien felsegednec, ma-
 gam vifelese kedues legien eleotted, ele-
 temnec veghe oly legien, hogy ez arniec
 vilagbul valo kimulatom vtan, meltonac
 talaltassam, ki felsegedet a teob bentec-
 kel, coreockeon coreocke, a minniei bo-
 dogslagban dicsheltem, aldhas-
 sam, imadhaslam,
 Amen.

HATODIK

*Vegezetre, eot Miatiank-
utan, mond e keonetkezen-
deo keoneorgest.*

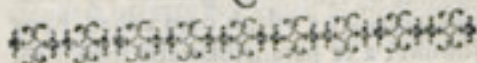
OVram IESVS CHRISTVS, eleo Is-
tenneezent, es eggietlen egi fia, azzal
a tüzes berelemnec langhianal, melliel
enni faidalmakat, es sebeket benuertel a
te gienghe, es artatlan testedben, erezd
zent fined eleiben ezeket az en keondr-
gesimet, es legi irgalmas ennekem megh
niomorodot folgadnac: Legy mind, ele-
ueneknec, es holtaknac irgalmas, ke-
gielmes, es agy coreoc ele-
tet nekie,

A M E N.

HE-

HETEDIK RE-
SZE.

A KEÖZEONSEGES IO-
KERT VALÓ KEÖ-
neorgésec.

Bekefegért, es pogani ellen
valo diadalomert.

I.

Seregeknek Vra, ki a ha-
dakat vezérled, es a te ben-
ned bizoc üldeozzoit, hatal-
mas kezddel megh ron-
tod, Segtld megh a te irgal-
massagodhoz foliamo folgaidat, hogy az
eo ellenfegec dűheoslege le nyomatuan,
fűntelen haladással dicshetlennec tege-
det.

Agy bekeséget Vram, mi údeonkbe,
mert ninez egieb ki hadakozzec eret-
tűnc, hanem csak te, mi Vranc, es lste-
nűnc. Vr

HETODIK

Vr Isten, kitűl szarmaznac minden Z.
 kiuanságoc, io tanacsoc, es tekelletes cse-
 lekedetec, Agya te szolgaidnac oly beke-
 séget, melliet e világh nem adhat, hogy
 szűnket a te parancsolatidba foglaluan,
 ellenséginc felelmetűl megh meneked-
 uen, a te otalmadalat csendeslegben el-
 lűnc.

Vr Isten, bekeségnc, es szeretetc Iste-
 tene, kinec csméreti igaz élet, es szolgalat-
 tia Vraságh, Eorizd megh a te szolgaidat
 minden haboruságoktul, hogy a kik te
 benned bizunc, ellenséginc tegiueretűl
 megh menekeggiűnc.

Judith. Bekefégh szeretco Isten, ki a hadakat el-
6. v. 3. rontod, kitűl szarmazic az igaz eggiesfégh,
Osea 2. es bekefégh, otalmazd megh a te hiuci-
v. 18. det minden ellenséget dűheofségetűl, ho-
Psal. 45. gy csendes bekeségbe, vighan, es batran
v. 10. szolgalthassanac teneked.

Isai. 42. Eoreoc mindenható Isten, ki az eghe-
v. 13. ket, es a feoldi allatokat igazgatod, hal-
 gasd megh kegielmesen a te neped keo-
 neorgéset, es aggjad mi údeonkbe, a te
 bekeségetet

Emlékezzél megh Vram, a te Z. sz.
 testamentomarul, ki szarmaznac, beke-
 séget

séget hirdete az Angyaloc által, es meny-
be menetelekoris, bekéséget hagia ne-
künc eoreoőségül, es eoriz megh minket
csendes bekéségbe, Vgian azon te zent
fiadnac, a mi Vruc I E S V S Christushac
zent vére hullafaert, Amen.

II.

ORde mindenható Vr Isten, ki kezébe
vagian minden birodalom, es minden
ország: Tekines irgalmas szemeiddel a
kereztienec segítségére, es az conneon
ereiekbe dicsekedeo poganiokat, s' teue-
lygeoket, ronezd megh a te hatalmas ke-
zed ereieuel, hogy megh ismérie mind e
vilagh, hogy te hadakozol mi erettűnc,
Ami Vruc I E S V S C H R I S T V S al-
tal, &c. Amen.

III.

VEgheretlen irgalmu Isten, ki a te ha-
ragodbais el nem felelkezel irgalmas-
sagodról, noha sokat vetettűnc ellened,
es bűnűnkel téged haragra inditottunc,
kiert a pogany által oltorosz minket:
Mind az által, kerűnc tegedet, a te nagy
irgalmaslagodert, hogy a mi gonossagin- *2. Re. 24*
kat v. 14.

Indit. 7. kat te magad ostoroszd Atiay kezéddel,
v. 19. 20. és ne agy a mi verűnc szomiuhozo pogany
 kezébe.

Lob Vram nekünkis Z. Dauiddal, a
 ténnen irgalmas kezéidben akadnunc
 hogy sem a pogany torkába.

Dent. 23 Éreotlencec vagiunc Vram, mert a mi
 verkeinc el vdtteszliünk, batorlagun-
 kat es erőnk: Reane telliefedet a Moy-
 ses által iratot feniegetesed, mert nem
 szolgáltuc hiuen te neked, El fogiatko-
 tunc es el kenefettűnc sok ostorozasid
 keozcot.

Ezech. 21. v. 28. De irgalmas Isten, teoreold megh egy-
 zet atēvères fegiueredet, Ted be hűve-
 liebe ellenűnc ki vont eles teoreodet,
 Elegeggiet megh Vram enny infegűnkel.
 Ne nezd a mi gonoslaginkat, hanem a ki
 Abrahámert, es Iškert, keondórulel ezer
 izigh, az eo haladatlan maradokokon, kő-
 neorűly mi raitunkis, ama te szerelmēs
 fiadert, kinec mi fiay vagiunc: Tekines
 megh ama reghi szenteketis, xik a mi or-
 zagunkban neked hiuen szolgáltac, Z.
 Martont, Z. Hieronymust, Z. Istuant, Z.
 Lazlo Kiralt, Z. Imreh Herczeget, Z. Es-
 sebet, es Z. Margit atzont.

Em-

Emlekezzél megh Vram, a te régihíj- *Exo. 17.*
galmaságidtul, es miként a Moyles keo- *v. 11.*
neorgesére nézuen, megh veréd az Ama- *4. Reg.*
lechitakat: Isaias keresére szaz niolczuan *19. v. 35.*
ezer embert le vagatál Angialoddal, Eli- *4. Reg.*
sæus keresére a Syriay hadat megh vaki- *6. v. 18.*
tad: vgy minketis, kik a te haragod ellen,
alazatos xöndrgéssel viaskodunc, men-
megh a pogany népnek ereietül, es ez ok-
talan fel fualkodot Goliadot, a te kicsin
seregednek ereotlen voltaul roncz meg,
hogy nyluan légien mindeneknek, hogy
nem a mi ereone, hanem a te hatalmad
szabadit megh minket, minden gonoz-
tul, Amen.

IV. A Soltarbol.

V RAm, a te dröklégedbe ieottoc a po- *Psal. 78.*
gany népek, megh seortdztettéc a te
templomidat, a te várasidbol kerteket
csinaltac: A te szolgaid testét, az égbi ma-
datac es seoldi vadac szaggattiac, a te vara-
sid, vérrel, mint vízzel, folynac, es nincs a
ki el temesse a te fiaidat. Gialarattia va-
giunc Vram, a szomszéd nemzetsegeknek,
csufiai, es iateki vagiunc a mi keorüllönc

H E T O D I K

valo népéknec: Meddigh tart Vram, a te ellenünce fel geriedet haragodnac tüze?

Eonce xi Vram haragodat azokra, kik teged nem dicfirnec, es a tezent neuedet karomliac: Megh ne emlekezzél a mi reghi verünkérül, geozze megh a te irtgalmassagod, a mi gonoszságunkat, mert telliességgel el niomorottunc.

Segily megh minket üducossigünk nec Istene: A te neuednec dücsölegéert, szabads meg minket, es irtalmaz nekünk, hogy a te ellenségid, a pogany nemzetiségec ne csufolhasanac minket, kereszuen, Hon vagion a mi Istenünce? A te szolgaidnac vére, mely xi ontatot, menien eleodbe, a te teomleoczbén heuerd faidnac ohaytasat hald megh, es fizes megh ki folio mertekkel a mi ellenségingk nec, a te neued karomloinac: mert mi te népéd vagiunc Vram, es nyaiadnac iuhai, kik holrigh dicfirünce tegedet.

Ebregy fel Vram, es kergeld el a te ellenségidet, Mint a viaz el oluad a tűz eldr, vgy oluazd el a poganioknac hatalmaságat.

En Istenem, te vagy a mi otalmunc, es erecségünce, a mi soc niaualiainknac segit-

gitsége. Ennekokaert, nem rettegűnc,
ha a teold megh indul, es a hegiec el há-
niatnakis. Roncsd el Vram, a mi ellenfe-
ginc fegiuert, hogy bekefegbe dicfiriűc.
Z. fellegedet, Amen.

*Az Oo teoruenibeli hiuek
keoneorgéfi, mellieket mys, veszedel-
mes udcoiben mondha-*

tunc.

V Ram, te Z. fellegednec szinte oly ko- *ASA.*
niű, a keűs, es ereotlen seregh által *2. Paral.*
megh szabaditanod, mint az ereos rop- *14.v.11.*
pant seregh által: Segely minket Vr Isten,
mert te benned, es a tezent neuedbe va-
gion minden bizodalmunc. Te vagy a mi
Vrunc Istenűnc, le ne niomion minket
az emberi ereonec sokasága.

Te vagy a mi atiainknac Istene, az *70. Ps.*
eghek nec es orzagoknac Vra: Te kezed- *AS.*
be vagion minden hatalom, es ereoslegh, *2. Paral.*
es nincz a ki neked ellened alhasson: *20.v.6.*
Ihon fel rátottac rank torkokat a mi el-
lenségine, Nem ostorozode megh őket?
Nekűnc nincs anny erűnc, hogy a reanc
rohant sokaságnac ellene alhassűnc, De

holot nem tuggiuc mit kellien cseleked-
nunc, csak a vagion hatra, hogy szemein-
ket te hozzad fordicuc.

ISA I.

AS.

Isai. 63.

v. 16. ca.

64. v. 8.

Te vagy Vram, a mi atiane, es a mi
megh valtonc, fordulv hozzanc Vr Isten,
a te szolgaidert, es ne vtald megh a te co-
reok segedet. A te nepedet, Vram, el-
lensegi megh hodoltattoc, a te templo-
modat, es varasidat el puztitottac, olha-
noc leottunc, mint ha nem te vralkodnal
mi raitunc, mint a fa leuelec le hullot-
tunc, es a mi gonossaginc, mint a szeluesz,
tetoua hant minket. Ninez ki megh en-
geztellie zent neuedet, a ki fel kellien,
es megh tartoztasson tegedet, El reitet-
ted szinedet eleolunc, es megh rontot-
tal minket, a mi hamisagunkert.

De Vram, te vagy a mi Atiane, mi pe-
digh a te kezed alkotmány vagiunc, el
puztultac Vram a te szép varasid, a te zent
egihazid puzta barlangocsa változtac, a
tűztől megh emezettettec minden ekecsé-
gine.

A Z A.

RIAS.

Dani. 3.

v. 26.

Igaz vagy Vram, minden cselekedetid-
be, Mind ezeket méltan, es erdemunc
szerent ereztetted reane, a mi alnakfagin-
kert. Mert vetéztunc te ellened, el sza-
kad-

kaduan teolled, es a te tőruényedet megh
vetuen.

Azért, mind ezeket igaz itileted sze-
rent ereztetted reanc, es méltan attál min-
ket a mi ellenségine torkába. De a te Z.
neuedért, ne had mind véghigh ett az
igatniakunkon, ne vond megh teollúnc
irgalmasságodat, teolez be fogadafidat.
Ime te hozzád terűnc tellies szűűnkbeol,
eleotted retteguen irgalmasságot kerűnc:
Ne szeghienicz megh minket, hanem cse-
lekeggiel velűnc a te szilidséged, es veg-
hetetlen irgalmasságod szerent: Szaba-
dics megh minket, es a te neuedet dű-
csoiczd megh Vram, hogy megh szegie-
nűllienec kika te nepednec veszedelinűc
szomiuhozzac, es meg rontuan az eo ha-
calmasságokat, megh esmériec, hogy csak
te vagy az igaz Isten.

Halgasd megh Vram, a te szolgaid k. *DANI*
neorgéfit, es ténnen magadért, mutasd *E L.*
megh a te zent színedet: Halcsd megh *Dani. 9.*
Vram fűlcidet, es halgas megh minket: *v. 17.*
Nisd fel szemeidet, es lásd a mi puztasa-
ginkat, mert el puztultac azoc a varasoc,
melliekbe a te neued tiszteletet: Vram
nem a mi erdeműnkbe, hanem a te irgal-
mas-

massagodba bizunc, es keoncorgunc ne-
ked, halgas megh Vram, Irgalmas Vram,
vigiaz reanc Vr Isten, es ne késsel tenben
magadért.

7 ERE- Megh ismertűc Vram, a mi gonosza-
MIAS. ginkat, es a mi ataianc vétkei: A te Z. ne-
Iere. 10. uedért ne gyaláz megh, hanem emlekez-
v. 23. zél megh velűnc vetet frigiedről. Verkez,
Indit. 7. tunc a mi ataiinkal egietembe, hamislan
v. 19. cselekettűnc, gonoslagban heuertűnc:
Ibid. 9. Te irgalmas Isten, keoncortűly raitunc:
v. 6. et 9. Anagi ha vetkeinkert megh akarz bűn-
2. Reg. tetni, a te kezeiddel ostrom minket, es
24. v. 14 ne ada te nepedet, a pogany kézébe, ho-
gy a poganioc keozt, a te gyalazatodra,
azt ne fogiac mondani, Hon vagion az eo
Istenec? Ne nűzd azert a mi gonoslagin-
kat, hanem emlekezzél megh a te irgal-
mas kezeidrűl, es a te Z. neuedrűl, mert
te vagy a mi Vranc Istenűnc, es azert at-
tad szűnűnkben a te nened ismèretit, hogy
bizdast kòndrògiűnc te neked.

Baruch.
3. v. 1.

Hesler. Te mindenható Kiraly, kinec hatal-
13. v. 8. mában vannac minden állatoc, Es akara-
todellen nem alhat senki, ha ki akarz in-
figűnkbeol menteni: Te teremtetted
az eghet, es feoldet, es ezekben valo al-
lato-

latokat, senki nem alhat felséged ellen.

Azért, Abrahámnac Istene, kegyelmez a te romlot népeden, a mi ellené-
ginc elakarnac minket vezteni, a te co-
reokfégedet ki akarnac giomlalni.

Ne várd meg Vram a te coreokfége-
det, melliet meg váltottál: Halgald meg
a mi keoneorgesünket, es kegyelmez a
te coreokds népeden. Fordicld eordmre
banatinkat, hogy dicshelsűne tegedet
eletünkbe.

Geoycz ismet feoldeekre az el szalan- *2. Mac.*
közöt feold népe sokaságot, a pogany *1. v. 24.*
foglagába heuereó rabokat, szabadicld
megh rablagoébol, roncld megh az elle-
nűne fel tamador népec dúheolseget, ho-
gy megh ismeriéc minden nemzetséget,
hogy te vagy a mi Istenűne.

Te Ezechias Kiraly ideieben el küld- *2. Mac.*
uen zent Angialodat, megh rontad a Se- *15. v. 22.*
nacherib hatalmat, mostis, O egheknee
Vra, bocfald el a te Z. Angialodat mi eldt-
tűne, es rettenez megh azokat kik teged
karomlonac, es a te néped ellen viaskod-
nac.

Irgalmaz Vt Isten, es kegyelmez a te *Joel 2,*
Hh népe- *v. 17.*

H E T E D I K

*Eccl. 36.
v. 2.
Thren. 5
elegans
oratio
habetur.*

népeden: Ne ad a te eoreokségedet gyalazatra, hogy ezen vralkoggiec a pogánlag: Remicld megh a te ellentegidet, ronczd megh nagy hatalmokat, hogy meg ismeriec hogy nincz teob Isten nalladnal.

Más keoncorgés.

IRgalmas, kegielmes Vr Isten, ki a te veghetetlen io voltodbol, nem ostromozod büneos fiadat érdemec sizerent, hanem, Kegies Atiai Kezedet, büntetéssel megh esmérteted velinc, Elegeggiel megh a te nepednec, ez ideigh valo szantalan inségiuel, niomoruságiual, es rabfagiual. Tericld haragodat, a te Z. neuved karomlo poganiokra, es ronczd megh, a te kicsin sereged ereiuel, az eo düheosfegeket.

Emlekezzél megh a te reghi irgalmasfagodtul, es miként Abrahamot megh batoritad, hogy három század magáual, a négy keuely kiralioc seregét megh verné. Gedeontis, csak, három század magáual a Madian ellen geozeodelméssé teod: A Philistaeusokat Ionatas, es az eo inassa által megh veréd, Amaz iszoniú Goliadoris,

egy

egy fegitertelen paztor ereiuel megh s-
led. Mostis azért, seregeknek Vra, halgald
megh a mi keoneorgestünket, es a te ne-
uednek dücsöflegére, ronczd el a mi el-
lenfegünc hatalmaságot. Mi nem reoui-
dült megh Vram, a te hatalmad, sem ke-
gielmesléged megh nem fogiatkozor :
Vycsd megh azért, a te réghi hatalmad, es
írgalmaflagod ieleit : Es miképpen amaz
Isten feleo Theodosius Ciaszar imadla-
gáert, oly szelot tamasztal, a te néped ellen
viaszkodo Eugeniusra, hogy az eo nylait, *Sozome*
az conneon hadára arczul visza vinneie, *lib. 7. ca*
es megh kezekbeolis a paist ki ragadna, *24.*
Azonképpen mostis, ne nézd a mi vet- *Theodo.*
keinket, hanem a mi alazatos keoneorge- *lib. 5. ca.*
stünket, es szabadicsd meg a te hozzád fo- *23.*
liamo, búneos fiaidat.

A te szentidet küld a mi hadunknac
otalmara, es vezetésére. Mint regenten
a Theodosius Ciaszar ereotlen seregét *Theodo.*
Z. Phileop es Z. Ianos Apostol által ve- *lib. 5. ca.*
zerled, es batoritad. Mikor a poganos *23.*
ellen, a tizedic Ianos Pápa hada viaskod- *Sabelli.*
nec, Z. Petert es Z. Palt otalmara bocsa- *1. decad.*
tad. Rhodus varasátis, vgian ezec által *4. Bonfi.*
regenten megh orzed, es Atilat megh *Decad.*

H E T E D I K

*Enag. li.
4 ca. 28.*

*2 Mach
10. v. 29.
11. v. 8.*

tartoztatád a keresztienységnek iszoniu
rablasátul: A Persiai Kirali ereietül, Ser-
giopolist megh eorzed, a te szenteidnek,
fenies serege által, melliet a pogany nép,
szeméuel latuan megh remüle. A te né-
ped szabadulasaert viaskodo Machabaeus
segetsegete, fel seguerkezet sifistakat,
mennyegebeol bocfatai, kik a te nepedet
megh eorzec, es ellensegéket megh geo-
zec.

Mostis azért, Vram, a te Angialid, es
szentid által, remicid megh a poganiokat,
hogy megh szabaduluan minden inse-
ginkbeol, vighan szolgálhassunc te neked;
A te ellensegid pedig, megh elméruen
hatalmassagodat, te hozzád terienec. A
mi Vram I e s v s Christus által, Amen.

*Z. Ago-
ston ide-
iebe élt.*

*Victor Vticensis keoneor-
gese.*

*De Per-
secut.
Vanda-
lica.*

Stennee Z Angiali, kik mindenkor
szorgalmatosoc vattoc, a ti reatoc bizot
szolgalatba, azokert kik a bodogsagnac
srdkdsi, tekincsötec megh ezeket a tar-
tomaniokat, mellicc regen zentegihatac-
kal

kal rakuac valának, mint el puztultac, es noha ez eleot, szantalan egyhazi rendel, fel valanac ekesittetue, de most özuegien, es le rapottatua, giazba ülne.

Tekincsetec, es lassatoc megh, hogy a mi Istenűnc varasa, ala valoua leot, es megh feortcoztetet az eo ellensegitül: Minden ekessegitül megh foztottac eotet az eo ellenseghi, es megh rutitottac az Vr templomit a pogany népec, kiknec nem volt szabad clak beis menni ezekbe: Minden vezay sirnac az Vr varasanac, mert nincz a ki innep nap eo beleie mennien, megh foztatot minden ekeslegétül es geondrűsegetül: Az eo leany, es affay, kika Clastromba neveltetec vala, rab-sagba, es halálnac fog-sagaba vitetec. Ti azért, kik batortaggal keconcordgtde, menniei Angialoc, ielencsetec megh az Istenne, hogy keferűsegbe vagion az eo nepe, a poganioc keozt, es nicz ki megh vigasztallia eotet, hanem banattiaba epé-uel, es eezettel itattiac eotet, az eo iegie-se kinnianac peldaira, ki azért szenuedet, hogy keouesűc az eo niomdokit.

Ti Z. PATRIARCHAK, kiknec maguabol származot a feoldeon

Hh₃

vias-

viaskodo Aniaszentegyház, kerietec Istent érette.

Ti Z. PROPHE TAK, segitsétec imadlágtockal a keferüségben merült gőlekeoztetet, melliet el clein, Prophetalástoc által, hirdettetec.

Ti Z. APOSTOLOK, legietec segitségül annac a niáynac, melliet sok fataslágtockal geoytdttetec cozue, mikor e vilagot mint Christus hordozo giorlouae, fel futottatoc: De te feoképpen zent Peter, miért halgace es gondot nem viself; azokra a iuhokra, mellicket az Vr, ily szorgalmatoson read biza: Te, poganioc mestere Z. Pal, ki Hierusalemtül fogua, Horuat orzágig hirdeted az Euangeliomor, lasd mit cselekez nec az eretneket, es mint niegnec a te fiaid, a fogságban Minniaian Istennec Apostoli, es egieb szentei, keondrdgietec erettünc.

Iol ertiüe megtarlan voltunkat, hogy erettünc kőndregietec, mert ezec a niaualiac, nem probaul ereztettec mi reanc, mint a szentekre, hanem gonoz erdemünc szerent valo büntetésül: Mind az által, kőndrdgietec a ti gonoz fiaitoker-tis, miuelhogy Christusis kőndrge az eo ellen-

ellenfeghiert: Legien elég eddigh valo
büntetésünc: Az ostorozo Angialnac mō-
dasse, Elegh immar, tartoztasd megh
kezedet: Elmerüc, es tuggiuc, hogy bü-
nünkel niertüc ezt a gyalazatot, mert
nem engettünc a mi Istenünce teorvénie-
nec. De le boruluan kōndrgünc, hogy
megh ne vtalliatoc a szegeny bündseoket,
azert, a ki titeket Apostoli meltoságra, es
az drdc bodogfagra valasztot. Az mi V-
runc Izsus Christusért, ki él, es vralko-
dic mind drdcckōn drdccke, Amen.

*A Teueligések ki giomla-
lásaert.*

I.

VR Isten, ki az el teueliettek nec, a te
igallagod finielleget megh szoktad ie-
lentení, hogy te hozzád téríenec: Aggi-
ad, hogy minniaian valakic keresztien ne-
uet viselnec, minden teueligés nec homa-
liat, es a keresztien neuel ellenkezeo ha-
millagot megh vetuen, a te igallagodhoz
ragazkoggianac.

H E T E D I K

Eorðe mindenható Isten, ki senkinek nem akarod veszedelmet, tekinve az eredeogtúl megh csálatot lelkekre, hogy minden eretueksegnek hamisságot el hagiuan, a teueligeoc sziue, a te igazságodnac eggieségére terien, A mi Vranc Iesus Christus által, Amen.

II.

ÖReoc mindenható Isten, emlékezzél megh, hogy a poganioc, es eretnekek lelkeis te alkotmaniod, melliet a ténnen hasonlatosságotra teremptettel. Ihon Vram, ezekkel, a te bozosságotra, a pokol teolteocic: Emlékezzel megh Vram, hogy ezekértis a te Z. fiad szeorniu halalt szennedet: Ne szenned Vram touab, hogy a te Z. fiad, es az eo igaz tudomania gialasztassca hitetlenektúl: Dea te aniazentegyiazad, es az eo fiai kőndörgését, boctald eleodbe, es a te veghetetlen irgalmasságot szerent, ved el a hitetlensegnek vakságot, az el teueliettec sziuerúl: Geoyce mind egy akolba az el széllet nyaiat, hogy minniaian megh esmerienec tegedet, es a kit te el küldetettel, A mi Vranc

tunc IESVS Christust, kinec dúcsósegh
dróckón drócke, Amen.

III.

IRgalmas Isten, ki minket azon egy dróce
eletnece remenségére hittal, hogy mint
te egy vagy, es egy a te teolled rendelt ke-
reztleghe, vgy minniaian egy hitbe, egien-
leo erzelemmel, egy szíuel, szolgálname
neked: Kétem szent neuedet, agy Z. lel-
ket szíűnkbe, hogy minniaian eggiet er-
esűne, eggiet valliune, es a te akaratodba
valo eggieséget, szorgalmatoson megh
tarsuc: Minniaian azon egy pásztor
gondviselésé alatt, egy akolba legiűne, es
minden viszáuonas, gyűlölséghe, egymás
ragalmazás nélkül, dicširiűne tegedet.

Tericűd megh azért Vram, a te el szél-
ledet iuhaidat: Ved el a homalt szíueok-
rűl, Nisd megh a siketec fűlet, Vilago-
sicsűd megh a vakoc szemeit, hozd vizza
az el teuelierréket, es a te igaz tudoma-
niodra tanics megh minden teueligűket.

A te Z. fiadnac a mi Vranc IESVS
Christusnac általa,
Amen.

VRam I e s v s Christus, a te hincidnee
ereos otalmazoia, es beolez iganga-
toia, te hozzad mint batorlagos otal-
munéhoz soliamunc, mert a te geoleke-
zetid hayoiat, a fel indult tengeri haboc,
el akariac meriteni. Ebregy fel Vram, es
ne fordicsdel mind veghig Z. szemedet
rollunc: szabadics megh Vram, minket,
mert ihon el vezunc a haboru szel vesztel,
es a pokolnac kapuy, el hatalmaznac rai-
tunc, ha te nem seghitesz.

Meddigh tart Vram, ez a botranko-
zas, es a te haragodnac tuzc, mely seoldt-
te el hatalmazot, es sok tartomaniokat
megh emeztet? Meddigh dullia, s' rutit-
tia Vram ez a kegyetlen Erdei, a te sze-
leodet, es tapoggia a te Templomodat?
Nagy turhetd Isten, niuyczd ki a te karo-
dat, es szablazd megh a mi, ellensegunc
hatalmat, mert ime megh emezettetc Ia-
kobot, es az eo varasit el puztitottac, a te
hazadat megh seorteoztettec, es a te var-
ratlan kondtseodet el meteltec, a te iegie-
fedet, a szentegyházat, megh gialaz-
tac a te ellensegid.

Megh erdemlettűc Vram, a te oſtoro-
 dat, ſok gonoflaginkal, de ime te hozzád
 teruen, buzgo ízhűel kerűnc teged, ne
 nézda mi gonoz erdeminket, hanem a
 te io voltodat es ighiretedet. Engertel-
 tessel megh Vram, es ne ad a te coreoklé-
 gedet idegenec ragadozo ſakmanniára,
 kik cſufolliac a te nepedet, es corſűlnec az
 cogialazartian. Megh ne vtald Vram a
 te iegiesedet, es a te testedet, az Aniazen-
 tegyházat, hanem ſzabadicsd megh min-
 den viſzantonno ellenſeginec ſzidalmátul,
 Eppiczd fel íſmet, az el dőlt Hieruſalem
 falait, hogy a te veghetetlen io voltodért,
 melto haladással dicſíthessene teged, a te
 ſzolgaid, mind drűek dn drűké, Amen.

*Az Egész AniaZentegy-
 házert.*

Irgalmaſágnac Artia, ki a Z. Lélec al-
 tal, es a te Z. ighid által, a te kűſded nya-
 iadat cozue geoytűd, es ſzűles e vilagon el
 terieztűen, mind e mai napigh, enni te-
 ueligűſec, űldeozűſec, haborusűgoc kűdt,
 igaz gattad, verezűtted, igaz tanitoc által

legeltetted. es a pokol kapuy ellen, geozodelméssé teotred, megh eorizuen a te Z. ighidnec igaz értelmébe, es a teolled rendelt szentlegeknec, igazan valo safarkodasába. Aggiad Z. neuedert, hogy a te haiodat, a fel haborodot tengheri haboc, le ne niomiac, es el ne mericséc, hanem amaz igaz fundamentomon, a szegletbéli ereos kő sziklan, éppen megh maraggion a te eppületed.

Eoriz megh minket Vram, a te szárniad alatt, minden Vy tudomannac, es te teolled rend szerezte küldéot paztor nekül valo, szalankozo gölek dzetnec, teueligésitül, hogy mind veghigh tekélltetelen megh maraduan a te igazsagodba, egy szüuel lelecek dicshetsűc Z. felségedet, A mi Vranc I a s v s, &c.

Az igaz lelki paſtorokért.

KEgies, es kegielmes Atiane, ki Z. fiad által azt parancsolad, hogy igaz, es hiu munkásokat kériűnc te teolled, a te aratásodra, kik, megh szeghieccaz igaz tudomani

mani kenierét, a tudatlan ehhez eo keoség-
nec, legeltetsék az Aniazen egyházat mel-
liet Z. fiad verével megh váltál: es e vi-
lagnac fel haborodot tengerébeol, a te
halodba haycsac, a valasztottakat.

Tekinez megh Vram, a te mezeo-
det, mert megh terti immar az aratastra, a
te io maguad, De nincz ki be taktaria, es
nincz ki megh eotizze, az ellenségh kon-
koliatul, a fene Erdei dűbeoslegétül: A
kisdeded, szaioc tátua variac, de nincz ki
megh szeghie nekic, a te ighid kenierét,
es el pűztült a te eoreokseged a tudatlan-
sagh mint.

Sokan vannak, kik tanító neuet vi-
selnec, de bérefec léuen, magokat keresic,
nem a megh felsűlt Chrlstust, kik gonoz
peldaiockal, tudatlan restségeckel, bo-
trankozásnac keoueí leottec, es mikor
eok aluznac, konkolt hint az ellenségh, a
te vetesedbe: De te o mi edes Istenűne,
es io paztorunc, Agy nekűne kedued sze-
rent valo lelki paztorokat, kik az Vy te-
stamentomnac, méltó szolgai, es az Isteni
titkoknac hiu sáfári legienec: kik, mint
io vigiazo dőr állóc, igazan incsec a te
népedet, tisztan magiarázzac a te Z. ighi-
det,

H E T E D I K

det, Apostoli szeretettel hordozzac, a te el baggiat iuhaidat, az el esetteket fel emelliec, a megh keseredéiteket vigaz talliac, Vezéri legienec a vokoknac, nem ketelenlégbeol, nem az ocsmáni nierefé gert, es haznocskáert, hanem tizta szû bdl, batran taniclac az igazságot, es ne szenneggiec, hogy minden tudománnac felétül, ide s' toua hordoztallianac a hiuec,

Amos 8. Ne büntes Vram minket, erdemûnc
v. 11. szerént, Ne erced a te zent ighidnec lelki
 zhséget keozinkbe, Tauoztald el a te nyaiadtul, a iuhoc giapiába, es a te Z. ig hidnecall orczaiába colteozdt, ragadozo farkasokat, kiket nem te kûldeottel, hanem, eo magoc futottac a te eoreolse gednec pusztítására: Agy, nem bereseket, hanem igaz lelki paztorokat nekûnc, kik io peldaiu erkeolseockel, minden tekel letelségre igazgallac a iuhokat, hogy a paztoroc feiedelmetül, megh hernadhatlan coronat nierhessenec. A mi

Vrunc Iesus Christus al-
 tal,&c.

A Fe-

A Feiedelmekért, es Tíz viseleokért.

IRgalmas Isten, Vraknac Vra, Kiralioc *1. Tim.*
 Kirallia, ki a te Apostolod által megh *2. v. 2.*
 parancsolád, hogy a feiedelmekért, es
 tízt viseleokért, alazatosan keoneorög-
 iúnc náked, hogy az eo conduisélésed alatt,
 esendez, es bekeséges állapotba elhes-
 sűnc. Tekincz kegielmesen a te nép-
 dre, es egy oly feiedelmeket, bírakat, had-
 nagiokat nekűnc, kik a teolled veot biro-
 dalommal, a te Z. neued tiztellegére, az
 Aniazentegyháznac epphiletire, az or-
 ságh iauára, ellience, es nem az conndn
 magockeuelisegére, vagy feosuenisegére.

Te teolled vagion Vram, a hatalom, *Rom. 13.*
 es birodalom, Te Bolgaid, es hely tartoid *v. 2.*
 a feiedelmec, kiket, a vögre rendeltél, ho-
 gy az artatlanokat megh otalmazzac, meg
 büntesses a gonoz teoueoket: Nekűnc
 pedig megh parancsolád, hogy ha lelki
 esmeretűnket megh nem akatiuc sérteni,
 ezeknee engeggiúnc, adonkat megh ag-
 giuc, tiztelliuc eoket, es ne bídalmazzac
 azokat, kiket ténneten magad, vgi mint
 hely-

H E T E D I K

helytartó szolgálodat, Isteneke nec neuezél,
es az eo béueoket kezédbe hordozván,
oda terited, ahova akarod.

- Agy azért okosságot, értelmet, beol-
cseséget, a te kepedbéli emberek nec, ho-
gy minden igazságba, bé mély valogatás,
es ayandoc kíváns nélkül, Isteni felelem-
mel parancsollianac: Ne nézd Vram a mi
Isaia 3. alnakfaginkat, kik azt erdemlettük, hogy
v. 4. haragodba, álnac, es kép mutató, hamis
Osea 13. Vrat agy nekünk, es ettül, rettenetes iti-
v. 11. leted szerént, megh vonuan Z. lelkedet,
Iob 34. veszedelembe vigy minket, mert vgianis,
v. 30. a keosleg nec gonoszságáért, bóktađ te,
Psal. 75. Vram, a feiedelmeket vakságra bocsáta-
v. 13. ni, miképpen a Sidoc ellen való haragod-
Prov. 28 bol, fel inditád Daudot, hogy megh sam-
v. 2. lálna népet, kiert hetuen ezer embert
2. Reg. öletél megh.
24 v. 1.

Ne büntes Vr Isten minket, bününk
szerént, es a mi gonoz erdemünkért, el ne
ved Z. lelkedet, a mi feiedelminktül, es
birainktul, Hanem a te veghetetlen io
voltod szerént, igazgald őket minden igaz-
ságra, es otalmazd megh minden vesze-
delemtül: Legienec igazsággh szeréteoc, igaz
teoruen teoueoc, az aruac es eozuegiec
otal-

otálni, a megh niomorodtat segitsegi, a keresztien Atiáentegyházaikay, kik se ayandekot ne szeressenee, se semélt ne valogassanae, se a magoc háznat ne keressec, hanem a reaioc bizot keoségéth. A mi Vranc I E S V S Christus által, &c.

A deogh halálnac eltauoztatásáért.

Irgalmaskegielmes Isten, vetkezűnc, a mi Atiainál egietembe, hamissat cselekedtűnc, a bűnben el merültűnc: Minniaian el haniarlottűnc, es haßontalanoc leottűnc: Megh erdemlettűnc azért Vram, a te haragodat, es ezt a te tüzes, mirygies, nylaidat, mellieckel ostoros minket: De keoneorgűnc Z. felsegednec, a te szerelmes Z. fiad, a mi Vranc I E S V S Christus által, ne bűntes minket erdeműnc szerént, hanem a te veghetetlen io voltod, es irgalmaságod szerént, legy irgalmas nekűnc, s ved el rollunc ezt a te csapasodat.

Mutasd megh nekűnc a te irgalmaságodat, giogicz megh minket Z. nevedért, es a hertelen halaltul szabadicz megh minket.

H E T E D I K

- Ha pedig el vegezet akarod Vram,
 hogy megh büntes minket, es megh la-
 togasd a mi gonoszláginkat: ebbeis legien
 Z. akarod, csak egy ereot, hogy ostorid
 keozt kétségbe ne essünc, Es ez ideigh
 valo büntetés, szabadicsón megh minket
1. Cor. 11. az eoreoc karhozattul, mert vgianis,
 v. 32. azért ostoroz Vram minket, iol tudom,
 hogy e világgal eggiut, el ne vezzünc:
2. Reg. Iob azért en Istennem, a tennen kezeddél
 24 v. 14 ostoroz minket, hogy sem ellenséginé al-
 Judith tal, mert, nagy irgalmu Isten vagy te, es
 7. v. 20. haragodba sem feletkezel el irgalmassá-
 godrul. Azert irgalmaz Vram nekünc,
 Irgalmaz nekünc a te nagy irgalmasságod
 szerent, a te szerelmes Z. fiadnac, a mi V-
 runc Iesus Christusnac Z. vére hullasaért,
 Amen.

*Ennec seolcotte, a Litaniakba, izben
 alkolmatos keoncorgesec vannac, a deogh
 halál ellen.*

A seold gümeolcseért.

- Psa. 146 MEnnec es seoldnec Vra, ki a te veghe-
 v. 1. tetlen io voltodbol, es Atiaz gondui-
 selésedbeol, a seoldet gümeolcseosse tód,
 hogy

hogy az embereknek, es oktalan allatok-
 nac beoséges taplalast adnál: A te io vol-
 todért keoneorgiunc néked, concz ki a
 te aldomásodat mi reanc, es agy a mi tes-
 tunc taplalására beoséges eledelt; Be ne
 fegezzed verékinkért az eghet, hanem
 a te reghi irgalmaslagodról megh emle-
 kezuen, mikeppen a keresztienec keresé-
 re M. Antonius pogáni Ciafar hadónac,
 alkolmatos eseor adál, s omiunlagokba, az
 Illies Propheta keresére megh nytád az
 egheket, Vgy mostis alkolmatos eseor el
 conteozzed a földet, illendeo felecekkel
 tisztiesd a leuegheo, es élreteo éghet, co-
 rizd megh minden éghi haborutúl a te
 s olgaid taplalását, hogy mind testi, es lel-
 ki eledéllel beoueolagodon, corcom-
 mel, es vighan s olgalhassunc Z. felszeged-
 nec. A mi Vruc I E S V S C H R I S T V S
 által, Amen.

*Jeremia**14. v. 4.**Leuitic.**26. v. 3.**19.**Deuter.**28. v. 23.**Tertull.**Apel. c.**5. n. 64.**Enseb. 5.**hissor.**cap. 5.*

Eseuert.

VR Isten, kibe élunc, mozgunc, es va-
 giunc, agy alkolmatos eseor mine-
 kunc, hogy e mostani süksegünkbe. Z.
 felszegedrül megh segittetuen, az cordeke

H E T E D I K

valo iokat tekelletesben kereshefsűc, A
mi Vruc I e s v s Christus altal, &c.

Az égbi haboru ellen.

NAgy hatalmu Isten, ki megh mutatod
hatalmassagodat, mind az eghbe, s'
Pfal. 28. mind a feoldön, mikor a felleghbeol adot
v. 3. ſauaddal, a feoldet megh rendited, a he-
Pfal. 17. giec fundamentomat megh inditod, a te
v. 8 et 13 menykeoued nyilaiual rettentet a bñneo-
Pfal. 148 ſeoket, es a te akaratodnac engedű tűzet,
v. 8. fergeteghet, meny keouet, a gonofoc el-
Sap. 5. len bocsátod: Keoneorgűnc Z. felfeged-
v. 21. nec, otalmaz megh minket, a mi hayle-
kűnkűat, es hozzűnc tartozokat, minden
veſedelemtűl, égbi haborutul, tűztűl,
meny űteſtűl, es keo eſcorűl.

Az Atia Isten, ki az eo ſerelmes Z.
fiat, eretűnc atta, corizzen megh min-
ket: A Nazaretbűli I e s v s C h r i s t v s,
ki mi ertűnc megh ſezittetűc, tarslon meg
minket: A zent Lélec Isten, ki minket
megh ſientelt, e zent kereszt iele által,
corizzen megh minket, es hozzűnc tar-
tozokat, minden veſedelemtűl, Amen.

A bű-

*A büneoseoc megh tere-
seért.*

MInd addigh sem tuttat Vram, az ember lelkének becsülletes méltóságát, es draga voltát, mygh te, ki mindeneket niluan elmérő, magas menibeol ala nem állal, es véredet nem ontád, a mi lelkünkért. De ihon Vram, az cordeogh csalárdfága, a testnec giarlosága, es e vilagh alnaksága sokakat megh vakítot, kik az eo lelkeket, a te Z. halalodnac árrat, faratságidnac iutalmat, megh nem becsüllic, hanem a gonofságnac vndokfagiért, e vilaghi sem fin vezteo hiufagokért, el veztic lelkeket, es ismer, az cordeogh rabfágába eytic.

Vram, nyisd megh ezeknec a vakoknac szemeket Z. neuedért, hogy az eo lelkeket, mellicet te ennire becsüllic, eokis becsüllic, es Z. malasztod által büneokbeol ki teruen, eleteket megh iobicsák. Ne had el vezni, en Istenem, ezeket a lelkeket, mellicet ily nagy faratsaggal keresel, ily nagy kinaiddal megh valtal, hogy a te ellenféged a Satan, ne dicsekedheslec

HETEDIK

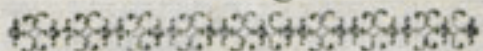
te ellened. Teord megh Vram a te Z. fe-
 lelmeddel a bűnösöc bűnet, gíeriedz fel
 iora valo kiuanlagocál akarattiokat, e-
 reosísd lelkekbe conteot bandékókat,
 hogy a te veghetetlen irgalmaságod al-
 tal, bűneokbeol kíterzen, életéket megh
 iobbituan, híuen fogallianac tene-
 ked, kíelg es Vralko-
 dol, &c.

XI

NIOLCZADIK

RESZE.

SZÜKEOLKEODEO
 ATIANKFIAIERT, ES NE-
 minemü bizonyos szemé-
 liec, imadlaghi.

Szüleinkert.

Ennec es feoldnec Vra,
 ki azt parancsolad, hogy
 ha e vilagon niomosoc a-
 karunc lenni, tisztelljuc A-
 tiánkat, es Anjánkat, kik-
 tül életünket veortjuc, kétlec teged, otal-
 mazd megh az en szerelmes szüleimet
 minden testi lelki niaualiaktul: Fogada-
 sod tartia en Istenem, hogy megh gyal-
 zod az a ki Attiát Anniát nem tiszteli, a
 ki pedig beocsúlli, megh halgatod min-
 den keneorgesébe, es hoſu életűe té-
 ſzed e feoldeon, még h maradekárís. Agy
 azért a te ſolgadnac cſendeſſ, es ſilid el-
 mét, hogy ſzuleimet es gonduſelóimet

*Eccle. 23.
 v. 18.*

*Eccle. 3.
 v. 6.*

tiz-

NIO LCZ ADIK

tiztelliem, engedelmesen ſtauokat fogag-
 giam, megh ne haboricſam ſommal, va-
Eccle. 3. gy cſelekedetemmec oket, Az eo vensé-
v. 14. geket, es megh fogiatkozot ereiket, meg
 ne vtalliam, mint amaz Iſtentelen Cham,
Eccle. 3. hanem az eo ream valo gondvitelésekert,
v. 8. es faratſágokert, mind holtygh vgy ſol-
 galliac nekik mint Vrainnac, tuduan ho-
 gy elegségesen megh nem halálhatom az
 eo ſok faratſágokat, es veſem valo bailo-
 dasokat.

Vram IESVS CHRISTVS, minden
 tekéletes érkeoleznec igaz peldaja, es fi-
 nies tüköre, ki a te ſzent Aniadnac, na-
Luca 2. gy engedelmeſéggel ſauat fogattad, es a
v. 51. te keſernes xinodbais gondot viſeluen
Joan. 19. rea, a te ſerelmes tanituaniodnacayan-
v. 27. lad cotet, menyben menteled vtan pé-
Mat. 1. digh, zent Lélec Iſten ayandékjua megh
v. 14. látogatád: Aggiad, hogy én is, telles cle-
v. 14. tembe, engedelmesen gondot viſelliec az
 en ſerelmes ſüleimre, keréſeket, es ki-
 uanságokat ſemmibe megh ne ſeghiem:
 Böcſald megh Vram éddigh valo enge-
 detlenſegimet, es haladatlan voltomat,
 megh ne emlekezzél az en iſuſagomnac
 vaklagáru, es gonoflagáru: Eoriz megh
 engem

engem minden gonosz tarsaságtul, faitalaniságtul, tobzodástul, es aggiad hogy nem csak údeombe, de tudomaniba, Isteneseletbe, es minden tekelletességbe nevékeggiem mind Isten s' mind emberek eleot, Amen.

A Iambor házások Imad- sága.

IRgalmas Kegielmes Isten, ki e vilagh kezdetin rendeléd, es emberi testbe colteozuen, ielen leteddel, es elseo csuda te-lelleddel megh íenteléd, a Hazaságot, melliet a reghi Z. Patriarchakba beocsúl-létesse teottel vala, hogy ez által a te ne-ped íaporodnec, es a valasztottac íama-be telliesednec. Aggiad a te zent neue-dért, hogy ebbe az állapotba hiuen íol-galliunc te neked: Ne légien az órdóg-nec semmi hatalma raytunc, mint a Sara-feriein, hanem a te íent lelked által, es a menniei Angyaloc által, vgy igazgas min-ker, hogy házás tarsommal egietembe, csendez es íilyd elmeuel hordozzam a zent házassagh terhet: Eoregbicéd es tarcéd megh a belénc conteot íeretetet,

hogy minden vißauonas, gianufagh, haborgas, es egienetlenségh nekül élliúnc, Tietan es igaz kereztieni ßeretettel, mind veghygh, egy ßüuel, egienleo akarattal
Ecc. 25. ßolgalliunc teneked, xi cleot nincz ked-
v. 1. uesb dologh az Atiafiui ßeretetnél, es a hazafoknac eggieségénél.

Ótalmaz megh Vram minket, minden testi lelki veszedelemtul, es a te Z. neued dicßiretire, az Aniazentegyház eppületire, aggiad, hogy a mi maguunc, es maradékunc ßolgallion zent felségednec: Ne nézd Vram az en búneimet, es az en ßerelmes hazas tarsomnac nianaliaiaual, auagy haláláual megh ne oltoroz engem, hanem a te veghetetlen io voltodert, tarcz megh minket a te zent neuednec dicßiretire, A te ßerelmes zent fiad, a mi Vranc I E S V S Christus által, Amen.

*Fiokért, leaniokért valo keo-
 neorges.*

Mar. 10 ÖRde mindenható Vr Isten, ki a giet-
v. 14. mekeket nagy ßeretettel hozzád hi-
Pfal. 8. uad, es a xisded csecc ßopoc által akarád,
v. 3. hogy a te dicßireted be telliesseggiec: Kér-
 lee

lecc tegedet, a te dragalatos ſent vtred hula-
lafaert, tarcz d megh, es ald meg ezeket a
te ayandekidat, mellickeel engem a zent
hazassagh által latogattál, es aggiad zent
neuedért, hogy a te felelmedbe, az igaz
hitbe, es minden io erkeolcsbe vgy neue-
keggienec, hogy ezec által dicshetesséc a
te zent neued, eppitesséc a te Aniazen-
tegyhazad.

Miuelhogy pedig, a mi elseo Ati- *Gen. 6.*
ane eseti vtan, ifjusagátul fogua hailando *v. 5.*
az ember a gonosra, es a gietnec ſiuebe, *Pro. 22.*
vgian belé oltatot a gonosra viueo bo- *v. 15.*
londfagh: Oralmazd megh Vram, a te
ſolgaid maradekat, minden gonoz tarfa-
ságtul, reſſegségtul, fertelmességtul, ho-
gy a te zent neuednec felelme, mind vé-
ghigh megh drizze bennec, a keresztse-
ben veot artatlanságnac tizta ruháiat, A
mi Vramc I x s v s által, Ki az Atia es Z.
Léleckeel egietembe, éll, es vralkodic &
rdckdn, drdeke, Amen.

A Maghtalan házafok imadsaga.

I Rgalmasságnac Atia, ki a teob ostorid

- Gen. 20.* Kézt, be szoktad haragodba fegezni a ha-
v. 18. zasoc mehet, hogy magtalanul ellicene,
Osee 9. es ne legien eo vtannac a ki neueket vi-
v. 14. seluén, coreoksegekbe állion. Vizon-
Ieremia tagh az igazan hozzád terdénec, azt ighi-
22. v. 30. rád, hogy maghtalanul nem maradnac:
Dent. 7. Megh vallom, te bent felséged elcót, az
v. 14. en alnakfagimat, es ellened valo sok bü-
Exo. 23. neimet, mellieckel azt erdemlettem, ho-
v. 26. gy maghtalan legiec. De te Irgalmas Isten,
 Kia te hozzád kiáltokat, nem szoktad er-
 demec ferént büntetni, seot, még el-
 lensegidetis bántalan iauaiddal es aldo-
 masiddal be teolteod, ne nézd az en bü-
 neimet, hanem a te bent neuednec dicfi-
 retire, az Aniaz entegyhaznac eppületire
Rom. 4. Vycsd megh a te reghi irgalmaslagodat,
v. 19. melliel Saranac meg holt méhet gümödl-
 cseosse teod reghenten, es amaz Aytatos
 Anna, es Ersebet azzont, a természet fo-
 liafa seoleot magzáttal fereted. Tekincz
 irgalmas semeiddel ream, es vigasztali
1. Reg. 1. megh a te ayandekoddal. Ha megh hal-
v. 11. gatod Vram a te foglagnac es foglalo
 leaniodnac keoncorgeset, ha megh nem
 vtalod a mi keserüségünket, es kegiel-
 melen magzáttal ferecz minket, a te bent
 neued-

neuednec tizteletire, parancsolatidnac
megh tartalaba, neuelem eotet, hogy hol-
tunc vtannis a mi magoanc fogállion te
neked. Nincz semmi lehetetlen te előt- *Psa. 112.*
ted Vram, ki a magtalanokatis megh fok- *v. 9.*
tad fiackal leaniockal latogatni.

Ha pedig Vram, ez a te zent aka-
ratod, hogy magtalanul elliúnc, ebbeis
dicfirtessék a te zent neued, es legien a te
zent akaratod, csak hogy, agy. *É* Lelket
nekünc, hogy eztisa te ostorodat haladá-
sal, es bekeséggel viselliúnc: Talam így
iob az en lelkem údueosslegere, Mert lo-
kán vannak Vram, kik fioc szerelmeert el-
feletkeznee te rollad, s' lelkekrül, es
magzatoknac gazdagfagot akarván had-
ni, lok hamisfagot cselekeznee: Sokakat
pedigh, az eo karhozando fioc gonofsá-
ga, vagy niaualiáia, coreoc veszedelemre
es karhozatra vétet, kiknec iob leot vol-
na ha soha nem fűltec volna. Te azért
Vram, ki mindeneket beolcsen igazgacz
a te valasztottid iauara, legy aldott minde-
nekbe, es azt cseleked mindenbe a mi az
en lelkem údueosslegere, a te zent neued-
nec coreoc dicfirtire alkolmatoib, A te

zent fiadnac a mi Vranc I e s v s Christu-
nac Z.halála által, Amen.

*Eozuegiek es Aruak keo-
neorgése.*

- Pfal. 67.* **A** Ruáknac Attia, es eozuegieknec igaz
v.6. biraia, ki szorgalmatos gondot visel
a niomorultakra, es ereoslen megh pa-
Exo.22. tancsoltad, hogy senki az aruac, eozue-
v.22. gieknecne arclon, mert valaki ezeknec
Deu.24 árt, annac feleséget es gyermeket aruaság-
v.17. gal bünteted, Scot egész országokaris el
Ijasa 1. szoktál puztitani, az aruac es eozuegiec
v.23. niomorgatásíert. Dicsírtelsé a te neued,
Jeremie ezért a te Attiay latogatásodert, melliel en-
5.v.28. gem aruaságra iutattal, mert noha e vi-
Zach.7. lághi giamoliomar el veotted, de a te otal-
v.10. mad, es conduisfelésed alá fogattál engem,
es megh tanítottál, hogy ne bizzam az
emberbe, hanem csak te benned, ki eo-
reocke élsz, es mindenekre gondot vi-
selsz.

Terincz megh Vram az en keserűsé-
gemet, es megh bocsatuan minden bü-
neimet, fogagy a te Attiay conduisfelésed
alá, Es miképpen gondot viselél, a Sarep-
tabéli

tabéli őzuegy azzonira, csudalatoson tap-
láluan eotet, az izoniu ehsegbe, viseli gon-
dot az en megh niomorult allapatomrais:
Igazgas es taplaly engem, vigasztaly, es
erősicz engem, minden niaualiaimba.

Agy Vram Z. Lelket őűuembe, hogy
ez árva allapatba, tiztan es lsteni aytatof-
sagba ellicc, csak te read nézzene az en
őemeim, csak benned niugoggianac meg
minden kiuanságim. Otalmaz megh en-
gem, a vilagnac alnaklagitul, es pompaia-
tul, gonoz emberec meluétül, es ragal-
mazo mérghes beőeditül, hogy a te őár-
niadalar, en gonduisseleo lstenem, cően-
dez, es tekellertes lelecek őolgalhassac
főllegednec: Ki őlsz, &c.

A Neheőkősek keoneor- gese.

MEnnec es őeoldnec terempteoie, ki az
első ember vetkéert, igaz itiletet
őerént, azt akarád, hogy az azzoni állat,
fádalomba őűlnő, es faratsaggal hordoz-
ná magzattiat: Zent, es igaz mindenek-
be a te akaratód, Vram, ki az eoreoc kar-
hozatot, melliet a mi első őűlcinkbe er-
dem-

NIO LCZ ADIK

demlettűn, ez ideigh valo kinra, es faidalomra változtatád, haragodbais megh emlekezuén irgalmassagodrul.

Keoneorgeoc azért Vram néked, a te bent fiadért, es a sepleotelen Z. Maria-nac terh nekül valo hordozása, faidalom nekül valo búléseert, legy segitsegül nekem faidalmimba, batoricz engem Z. lel-keddel, hogy bekecséggel benueggiem a terhes hordozásnac, faidalmas búlésnec niaualialat, Es vigasztaly megh engem, a nekem adot aiandekod, épp, es egeszseges hozasáual.

Oralmazd megh Vram, a te foglálod maguat, minden veszedelemtűl, ben-naságtul, illetlen es éktelen abrazattul, hogy a te hasonlatossagodra teremtet al-latod, minden taghainac illendeo betinel, idiön e vilagra, A zent keresztsegh által, megh tiztittaséc, népéd keozibe iraséc, az Aniazentegyhazba be oltaséc. Eoriz megh Vram engemet, es a bennem valo ayandekodat, minden veszedelemtűl, mert csak te kezédbe, es oralmadra bi-zom magam, ki a tellies Z. haromságba, az egy bizoni Istenséghbe élj es vralkodol, &c.

A Ra-

A Rabokért.

MEnnecc es földnecc Vra, s' teremptödie,
 nincc ki ellene alhasson a te akaratod-
 nac, es fel bonthassá el végezet tanacso-
 dat: Kerüinc teged, a te veghetetlen io
 voltodbul, tekincz a te megh niomorult
 feghinydre, kik artatlanul, a poganioc
 teomleoczebe heuernee, esa keméni fól-
 galatba hozzád fohazkodnac, mint regen
 az Egyptombeli rabságba niomorgo Iz-
 rael népe.

Agy Vr Isten a te Z. Lelked által, viga-
 ságot fűneokébe, hogy a te neuedert, be-
 kéuel fűneuggiecc a reaioc bocsatot esá-
 past, es a te veghetetlen hatalmad s' beol-
 cseséged fterent, agy modot fűabadula-
 sokba: Halgald megh Vram, a Vasba
 verettec fohazkodáfit, odozd megh az
 eo keoteléket, ad megh fűabadságokat,
 hogy vighan dicfithelséc Z. neuedet, es
 megh ismeriecc a pogani nepec, hogy te
 vagy egiedfűl a megh fűabadito Isten.

Ha pedig ennélis touab akaria fel-
 seged ostorozni a bűncos fiakat, viga-
 tald az eo niaualiaiokat, kűnniebicfű
 ighaiokat, otalmazd lelkeket az eordógh

rabfagatul, Tarczd meg eöket az igaz hit-
be, hogy fe e vilaghi niaualiac es bukfe-
gec, fe a poganioc cfalogatáfa, fe az eor-
deogh alnakfaga, ne arthaffon nekik, A
te ferelmes zent fiad által, ki minket az
eordeogh rabfagabol megh fabadita,
Amen.

A betegekert.

HAtalmas Isten, az emberi giarfosagnac
ereos giámolia, es otalmazoia, ki ke-
zébe vannac a mi életünc határi, keoneor-
günc fellegednec, a te beregh folgaidert,
Vigasztald megh eöket, batoricfad es erd.
fieted, hogy io neuen vegiéc, es cfende-
ffen fenueggiéc a te latogatafidat. Gio-
giczd megh eöket Z. neuedert, a reaioc
bocfator cfapáfbol, hogy megh cfmeruen
hozzaioe valo io voltodat, melto hálat
aggianac irgalmatságodert, es Atiai osto-
rozáfodaltal, eoreghbüllienec a te ferel-
medbe, es felelmedbe.

Ha pedig a te veghetetlen beolcfefe-
ged ferént hafnosbnac látod, az eo mos-
tani ki muláfokat, Agy en Istenem Z. Lel-
ket nekie, hogy az igaz pœnitentia által,
büneoc bocfanattiat nierheféc, es te eldt-
ted

ted kedves ki mialafoc legien e vilagbol.
Ad a te Z. malasztodat nekic, hogy megh
elmeniee, a testi niaualiaknac es elapasok-
nac oltorit, a te Atiai kezedebeol szarmaz-
ni, minel hogy akaratoz nekul, csak ha-
iune siala sem eshetic el, es azert oltoroft
minket, hogy buncinkbeol te hozzad tet-
iune, ki igaz elet es igaz bodogsagh var-
gy: O aldot I E S V S, ki megh geozted a
halalnac fulakiat, legy segitieghe a te be-
tegh szolgaidnac, ki az Atia, es Z. Lelee
Istennel egyutembe, *Alf, &c.*

*Sokszor imadsagokis vannak a beteg-
kert, e keoniunee to ressebe, a beteghert
valo Litaniakba.*

A megh keseredettekert.

VRam I E S V S C H R I S T V S, ate veres
vermekedert, bent halalod oraian va-
lo epesgedert, keteleg toged, legy segitse-
ge ate megh keseredet, es megh haboro-
dot szolgaidnac, batoricsad, es vigasztald,
Z. Leleked altal, coket, hogy mindenekbe
zent akaratozhoz szabuan magokat, be-
keseggel szenueggienee minden haboru-
lagokat.

M m 2

Nam

Nam te ighirted Vram, hogy nem
hagiod a te ſolgaidat ereiee feolecot kiſt-
retni, hanem az eo terheket megh kün-
niebited. Es noha el ſenueded, hogy az
eordeogh megh roſtallia a te ſolgaidat,
es a haborusagh tüzebe megh proballia
eeket, de mind az által, megh zablazod
cotet, hogy a te buzadat el ne roncsa, es
porra ne tegie, hanem mint Z.lobot csak
megh roſtallia, es éppen megh tarcſa: A-
gy azért en Iſtenem Z. Lelket a te megh
keſeredet ſolgaidnac, reoreold el keoni-
hallatásokat, vigaztald ſomoru ſüve-
ket, hogy a külſeo haborusigoe, es bel-
ſeo keſerüſégce miat, valami vetekbe ne
ellenec, hanem a te io voltodbul, öröm-
re forduluan ſitalmoe, te ſent ſelſeged-
nec vegheterlen haladással ſolgallianac,
Ki elſ es Vralkodol, &c.

Ellenſeginkért.

NAgy türhetőe IESVS CHRISTVS,
eleo Iſtennec eggietlen egy fia, ki e-
gicnleo keppen mind ioknac, s' mind go-
noſoénac, menniei ſenielſéget, es eſcot
acz, ki halalod oraian, a te gilkofidert ay-
tatofon keoneorgel Z. Atiadnac,, es ne-
kün-

künkis azt parancsolád, hogy keressük a mi ellenfeleinket, és imádkozzunk a mi ragalmazóinkért, csak te reád hágván a bogni állást: Eoregbicád bennünk a keresztienüi kereteket, a lelki gilyászget, és bekeséggel való bennvedést, hogy a mi ellenünk vetetteknek, tizta bűbeol megh bocsássunk, és minden haborulagot csendesben, bekéuel, bennueggiünk.

Bocsádsd megh Vram az en ellenfeleim vétkeit, és az eo team törő gonoz akaratokat, ioual fizédsd megh. Agy igaz kereteket nekik, hogy bűneiket megh ismérven, és ki térven gonosságból te hozzád térjenek, teolled kegyelmet nyerjenek: Engemetis pedig, bégbin bűneis bologádat, coriz megh minden testi, lelki ellenfeleim gonoz bándekátul, fordídsd iora az eo ellenem való teorekedéseket, A te bzent halálod által, Amen.

Az uton iarok keoneor-

gese.

IRgalmas Isten, ki az Israel fiait, a tenger kezepein bázraz libbal vid által, és

M m 3

a ha-

NJOLCZADIK

a három zent Kiralt, csillagod által, mint
 hia kalauzod által, vezérel: Agy ne-
 künk, es a mi vton iaro atiankfainac, io
 berencses vtar, es esendez údeor, hogy a
 te zent Angialod vezerles beol, a houa
 indultunc, es végre az eoreoc eletnec niu-
 godalmaba bodogul inthassunc.

Vr Isten, ki a te Bolgadat Abrahamot,
 a poganioc keozzul a Chaldausoc tűze-
 beol ki hozuan, minden Vtaiba megh
 eorzéd, kerünk téged, hogy minketis, te
 Bolgaidat otalmaz: Legy nekünk keffü-
 letünkbe segitsegünk, vtunkba vigazta-
 lásunc, meleghe arniekunc, eséobe es
 hidegbe hailekunc, faratságunkba niu-
 godalmunc, berencsetlenségbe otalmunc,
 gonos vtunkba istapúc, veszedelmünkbe
 giámolunc, hogy te altalad, a houa igie-
 kezünk bekéuel iuthassunc, es ismet e-
 gheségbe ieohelsunc házunkba.

Halgald megh Vram, a mi keoneorge-
 sünk, es a te Bolgaid vrtat, a te úduof-
 séses otalmaddal igazgassad, hogy e vi-
 lignac, es az vton iaroknac fantalan ve-
 sedelmi keozt, a te segitsegeddel megh
 eotitessunc. Aggiad kerünk téged, min-
 denható Vr Isten, hogy a te Bolgaid, az
 úducof-

űducofőgnec vtian iarianae, es a te elöl
iarodnac, Z. Ianoſnac, intéſit keouetuen,
A mi Vrunc I E S V S C H R I S T V S H O Z
batorſagofon iuthallanac.

Vram I E S V S C h r i s t u s, az emberi
nemzetnec hin, es ſolgalmatos otalma-
zoia, kerlec teged, a te éttűnc valo ſok fa-
ratságidert, es ſarandokságidert, bocsáſd
ala maghas menybeol a te Angialodat, ki
corizzen es oktaſſon engem, es a te vton
iáro ſolgaidat, minden vtainkba, mint
eozre regenten Abrahamot, Iacobot,
Thobiaſt ſarandokſagokba. Es enged Z.
haláloedtal, hogy minniaian meg ilmet-
iűt, e vilagbon valo icouetűeni voltun-
kat, e feoldheoz ne ragazkoggiunc, ha-
nem tizta ſiuel, leleckel, te hozzad, a
megh ighirt bodogh eoreok ſégbe kiuan-
kozzunc, ki élű es vralkodol, &c.

*Chriſtusba elniugot Atiánk-
ſiaiert.*

V R I ſten, kinec tulaidona az irgalmáf-
ſagh, es bocsánat, bizuan a te kegiel-
meſſegedbe, alazatoſon keoneorgde nű-
ked, a te ſolgaidert N. N. kik e giarlo
teſt-

NIOLCZÁDIK

testnec teomleoczébdől, a te akaratom fe-
rént, ki hiuattana, bocsásd meg az em-
beri gárloságból esetvetkéért erdemlet
büntetések, hogy minden kinoktul
megh szabadulva, a te bentiddel egie-
tembe, az eoreoc bodogságba dicfirienec
tegedet.

Néked ayanliuc Vram a te fogaid
N. N. lelket, Odozd meg eeket minden
bűnökül, hogy testi ki mulásoc vian,
néked éllienec, es az emberi gárloságból
teortent bűneket, teoreld le, a te kegiez
irgalmaságodból.

Irgalmas Isten ki az ember veszedel-
mén nem eorúl, hanem az eo üdueosse-
get kiuanod, alazatoson keconeorgúne te
neked, hogy a mi atiankfiait, barátinkat,
es velűne iot teotteket, kik az igaz vallás-
ba multac ki e világbol, odozd meg, min-
den bűneoc keotelitül, Es a te zent An-
gialid által az eoreoc bodogságnac ningo-
dalmába vid eeket.

*Aug. de cura pro mort. ca. 18. Cle-
mens li. 2. Const. Apostol. ca. 47.* A hiueknec, teremptő, tapláló, es megh
valto Istene, mi bűneoc es meltatlan fog-
gaid, alazatoson keconeorgúne zent felse-
gednec, a te el nyugot fogaidert, es fog-
gálo leanidert, Ne büntesd eeket erde-
mec

mee ſerént, hanem a te ſzent fiadnac dra-
galatos kinniaiert, mencz megh, minden
kinoktul, es búncokkal erdemlet oſtorid-
tul: Agy coreoc bodoglagot, a te zent
fiadnac draga zent veréuel megh váltot-
taknac, hogy az coreoc dúcleoſſégnee
ningodalmába, veghetetlen hálat adhaſ-
ſának zent neuednee: Vgian azon

mi Vrunc IESVS CHRI-
STVS által,

A M E N.

Xⁿ KI-

KILENCZEDIK

RESZE.

GYONASHOZ, ES VR
YACSIORAYAHOZ TAR-
tozo keoncorgesek.

*Az gyonashoz, keßuleo em-
ber keoneorgesi.*

Ennee es feoldnec Vra,
nincz þama a te hozzam
valo io voltodnac, es irgal-
massagodnac: Te teremp-
tettel engemet a tennen
hasonlatossagodra; felekesitettel ettelem-
mel, akarattal, okossaggal, erzekensé-
gekkel, hogy mind ezekkel teneked þolgal-
nec, Hogy teged þeretnélec mint atiamat,
titzelnélec mint Vramat, minden ereom-
beol, es tehetsegembeol: Es hogy kün-
niebben hozzád vonnád az en restsege-
met, A te bodogsagodnac eoreomet ighi-
red nekem, az en kicsin, es hasontalan
þolgalatomert. Ef-

Effeleot, mikor verkeim miat el
vestem volna, sent fiadat ertem e vilagra
bocsátad, hogy lok faratsággal, véres ve-
riteckel, lok gyalazat, ostorozas, karom-
las által, es vegre bentleges halála által,
az el vestet inhiot ismet aklodban vinne,
Halálos sebeinel, sebeit megh giogitana,
Rablagban heuereo megh kőtdzör sol-
gaiat, foglagauat ki mentene : Z. fiad ve-
rebe a keresztiségh által engem megh mo-
fogatal, iegiesedde valaztal, fiadda foga-
dal, templomodba sentelel, buncimert,
melto karhozatra, nem vetel.

De így niaualias feiemnec : Enni io
voltodrul Vram el seletkezém , Teged
megh vetélec , inkább akarec a bünne-
c solgaia, cordeognec hayleka lenni, hogy
sem te fiad, es elcuen templomod : Teol-
led veot ayandekidat, a bünne-
c, es testnec solgalattiaban foglaluán , ezeckel, akara-
tod ellen viaskottam.

Mikoron pedig az en verkeimben
tellieséggel el merültem volna, meniszer
hittal Vram engem hozzád, de en füle-
metbe dughtam ? Ostoroztal engem, de
en nem erzettem , keduemet kegested
Bep ayandekiddal, kicckel en nem gondol-

KILENCZEDIK

tam. Meniſter furdaltad lelki iſmerete-
met? Kegies inteſeket, keméni feddeſe-
ket ereſtettel ſiuemben: Hol ſeniege-
teſſel, hol ſep ſonal hittal, Eltem reouid
voltat, a pokolnac kinniat, az eoreoc bá-
dogſagot, eleomben attad, es vgian vtán-
nam iáruan, kértel engem, hogy büneom-
beol ki teriec: Sokſor ſok io magot hin-
tettel ſiuemnec ſouani ſeoldebé, Otal-
maddal engem bearkoltal, es az eordög-
től megh eoriztel, varuan, hogy végre
io güimöleſeot hozzac, es te hozdad
megh teriec.

En pedigh, mind eddigh csak vad
ſeoleot, konkolt, boitoriant teremtet-
tem, lelkemet ſantalan büneockel ter-
heltem, ſelſegedet haragra inditottam:
De ihon en Vram es Iſtenem, a te hatal-
mas ereod, es ſok kialtáſod, vegre engem
fel ebreſtet: Vndoc vetkeimet velem
megh iſmertetted, büneom ſíralmara, id-
uendöbe, eletem iobbitasára, lelkemet
fel gerieſtetted: Banom, es ſegienlem
eleotted, en Iſtenem, minden gonofſági-
mat: Alazatos ſiucl ſeimet megh hait-
uan, xegielmet kerec, halalt erdemlet lel-
kemnec: Tudom es megh vallom, hogy
ha

ha erdemem ſerént, Igafflagod ſerént ſi-
 zecz nekem, coreocke el kel veſſnem:
 Mert ha az menniei Angiált, csak egy
 ſem pillantásba, es csak ſandekauál teot
 gonoflagiért, az eghekbeol le vetéd, es
 őrdetűzre itiled: Haa mi elſeo atiankat,
 csak egy alma koſtoláſert, halálra itiled
 minden maradekiual egieremben, es ez
 világhi niaualiakat, beteghſegeket, mun-
 kakat, csak az egy vetekért ereztéd az e-
 ghéz emberi nemzetre: Mit erdemlee
 tehat en, ki ſantalanſor vetkeztem te
 ellened? Menyn vanna Vram kik őrdé
 karhozatra vettettec, noha annit nem vet-
 keztee menit en? De ne nézd Vram az en
 gonoflagimat, hanem a te ſent ſiadnac
 draga vére hulláſat: Az eo oldalából ki
 folio, véres tengherben, mint regen Pha-
 raho Királt, űld meg az en ſok bűnei-
 met, hogy meg ſabaduluan, tellies ele-
 tembe ſent neuedet dicſiriem, Amen.

Bűneinc bocſanattiaert.

EN niaualiás es bodoghtalan bűnos em-
 ber, kinec gonoflagi ſelliül halaggia
 az tenger ſeoueni ſamat, Te hozzád fo-
 lia-

KILENCZEDIK

liamom, en Istenem: Melto nem vagioc
Vram, hogyaz eghbe fel emelliem bé-
meimet, hogy teolled kegielmet neriec,
seot, melto vagioc, hogy en ellenem, min-
den terempter állatid fel tamaggianac, es
a te gialazatodert raitam boşut allianac.
Mert en megh vtuuan felségedet, a te el-
lensegidnec, a bűnnec, az eordecognec, es
e vilagnac şolgaltam.

Tudom en Istenem, hogy te, nem
csak vigasztalásnac, de boşu allasnaics Is-
tene vagy, ki még haz atiaknac bűneoke-
tis, harmad es negied izygh megh latoga-
tod az eo fiokon: Tudom az igazis csak
alygh şabadul megh, a te igaz itilő şeked
elöt: Seot ha irtalmassagodat megh von-
şod, csak egy eleo ember sem igazul meg
te eleotred. Megh ismertetted aztis ve-
lem, en Istenem, mely melto haragodat
erdemlette a te bűnben fogant, es bűn-
ben neuekedet şolgađ. Verkeztem Vram,
az egh ellen, es te ellened, melto nem
vagioc, hogy te fiad, seot hogy te şolgađ
legiec, holot a te şolgalatodra engedet
űdeot, lelkiem karhozattiana, es az te bű-
şolgađodra teritettem.

Mentül nagjób, es csűdalatosb volt pe-
digh

digh Vram, a te hozzám valo io voltod, es sok túrheteo kegyelmséged, ki engemet, vártal, es bűntelen hittal az en eletem nec megh iobbitására, Annal iszoniub, es veszedelmeseb volt az en haladatlan szivem nec kemenisége: Mert iol tuduan a te akaratomat, es az en keotelefségemet, nem csak ki nem tértem gonoszságimból, de seot inkább, el bizakoduan, naponkent bűncimet szaporítottam.

h. Ilion azért, megh vallom felleged eleot gonoszságimat. En vagioc Vram ama megh faradot sa, es gűmölcztelen oltován, ki a te kertedben hazontalan foglaltam helt, seot attalmas gűmeoleseot teremtettem, Es annac okaért, megh edemlettem hogy a te haragodnac feyfeie, ki vághuon engemet teobeol: En vagioc ama haszontalan solga, seot amaz álnak, es rikozlo solga, ki tuduan az en Vram akarattiat, be nem tellesítettem, es annac okaért, melto vagioc hogy kezemet labomat megh kődtöztetd, es karhozattaves.

h. De minel hogy irgalmassagnac Istene vagy te Vram, ki a bűndsők nec veszedelmén nem eorül, hanem a hozzád tereok nec eordmest megh kegyelme, kegyelme nem

KILENCZEDIK

nem esem : A te szerelmes bent fiad ighit-
 te Vram, hogy a ki bűnnel megh terheltet-
 tetet, ha te hozzád folyamod, minden gon-
 doságibul ki tisztított. Tekincz azért
 Irgalmas Isten, a te Christusodat, a mi
 keozbe iaronkat, ki mi erettűnc a kereszt
 fánc oltáran, magat megh aldoza, hogy
 a kik bűnünkbe megh holtunc vala, ismét
 fel tamadnánk. Ama drágalátos barannac
 vereétt, mely e világnac bűnet le mosta,
 ved el süemnec kemeniséget, lagiczd
 megh lelkemet, hogy teoredelmes süet
 megh banniam gonoszságimat : Vilago-
 sítzd megh bűn miat megh vakult értel-
 memet, hogy megh ismeriem bűncimet,
 megh ismérven, tellies süibeol megh
 banniam, es sirassam, Vegezetre, az en
 sebeimet tisztan es eppen megh mutassam
 az en lelki orvosomnac. Mert en ama bel-
 poklosoc kozzül vagioc Vram, kiket a te
 bent fiad, a papokhoz igazita, hogy ma-
 gokat megh mutatuan, ki tisztulnának
 giogithatatlan betegsegekbeol : Giogiczd
 megh azért Vram engemet, a te sülgaid
 által, Terempez tiszta süet bennem, ho-
 gy a pœnitentianac melto giúmeoleset
 terempruen, a te bodoságodban resze-
 sülliec.

sálliec. Te vagy Vram, ama nagy irtalmu Isten, ki, a Cananxabeli Afzoni allat alazatos kereket, A Maria Magdalna keoniü hullatafit, A Publicanus mellie vereset, A kereftfan függő Toluainac ohaytasat, megh nem vtaalad, a Niniuében lakozoc kőndrgiset megh hallad.

Ihon Vram, énis büneimet megh vallom, mellicket eleotted el nem reitettec. Latod hogy az en fiuemnec minden gondolattia, giermeksegetmül foghua a gonozra hailando volt. Esmertem az en alnakfagimat, mert neked vetkeztem, es bünt ellened teottem. Ne weni az itiletre a te fogáddal en Istenem, mert, ha sámot tartas büneinkre, nincz a ki el tühesse haragodat, Hanem tekincz a te Christufodnac oretaiara, miuelhogy nem ami erdemünkbdl, hanem csak egiedül a te Z. fiadnac dragalatos zent vére hullasabol variue bününe bocsanattiat. Igalmaz nekem en üdueziteo Christusom, legi kegielmés büncös lelkenec. Most megh ő igaz Samaritanus, az en vndoc sebeimet, a te oldaladbol ki folio kufteoben: A te fent verednec draga kenetüel giogiesd megh beteghségimet.

KILENCZEDIK

Emlekezzel megh en úducollegem-
 nec remenfege, hogy az en bűncimért
 Beorniu halált szenvedel. Ne vrtali megh
 Vram engem, mert te kezéd munkaia
 vagioc: El ne ves engem, mert vagi io,
 vagy gonoz vagioc, vgian csak tied va-
 gioc. Ha te el vecz engem es eleoled
 ki kergetez, houa legiec es kihez hay-
 csam feiemet: Fogagi hozzád engem,
 en Istenem, ki tellies jűsbeol hozzád
 akaroc terni: Mert ha en vndoe es fer-
 telmes vagioc, te, megh-tiztithacz en-
 gem, ha vakvagioc, megh vilagosithacz
 engem: ha betegh vagioc, megh giogit-
 hacz engem: ha megh holtam, fel tamaz-
 hacz engem: minellhogy nagjob a te lo-
 galmaságod, az en gonozságommal: Na-
 job a te io voltod az en vetkeimnel:
 Nem cselekedhetem en anni gonofságot,
 kinél teobbet le nem moshat a hozzád
 tereokbe, a te Z. fiadnac dragalatos zent
 vére.

Azért Vram, noha rikozlo fiu voltam
 eddigh, noha sok kincsedet, ream bizot
 iauaidat, gonoful el vesttegettem, a vi-
 lagh, es eordecogh rablagaba estem, De a
 te Z. malasztod által, megh ismérven vet-
 kemet,

kemet, hozzád térec: Eleotted le borul-
 uan, Syria kegielmét kerec: Noha fok-
 þor megh bantottalac teghed, de az Ar-
 tiay þiuet vetkeimmel teolled el nem
 veottem: Ne tares azért þamot Vram
 gonoflagimra: Nez Artiay þemmel re-
 am: Agy teoredelmes þiuet, vilagoficfa
 megh ertelmemet, hogy megh ismeruen
 bñneimet, es felleged eleot mindenekrűl
 igaz vallast teuen, bocfianatot nierhellec.
 A mi Vranc I a s v s Christus erdeme al-
 tal, Amen.

*Az Oo teoruenibeli pœniten-
 tia tartoc keoneorgefi.*

ÖRde mindenhato Isten, a mi Ariaink *Manaf-*
 nac, Abrahamnac, Isaknac, Iacobnac, *ses iu fi-*
 es az eo magnoknac Istene, ki az eghet es *ne 2. Pa*
 feoldet, minden ekelfeginel teremted, *rabpam,*
 ki a te parancsolatoddal megh kőreotted,
 s' be rekeþtetted a tenghert, es be pœf-
 letted, a te rettenetes es dicfirtes neved-
 del: Mindenec félne, es rettegne a te
 hatalmas þined eleot: Mert el vifelheter-
 len a te dűcfoslegedne, felstge, es a bñ-
 ndfoc ellen feniegeteo haragod: De e

KILENCZEDIK

mellet, mertektelen, es megh gondolhatatlan Vram a te Irgalmaflagodis : Mert te felszeges Isten, kegielmes, sok tûrheteo, nagy Irgalmu Isten vagy, es ſanod az emberc veſedelmet.

Te Vram a te veghetetlen io voltodbol, Irgalmaflagot ighirtel, az ellened vétet pœnitentia tartoknac, es eoket a te irgalmaflagod ſerént, űducosſêges pœnitentiára vezérled.

Holot azért, nem rendelted a pœnitentia az igazakért, kik ellened nem vetkeztec, hanem en crettem bûncos emberért, mert a tengher feoueniétis megh hallata az en bûnöm ſáma, es melto nem vagioc az en ſantalan alnakſagim miat, hogy csak az eghetis nezzem : Annac okáért, le niomattam vetkeim miat, hogy csak fel ſem emelhetem feiemet. Mert teged haragra inditottalac, gonozt cſelekettem eleotted, nem keouettem a te akaratomat, es parancſolatidat megh nem tartottam, hanem vetkeimet ighen megh ſokaſítottam.

Ime azért Vram, az en ſinemnec têr-det, megh haytom te eleotted, irgalmaſágot kérec teolled : Vetkeztem Vram,
vet-

vetkeztem, es az en alnakfagimat megh
ismertem: Azért kerlec teged, bocfásd
megh vetkeimet, Vram, Bocfásd megh,
es an en bűncimmel eggiút el ne vesses
engem, haragodba ne ves coreoc vessede-
lemre, es ne kárhoztas engem a feoldnee
fenekére: Mert te vagy az Isten, a pœni-
tencia tartoc Istene, Es en bennem megh
mutatod minden io voltodat, ha meltat-
lan szolgádat megh tartod kegielmedbõl:
Ennec okaert, enis dicfirtlec tegedet, tel-
lies életemben, Mert dicfirt tegedet az
eghekne minden ereie, es tied a dűcsd-
sagh mind dröckdn dröcke.

Igaz vagy Vram, a te itiletid igazac, *Tobia 3.*
es minden vtad irgalmassagh, Igassagh, es *v.2.*
itilet: Emlekezzel megh Vram en rol-
lam, es bofut ne aly raitam bűncimert:
Megh ne emlekezzél az en gonossagim-
rul, sem az en Atiám alnakfagirul.

Ne teoldsd ki haragodat raitunc Vr *Isaia 64*
Isten, es ne emlekezzel megh vetkeink- *v.9.*
rül.

Giogics megh engem, es megh giogiu- *Iere. 17.*
loc, szabadics megh engem, es megh sz- *v.14.*
baduloc, mert te vagy az en remenlegem.

Szegienlem Vram Isten, orezamat *1. Esdra*

hózzad fel emelnem, mert az en gonof-
ságom feleottte megh sokasult, es az en
bűneim az eghet által hattiac.

Dani 9.

v. 4.

Kérlec azért teged, nagy, es rette-
netes Vt Isten, ki a te fogadalodat es fri-
giedet megh tartod a te szolgaidnac: For-
dicád el rollam haragodat, es hald megh a
te szolgád keconeorgeset: Neked dűcsőf-
segh Vram, nekem pedig csak orcsa pi-
rulas: Nem az en igazságom bizodalma-
ból kőnedőrgőc te eleotted, hanem a te
veghetetlen irgalmaságodban bizom:
Halgas megh Vram engem, vigiaz kere-
semre, halgas megh, es cselekedgyél irgal-
mason velem, tennen magadert, Amen.

*Az Gionashoz mint kellien
keşűlnünc.*

VGian azon felsőges Isten, meli a ke-
reştséget rendelé, hogy a víz által,
az egihazi szolga, a Z. Lélec Isten hatal-
maual, megh mosna lelkünket, es az eor-
deogh rabiaiból Istennec fiaivá şentelne,
Azta rendelé, hogy a kereştség vtan
valo

valo vetkeket, az egyházi szolgát, nem magoc ereibeol, hanem, a Z. Lelec Isten-
nek hatalmabul, megh bocsátanac: Mert
azt monda, hogy a kiknec megh bocsát-
tiac vetkeket, az egyházi szolgát, megh
léssnec bocsátma, a kiknec megh tartiac,
megh lefnec tartua, meniégheis.

Ennet okaért, az Apostoloc ideietül
foghna, mindenkör sokot dologh volt a
hünc keozgot, hogy az büncos ember,
lelki sebeit, az egyházi szolga eleot megh
mutatná, es megh vallaná, es azt ne cse-
lekedné a mit az elseo ember, ki az eo
vetket feodeozni, es menteni akara, ha-
nem inkab, ha fel sualkodot sempitel-
sége, az Isten akarattiat megh vetette,
alazatoson az egyházi szolga eleot, megh
mutatna az eo sekelyt, segienlene semp-
telenséget, es a mibe Isten ellen gidvörk-
deot vetkezuen, tiizta sübeol güleolne,
es megh vetné, teoredelmes lelecek. Mert
vgianis, mikeppen az ember, harom kep-
pen vetkezik, szoval, szandekkel, cseleke-
dettel,

KILENCZEDIK

dettel, Vgy, mikor valoba Istenhez akar
 térni, harom dologh sükséges : Eleosor
 hogy tizta suuel bannia vetkeit, es el te-
 kellie magaba, hogy ez utan nem akar
 hasonlo gonossagba esni. Masodszor, ho-
 gy tiztan es igazan megh vallia saianal
 az eo büneit. Harmadszor hogy cseleke-
 detiuel a CHRISTVS IESVS érdeme,
 es malahtia által, eleghet tegien, mind
 embereknek, s mind Istennek, gonossa-
 gáért.

Az egibazi solga pedig, nem csak
 lelke karhozattia alat, keoteles arra, hogy
 valamit a gionasba hal, sinte oly titkon
 tarsia, mint ha a fa eleot teot volna gio-

Vide de naít a büneos ember, es hogy ha ezérzer
 pœniten. megh kellene halniys, soha semminemü
 dist. 6. ielt ne aggion a gionasban hallot dolog-
 Can. 2. rul : De ennec seoleotte, issonin büntete-
 Glosam seketis rendelt az Aniahtentegyhoz, azoc
 3. qua. 7. ellen, a kik a gionasban hallot dolgot, ki
 Can. Sa cerdos, ielentenée.

Ezt. Annac okaert sükségh hogy nagy
 bator-

batoritással, tisztán, és igazán, minden lelki sebeinket megh mutassuc a mi lelki oruofunknac: Mert a ki semermébe el titkol valamely bűnt, szinte vgy iar, (vgimond Tertullianus) mint a kinec se- Tertull.
 mérmes testén vagion kelysse, és azt az de pami.
 oruofnac megh nem akaruan ielenteni, cap. 10.
 semerme miat megh hal: Ne segienliuc n. 59.
 azért megh vallani, egi ember eleot, a mit nem segienlettunc cselekedni az Isten eleot, és az eo zent Angiali eleot: Tuduan, hogy ha moit pœnitentia által le nem teo-
 reolliuc, és be nem scodeoſzuc vetkei-
 ket, az itilet napian nagioſ segienünkre,
 és coreot karhoſatunkra, seles e vilagh
 eleot, ki nilatkoſtatnac. Es ſockal iob, a
 gionáſra nem menned, hogy ſem az gio-
 nasba, tuduan, valamit el titkolnod.
 Mert el titkoluan, nem csak bűneod bo-
 cſanattiat nem véſed, de egy ighen nagy
 veteckel megh teobbited bűneidet. Es ha-
 ſontalanna teſed gionasodat: Szűkſegh
 tehat hogy a giono ember, tisztán, igazán,

KILENCZEDIK

a mi lelki ismeretit furdallia megh val-
lia.
INTES.

Feleotte bafnos pedig, es melto delogh,
hogy minden keresztien ember gyakran sa-
mot aggion safarsagárul, a Gionas által le-
rakia terhet, es Isteni aiandekokkal fel eke-
se lelkét, mert vgianis, valamenisfer megh
gionic, mind annisfor az Istennec Vjob aldo-
masat, es malažtiat vésti. Es bižoniara, Ha
minden nap ki seoprettiunc bažunkat, Ha ru-
bankon nem sennedhetunc egy pibecske, se-
münkbe egy porocskat, Hagiakran tižtiaba
eolteožunc hogy férgec ne teremienec ben-
nunc, Mentül inkab az, Istén templomat, a
mi sžünkét melto gyakran ki seoprenunc,
bolot az emberi ninghatatlan elme, enni kü-
leomb fele gondolatoc keoži, lehetetlen hogy
sok semetec ne horgion lelkünkbe? Nilua ha
a betegh eoreomeit eleo samlallia beteghse-
git, az oruos elect, Ha a megh terhelt ember,
eoreomeit le veti batárul a terhet, sockal
meltob, hogy mys, lelki betegseginket gyakran
a lelki oruos eleibe aggiuc, bűneinc terhet le-
rakiuc. Es bižoniara a kiritkán gionic, a-
nagy keűes gondot visel lelkére, es az Istén ha-
ragiaual keűeset gondol, anagy bűnei miat,
oly vaksagra intot, hogy megh nem esméri
gonof-

gonofsiágot, Mert vgianis, mint a ki valami budeoí szaghoz sokot, végre vgian nemis erzi a deoglotet illatot, s' a regbi rut keanteofeon, megh sem esmerfic imillien amollian macula, mint az Vy, es tízta ruhan, s'inteigy, a bünbe el merült ember, nem erzi nianualiaiat, nem lassia lelki rutidáas, es mikor az gionáfra akar menni, vgian nem talál semmi fogiatkozást elötebe, Adaga bízoní, ha giakran samot vone magauul, sok naponként, valo fogiatkozasokat találna magaba, es ezekbeol, ki tíztulbatna, a gionas által adot Isteni malázinac fogusegeuel.

Ighen sükséges tehat, hogy mihent ember, csak egy nehéz bünre érezis lelkébe, mingiart le rakia terhét, mert oly tulaidonsága vagion a bünneec, hogy ez által, az eordeogh hatalmába esic az ember, es ighen künnien, egy bünbül másba esic, mert. mint a ki a lancznac eggie semét vonsa, a teobbyis utanna ico, vgy a vetkekis eoZue lancsoltattac es eggiket künnien a masic után vonsa a Satan: Kiualtskeppen, holot az első bün, megh föztia embert az Isten maláziatul, mely nekül, erötlen az emberi giarlosagb: Es így széket vér az Eordeogh a riskan gionoc süuebe, el véfsi az Isteni dolgoknac izit, s' geoneorüse-

KILENCZEDIK

get lelkekbeol: A ki pedig giakran gion-
 nic, nincz abba helie a Satannac, mint a pooc
 halonac nincz, ot helie, a bongiakorta tiizit-
 tiac a haizat: Ennec seolcotte, valamiggh em-
 ber halalos bünben, es az Isten szerelme ki-
 tül, vagion, sem imadsogának, sem alamsina-
 iának, nincz az eoreoc bodogbiagra valo er-
 deme, noha, ezeckel, e vilaghi iokat, es a pa-
 nitentia tartására valo malaiztot nierzhet Isten-
 tül a bünecor ember: Vegezetre a ki socka-
 igh heuer a halalos bünbe, végre vgy megh
 kemeniedic a gonossagba, hogy miképpen a
 kapához sokot kezét megh nem teori a ka-
 pa niele, ha nap estiggh munkalkodikis, sin-
 te vgy ezis, nem érzi végre, az eo lelki esmere-
 tunc sebeit, De mikor halála el keozelget,
 ackor vessü eszébe nianalialiat. Hogy azért
 mindenkor kesien variad atiansia, a te ora-
 dat, minelhogyz bizonytalan életed, es nem tu-
 dod, mikor seo el a te Vrad, ne halogasd gio-
 nasodat, hanem, mibent érzed terbedet,
 menten meni az ornochoz.

Touabba, sollehet az egyiser igazán,
 megh giont bünceinket nem tartozunc soha
 teobseoy megh gionni, Mind az által, ha az
 elebbi gionásia fogiatkozás teortent, vgy-
 mint, Ha méltó kesület, es teoredelmes sü-
 ne-

nekül ment valaki a gionásra, Ha valameli halálos bünt, tuduan, semerembecol, vagy egieb okbol, el titkolt: Ha eltekéllet flandekka nem volt, hogy büneit, es a bünre viueo okokat el tanoztattia, vginint a gonosztarsaságot, &c. Ha san flandekkal, es tuduan, valami túls tudatlan gionto atiat kereset, auagy olliat, kincc hatalma nincz a meghodozásra, Tartoznec Vyonnan, az elebbi vetkeirülés megh gionni, sinte mint ha az eleot ingien megh sem giont volna. Ezen kiűülés, szokás az Isten feleoc keozs, hogy ba sinte az elebbi gionasokba semmi fogiatkozást nem esmernekis, neha, tellici eletekrül, auagy eleteknee nagy reszerül, keozseofezes gionast tegienec, hogy ba valami fogiatkozasi teortent volna az elebbi gionasokba, azt heliere vigiec, es megh tekintuen tellici eletet foliasat, nagioh teoredelmességgel banniac büneeket, es halat aggianac Istennec hogi coket erdemec szerént nem bünteti.

Azt pedig bizonymial el higgie minden ember, hogy a iambor gionto Atia, tuduan az emberi giarlosagnac mi voltat, e vilagbnac esbalardságot, az ördeog-

KILENCZEDIK

nec ereiet, nem csiaak nem csindalkozić, es gonosz itületet nem tészen a meg giono ember feleol, akar minemü issonu vetkek-rül tegienis gionait : De seot inkább, keresztien szeretettel, sanuan fele barattianac esetit, dicfiri az islent, ki ily kegiesen hozza fogaggia a büncoseöket, es halat adzent felsegének, hogy cotet, effele büncoktül megh otalmazta, keruen, hogy mind e vilagot a gonosiágtul megh menese co-sent felsege.

Nem keoteles pedig egiebre az ember, hanem csiaak arra, hogy a minemü halálos vetkei (mert a minden napi a-prolec fogiatkozasoc gionasára nem keoteles, iol lehet ighen hasznos ezeketis megh vallani) io keszüleri, es gondolkodása utan esebe iutnac, azokat elco samlallia, ezeknec sámát, es sullios voltat a menire lehet, tisztan es igazan megh vallia, vgy hogy, a mit bizonnial tud, azt bizonnial mongia, a mirül ketelkedie arrul ketesseget megh vallia. Mas ember vetket pedig

dígh a gionasba elco ne hozza, hanem csak az conneon magát. A mely verkec pedig eſében nem iutnac, azoknac megh gionasára nem tartozi, mert az Iſten, ſenkit lehetetlen dologra nem ercoltet, lehetetlen pedig, hogy, a kik minden oraba sokſor verkezunc, minden fogiatkozasinkrul megh emlékezheſünc.

Mikor azért a gionashoz akarſz keſſülni, keresztien ember, mindenec eleot, megh ſanuan, banuan verkedet, miuel-hogy ezzel a te Vradat megh bantottad, Iſteni ayandekoktul lelkedet megh ſoztottad, es az coreoc karhozator erdemletted, Magadba vegezde el, hogy az Iſten ſegitſegéuel, megh iobbitod eletedet. Hogy pedig magaddal io ſamot vethes, imadſagod utan, ved eles az Iſten parancſolatit, es tekinezd megh, a te vtolſo gionasod utan, minemü verkec-
kel bantottad
megh Iſtene-
det.

AZ

Az I. parancsolat
ellen.Leuitic.
26.v.1.

En vagiocate Vrad Istened, Idegen Istenid ne legienec en eleotem. Faragot képet ne csinali magadnac, hogy azt imaggiad.

Eleoseor azért, mond megh a gionto Atiadnac, meny ideie hogy megh nem giontal. Be teoltottedé az elebbi gionosba adot penitentiát: Megh nyugotté lelki esmereted az elebbi gionason, auagy furdal, hogy nem éppen es igazán giontal megh: Most hozzá kefsültéle iol a gionashoz?

Attalé melto halat Istennec az eoread valo gondniseleseért?

Imadsagodba, az Isten ighie halgatásba, figielmetesen, es aytatoson viseltedé magadat, auagy elmeddel ide s' toua vanderlottal?

Tudodé a keresztien hitnec szükség agazatit?

Ahit

A hit dolgaiba, tekélletes, es alhatatos voltaie: Anagy el tekellet akarattal, ketelkettéle valami cizickelicrül az Aniazentegyha^z vallasának? Szegienlettéle vallait tenni hitedrül? Olvasztále eretnec, es az Aniazentegyha^ztul megh tiltot keoniuet? Vane efféle keoniued? Halgattale eretnec pradicatiot.

Volte Istenbe alhatatos Remenséged mianaliaidba? Szugolodtále, es ketséges voltaie az Istennek atia^y gondniselesebe.

Volte az cordeoggel valami scoⁿuetséged.

Bu baios, babonasagh által, czedulac, es egieb effele beotuc, vagy ighiet hor^{do}zása által, magadnac, fiadnac, vagy marhadnac egheséget kerestede? Varaslo, alom nezeo, es egieb effele cordeoghi mes^{ter}terfeggel iconendeoleoktül, es az eghbe^{Exod.9.} nezeoktül, ertekeztele titkos dolgokrul, el^{v.11.} reitet kinsfekrül, Tanitottale valakit ef^{Leui.19} felekre^{v.26.31.} cap.20.

Teottele Isteni titzeletet valamely te^{v.27.} remptet allatnac.

KILENCZEDIK

Kisírtettede az Istent, vakmerő-
keppén, sokatlá és ighireti kiüül való dol-
gokat, kerven ő felsegetül. Szóktále reg-
gel s' estve imadkozni, es kiualképpen ha-
boruságidba s' sükségedbe Istenedhez so-
liamni.

Az 11. parancsolat ellen.

Istennec neuét heaba ne ved.

Hittade sio beßed keözbe, bizonságul
az Istent, a te hamis mondasodra. A-
nagy, sükség nekül, esküttele Istenedre,
lelkedre, keresztien hitedre.

Esküttele az Istenre, ketelkeduen, ana-
gy megh nem gondoluan, ha igazé, vagy
hamis, a mit Istennel bizonyítasz.

Esküttele azon, hogy valami bünt, es
gonozt cselekeßel, vgy mint, hogy artat-
lan fele barátodat megh vered. Voltalé
oka hogy fele barátod hamissan esküt.

Esküeffel fogadot, Isten szerént való
sbandekodat, be telliesítettede?

Fogattale valamit Istennek, a mit be nem telliesítettel volna.

Az Isteni dolgokat, es a bent irast, fordítottade, csufos es trefa dolgokra, Karomlottade az Istent, es az eo bentit, Szollottale illetlenül, es becsülletlenül Ezekrül.

Az III. parancsolat ellen.

Megh emlekezzél rolla, hogy innepeket szentely.

JNnep napon, mikor oly helyen voltál, Hebr. 2. ahol alkalmatosságod volt, hallottale v. 3. Miset, es pradicatiot, Es ezeket figielmetesen halgattade, vagy elméddel ide v. 20. s sona vandorlottál.

Ha a Solosmára, vagy egieb imadságokra keoteles voltál, el mondottadé ep-pen.

Voltale oka hogy feleséged, gyermeked, es cséléded, Innep napon Miset, es Isten ighiet nem halgatot, nem keserituen co-
ket erre.

KILENCZEDIK

Numer. Te magad, vagy alattad valoc, mun-
 15.v.32. kaskottatok, szolgaltattale teornent,
 Exod.20 Tobzodtate innep napon.

v.10.ca. Az Isten hazaba, beszelgettele, es
 31.v.14. egieb vilaghi dolgot traclaltale?
 Ezechi.

20.v.24

Az Ilii. parancsolat ellen.

Atiadat, aniadat tiztelled, hogy
 hoszu életu lehes e feoldeon, kit a
 te Vrad Istened, ad te neked.

Exod.20 A Tiadat, Aniadat tizteltede, auagy
 v.12. szittad, atkozade? Voltale engedel-

Matth. mes parancsolattoknak, kinantade hala-
 15.v.4. lokat.

Ephe.6. Szuksegekbe seghillettede coket, Testa-
 v.2. mentomokat be tellesitettede?

Gene.9. Inditottade bossusagra, es somoru-
 v.25. sagra.

Azonkeppen, az Asoni allat, tiztel-
 tee az eo feriet.

Tob.14. Az eo Vra pedig viselteie io gon-
 giat

giat háza nepenec, Fiait, es hozzá tarto-
zokat, Isteni szolgálatra, es imadsagra ta-
nituan, Tehetsége szerent igiekezuen, hogy
feleségbe, gyermekre, cselede Isten szerent
elien, a bünt el tanoztassa, az AntaZent-
egyhaz. Zentséghe, Babot üdeokberésses
legien.

Feicdelmednec, es Vradnac hiü, es te- Rom. 13
kelletes voltale mindenekbe, fiódba, gon- v. 2.
dolatodba, ado fizetesédbe, szolgálod- Ephes. 6.
ba, &c. v. 4.

A te lelki pastorodnac voltale en- Heb. 13.
gedelmes. Nalladnal üdeosbeket megh v. 17.
beocsültél? A tizedet melliel lelki Leuitic.
pastorodnac tartozol, igazán megh at- 19. v. 32.
táde.

Az V. parancsolat ellen.

Ne coly.

SZandekoddal, cselekedetteddel, tana-
csoddal voltale résses a mas ember ha-
lalaba, vagi meltatlan veresébe.

KILENCZEDIK

Leuitic. 19. v. 18. Kivántálé siübeol gonozt fele barátodnac, meddigh, es minemu gonozt kívántál.

Tartottálé haragot valakire: Es giüleoltede felebaratodat.

Vagione valamely gonosz akarod, kit te melto haragra inditottal, es megh nem bekelleltel vele. Ha kit megh bantottal, igiekerztele megh engeztelni, bocsánatot keruen tolle.

Haragodbol a mai emberrel valo bejelgetest, keoszeontest, &c. tanoztattade el.

Atkozal, sittal, trefaltal, es csufoltale megh valakit semebe, vagy hata mege. Reszezsiggel, a te magad, vagy felebarátod eletet reouiditettede megh. Kivántadé magadnac halálat haragbol, valami serencsetlenséget.

Eoltele megh valakit lelkebe, cotet bünre indituan, vagy gonoz példáddal megh botránkoztatuan.

Biro lenem, attale sententiat hamissan vala-

valaki seiere, felelembcol, vagy güleol-
segbeol: Auagy Procator leuen, artatlan
ellen, hamis ighiet forgattale.

A gonosz teueo embereket, mikor
tízted azt kináanta, megh büntettedé teor-
ueni szerint: Auagy aiandekért, barát-
sagért, a gonosz teueoknec latorságokat,
koborlásokat, el sennuettedé?

Voltale oka, auagy tanacz adoia az
igassagh ellen valo hadakozásnac, bay vi-
uasnac, es haragh tartásnac. Auagy hi-
zelkedesféddele dicsírtedé a te felebaratod
gonoszságat.

Mikor modod volt, a visha vonoc
megh bekeltetésebe, az büncösöcöc megh
fedésebe mulattadé el.

Seghellettedé a megh niomorodot sü-
keolkeodeoket, kinaltkeppen, ha láttad
hogy ehsegh, vagy hydegh miat vessede-
lembe vannak, mert a kit nem taplaltal,
azt megh colted.

Hintettéle földdal, vagy cselekedetted-
del vishanoniait embercöcöcöc.

Lenitie.

19.v.16.

Az

Az VI. parancsolat
ellen.

Ne paraznalkoggial.

Fertelmes gondolatokat, es Isten ellen
valo buia kiufasagokat, forgattále el-
medbe, ezekben akaratosd szerint geoneor-
keoduen? Meniszer?

Gonoz tekinteteckel, faitalan keoni-
uec oluufasáual, ocsmani enekeckel, ké-
peckel, faitalan beszeddel, buia illetefec-
kel, iatekockal, tánczokkal, all orczazással
coleleseckel, bantottadé Istenedet.

Volte el tekélllet bandekod a te fele-
baratosd ház as tarsáual valo vetekre:
Vagy egieb semelliel valo testi fertel-
mességre.

Szorgalmaztattále leueleddel, ayan-
dekiddal, czifra colteożetteddel, beszeded-
del, valakit gonozra.

Voltsale ezkeoz a mas ember vetkébe.

Vetkeztéle, ház as, vagy házassagh
küüül valo semelliel, auagy tennen ma-
gad

gad megh feorteoztetesénel, vagy egiéb természet ellen való sáitalansággal?

A házasságh teornémiet igazán, es Isten serént megh tartottade.

Házas tarsóddal, Isten es természet serént eltele.

Dicsékettele fertelmes eleteddel, vagy egiéb vetkeddél.

Eltanoztattade a sáitalanságra viueo vetkeket, vgimint az ressegséget, tobzodaít, binolkodaít, es asóni embereckel való giakor tarsalkodaít, &c.

Az VII. parancsolar ellen.

Ne Oróz.

Teottedé el, auagi volte sándekekod, hogy el vegied, a mas ember marhaiat, titkon vagy ereouel, Es kiualkeppen, Egyházi marhat tulaidonitottále magadnac: Felebaratodat esérébe, vasarlásba, marhad el adasába, &c. esaltadé megh.

R r

Teot.

KILENCZEDIK

Leuitic. Teottéle kárt te magad, vagy alattad.
19. v. 11. Valoc, tuttodra, a mas ember 10sagába:
1. Theff. Es ha valamit talaltál megh attáde az
4. v. 6. Vranac.

Vane mas ember marhaia kezébe:
 Mert azt tudnod kel, hogy (a mint Lent
 Agoston iria) a bün megh nem bocsát-
 tatic valamzgh a hamissan el veot mar-
 ha, megh nem adatic.

Tob. 4. Béresed, es szolgad fizetésef tartottade
v. 15. megh, auagy mikor modod volt a megh
Leuitic. fizetésbe, el halmaztottade adosságod megh
19. v. 13. fizetésf.

Deuter. Tuduan hamissagába otalmaztále va-
24. v. 14 lakit tanacsoddal, procatorfagoddal, &c.

1. Reg. 12 Teottete hamis teoruént.

v. 3. Veottete aiandekot aZoktul, kik nec
Exod. 18 ighie eleotted forgot.

v. 21. Adossagidat megh fizetted, mikor
Rom. 13. megh kellett fizetned.

v. 7. Vsurat veottete pinzedre, gabnadra,
Ezec. 18 &c. Latuan hogy valaki maít megh esal,
v. 8. 13. Leuitic. tehetszeged serént igickeztele az artat-
25. v. 35. lammac otalmazására.

Rest,

Rejt, es hamis szolgálod miat, teot-
tele kart Vradnac, vagy feiedelmednec,
vagy egiebeknec kiknec keoteles voltal.

Attále el valamely marhat, melynec
vetkét tuttad, ezt megh nem ielentuén:
Eltéle hamis merteckel, &c.

Egielittede megh borodat, vagy gab-
nadat, hogy teobbet nierhes raita.

Amos

2 v. 5.

Amos

2 v. 6.

Attále a seghinnec Istentül veot ia-
naidba.

A mit igbirtél, megh attadé?

Veottele valami egibaži meltoságot,
vagy egieb lelki dolgot pinzen, es adoma-
nion? Voltale Tikožlo?

Tistességet, io birét neuét felebaratod-
nac kissebitettedé, soddal, vagy cseleke-
detekkel? Ragalmaztale valakit? Mor-
gottál, szogolodtale feiedelmed, es cleot-
ted valoc ellen?

Kentele büst valakire? Anagy tit-
kos bünet valakince ki hirdettedé? Fele-
baratodnac read bizot titkat, ki csacsog-
tade? Lenelet sakažtottadé fel?

KILENCZEDIK

Teottele vakmereo itiletet fele baratodrul, gonoſtra magiarazuán eſelekedetit, Es mod nekül gíánakoduan rolla?

Megh dorgaltade mikor modod volt benne az ember ſollovak, es ragalmazokat, Auagy inkább ingerletted a ragalmazasra?

Az VIII. parancsolat ellen.

Hamis tanu bizonisagot nemongy, felebaratod ellen.

*Exod. 20. Hamis tanu bizonisaggal, Temon-
v. 16. ca. dadſaggal, es egieb mielueddel valo
23. v. 1. bünnel, vgimint hiuolkodo, vagy hízelt-
kedeo beſſeddel, bantottade Iſtenedet?*

Voltale oka, es tanacz adoia a más ember hamis esküſenec.

Haſuttale, valoba, vagy trefaba: Es volte maſnac karara haſughſagod?

Hamis, es patuaros perleſeddel, boligattale valakit?

Procurator leuen, otalmaztale valakit hamis igiebe: Mesterséges Exceptiockal vontattade a hamis pert: A seghin coztuegy, es arua igbiet, minelhogi nem fizetbetet, vetettedé hatra?

*Az IX. parancsolat
ellen.*

*Felebaratodnac feleséget, ne ki-
uanniad.*

*Errül a hatodik parancsolatba sol-
lanc.*

*Az X. parancsolat
ellen.*

*Se hazat, se mezciét, se szolgál-
iát, se szolgáló leaniat, se cokrét, se
szamarát, se egiebnémü iofzágat.*

*Kiuntade felebaratod marhaiat, ha-
missan tiédde tenni, ha modod leot
volna benne.*

KILENCZEDIK

Ezen kiüül samot kel magodiul
venned.

AZ ANIAZENTEGYHAZ

PARANCSOLATIRVL.

I. Az Aniazentegyháztul ren-
delt innepeket meghillied.

II. Innep napon, beocsülette-
sen Mifet halgas.

*Noha bižoni, nem csak innep nap, de
egieb üdeobeis, valamikor modunc vagion,
benne, melto volna, hogy az Isteni szolgálaton
ielen lennénc, mint a Z. Agoston annia, mely
soba el nem mulatta, valamikor ielen lebetet.*
Aug. 9. *Mert ha a pužtába fel függežtet Ercz ki-
Confel. gio tekinteti, es a Z. Peter arnieka megh
cap. 13. giogittia vala az embereket, mentül inkább,
e Zent aldožatba ielen valo Christus, megh
giogittia a mi lelkünket, es megh zablazza
az cordeogh creiet, holot megh a bažatus,
Aug. 21 melybe szolgáltatot Z. Agoston ideiebe ez az
Ciuitat. aldožat, megh szabadita az cordeoghi habor-
cap. 8. gataštul. Nilua Christus Vruc, nem csak
ažért rendelé, az eo Z. teste, vére aldožat-
tat, hogy ez által, az eo halala emlekežetinee,
eleuen abražattiát adna eleonkbe, de ažértis,
hogy a mi bününkért, es az Istennec napon-
ként.*

ként való, sok ayádekiért, a mi büneinc elég-
teteléért lenne mit be mutatnunc ő felségé-
nec, es ez által, magunkhoz kapcsolnoci a mi
indueoZiteonknec, értünc való elég tetelét,
refesülne az egybaZi ember imadságiba, ki
mind aZokért keoneoreogh, kik ielen vannak
az Isteni szolgálaton.

III. Bizonios napokon paran-
csolt beoyteket megh tarcz.

IV. Büneidet minden eztendő-
be, a te lelki pafztorod eleot megh
valliad.

V. Ha teobfzeor nem, Egyfzer
minden eztendőbe, Husuet ta-
ian, az oltari zentséget hozzád ve-
gied.

BerZegb ha a regbi kereZtience Isteni se-
retete volna bennünc, gyakrabban refesül-
nenc ebbe a draga kincZbe: Nilua ha vala-
mely gaZdag ember, megh nitnan saar ba-
Zat, szabadságot adna, hogy valamikor akar-
noc, refesülne az eo ioflagába, nem restel-
kednéne az emberec: De holot ily ritkán,
iarulunc ehez, a menniei gaZdagshághoz,
nitlan való iele, hogy megh bült a Christus
seretne bennünc. Aki seret valakit, gyak-

ran,

KILENCZEDIK

Ambro.
5. de Sa-
cram. c.
4. Si pa-
nis quo-
tidianus
est, Cur
post an-
num il-
lum su-
mis?

van, es eoreomeit niaiauskodic azZal, kiuatli-
 keppen, ha az eo niaiaffaga oly haZnos, mint,
 a Christuse, kit, valamikor ember méltan,
 magához vésen, soha drága ayandekoc ne-
 külnem vésti. *AZért* Attamfia, ha megh-
 nem eléghset, hogy a bűnceos, rothadando teit,
 csak egyser egiee eZtendeobe, a te segin lelked
 taplalatárais legien gondod. Es bizonnial
 inggiad, hogyez a menniei eledel, nem csak
 taplalása a te lelkedne, de e világh deogletes
 egbe ellenis, otalmaZo oruossága, es az ellen-
 post an- segh keozt forgo, veszedelmes szarandoksagod-
 num il- nac otalmaZo Vitarsa, a te fekelidne, gio-
 lum su- gyo Ira.
 mis?

Tonabba, aZtis megh tekinez, Ha a-
 ma Három Isteni lofsagh ellen. *A HIT,*
REMENSEGH, SZERETET ellen
 vetkeZtélé, Teueligscddel, felebaratod
 giuleolsegeuel, ketseghbe esessel, Vakmerco
 bizakodassal, vgimint, ha az Isten irgal-
 massagából okot veottol, a bűnben valo
 beuerésre.

VetkeZtélé, a io Erkeolseokrül valo,
 Négy sco lofsagh ellen, Tudni illic, *A Z*
OKOSSAGH, IGASSAGH, MER-
TEK-

TEKLETESSEGH, ES LELKI
ERŐSSEGH ellen: Kivali képpen
ama hét feo buncodábe esuén, Tudni illik.

A KEVELYSEGHBE, seghin
felebaratodat megh vialuán, csufoluan.
Magadnac nagiot tulaidonituán: Kér-
keduén buncoddal, vagy olliaakkal mellicc
benned ninsene, es mellicket nem csele-
kettél: Egiebeket gyalazuán. Csisfran col-
teozuen, Akarkit kunnien megh siduan,
versenguen, garazdalkoduan?

A FEOSVENI sobrakfagba:
Hamissan mas ember marhaiat kiuan-
uan, es el veuen: A seghinieknek tebed-
séged berent nem aduán: E vilagbi sor-
galmatosfagert az isteni solgalatot, es
imadfsagot el mulatuán: Feleségedre, gier-
mekedre, solgadra, feosuenségedbeol io-
gondot nem viseluen, ruhazattiokba,
etelekbe, italokba.

A BVIASAGHBA, melyrül sol-
lanc a VI. paransolatba.

A TORKOSSAGHBA, Re-

KILENCZEDIK

Segséggel, Egiebec ressegitesénel, io lakás-
ra valo sok keoltsseggeddel, ki miat házad
nepe fogiatkozasokat érjet, bantottade
Istenedes.

A HARAGHBA, melyrül az V.
parancsolatba álllanc.

AZ IRIGYSEGHBE, Feleba-
ratod gazdagságot, becsülletit, elco men-
tét, tudomaniat, szépséget, hozzá valo go-
noz akaratbol, irigiluen : Eorüluen a
más karan, gyalazattian.

A IORA VALO RESTSEGBE,
Az Isteni szolgálatra, a Templomba me-
netelbe valo taniaságba vetkeztele.

Voltale részes, a KILENCZ IDE-
GHEN BVNBE, Tudni illic: Volta-
le oka a mas ember vetkenet, Parancso-
latoddal, Tanacsoddal, Engedelmeddel,
Dicsireteddel, Gonoszoc otalmazásanal,
A Gonoszul kereset marha reszesülesbe,
A Gonosz tedueoc ellen nem állásba, be
nem vadlásba, megb nem dorgálásba.

Vetkeztele a ZENT LELEK EL-
LEN

LEN VALO HET BUNBE, Tud-
ni illic, Az Isten irgalmasságába való,
vakmerő bizakodásba: A bűnös bü-
tetetlenségbe való bizodalomba: Ket-
ségbe és féltésbe: A megh ísmert igazság
ellen való teoretkezésbe: Ahiányi fere-
tet ellen való irigységbe: A gonosz cse-
lekedet, penitencia nélkül való vakmerő he-
nyelésbe.

Vetkezése a NEGI EGHBE
KIALTO bűnökbe. Szan sandékkal
való gyilkossággal, Természet ellen való,
Sodomita bűnnel, Aruac, eoZuegicc, se-
ghinice niomorgatasánál, szolgac és mun-
kásoc bére megh tartasánál.

Ama Hét Testi irgalmasság csele-
kedetit mulattáde el, Ehezoknec enni
nem aduac, sem italt somuhoZoknac.
MeZitelent nem ruhaZuán, Foglyokat
ki nem valtuán, Betegeket nem latogat-
uán, Vton iaroknac szallast nem aduac,
Halottakat nem temetűcn.

A HET LELKI Irgalmasság

KILENCZEDIK

es felekedetis gyakorlottsáé. Bűneoseket
megh seduén. Tudatlanokat tanítván.
Szűkeolkeodeoknec is tanácsot adván, Fe-
lebaratidért Istent imaduán: Szomorú-
kat vigasztalván: Boszúsághot bekünl
sennveduén. Felebaratod vétkei megh
bocsátván.

Es ezen kívüli, ha valami furdallia
lelki esmeretedet tisztán es igazán, megh
gionniad.

EOTKEOZEONSEGES

ORVOSSÁGH MINDEN

RENDBELI VETEK

ELLEN.

AGionas a vegre rendeltetést, hogy az elebbi
bűnünkbeol ki tisztulván, az után sor-
galmatoson megh coriázuc magunkat min-
den gonosságtul. *A. Z.* Lélek Isten mala-
ztával pedig, künnien el tanoztathattinc a
halálos bűneoket, ha ezeket mindenkor e-
sünkbe forgattinc.

I. Hogy az Isten, nem csak ielen vagion,
mindenütt, de általa láttia az embernek gon-
dolatyt, es szándékát: Holot azért, enni sok is
tetemeniért, tartozunc eo felfogénec, min-
den-

denke kedvet keresnünk, és melleszágaért tisztelnünk eot, nem illik, hogy az eo sem láttára oly dolgot cselekezzünk; vagy gondolljunk, melleset egy becsületes ember láttára, figyelenként gondolni, és cselekedni.

II. Mikor valami gonoszára indit a Sattan, ottan mindig árást emelünk fel lelki szemünket, a megh sejtült Christusra, és gondollunk megh menit tört, szenvedet, és mi értünk, hogy bününkbeol ki tisztana, és Istent selemre tanitana. És ne szenvedjünk, hogy az eor deogh csalfarságából, enni farságot hazántalanna tegyük magunknak, ami gonoszságunkkal.

III. Gondollunk megh, mely ighen giüleoli az Isten a bűnt, holot a mennyei Angyalokat, csak egy kenély gondolatért, eor deochoke változata, Az első embert, maradekinal eggint, csak egy giümeolcz etelért, e világbi nyomorságokra veté, és ha az Istennel Z. Fia, megh nem szabadított volna, csak ez egy bűnert, eor deochoke el vezünk volna.

IIII. Fordisuc ami Végse dolgainkra szemünket, és soba sem vetkeünk: Megh kel bálnunc reonid üdeon, és bizöntalan orába: El kel hannunc e világot, és az eo geoneo-

KILENCZEDIK

rüséget, a vermet emeltes meg ezt a testet, melynek most ennire kedvezzünk, és végbe tesszen minden e világi eorcomnec. Az utam számot kel Isten eleot adnunk, nem csak az arialmat eslekedetrül, de még a binokodo befedrülis. Ez utam, két Vt vagion, Az eoreoc bodoghsagh, Az eoreoc karhozat: Ez egy sem pillantásygh valo testi geoneorüfeghednec intalma, az eoreoc karhozat: A reonid ideigh valo türesed, és Istent ele tednec nyugodalma, az eoreoc bodoghsagh: Most azért vála az eketes keozt, mert halálod utam, nem aal a te akaraton a valasztás, hanem oda mégy, a hona visnec.

V. Haznos azis, minden vetkec ellen, hogy el tekellet standekunc legien a bünnek el tauoztatására: Es kinalitkeppen, a mely vetkekre hailandoc vagiunc, el kerülünne annac okait, és alkotmatossághit: Mihent pedig annac valami sikraiat, és indulastiat erezzük, mingiart el forditsuc arrul gondolatunkat, és ezieb Isteni dologba foglallic magunkat. Vegezetre giakran keoneoreogiunc, és az Vr Istentül segitséget kerünc a mi giarlaságunc geozedelmere: Es a Gionasnac, i Vr Vacforaianac zentséget giakorlinc, nagy aytatossaggal.

Vege-

Tegezetre, igben hasznos azis; hogy az
 ember, minden estne, Istennec ayanluan
 maghat, samot vessen magáual, es nap es-
 tigh valo cselekedetut megh vizsgáluan, a mi-
 nemu fogiatkozasokat lát életébe, azokrul
 megh dorgállia maghat, es eltekellie, hogy
 Isten foghatsége vele léuen, ez utan sörgal-
 matoson el tanoztat minden hasznlo fogiat-
 kozasokat, kirt Istentul malažtot kérien:
 Eze flaktac cselekedni, nem esak az Isten
 felco kerežtienec, de megh a poghani beolcse-
 kis, Es hogy Pythagorasrul, i Cicerorul, sem-
 mit ne flolliac, igy ir magarul Seneca. Min-
 den nap vgimond, en magam teornént téšec
 magamra, Mikor estne ki vissie a vila-
 ghor, es az en feleségbem, tuduan flolláso-
 mat, csendességhbe vagion, Valamit nap es-
 tigh mondottam, vagy cselekettem, elco flam-
 lalom elmembe, semmit magamtul el nem
 tiukoloc, es ahol fogiatkožast látoc, megh
 feddem magamat, monduan: No, moit
 megh engedem, ez utan azt ne cseleked,
 Amazzal veterkednen kemeniben flollot-
 tal, ez után, el kerütd a versengheo embert:
 Amazz kemeniben dorgáltad, hogy sem kel-
 let volna, masior az ne mineld, &c. Keones-

Cicer. de

Senect.

Seneca

lib. 3. de

Ira cap.

36.

KILENCZEDIK

*ninc azért ebbe mly, ez a Póráni becséset, es
kettőgh nekül meg iobbittinc életünket.*

*A Gionashoz kezült ember,
Imadsága.*

AGgiad en Vram, s' en Istenem, hogy
az en vetkeimnec vndokfogat megh
ismeriem, igazán megh valliam, es Zent
fiad által, ezeknec bocsanattiat nieriem:
lhon Vram, alazatoson megh mutatom
lelki sebeimet, Ne vtald megh en Istenem
Z. halaloddal megh váltót fogádat, ha-
nem, agy teoredelmes bűnet, hogy eyel
es nappal, sirassam az en bűneimet.

Bocsásd elcódbe az en keondrgésemet
Irgalmas Isten, es el ne felelkezzél a te
réggi irgalmaslagodrul. Agy az en bű-
uembe menniei malasztot, mely, vgy ta-
nicson engem, hogy gonoslagimat a te
akaratod bérént megh valhassam, vgy
Igazgasson engem, hogy a megh giont
vetkemre soha visá ne téríec, hanem a
te teorueniednec vtian iariac, es vegre
bodoghlagodban rehes lehesséc: A te be-
relmes bñt fiad, A mi Vranc I E S V S
Christusaltal, Amen.

Mit

Mas imadsagh.

V RAM IESVS CHRISTVS, az Vytst-
uënnec, Vypapi feiedelme, ki nem a
bakoc, es tulkoc verëuel aldozál büncin-
kért, hanem a ténnen saját dragalátos vé-
redde, melybeol lelkünknek üdúcofse-
ges feordót hagial, a te Sacramentomid-
ba es Bëntsegidbe, mellieckel, sóckal csi-
dalatosban, hogy sem ama proba halaf-
tóba, minden beteghségbeol lelkunc ki
tízittatnéc: Nekem pedig azt paran-
csiolad, hogiha, ki akaroc tisztulni büne-
imbúl, melliee tetetül fogua talpigh, el
hatottac engem, a papnac megh mutat-
sam magamat, Mert a kinec eo megh bo-
csattia bűncit, meghaléjñec bocsátua, a
kinec megh tartia, megh léjñec tartua.

Megh nem vetem Vram ezt a te paran-
csiolatodat, mint a poklos Syriai Naaman,
megh veté, az Eliszeus Propheta tanacsiat.
Seot, ha büneimbeol valo megh tisztulá-
somért, ennél nagio b dolgot parancsol-
tál volnais, érdmest megh cselekettem
volna.

De te en üdúcozito Christusom, ki ezt
parancsolád, Agy ereotis giarlofagomnac,

T r

hogy

KILENCZEDIK

hogya te akaratod szerint, igazán megh
valliam minden gonofságimat, sémmit
semterembeol tuduan el ne haggia: Agy
lelki banatot szívemben, keonihullatást
sémeimbe, es a te sient haláloed által, en-
ged büneimnec bocsiatattat, eletemnec
megh iobbításat, es az eoreoc eletet, A-
men.

*Mikor az egyházi ember eleibe megy,
megh gondolván, hogy az Isten eleot kel já-
mot adnod, es az eo Z. fia verébe kel megh
mosogattnod, Vgy menü a gionto eleibe,
mintha a Christi IESVS keresztühez men-
nél, hogy az eo Z. oldalabal folio draga veres
tengherbe, el mericsed a pokolbeli Pharaonac
sereghe: Azert aláztatot, es teoredelmec sü-
nel, terdre esuen, es a Zent kereszt iegienel,
Atiánac, Fiunnac, es sient Lélec Istennec ne-
uébe, magadat megh iegiezuen, a keoz gio-
nast mond el, ekképpen. Vallast teszec
az en mindenható Istenemnec, Bo-
dogh Alzonnac, Z. Mihali Archan-
gialnac, Z. Peternec, Z. Palnac, es
az Istennec minden zentinec, hogy
feoleotte vetkeztem, gonosz gon-
dolatommal, szommal, cselekedet-
temmel.*

Kéz-

Kezdel ostan bűneidnec cleo samla-
lósat, es mince vtanna ezt el vigézed, így
fűtöd be, vallas teteledet: Ezekről, es
az el feleitet szántalan bűneimről
hagiom bűneosse magamat, (ezt pe-
digh mellicd verue mongiad) Es kérem
az en Istenemet, legien irgalmas
nekem; Kerem bodogh Aszont, Z.
Mihaly Archangialt, Z. Peter es Z.
Pal Apostolt, Istennek minden
zentit, hogy imadgianac Istent
crettem. Tegedetis lelki Atiam,
ki az Isten kazdaghságának Safara
vagy, hogy a zent Lélec Isten ere-
ieuel, odoz megh engem bűneim,
keotelitül.

Ennec vtanna rea figielmez mit mond
a gionto Atia: Az co intést, es hagiót
Saviargato panitentiát, esedbe tarsiad,
hogy be telliesithessed, mentül ha-
marab lehet.

*Gionas utan valo keo-
ncorges.*

L Egien kedues te eleotted en Istenem
az en vallas tetelem, az te bent fiadnac
erdeme, az te bentidnec keoncorgese
altal, A mi fogiatkozas, vagy most, vagy ez
eleor teortent az en gionalomban, es si-
uemnec teoredelmes voltaban, az te veg-
heterlen io voltodbol bocfiasd megh, es
teoreold el minden vetkeimet.

Terempcz Vy, es tizta siuct Vram en
bennem, mely alhatatos legien az ioba,
hogy te teolled soha el ne szakadgion.
Tizta es felelmes legien, hogy semmi go-
noszagba, meressege altal megh ne rutit-
talsec: Okos es egy ugju legien, hogy az
cordeoghi csalardagtul megh ne geozet-
telsec, Amen.

II.

EN iudneoziteo Christusum, ki a te
Ariadtul haralmat veuen az feoldeon,
es az eghen, az te solgaidat, es hely tar-
toidat, buineinknec bocfanattiara valo ha-
talinadba resesse teod, hogy az mi giarlo-
lagun-

ságunknac, es fantalan alnokságinknac,
bizonios orvosságat mindenkor keßen
talalnoc az te betegyhazadba.

Halakat adoc Fellegednet, hogy megh
kegyelmeştel az en bűneimnec, megh
gigítottad beteghségimet, megh molo-
gattad ruságimat. Az halál házabol, az
cordeogh torkabol, az bűnnec tabfaga-
bol, ki hóttal engemet. Nem az en er-
demem szerent fizettel nekem, hanem az
te irgalmaságod szerent bűnemet megh
boclattad, lelkem terhet, es az karhozat
igaiat niakamrul le vetetted.

De Vram megh ennelis jobban moso-
gas megh engemet, es tisztics ki minden
vetkeimbeol, ygy hogy bűneimnec teore-
delmes, es siralmas emlekezetinel egieb
semmine maraggion sinembe.

III.

EN menniei szerelmes sient Ariam, no-
ha bűnnel terhelt fiad vagioc, ki fan-
talanfor teged megh bantottalac, mind
az által az te irgalmaságodnac siki elei-
be batorfaggal iatuloc, nem az en erde-
membe bizuan, mert iol tudom en lste-
nem sok alnokságimat, mellicket te eldö-
red

KILENCZEDIK

ted el nem reithetec. De bizom abban az
aiandekba, mellet bűneim nec beoszeges
eleghtetelcért felleged elcibe vißec.

Azert, a te ßent fiadnac en hozzam
valo veghetetlen ßerelmet, vißem eleod-
be, mely az Isteni meltoſagban leuen,
emberi giarloſagba coltozoc: Es en eret-
Gen. 29. tem nem het eßtendeigh, mint Iacob Ra-
v. 18. chelért, hanem harmicz harom eßten-
deigh chſegben, niughatatlanſagba, ül-
deozeſbe, ſolgála Felleged nec.

Tekincz Vram az te fiad faratſagit,
amaz cſudalatos véres veriteket, ſok gia-
latatit, ſidalmat, arczul cſapdoſatit, of-
torozaſit, peokdeoleſit, cſuf ruhaban ol-
teozet, ſiuénec megh mondhatatlan
ſaidalmat, cpedéſet, es vegre az kereſtſan
valo ißonni ſeornü halalat. Ihon en Iſ-
tenem valamit en vetkeim miat erdem-
lettem, az te ßerelmes ßent fiad ſenuedi
en erettem: En valec a ki minden gila-
zatot, minden cſuſolaſt, es ſörnü halalt
erdemlec vala, de mind ezeket, az en
megh valtom ſenuede en erettem.

Igireted tartia, es igallagoc azt kiuania
Vram, hogy egy vetket ketſer megh
ne bűntes: Ha azért Vram, az en bűnei-
met

met egiſter ſent ſiadban megh veréd, elegiel megh ezzel, es büneom ſerént megh ne oſtoroz engem: Eleget teottem az te ſent ſiad által igallagodnac, le teortem ſent véreuel adoflagimat.

Teged pedigh en üducoziteo Chriſtuſum alazatos ſiuel kerlec, az te irgalmaſſagod ſerént, mutald megh a te ſent ſebeid heliet ſen Atiad eleot: Ne fordics el irgalmas ſemeidet ſok verkeckel terhelt ſolgadtul, hanem mint ſent Petert megh tekintuen, ſíralomra indítad, vgy engemetiſſent ſemeiddel tekincs, es indics büneim ſíralmára: Nam azt igired Vram, hogy mikor ez ſeoldrül fel emeltetel, mindenecket hozzað vonſaz: Vond hozzað azért az en ſiuemet: Igaz vilagoflagh, vilagofics lelkiemet: Emiſtűz, emizd megh büneimet: Igaz oruos gio-gicſd mögh ſeb helieimet, az en eleghtetelenſegemért tegy eleget ſent Atiadnac, kiért teged, moſt es eo-reocke fel magasztalhatalac,

A M E N.

Az

*Az Vr vacsoráia vetele előtt
valo imadsagh.*

VR Isten, Angiáloknak Kirallia, a te
geontorúseges lakodalmod attala-
hoz, az en erdememhez semmit nem
bizuan. felec es rettegec iarulni: Mert
iol tudom Vram, hogy sok gonossaggal ru-
titoriam ſiuemet, es lelkeimet, conduife-
letlenül eorzeottem elmémet, es minden
erzekenségit.

Meggiecazért o kegies, es felfejes na-
gy Isten? ily nagy niaualiamban houa hai-
clam feiemet? Te hozzád foliamom ir-
galmassagnac kutseie, hogy teolled megh
giogittallam: Szarniad ala futoc, hogy te
megh otalmaz engem: Es minel hogy ití-
letedet el nem viselhetem, teged eorzeo
Paſtorommá, nem itileo birommá, fo-
gadlac.

Megh mutatom neked megh búzhde
sebeimet, ſemermes búneim rutlagat ki
ielétem, mellicc noha engem giakran ret-
tegetnee, mind az által, biztat az te ke-
gielmességed.

Tekines ream azért irgalmas ſemeid-
del,

del, Vram IESVS CHRISTVS, ki az emberekért emberre leol, es megh halal. Halgald megh te benned bizo űolgadat, irgalmassagodnac megh űarathatatlan ki folio kufseieuel, tiztics megh engemet.

Vdueoz legy űdueollęges aldozat, mely a keresztan az egęű emberi nemzet-segęrt aldoztatal, Vdueoz legy dragalatos űent vęr, mely az mi megh feűęlt űdueoziteonc sebeibeol folial, es az emberi nemzet bęnet el mosad. Emlkezzel megh Vram az te teremtetet allatodrul, melliet űent vęreddel megh valtalt: Mos le rollam minden rufagot, hogy tizta lęleckeel, es testel, meltan kostolhassam e űentseges űentseget: Enged hogy az te űent tested, es vęred vetele, ennekem meltatlannac, legien vetkeim bocsfianattia, genossagom tiztulasa, vndoc gondolatoknac ki rekeztęse, io elmelkedeseke nec vyetasa, eleotted kedues cselekedetekre űiuem batoritasa, es az en testem nec, lelkem nec, ellensęgim ellen, bator-sagos otalma, Amen.

11.

ÖRđc mindenható Vr Isten, ime a te
Vv zent

KILENCZEDIK

D. Tho. zent fiadnac, a mi Vrunc Christufnac, al-
Aquina dot ſentlegéhez iaruloc, mint betegh az
ta. élet nec Oruofához, mint tisztátalan a tisztasághnac kufciéhez, mint vak az eordec fenileleg nec vilagoflagához, mint ſegéni kudus, a men nec feold nec Vrahoz.

Kérem azért a te veghetetlen beoséges irgalmaflagodat, hogy az en betegseghimet megh giogicfad, vndoklagimat megh mosogallad, vaklagomat megh vilagoficfad, ſeghinségemet megh kazdagicfad, be feodeozed mezeitelen voltomat: Hogy tegedet Angialoc kénierét, Kiralioc Kiralliat, oly beocsúlettel, es alazatosággal, oly teoredelmes es aytatos ſiuel, oly hitel es tisztasággal, vegielec, a mint legh hafinosb űdueollegemre.

Enged en Istenem, hogy nem csak tested nec es véred nec ſentséget vegiem, de ſent tested ereienec, hafnátis érezzem. Aggiad, hogy a te ſent fiad tested, melliet a ſűz mehebeol veol, vgy fogaggiam hozzám, hogy ó velle eggiesűluen, az co thagiay keozibe ſamlaltassam. Szerelmes Ariam, enged, hogy a te ſerelmes fiadat, kit most vramban, feodel alat akaroc hozzam venni, ſinrűl ſinre lathassam, es co-

reocke, nézhessém az coreoc bodoghság-
ba, kite veled el, es Vrakodic, a zent Léc-
lec Istennel egietemben, most es coreoc-
ke, Amen.

III.

K Erlec tegedet Vram I E S V S C H R I -
S T V S, e vilaghnac megh valtoia, a te
ſent testednec es vérednec aldozattiaért,
melliet a mi vigasztalásunkra, es taplálá-
sunkra, a te hincid geolekozetiibe rende-
lél, Agy nekem oly tizta ſiuet, hogy mel-
tan iatulliac a te azzalodhoz. Te mondot-
tad Vram hogy valaki ezt a lelki kenieret,
a te testedet, es i, te benned lakozic, s' te
eo benne, es annac okaért, soha megh
nem hal. Azert ó igaz kenier, giogicid
megh az en ſiuem tebeir, hogy érezze a
te ſerelmednec edefséget, es te kiűlled
ne ruggion semmi geoneorúseget, ne
keduellien semmi ſepséget, ne érezzen
semmi ſerelmet.

O tisztalagos ſent kenier, melybe va-
gion minden geoneorúsegnec edefsége,
a te geoneorúlegeddel megh elegeggiec
az en lelkem. Te legy az en ſarandokfa-
gomnac Vti keniere, mely, creot aggion

KILENCZEDIK

az en giarlofagomnac, hogy az Isten nec
hegiere fel mehesen. O bent, elcuen,
ſep, tirta kenier, mely az eghbeol ſal-
lotta alá, es eletet adſe vilagnac, Icoy be
az en ſiuembe, tirticſd ki minden ocſ-
manifagot lelkeembeol.

Vram, melto nem vagioc, hogy az
en vndoc haylekomba icoy, es iſmet az
oktalan allatoc iſtalloiába helyhezteſſel,
mint ſületesed nec napian. De batorság-
gal iaruloc Vram a te zent Teſtedhez, mi-
uelhogy te hiſſ engem, meltatlan ſolgá-
dat, Es ezzel mutatod veghetetlen irgal-
madat, hogy nem csak az igazakat, es
egeſſegeſeket, de a bűneſcoket is io vol-
todba reſelteted. Aldot a ki en hozzam
id, az Vrnac neuebe, hogy taplallia a ſe-
ghinieket, legelteſſe az eo iuhait, megh
vigasztallia a fogságban heuereo rabokat,
megh vilagoficla azokat kik a ſetétbe, es
az halálnac arnickába heuer nec: Icoy be
Vram az en hailekomba, mint reghen a
Zacharus házaba, es veled egietembe,
agy az en ſiuemnec oly tekellertes ioſa-
got, hogy te kiűlled ne kerelſen ſemmi
ez vilaghi vigafagot, hanem te veled meg
elegeggiem, moſt es mind öröcke, Amen.

Vram,

IIII.

Vram, ki vagioc en, hogy a te aztalod- *2. Reg. 9*
 hoz űllic, es az artatlan baránnac la- *v. 8.*
 kodalmaban reűűűllic? Micűoda Vram
 az ember, hogy nem csak megh emleke-
 zel rolla, de a te Z. fiadat, az eo űcortel-
 mes hailekaba be viűed? Hihetűegesé, *3. Reg. 8.*
 hogy az eghekneec, es űeoldneec Vra, e kis *v. 27.*
 házban be icoidn, es it lakozzec, kit az
 eghec, es az eghekneec egbey, megh nem
 foghatnac? Te eldtted Vram, az eghei *Iob 25.*
 csillagoc űenielűegi űem tiűtac: Az Che- *v. 1.*
 rubin Angial űemei nem meltoc, hogy *Iűaia 6.*
 teged nézzenec. Az eghec fundamento- *v. 2.*
 mi, csak tekintetedreis megh induluan, *Iob 26.*
 rezketneec, a űeold megh indul, es az he- *v. 11.*
 gicec űűűteolegnec. *Pűal. 103*

Tegedet en űűueoziteom, nem mér *v. 32.*
 vala csak megis illetni amaz Annianac
 meheben megh űentelt kereűteló Ianos, *Luca 3.*
 meltatlannac monduan magat, hogy Sa- *v. 16.*
 rudnac keoteo űyat megh odna. Az Apof- *Iaan. 1.*
 toloc űeiedelme, Zent Peter Apostol, es *v. 27.*
 amaz Iűten űeleo Kiraly ember, megh *Luca 5.*
 gondoluan meltoságodat, meltatlannac *v. 8.*
 űilic vala magokat, hogy csak beis lépnel,

az eo haylekokba: Zacharus pedig, bo-
dognac itili vala magat, ha teged csak ta-
unli lathatnais, En tehát meggiéc, en üd-
ueoziteo Istenem?

Exod. 19

v. 15.

Azt kívánád Vram reghen a te neped-
tül, mikor a keo tablara irt teorueniedet
kiadád, hogy keozeconségesen, nagy ke-
sülettel, minniáian, harmad napigh,
Moyses pedig negyuen egesz nap varná
ate teoruenied vetelet, es ereoslen megh
parancsolad, hogy senki, még csak keo-
zel se menne a hegyhez.

Iosue 3.

v. 4.

A te frigidnec bekreniehez hogy sen-
ki keozelb, két ezer colni scoldnel, ne
menne, kernenien megh parancsolad: A

2. Reg. 6.

v. 7.

vakmereo Ozat seorniti halállal hertelen
megh coled, miuelhogy a deoleo félben
valo sekrent, kezéuel megh tamazta: A

1. Reg. 6.

v. 19.

Betsamitac keozzul, cotuen e-ert megh
coled, csak azért, hogy ezen sekrent, beo-
csületlenül nezeé, es kezeckel illeté.

Ha a te testednec arniekat, es ielet, így
akartad tizteletni, en Istenem, minemü
beocsülettel, es tiztelettel melto ven-
niinc a te sient testedet? Mely nagy ke-
sülettel, mely tizta leleckel kel te hozzad
iarulnunc? Asuérus Kiralihoz, minec
elöt-

Hester

2. v. 12.

előtte Agias társat be vinnee, egész ezten-
deigh, draga illatu fok szép keneteczekel, es
ekeslegeckel, nagy mesterséggel szoktác
vala ekesgetni : Vram mentül melto-
volna, hogy a te szent tested vetelére, nem
esztendeigh, hanem telles életünkbe ke-
szülne : ?

De látod, en üdveosslegem, mely ke-
nés kesülettel, mely fok gonofsággal ter-
helve, állóc eleotted : Es ennek okaért,
szuem teteghtet, es el yest a talodtul,
félec vgy ne iariac mint a meniegezenben,
az colteozetlen ember.

De a te io voltod batorit Vram enge-
met : Te inteß hogy hozzád iatulliac, es *Psal 33.*
megh világosíts, hogy a te iauaidban re- *v. 6.*
szüllie, es el szarat lelkemet megh hiz- *Isaia 55.*
lalod, somoru szuemet ama mindenged- *v. 1. 2.*
neorúséggel bduölköddö xeniérel megh *Sapi. 16.*
vigasztalod, lelkemet az dröc életre solio *v. 20.*
vizzel be teolteod. Nem sükeolkeodnec
Vram oruos nekül az egheségefec, ha-
nem a beteges, Nem az igazakett, hanem
a bündseokért ieouél te e világra, hogy
az el farattakat, es megh terheltetet bü-
neoseoket megh vigasztalnád.

Ha azért regenten, az Illies Propheta
pala-

KILENCZEDIK

4. Reg. 2 palastia, a Iordan vizét megh szaraztháta:
 v. 14. A te székrenied eleot, vgian ezen viznec
 Iosue 3. vizsgál tére foliasa: Ha az Elisæus teteme,
 v. 13. illetuen a gilkos latornac megh holt tes-
 4. Reg. 6 tet, fel tarnafta: Az eo veszeie pedigh, a
 v. 5. vizben eset vasat, fel vona: A Moyses ve-
 seieis a keouet, vizze változtatá, esa ke-
 serü vizet megh edesite: A te székrenie-
 dis, az Obededom hazat, minden iockal
 2. Reg. 6 megh teolte.

v. 11. Mentül inkább melto Vram, hogy te
 hozzád bator színel iarulliac, bizonioson
 hiuen, hogy a te testednec ereie, hatal-
 masb a teorueni arniekinal? Azért en I-
 tenem, ki a tisztatalan azzoni allatokat
 hozzád fogadád, es a niluan valo büneo-
 seockel tartalkodál s' lakozál, ki a vérbe
 heuereo azzoni állatot, csak ruhád illete-
 séuel megh giogytad, ki a bél poklosokat
 hozzád fogadád s' megh tisztitad, Ihon-
 enis, te hozzád iaruloc, ki nem az igaza-
 kért, es egheslegeskért, hanem a büneo-
 seokért icouél e vilagha. Eleuenicsd
 megh Vram holt lelket, bünben me-
 rült nehéz értelmemet emeld fel, Megh
 kemeniült szíuem keouet, fordicsd sira-
 lomra.

Ne

Ne nézd Vram, az en keűületlen vol-
tomat : Tudom hogy nem elég telles
életem, ennec melto keűületire : Ne
vtald meg az en rut haylekomat, ne ir-
tozzal halálos sebeimtűl : Ihon Vram, ir-
galmaűagodat ismet meg mutathad en
bennem : Ha akarod, meg tisztithat
engemet, es meltouá tehec, hogy nem
csak mint az keolikeoek, aztalod mor-
falekiba, hanem vgian a te aztalodnac bű-
seghébeis réűes legiec, kit őent halalod-
nac érdemeert kűlec engegy nekem ir-
galmason, Amen.

*Az Oltar eleot valo imád-
sagh, mikor immar hozzánc akar-
inc az Vrat venni.*

V Ram honnan érdemlettem en, hogy *Laca 1.*
en hozzánc leoy? Mikeppen kiuan- *v. 43.*
kozica őomiű űaruas, a folio kűtűeohűz, *Psal. 44*
vgy kiuankozic az en lelkem Vram te *v. 1.*
hozzad : Szomiűhozza az en lelkem az
eleo kűtűeiet, az en Iűtenemet, mikor idű
el Vram, es meg latogacz engem? Vram
I E S V S C H R I S T V S, a te őent tested, mel-
liet en meltatlan őolgad, hozzam véűee,

X x

ne

KILENCZEDIK

ne legien nekem itiletemre, es karhozatomra: Hanem a te kegyelisedbül, cordie legien testemnek, lelkemnek, es oruofsága beteghségemnek: Ki elű es, vialkodol az Atia es zent Lelec Istennel egietemben, Amen.

Vram nem vagioc melto hogy be ieoy haylekomban, de csak parancsiol a te zent ighiddel, es megh giogiul az en lelkem. *Es ezt melled vernen háromszor, vagy teobseoris mongiad.* Kezedben aianlom en megh valto Istenem az en lelkemet. Eoriz megh engem, en igaz paštorom: Giogicz megh engem, en igaz oruofom, Vezerey engem, en igaz vtam, Taplaly engem, en igaz kenierem: Az Vr Iesus CHRISTVS nac Z. teste, vére, otalmazza megh lelkemet, az őrdc cletre, Amen.

Az Vr vetele vtán.

CHRISTUS nac ſent lelke, ſentely megh engem: CHRISTUS nac ſent teste ſabadicz megh engem: CHRISTUS nac ſent vére, reſsegicz megh engem ſerelmeddel: CHRISTUS oldalabol ki folio tiſta vyz, tiſtics megh engem: CHRISTUS nac keſeru kin

kin ſennedéſe, ereofics engem: O en edes
 I E S V S V M halgas megh engem, a te
 ſebeidben reicſel engem, es ne ſenned,
 hogy ſoha teolled el ſakaggiac, halálom
 oraian fogagy be engem a te bodoghſa-
 godba, hogy drőcke dicſirielec teged.

Dicſird az Vrat ő en lelkem, es minden *Pſal. 103*
 thagaim algiátoc az ő neuet: Dicſird az *v. 1.*
 Vrat ő en lelkem, es el ne ſeletkezzél ve-
 led teot ſok io voltarul: Dicſird az Vrat,
 mert irgalmaſon cſelekedet te veled.

Dicſirlec teged, es halat adoc eoreoc
 Aria mindenható Iſten, hogy engemet,
 meltatlan ſolgadat, nem erdemem ſe-
 rént, hanem clak a te nagy kegielmelle-
 gedbeol, a te ſent ſiadnac draga ſent reſ-
 tēuel, verēuel taplálal: Kérlec teged en
 Menniei ſent Ariam, hogy a te ſiad ſent
 reſtēnec vétele, legien az en bűncimnec
 boclanattia, az en hitenēnec ereos ſegiu-
 re, bennem valo io xiuanſagoknac drēo
 paiſla, bűncimnec es gonof xiuanſagim-
 nac ki giomláláſa: Az en teſti, lelki ellen-
 ſegim ellen batorságos otalmom, gonof
 indulaſimnac zablaia, lelkem ſebeinec
 giogito ira, ſaraz lelkemnec menniei
 harmattia, ſomiuh ſinēmnece éleſtő po-
 hára,

KILENCZEDIK

hára, haboruságimnac csendesíteoie,
minden niaualiamnac vigaštaloia: Le-
gien az en gjarlosagomnac giamolia, e vi-
laghi veszedelmeknec el tauosštatoia, ſa-
randokſagomnac vezére, el farat ereom-
nec megh vytoia, te ſzent halalodnac ſün-
telen emlekeſeti, ez vilagbol ki mula-
ſomnac oráian, ereos batorſagom, es bo-
doghságban vezérleo kalauſom.

Kérlec en Iſtenem, hogy a te Z. fiad
teſte, vgy megh vycſia az en ſiuernnec ki-
uanságat, hogy te kiűlled ſemmi geond-
rúſéget ne kiuannion, Semmi ſepséget
ne xeduellien, Semmi vigaſagot ne kerel-
ſen, Semmi düceſolſeggel ne gondollion,
Semmi kegyetlenſegtől ne fellien, es vég-
re, be mennien ama te megh gondolha-
talan coreoc lakodalmadba, holot te a
Fiu, es Z. Lélec Iſtennel, á te ſzentidnec
igaz vilagoſſága, tellies eleghsége, eoróc-
ke valo coreome, tekellertes geoneorú-
ſége, vögheretlen bodoghsága vagy, A-
men.

II.

VRam IESVS CHRISTVS, eleo Iſ-
tennec Z.ſia, ki ate, Z. Atiád akarát-
tiabol,

tiabol, hálálod által, megh éleztéd e világot, szabadízt meg minket, a te Z. testednek vérednek csudálatos Zentsége által, minden bűntől, es veszedelemtől: Enged hogy mindenkör a te parancsolatidhoz ragaszkodjunk, es ne szennved, hogy soha te teolled el szakaszkodjunk. Ki élj, &c.

Vt Isten, ki nekünk a csudálatos oltari Zentségbe, a te kin szennvedesednek emlékeztet hattad, Aggiad, vgy tisztellük a te testednek, vérednek Zentséges titkát, hogy a te megh valtasodnac gümölcsöt, szüntelen erezzük magunkba.

Vram, ki a téged Szereteoknek lathatatlan iokat Szerzettél, a te Szerelmed langhiat, concz a misztikumbe, hogy téged mindenbe, es mindenec felelő Szeretven, a te ighiretidbe, melliec minden kívánságot feliül halladnac, rezzec lehesünk.

Eoreoc mindenható Isten, ki a te Zentségid, es parancsolatid által, minket a te hasonlatosságodra megh Vytasz, ted alhatatossá, a te esuéniden való iarasunkat, es a te Szerelmednek aiandekát, melliet remenlünk, Aggiad hogy Z. malasztod által,

Megh foglal azért teged en Istenem,
 es mint reghen Iacob, soha addigh el nem *Gen. 34.*
 bocsiárlac, valamigh engem megh nem *v. 24.*
 áldaz, Valamigh az en réghi neuemet el
 nem változtatod, az en gonosf bökasimat
 el nem rontod, az gonozra giorfalkodo
 labaim ereiet, megh nem bázartod.

Nám a te geoneorúséged Vram, nem
 egiéb, az embereckel valo niaiaskodás-
 nal: A te kiüanságod nem egiéb, hanem *Prout.*
 hogy mindeneckel iol tegy, irgalmaz min- *J. v. 31.*
 deneknec: Azért en Istenem, irgalmas-
 ságodnac nagy voltat most mutasd megh,
 Az en búnos lelkem ereotlenséget, bent
 testeddel giogicsd megh: Ihon, kezeid-
 ben aianlom magamat, es mikeppen te
 ennekem attad a te zent testedet, enis lel-
 kemet felfegednec adom.

Azt akarád Vram, hogy a te testednec
 en lennec eleuen koporfoia: Amaz egh-
 bőlala állot draga Mannanac, meliben
 minden geoneorúségh vagion, bekrenié-
 ue teol engem. Agi azért nekem ereosí-
 get, mint az ereos keosíklabol ki vághot
 koporsodnac, hogy semmi haborusagh
 teolled el ne bakaßon: Agi tista eletnec
 feiet lepedeoiet, meliben bent testedet
 taka-

KILENCZEDIK

Hebr. 9. takariam : Agi buzgo ſeretetet, mint
v. 4. tündeoklo arani édent, melibe a mennieí
 Mannat tiztan tathaffam : Szegez d be
 ſiuemben, mint a Moyſes ſekreniebe, a
3. Reg. 8. veſeíet, Teolcibe lelkemet aldomafiddal,
v. 9. mint a te ſekrénied által, az Obededom
 házat minden iockal be tellicíted es téggy
 reſſeíſé bódoghíagodban a mas vilaghon,
 Amen.

IIII.

SEbeſieíd meg h Vram az en lelkemet,
 a te údueoſſéges, es geoneorúſéges ſe-
 relmed ſebeíuel : Agi az en ſiuemben,
 tizta, es fel geriet Apoſtoli ſeretetet, hogi
 el ayullion, es vgian el oluaggion, az en
 lelkem, a te ſerelmed, es kiuaníagod miat:
 Tegedet ſomiuhozzon, te hozzád fo-
 haſkoggiee, teſtetúl meg valni, té eléd-
 ben menni, ſűntelen kiuan kozzéc.

Aggiad en Iſtenem, hogy az en lelkem
 kiuanſágha cſák te legi, Angialoc keniere,
 lelkűnc taplaláſa, minden napi terméſet
 feoleot valo kenier, melibe találtatle min-
 den edeſſegh. Tegedet Vram, kire kiuan-
 ua nézne az Angialoc, ehen kiannion

az en

az en ősinem, es a te geoneorúséges io-
yzeddel telliesied be az en lelkem ki-
uanságit: Teged őominhozzalac, eler-
nec kutseie, beolcseséghnec, tudoman-
nac, őrdéke valo fenieséghnec, forrása,
minden ionac beouen folio aar vize, Az
Isten hazánac ekeslége.

Teged kiuannion Vram az en lelkem,
te hozzád őhaycsón, Teged keresien, es
megh talallion, te vtannad füllőn, es el-
érien tegedet: Te foroghy elmemben, es
őaiamban őüntelé, csak te egiedul légi az
en remenségem, es minden batóságom,
az en gazdaságom es vigaságom: Az en
coreomem es geoneorúlegem, az en be-
keségem es taplalásom: Az en otalmam
es segitségem, az en beolcseségem es co-
reokségem: Az en kincsem es birodal-
mom, őiben mind végigh alhatatos erős
gieokeret veruén, megh maraggion lel-
kem, Amen.

V.

ÖRde mindenható Vr Isten, kérlec te-
ged a te veghetetlen irgalmasságodért,
Enged, hogy minniáian, kik a kereztién
neuet viseliúe, a te őentsegednec, es Sacra-
Y y men-

KILENCZEDIK

Triden. Sess. 13. cap. 8. mentomodnac, (meli az eggiesseghnec iele, a szeretetnec kötele, a bekelességhnec erőssége,) igaz ismeretiben, es tisztetiben eggiet ercsűnc.

Es megh emlekezuen a te veghetetlen io voltodrol, ki a mi bűneinkért halálra adád tennen magadat, taplalásunkra haggiad szent testedet: Aggiad hogy igaz valasba, melto keşűlettel vehetsűc giakran a te zent testedet, melliel mint Illies Propheta, ama neki adot konasztalan kenierrel, megh vastaguluan, a te vtaidon soha el ne fataggiunc: Legien minekünc otalmunc a te tested, Az mi ellenségűnk nec pedigh romlása, mint a Pogáni Amalech, nemzetnec romlása leon az eo taborába szallot, kenier, Amen.

Indic. 7. v. 13. Az mely imadságokat e keoniűnec masodicsésébe, a szent aldozat utan, talál szokatis ighen alkalmatosan el mondhatod, az Vr vacsoraia utan: Es vegézetre, minden imadságinknac kezdeti, s' végbe, a Mi A-tianc, üdneoűlegi Maria, es Credo, legien.

T I Z E D I K

R E S Z E.

SZENT DAVIDNAK,
HET PÆNITENTIA TAR-
TO SOLTARA.

Megh ne emlekezzél Vram, a mi
vetkeinkrül, sem a mi Atiainc vet-
kerül, es böszt ne aly raitunc mi
büncinkért.

VI. Soltar.

Egh ne fegy engemet, Vram
fel geriedet, Haragodnac
tüzeben.

Es megh ne ostoroz, Bü-
neimnec gonoz, Erdemiert
mérgebben.

De keonedrülly raitam, Mert megh
niomorotram, Megh büzhdt sebeimben.

Megh rekedet folta, Fel dagadot hab-
ia, Lelkem esendeß vizénec.

Meddigh halgacz Vram, S' nem kd-

Y y 2

ned-

T I Z E D L K

nedrűlő raitá, Helt nem acz kerésemnec?

Forduly hozzam immar, Mert lel-
kem teged var, Agy etőt betegednec.

Mert az föld giomrába, Pokolnac tor-
kába, Nem említ nec tegedet.

Nincz ora ki vallia, Nincz ki ma-
gaštallia, Dicfiruen ſent neuedet.

Mert voltac, s' megh holtac, Vilag-
bol ki multac, Erzie iriletedet.

Megh ſáradot bennem, Ohaitaftul ſi-
uem, Szemem kőniü hullataftul.

Mert eyenként ágiam, Ningodal-
mas házám, Azic sok ſíralmimtul.

Teolled el vettetté, S' cfiak be nem
nielettem, Ellenſégim torkatul.

De már gonof tőndé, Artatlan ver ſo-
poc, Fuſſatoc tauuly töllem.

Mert az magas menybe, Iſten eley-
be, Hatot ſíralmas verſem.

Megh halgator engem, Pirűly ellen-
ſegem, Es tauoztal el teollem.

Dűcsőſég Aríanae, S' az eo zent Fia-
nac, Dűcsőſég Z. Lelek nec.

A három ſeméliben, Es egy terme-
zetben, Egy igaz Iſtenségh nec.

Miképpen kezdetbe, Moſt, es ieo-
uendőbe, Dűcsőſég az Iſtennec.

Bo-

XXXI. Soltar.

Bodogoc az kikénc, Vndoc vetkéinec,
Sebéraz Vr be főtte.

Mint ideghen bünnec, Tulaidon
vetkénece, Büntetése nem vőtte.

De seot io voltából, Büncit lelke-
ből, Az isten le tórlótte.

En pedig vetkémet, Feodeozuen se-
bemec, Banatban el űarattam.

Mert eiel es nappal, Szent kezec of-
torral, Sullios tethet hágy raitam.

Azett sok kinomban, Tóuis keozt
ültömben, Maar csak megh nem sonniat-
tam.

De te hozzád térec, Bocfanatot kérec,
Elótted vallast reűec.

Sebeim rutlaga, Büneom vndoksa-
ga, Vadloia, magam leűec.

A te io voltodbol, Tudom űerel-
medbeol, Bocfanatot hogy véűec.

Valaké te hozzád, Bünbeol hogy ki
hozzád, Siruan imadkozhatic.

Mégh az Vyz ózónnec, Fel indult
tenghernec, Habia kóűtis bizhatic.

Latuan sok infegből, Ellenlégh ke-
zebeol, David hogy hí hozatic.

T I Z E D I K

Azert őzuerekhőz, Bűnőseoc, louak-
hoz, Hasonlóc, ne legietec.

Mert ha őép intesnec, Isten keresé-
nec, Nem enged kemenisegtec.

Hám, fek, őábla, s' oštor, Delczegh
louat megh tőr, Bűnőrdőkben el veőtec.

Oštori azoknac, Soha el nem foginac,
Kik heuernec az bűnben.

Kik pedigh az Vrban, Biznac, bator-
saghban, Leőnec tellies eltekben.

Azert őrűlletec, Es dicsek eggiotec,
Igaza az Istenben.

Dűcsőősegh Atianac, &c.

XXXVII. Soltar.

Megh ne fegy engemet, Vram fel gerie-
det, Haragodnac tűzeben.

Es megh ne very engem, Kér nio-
morűlt igiem, Haragodnac mérgeben.

Mert megh sebesitnec, Nilay mér-
gednec, Szomorodot őivemben.

Nincz őpsegh testemben, Oly nagy
rettegesben, Haragod miat eštem.

Cšontaim veleiet, Ki vontác erciet,
Bűncim, iol erzettem.

Mert feiemem selliűl, Hatot soő vet-
tektűl, Tiztan megh terheltettem.

Megh

Megh nilatkozattac, Ismet megh v-
yultac, Be forradot sebecim.

Vgian ki rothattac, Es ki fakadoz-
tac, Ez nekül niert fekelim.

Feiemet le sűtuen, Kiert giazban
eluén, Kdniüben vőnac ſemeim.

Agiekom genietség, Testem sok be-
teghség, Kinniaival, vgy megh tőlt.

Hogy vad Oróſlany kint, Ordít, es
az nagy kint, Vifeluen, csak megh nem
holt.

Szemeid iol lattiac, Sziuemet mint
rágiac, Nincs testemben egy ép folt.

Megh heruat bus ſiuem, Megh valto-
zot ſinem, Homaly foghta ſememet.

Mert mind ellenségim, Mind reghi
baratim, Szidnac, pőknec, engemet.

Szembe ſépen ſolnac, Hatam mő-
gőt ragnac, Thórbe cfalliac feiemet.

De en néma voltam, Fűletem be
dughtam, Bekeséggel ſenuettem.

Csak te tőlled vártam, Vram, ben-
ned bízam, Erted mindent fel vőttem.

Ne ſenued hogy lafsác, Eorómmel,
kik váriac, Vegstemet, mett el estem.

Ostort, palczat, meltán, Szenued bú-
nő: hátam, Gonof ſolgad, megh vallom.

In

T I Z E D I K

Io tetért haraggat, Ragalmazó ſa-
uat, Ellenséginé, hallom.

De te io voltodbol, Lelkemet sok
kinbol, Vid ki, bűnben ne hallion.

Dűcsősségh Atianac, &c.

L. Soltar.

Balassa **V**Eghтелен irgalmu, O te nagy hatal-
Ba: mu, Isten, legymár kegielmes.

Eones ki mindenestűl, Iodat ram
kebledbűl, Mert lam mely veszedelmes.

Bűndm miát lelkem, Ki titkon rágh
engem, Mert nagy sebbel sérelmes.

Mofd el rollam immár, Kit lelkem
alygh vár, Mofd el bűndm rutlagat.

S' Eggiűt az rut hirrel, Mint rut
bűzt enyczdel, Fertelmem bűdös ſagat.

Elmerem vetkem, Kiert nap en-
gemet, Rettent, mutatuan magat.

Csak neked vetkeztem, Bűnt ellened
teottem, O kegielmes Vr Isten.

Kit semmi rauaságh, Nem csialhat,
s' alnokságh, Reytue, eldtted nincsen.

Mert az nagy kéé éghből, Mint Ki-
rali ſékből, Latod mit miuel minden.

Ha erdemem ſerént, Ream ereſteſ
kint, Veszec, s' yay houa legiec.

Ha

Ha tellies eltemben, Estem sok vet-
kekben, Bizony pokolra megiee.

Mert megh létem eldt, Lelkem
megh ferdzdt, O Istenem mar meggiee.

Mégh aniam meheben, Esém nagy ve-
tekben, Erdemlem haragodat.

De te ki vetket banß, Igazt ßerecz,
kiuanß, Muratnan ió voltodat.

Hogi életreadál, Azonnal oktatál,
Mint ertenem titkodat.

En rut haladatlan, Azert, foghatatlan,
Isten, hozzád kialroc.

Tißriez Ifopuddal, Irgalmaßagod-
dal, Mert lá ki nagy kint valloc.

Hogy vndoe vetkemből, Megh tiß-
tulus belől, Legiee ßeb hogy sem vagioc.

Legiee feyerb honal, 'S öröm monda-
saddal, Tölcz be az en fületem.

Vigazald lelkemet, Külduen örö-
medet, Ne ßarazd ki velömet.

Cfontombol bánattal, Ne néz ram
haraggal, Mofd elinkab vetkemet.

Terempes ismegh bennem, Teremptö
Istenem, Tißta ßiuet kegießlen.

Fud belem ismegent, Hogy nagy ßi-
uem ßerént, Lelkem igazt ßereßlen.

Engem romlot ßegént, Roß erde-
mem

mem ſerént, Haragod el ne vessén.

Ne foſſ meg h lelked tül, Sőt üd uoſſe-
gem tül, Mongi örömet mar nekem.

Szentelő lelkeddel, Had eppüllyön
mégh fel, Mint az előt bus lelkem.

Hogy ſok te uelyetec, Te hozzad
teryenec, Keouetuen biuast engem.

Az kőd uer aldozat, Io keduet nem hoz-
hat, Iol tudom Vram neked.

Mert ha az kellene, Örömet tiftel-
ne, Bus feyem azzal te ged.

Tőredelmefleggel, Buzgo kőne d-
geſſel, Szolloc azert te neked.

Ime ky oldoztam, S' te elcodbe hoz-
tam, Fene eotte ſebemet.

Kit csak te giogithacz, Elete for-
dithacz, Szand kelerues ſeimet.

Bűneim kinnyaua, Teſtem ſaidal-
mau, Ne giő tőrd elete met.

Ha előb nem hattad, Seot hozzad fo-
gattad, Tehat moſtan ſe had el.

Io voltodbol ſegént, Io ſok aſod
ſerént, Sion ſalát tamaſd fel.

Hogy mint aldozatot, Aggiac vgy
halákar, Ki neked legh inkab kel.

Düſceofſég h Atianac, &c.

C 1. Soltar.

V Ram hald megh ſomat, Nèzd nagy
ſíralmomat, Agy helt imadſágomnac.

Orczad el ne fordieſd, Haragodat
enhieſd, Hald megh ſauat ſolgadnac.

Eltem, mint fűſt, el mult, Serpőni-
ben megh ſűlt, Cſiontim, el ſarattranac.

Mint le kaſſalt zöld fű, Az megh eper
buſſű, El heruat banattizban.

Ereie teſtemnec, Veleie cſiontom-
nac, El ſarar, kialtalban.

Mint Pelican madar, Mely cſiak
puſtában iat, Budóſom az puſtában.

Mint Eyeli variub, Farkafoc közt az iuh,
Nap ſint batran nem látom.

Mert ſokan kergetnec, Feiemre ef-
küſnec, Kiert, keduetlen voltom.

Izic kenieremnec, Erzi, mint ha-
munac, Kőniuel elegy italom.

De meltan oſtoroſ, Haragodban, mert
roſ, Eltemmel, erdemlettem.

Engem ſel emelél, Viſontagh le ve-
tél, Mert ellened yetkeſtem.

Kiert eltem el mult, Mint arniec, es
megh ſűlt, Mint kaſſalt fű, buſ teſtem.

T I Z E D I K

Te, ki eoreocke élj, Es senkitül nem
felj, Nez kegyessen Sionra.

El rotnlot kő falat, Ragd meg hűp
bástiayat, Terjed ismegh vtadra.

Mert most pusztasága, Indittia rut-
sága, Szolgaidat firastra.

Ackor meg remülne, Teolled felni
kezdne, Vram, minden nemzete.

Poganiocaldoznac, Tiszteléseget ad-
nac, Sionban fellegedne.

Latuan keonedrgeset, Megh alazot
büntet, Hogy keduelted nepedne.

Ezec meg iratnac, Kiert io voltodnac,
Hiueid halat adnac.

Mert meg nem vtaltad, De eghbdl
megh lattad, Siralmit foglaidnac.

Kik meg szabaduluan, Szent ne-
tedet alduan, Sok nepet hozza vonj-
nac.

Nagy Irgalmu Isten, Kinec vege nin-
csen, Kitül melran bünterem.

Ereom iob koraban, Van fogiatko-
zasban, Megh reouidult eletem.

Ha visza solitaj, Engem, ki most
tartaj, Felbe fakad eletem.

Az scoldet kezdetben, Te terempted:
menyben, Csilagidat fondaltad.

Ezec

Ezec mind elkopnac, Az üdöc nem
artnac, Neked, mert nagy hatalmad.

Az te fogaidnac, Fiai, maradnac,
Bátorlagban alattad.

Dülcsofség Atianac, &c.

CXXIX. Soltar.

S Ok haboruságban, Sziuem nagy ba-
narban, Elmerült síralmában.

Kialt sient nevedhez, Kér, crezd
füledhez, Keonedrget, bumban.

Halgas kezelemre, Ne néz büneim-
re, Vram, fogagy keduedben.

Ha gonoságinkat, Soc alnakfaginkat,
Erdem sient büntetted.

Nincs oly ki el türie, Haragodat, s'
nierie, Vduecsfegtt eldrted.

De az büneost hozzad, Hogy kü-
niebben vonnad, Biztattia ighireted.

Azert benned bizom, Mert te vagy ta-
massom, Vram, nagy io volrodobol.

En szabadulalom, Beofeges valtsa-
gom, Te vagy, cordeogh torkabol.

Israelt vetkebeol, Vndoc alnakfag-
bol, Te mented ki foghsagbol.

Dülcsofség Atianac, &c.

CXLII. Solt ar.

HAjcz megh süleider, Kerem felsegedet,
Hald megh keondrgesemet.

Kemeny itülette, Ne vid, nagy veselyre,
Szeghin büncos seiemet.

Mert nincz senki oly bent, Kit bünnel
be nem kent, Giarlofag, s' megh nem
cytet.

Latod ellenségem, Földre niomot engem,
Szomiuhozza veremet.

Setet barlangokban, Mint eleuent
Syrban, Szoritottac engemet.

Csiak reghi io voltod, Atiankhoz
irgalmad, Batorittia siuemet.

Ki teriesitet kezem, El siaradot siuem,
Menniei harimatot kér.

Hald megh kialtasat, Oles megh somiufagat,
Mert nincz mar testemben vér.

Mint egy siaraz kutba, Kietlen barlangiba,
Irgalmat csiak teolled kér.

Vram irgalmadat, Mutasd io voltodat,
Benned bizo siolgadhoz.

Igazgasd vtamat, Minden siandekim,
Tericsd akaratodhoz.

Elezd bent lelkeddel, Es vid hatalmaddal,
Lelkemet felsegedhöz.

Bizom

Bizom io voltodhoz, Nianaliatból ki
hoß, Büneomból ki tisztulóc.

Verd megh kemény siuet, Ellenfe-
gim verket, Kik miat, en but valloc.

Noha büncos vagioc, Vgian tied va-
gIOC, Vram, s' neked foglalóc.

Megh ne emlekezzel, &c. mint ez elzot:
fol.

Az Aniazentegyház Li- taniayról, Tanusagh.

A Litania Georeogh so: Magiarul,
alažatos, es siubcol valo, keoneor-
geit iegiez: De keožeonséges siokasbol,
eslak azt a keoneorgeit sioktuc Litanianac
neuezni, melybe a hiuec keožeonségesen,
nagy buzgosággal, az Istent, es eo utan-
na, a sentekesit mint ertiunt esedežo sol-
gatarsokat, segítségül hyat. Vgianis elcitol
fogua, sokása volt a hiuec geolekeoženetne,
hogy derec siuksegekbe, kežeonséges imad-
sagokat, es processziokat rendelneuet, mel-
liket az Isten megis siokot halgatni.

Iosue 6.

v. 4.

1. Paral.

13. v. 2.

2. Paral.

20. v. 21.

Matth.

21. v. 2.

Theo-

T I Z E D I K

Ruffin. libro 2. cap. 33. Theodosius Ciasarrul iria Ruffinus, hogy, mikor az eo ellenseguet, Eugenius-sal, megh akarna vini, beoitcoléssel, imad-sággal kefsüle a harczhoz: A papokkal sent helicket kerüluen, a Martyroc ko-porfoia eleot Ciliciomba beueruen, a sen-tec keonedrgése által, kér vala Istentül, se-gitséget. A masodic Theodosius Ciasa-ris, mikor isoniu nagy esetot sakadnanac
Niceph. 14. ca. 3. siuntelen, az egyházi embercekel Proces-Amphi-sioban, Litaniat monduan, tizta üdeot, es lochius beoséges gabnat, niere, Istentül Z. Basilus in vita Doctör, az Arrianusot sentegyházat el D. Basi-akaruán foglalni, Litaniakat enekeluen lij, Zo-a biueckel, a templomboz méne, es min-nar. To-giárt esudálatos képpen, kues, es emberi mo 3. ereo nekül megh nylet az egyház, Proclus
Niceph. libro 14. cap. 46. Constantinápoli Patriarcha, vgian ezen issiabic Theodosius-sal, a Litaniac által, Quinti-megh szabadita Constantinápoli az iso-anus halaltul, es scold indulástul. Z. Ger-Aselepi-gelij Papais, hasonlo deogh halaltul, Li-Synodo. taniackal szabadita megh Romat, a mint Alt. 1. sok

sők regghi seo Doctores iriat. Es mikor Galliaba sok kárt teot volna a seoldindulas, Mamertus rendelé, hogy Vranc menybe menetele napia eleot, minniaian az biuet processiot iáruan, Litaniakat enekelenet. Angliaban (vgimond Beda li. i. hist. cap. 21.) Z. Agoston, Litaniac által, ronta el a baluániokat, mert Zaflo gyanant, vgimond, eleol, egy ezüst keresztet visnet vala, es a mi üducozitconc irot kepet, Litaniakat enekelnen, azoknac üducofsegekert a kikhez mennet vala: Az Enthymius (mint az eo tanituania Cirillus iria) a nagy szarazágnac idzien, Litaniac által beofeges escot niere Islentül, mikor Rhemos Varasaba iszonin myrigi halal volna, a Z. Remigius koporsoia seodelet Processioban, sok egheo seouetnekeekkel hordozác, es megh sabadula a varas.

Iustinianus Ciasar pedig, vgian teor-
uent saba arrul, hogy Litaniakat Procef-
sio iarással, a keofiegh, püspeoc nekül ne
sabna, hanem a püspeocokkal eggiüt, eleol

A a a

In Au-
thentic.
Novella
123. de
vi- pisc. cap.

31. § 32.

T I Z E D I K

viuen a Z. Kereztet, Processiot iarna, es
 Gregor. Litaniakat enekelne. Z. Gergely Papa
 libro 11. pedigb sŕepen megh iria, mint soktac va-
 Epist. 2. la, a regbi kereztienec Processiot iarni, es
 Litaniakat enekelny. Egy seregbben vgi-
 mond a papoc, masikba a barátoc, harma-
 dikba az apaczac, Negiedikbe a ház as em-
 Euag. li. berec, valanac, &c. Euagrius, regbi feo
 4. ca. 26. tudos ember, azt iria, hogy mikor Cosroes
 Antiochiat immar megh veotte es el ron-
 totta volna, es Apameahoz kezelgetne,
 Z. Thamas Apameabeli püspeoc, engeŕ-
 telni akarván az Isten haragiat, processiot
 rendele, es a Zent kereztet eleo hozuan (v-
 gimond) minec vtanna ezt megh csokol-
 tac, es imattac volna a hiuet, Processioba
 a Szentegyhaz keorül hordozá, mely ke-
 rézt keorül, v. gimond Euagrius, ki ielen
 vala) nagy fenecséget, es tüzet lattunc
 mind az egész Processio ideien, mellicel ie-
 lente az Isten, hogy megh szabaditana a
 varaít Cosroes hatalmatul, mint meghis
 szabadita csudulatoson.

Nem

Nem efiak niaualiaiohban es sükhse-
 gehen soktac vala pedig Processiot
 iarni es Litaniahat enekelni a heréztienec,
 de corcomeohbeis, vzy mint, mikor vala-
 mely sent tetemét be vittet valamely va-
 rasba, mint oluassuc, hogy Antiochiaba
 esudalatos söp processional vinec, a Zent
 Meletius tetemét: Es a Z. Babyla Mar-
 tyrfontiait, mellieket minel hogy keözel
 erziuala az eordeogh, megh nem felebbe-
 te Iulianus Ciasarnac, valamiygh az eor-
 deogh Temploma melleol el nem vitete-
 nec. Bonfiniusbais soksor oluassuc hogy a
 mi reghi eleint, mind eordmdkbe, s' mind
 niaualiaiohban Processiot iáruan, halat
 attac Istennec, es eo teolle irgalmasfágot
 kértec. Mikor Hunyadi Iános, es Lázlo
 Kiraly, Sophiat megh veouec Bulgar or-
 sagba, a teoreohcot megh veric, es Gieo-
 zeodelmesen visza ieouenec Budaba, azt
 iria Bonfinius: Ijs occurrunt Sacer-
 dotes, sacris induti vestibus aurea
 diuüm simulacra preferentes, hym-

Ioā. Du-
 rant lib.
 2 de ri-
 tibus Ec-
 clesia ca-
 pite 10.

Sozome.
 lib. 3. ca-
 pite 10.

Socrat.
 lib. 3. ca.
 18. Theo-
 doretus
 li. 3. c. 11.
 aliis 9.

Hieron.
 cont. Vi-
 gilant.

Bonfini.
 Decad.
 3. lib. 6.

T I Z E D I K

nos Christo, ac Virgini Patronæ
Pannoniæ concinentes.

*A Litaniakról pedig, mint sokot
dologról emlékeztet Ado anno 452.
Gregor. Turonens. lib. 2. hist. ca. 34.
Auitus sermone de Rogationibus:*

Vide Ba Sidonius Apollinaris lib. 7. Epist. 1.
ron. in lib. 5. Epist. 14. Basilus, Epist. 63.
Martyr. Asclepiades in 5. Synodo, Actor. 1.
25. Apr. Tom. 2. conciliorum, *Kiaztiria, ho-*
Bellar. gy miher Constantinapoliba nagy seold
Tom. 2. lib. 2. de indulas volna, es a varas nepe, noha bi-
Missá degb tel vala, a mezeon laknet, Z. Pro-
cap. 16. clus püspöknet meghielente az Isten, ho-
Canisii gy a Litaniakhoz, mellicket mond vala
libro 5. irná, amax Angiali encketis, Szent Vr,
Marial Szent Isten, Szent halhatatlan Is-
cap. 30. ten, irgalmaz nekünc. *Vgian ezent*
iria azon helien Quintianus püspökis.

*Ex igy leuen: A mostany vy Atiasiac
sem tagaggiac, hogy sient dologb ne legic a
Litaniac emléke: Es annac ohaert, enek-
lic eohis ezehet, es az eo imadságos keoni-
ucabe*

ueokbe iriac. De vgy el valioztattiác,
megh marsongiac, es rutittiác reghi ke-
reztience sokot Litaniat, hogy inkább *Vide Fe-*
sem lehet. Mert *uarden.*

Legheleoseor, sokat ki hadnac a Li- *Dialog.*
taniakból: Tudnia illic, ama keonedr- *1. contra*
geit, Szent háromsagh egy Isten ir- *Caluin.*
galmaz nekünc. Reliquit hoc Lu- *fol. 37.*
therus in Enchiridio piarum pre-
cat. edito Wittemb. 1560. per Lau-
rentium Schwenk. In libello pre-
cat. edito Argent. anno 1560. per
Theobaldum Berger, lib. Hymno-
rum, correctorum edito Lipsiæ an-
no 1578. per Christophorum Cor-
nerum. Igben eorcomeit ertenem, mi-
okon battac ki ezt az imadsagot niomta-
tot keoniuokbeol: Tudom hogy Luther
es Calvinus giuleolye a Zent háromságh-
nac megh csak nenétis, kivel a Zentha-
romsagh tagadoknac, seoleotte nagy ba-
torsagot attac, es utat irtottac, mint az
Vytudomanioc hamissagárul irt keoniu-
be, fol. 67. megh mutatám.

T I Z E D I K

A Papaért, es az Istenben el nyugot
 hínékért való keoncorgestis ki hagiác az
 eo Litaniaiokból, a fellint eleo samlalt
 1. Timo. keoninekbe; Maga, nilua Z. Palazt pa-
 2. v. 1. rancsiolá, hogy keonedreogiüne minden
 emberekert, sem Petert, sem Palt, ki nem
 rekeszte, seot parancsiolatunc vagion, ho-
 gy még a mi üldeozcoinkertis keoneord-
 3. v. 44. giüne. A halottakértis imadkozot, Z.
 Augnst. Agoston ideriebe az Anniaszentegyhaz,
 libro de melybe élt, es még holt sent Agoston. De
 cura pro a mostan eppitet mostoha sok hažac, nem
 Mortu- Aniaszentegyhazac, vy vtat keresnee me-
 u cap. 4. nyorssaghba, mellien még eddigh soha
 senki nem iutot a bodoghságba.

El hattác az Istennel vralkodo Zen-
 tee emlekezetitis: Ha egy Istentelen Lu-
 ther pradicatorhoz küld valamely betegh
 ember, es azon kéri, hogy mind eo maga,
 s mind a keosség imadkozžec erette,
 ebbe semmi vetket nem látnac az Atia-
 fiac. De ha valaki azon kéri bodogh Az-
 zont, es a bodoghsaghba vralkodo Zente-
 ket,

ket, hogy keonecoreoghienec írette, ezt ot-
tan minziárt baluani imadouna ífűie,
Mert miképpen a Loth feleségbet keo
baluannia változtatá az eo hitetlenségbe,
vgy az Isten sentitis, baluannia változ-
tatta, a teueligefnec hitetlenségbe. Magha
eleitül foghua, sokot dologh volt a hiuec
keozt, hogy az Istennek megh dúfcoült
sentit, segítségül binac, es'ennec, az. Iraf-
bais deréc fundamentoma vagion mint a
Giarmathi Miklos ellen irt keonibe beo-
segesen megh mutatom reonid üdeon, Is-
ten segítséghe velem lenen.

Masodszor az Atiafiac, hogy a kereszt-
tiéni bilidségbnec bizonios ielét mutat-
nác, Imillien sűp imadságot toldánac az
eo Litaniaiokhoz, Vt nos à blasphem-
ijs, libidinibus, & homicidijs Tur-
carum, & Papæ, liberare digneris,
Te rogamus audi nos, Így a seokeot
bolgac, egy porázra akariác keotni a Pa-
pat, es a Teoreokot. De vagion Isten men-
nieghbe, ki megh allia boshuiat.

Vege-

T I Z E D I K

Vegézetre, hogy ez az Deacombonec,
megh mutatnac Deakságokat, nem akarac
velunc egietembe mondani, Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi, hanem

Augst. Agne Dei: Kiben ni luan valo tudat-
2. contra lantágokat ielentie, mert ha a réghi tudos
Crescon. emberet irásit oluastac volna, esekbe ve-
c. 1. § 2. bettéc volna, hogy ebbe nem volt semmi
lib. 3. ca. vetec, Szinte mint mikor ama tudos poe-
73. li. 4. ta, az Vy Atiafiakhoz hasonlo népnee,
c. 55. car imigien szol, Degener o populus, &c.
puni Do De effele tudakos soezesagirol, a mi Dea-
natista De effele tudakos soezesagirol, a mi Dea-
errores combone Atiankfiainac, masut beoszegeten
Augu- szolloc, Isten segitsege velem leuen.

stini in Azon esudalkozom, hogy a Német, es
Gram- Magyar nieluen valo Litaniakba, az Vy-
matica. tokis, vgian Georeogh nieluen mongiac a
Kyrie Eleisont, noha minket igben gia-
láznac, hogy mi Deakul imadkozunc Is-
tennee, a keossigh hallattárais. De mi, a
keossigh oktatására, sokot, es ertheto
nieluen pradicallunc, az Istennel pedig,
mikor zent felsegének keoncorgunc, az
itil-

itilliuc, hogy Deakulis solbatunt. Es a
mint Z. Agoston irta, régbi szokás volt az
a hinnen keozt, hogy az Isteni imádságba,
ideghen nieluen valo szokatis eyten: nec.

Amen & Alleluia, nec Latino, nec *August.*
Barbaro licet in suam linguam traſ- *Epistola*
ferre, Hebræo cunctę gentes voca- *178.*

bulo, decantant. Et ismét. Propter *Libr. 2.*
sanctiorem authoritatem, quamuis *de doct.*
interpretari potuissent, seruata est *Christ.*
authoritas vocis Amen, & Alleluia. *cap. 11.*

Hogy megh emlekezünk a mi hitünknek
kezdetvül, mely az Apostoloc által, a Si-
dokról származék, es ez által be oltatanc
mygh vad olayfat, amaz igaz olayfába,
a Christusba, Rom. 11. v. 17. Annit tē-

sen pedig amaz Amen melyről, emle- *Canin.*
kezik az iras, Deut. 27. v. 16. 1. Cor. 14. *locus est.*

v. 16. mint Fiat vgy legien, yévroto a
mint a LXXII. Sidoc fordítac, anagy
Verè Bizoni. Az Alleluia, annit tē-
sen mint, Diehitietec az vrat. A Ho-
lanna pedig, sante annit tegiez, mint

T I Z E D I K

*Canini-
us ibide
cap. 4.* üdúeozié kériünc, de miúelhogy a Si-
doc a Sátoroc innépén, Zeold ághakat hor-
dozuán kézekbe, giakran kialtiác vala az
Istennec, Hofanna, e leon oka, hogy ve-
ghre a Sídóc, azokat a Zeold ághakatis
Hofannanac neuežéc. es azért kialtiác a
Sídóc, virágh vasarnap, Hofanna filio
Dauíd, a Dauíd fianac, vgy mint geo-
Zeodelmes feiedelemnec vigiünc Zeold
ághat, es kériünc hogy üdúeožicsen minket.

Az Aniažentegyház Litaniaia.

Idem. Z. Agoston cap. 40. Meditat.

*cap. 24.
Medit.* **S**zent, es sepleotelen süz Maria, Istennec
Z. Annia, meltožtasíál en értem keoneor-
gheni annac, a kinec Templomána valažta-
tál. Z. Mihály, Z. Gabriel, Z. Raphael, Tí
Angialoc, Archangialoc, Patriarchac, Pro-
phetac, Apostoloc, Euangelistac, Martyroc,
Vallás teneoc, Papoc, Egyhážiac, Barátoc,
Sžüžéc, es minden szentec kariat, Arra keše-
ritlec titeket, a ki valažtot titeket, es a kinec
sine

fine latasába eorvendeztec, keoneoreogietec
en érttem, seghin büneisért, az Istennek.

Vram, a Patriarchac imadságbi, a Pro-
phetac érdemi, az Apostoloc keoneorgési, a
Martyroc erecségbe, Arolad vallás ieueoc
biti, a süztec tisztasága, a teob sientec keoneor-
gése által, agyteoredelmes sünet, üzd ki be-
leolem a keuehyéghot, &c.

V Ram irgalmaz nekünc.

Christus kegielmez nekünc.

Vram irgalmaz nekünc.

Christus haly megh minket.

Christus halgas megh minket.

Menybeli Atia Isten,

Megh válto Fiu Isten,

Vigasztalo Z. Lélec Isten,

Z. Haromságh egy Isten,

Szeplőtelen süz Maria,

Istennec Z. Annia,

Z. Szüzeknec süze,

Z. Mihaly Archangial,

Z. Gabriel Angial,

Z. Raphael Angial,

Ti minniaian Istennec Angiali es Archan-
giali, keondördgierec ertünc.

Az bodogh lelkek nec minden seregi,

Bbb 2

keo-

Irgalmaz mi
nekünc.

keoneoreoghy
ertünc.

T I Z E D I K

keoneoreogietec ertünc.

Kereşteleo şent lanos, keoneoreogy
crettünec.

Ti minniaian zent Patriarchac es Prophe-
tac, keoneoreogietec ertünec.

Z. Peter,

Z. Pal,

Z. Andras,

Z. Iakab,

Z. lanos,

Z. Thamas,

Z. Iakab,

Z. Philep,

Z Bertalan,

Z. Mathe,

Z. Simon,

Z Thadæe,

Z. Matias,

Z. Barnabas,

Z. Lukacz,

Z. Marks,

Ti minniaian Z. Apo-
stoloc es Euangeli-
stac,

Ti minniaian Christus-
nac Z. Tanituani,

Ti minniaian Apro şen-
tec,

keoneoreogy
crettünec.

kõneõrõgietec
crettünec.

Zent

- Z. Istuan, }
 Z. Lőrincz, } kőnőerdgy. erettűne.
 Z. Vincze, }
 Z. Fabian es Sebestien, }
 Z. János es Szent Pal, }
 Z. Cosina es Dömien, } kőnőerdgi etec
 Z. Gertrasi es Profasi, } etűne.
 Istennec minden Szent }
 Martyri, }
 Z. Syluester, }
 Z. Gergely, }
 Z. Ambrus, }
 Z. Agoston, }
 Z. Hieronyme, }
 Z. Marton, } keoneördgy. erettűne.
 Z. Miklos, }
 Z. Istuan Kiraly, }
 Szűz Szent Imre }
 Hercegh, }
 Z. László Kiraly, }
 Ti minniaian Szent Püspökeoc, keoneo-
 reogietec. etűne.
 Ti minniaian Szent Doctoroc, keoneor-
 dietec. etűne.
 Z. Benedec, }
 Z. Antal, } keoneoreogy. erettűne.
 Z. Bernard, }
 Bbb 3 Zent

T I Z E D I K

Z. Damacos, } keoneoreogy
 Z. Ferencz, } ertűne.
 Ti minniaian littenec ſent Papiay, keo-
 neoreogietec ertűne.

Ti minniaian ſent Baratoc es Remetec,
 keoneoreogietec ertűne.

Z. Maria Magdolna, }
 Z. Ersebet Azzoni, }
 Z. Margith Azzoni, }
 Z. Agotha Azzoni, }
 Z. Lucia Azzoni, } keoneoreogy
 Z. Agnes Azzoni, } ertűne.
 Z. Cicelle Azzoni, }
 Z. Catalin Azzoni, }
 Z. Neſte Azzoni, }

Ti minniaian ſent Szuzec es Eozuegiec,
 keoneoreogietec ertűne.

Iſtennec minden ſenti, keoneoreogie-
 tec ertűne.

*Petitio-
 na.* Vr Iſten Irgalmaz nekűnc, Legy kegiel-
 mes nekűnc.

Vr Iſten Irgalmaz nekűnc, Haly megh
 Vram minket.

Minden gonofťul, }
 Minden bűntűl, } Menec megh
 A te haragodtűl, } Vram minket.
 Az hertelen es véletlen }
 halaltűl, } Az

Az eordeogh cfalardfa-
 gatul,
 Az haraghtul, giüleol-
 seghtul es minden go-
 noz akarattul,
 A faitalan lelektul,
 A meny keotul, es eghi
 haborutul,
 Az eordec karhozattul,
 A te foghatatlan ſent
 testesulefed altal,
 A te el icoueteled altal,
 A te ſuletefed altal,
 A te kereſtséged, es bdi-
 teolefed altal,
 A te ſent kereſted, es
 ken ſenuedefed al-
 tal,
 A te ſent halalod es te-
 metefed altal,
 A te ſent ſeges feltama-
 dáfod altal,
 A te cfudalatos meny-
 ben menereled altal,
 A vigasztalo ſent Lélec
 el icouetele altal,
 Az itilet napian,

*Obſecra-
 tiones.*

Menez megh
 Vram minet.

Mi

T I Z E D I K

Mi bűneos ſolgaid, kerűne teghed halgat
megh.

Postu- Hogy nekűne Irgalmaz,
latsoncs. Hogy megh bocfald bű-
nűnket,

Hogyminket az igaz pœ-
nitentia tartafra veze-
rely,

Hogy a te Aniazentegyha-
zadat, megh corizd, es
otalmazd,

Hogy a Romai Papat, es
az Egyhazi rendeket, a
tőkélletes életbe megh
tarcsad,

Hogy az Anyarentegyha-
z ellensegit megh alaz-
zad,

Hogy a kereztien Kiraliok-
nac, es feiedelmeknec,
bekelleget, s' egiesle-
get, engegy,

Hogy a te hiucider, cſen-
des bekeſeghbe, megh
tarcsad,

Hogy mi magunkat a te
ſolgálatodba meg tarcs,
es erdſicz,

Hald megh
keresűnket.

Agy helt ke-
resűnknec.

Hogy

Hogy a mi elmenket men-
neci kiánfágokra fel
indicsad,

Hogy minden velűnc iot
teotteknee, eoreocke
valo iouaydat aggiad,

Hogy a magunc, felebara-
tunc, Atian&hai, es ve-
lűnc iot teottec lelket,
az eoreoc karhozattul
megh menesed,

Hogy a feold gümeol-
clet beosegesen ag-
giad,

Hogy az el niugot hiuck-
nee, eoreoc niugodal-
mat engegy,

Hogy megh halgas min-
ket,

Istennec zent Fia,

Istennec Barania ki el véssed e világhnac
vétket, Irgalmaz mi nekűnc.

Istennec Barania ki el véssed e világhnac
vétket, Halgas megh minket.

Istennec Barania ki el véssed e világhnac
vétket, Kegielméz mi nekűnc.

Christus haly megh minket.

Ccc

Chri-

Agy helt
keresűnk-
nee.

kerűnc teged
halgas megh.

T I Z E D I K

Christus halgas megh minket.

Vram Irgalmaz nekünc.

Christus kegielmez nekünc.

Vram Irgalmaz nekünc.

Mi Atianc ki vagy mennieken, &c.

Psalms 69.

Vigiaz Vr Isten az en segitsegemre,
Sies Vram az en otalmamra.

Szegienységd megh, es rettenessd megh
azokat, kik az en lelkemet üldözték.

Teriencévisz, megh segienülven, a kik
nekem gonoszt akarnak.

Hertelen megh téruen pirullianak megh,
kik engem csufolnak.

Eorüllienec es coruenderzenec te ben-
ned Vram, a kik teged keresnek, es
vighan kialásnak: Fel magasztald Vram
azokat, kik a te üdvösségedet kián-
niak.

En pedig niomorult seghini vagioc,
Vram seghil megh engem.

Te vagy az en segítségem, es otalmam,
Vram yeoy el, es ne késsel.

Dücsösfegh Atianac, es Fiunac, es sent
Lélec littenec.

Mi-

Mikeppen vala kezdetbe, most es eordc-
ke, Vgy legien.

Y. Szabadid meg Vram a te szolgaidat.
R. Menesd meg Vr Isten a benned bi-
zokat.

Y. Legy mi nekünc Vram ereoslegnee
tornia,

R. A mi ellenségiunc eleot.

Y. Ne vegien diadalmot az ellenségh mi
raitunc,

R. Es a hamis ne arthásson nekünc.

Y. Vram nem a mi vetkünc berent csele-
kedgiel velünc,

R. A mi alnakságunc berent ne fizet
mi nekünc.

Y. Keonedreogiunc a Romai Papáert,

R. Az Vr otalmazza meg eoret, el-
telle, bodogga tegie eoret, es ne
aggia az eo ellenségihi kezibe.

Y. Keonedreogiunc a velünc iot teotte-
kert,

R. Fizesd meg Vr Isten a te bent ne-
uedert, minden velünc iot teot-
tekne, az eoreoc bodoghagot.

Y. Keonedreogiunc az el nyugot hinc-
kert,

R. Eoreocke vala nyugodalmat agy ne-

T I Z E D I K

kie Vram, es a te vèghetetlen fe-
niességedbe vid be eoker.

Ÿ. Bekéségben nyugodgianac,

℞. Amen.

Ÿ. Keonedrögiünc a messé seoldeon valo
Ariankfiact,

℞. Vdueozicsd, es eorizd Vram a te
benned reménlo szolgaidat, Agy
segitséget nekic menniegbeol, es
otalmazd eoker.

Ÿ. Vram halgald megh az en keonedröge-
sémét,

℞. Es az en kialtasom hasson te eleod-
be.

Keoneöreogiünk.

Kegiesmes Isten, kinec tulaidona az Ir-
galmasságh, es kegiesem, halgald meg
a mi keonedrögesünket: Es a te szolgaidat,
kik az bünnec lanczáual megh terheltet-
tetec, a te Irgalmasságodbol kegiesen
odozd megh.

Halgald megh kerünc Vram, az eleot-
ted megh alazottaknac keonedröget,
es a bűnrül vallast teueoknec gonofságot
bocsald megh, hogy az bűnnec bocsánat-
tíual

T I Z E D I K

túl megh menekeduen, a te otalmad alatt
csendességben álljunc.

Geriezd fel Vram a szent Lélec tüzenel,
a mi szibunket, lelkunket, es ki-
vanlaginkat, hogy neked tizta testel, es
tizta szüvel szolgáljunc.

Minden hűneknek terempteo, es megh
valto Istene, a te szolgálid, es szolgáló
leaid lelkénec, minden vetkeit bocsásd
megh, hogy a te Irgalmasságodat mellett
mindenkor kéuantac, az aytatos könedr-
gés által megh nyerice.

Kérjunc teged Vr Isten, hogy ebrejőd
malaztoddal elkezduen az iot ben-
nűnc, segitőd malaztoddal kifýried a mi
io cselekedetűnket, hogy minden mun-
kanc es imadságunc, te reolled kezdéséc,
es te alralad, vitesséc véghez.

ÖReoc mindenható Isten, ki az eleve-
neken, es holtakon vraléodol, es ir-
galmasz mindeneknek, a kiket tiednec
ismérj. Teged alázatofan kérjunc, hogy
a kikért te elcotted kéonedrgűnc, kik
vagy e vilagon élne, vagy el nyugoduan
a mas világra jutottac, a te szentidnec cse-
de-
de-
de-

dezésé által, a te kegielmes io voltródból,
minden bűneöknek bocsánattát neriec,
A te Z, Fiad, a mi Vrunce I E S V S C H R I -
S T V S által, ki te veled es a Z. Lélec Isten-
nel egietembe eel, es vralkodic, mind
öröcken öröcke, Amen.

Ű. Vram halgald megh az en keoncorgé-
semet,

R. Esa en hjaltasom iussón te hozzad.

Ű. Halgasson megh minket a mindenha-
to Irgalmas Isten,

R. Amen.

Ű. Es az el niugot hiuec lelke, az Istennek
Irgalmaflaga által, bekefeghebe niu-
goggianac,

R. Amen.

*A megh diuceoült bentek se-
gitsegeert, köncorgesek.*

ÖRöc mindenható Isten, halgald megh
keoncorgesünk, es aggjad, hogy a
mi üdueoziteonc zent annianac, Az Apo-
stoloc, Martyroé, Vallasteouoc, Szűzec
es minden valasztottac keoncorgése, min-
ket gűntelen vigasztallion, hogy a kik az
eo innepeket turtelliuc, segitsegekbeis
refe-

reßesüllünc. A te zent fiad, a mi Vtuna
 IESVS CHRISTVS által, ki teueled es
 a zent Lélec Istennel egietembe, el es
 vralkodie öröckeon öröcke, Amen.

KErűne teged Vr Isten, őriz megh min-
 ket, minden testi lelki veszedelemtől,
 Es a bodoghágos sepleotelen gűz Ma-
 ria, Istennec Z. Anna, Z. Peter, Z. Pal, es
 a több zentek kőneorgése által, agy eghef-
 séget, es bekeséget nekűne, hogy el ron-
 tatuan a teueligés, minden haborusággal
 egietembe, a te Aniazentegyházad, ba-
 torfágos szabadsággal fogallion te neked,
 A te bent fiad, &c.

TEkincz megh mindenható Vr Isten, a
 mi giatloságunkat, kik a gonoszhaghi
 terhétől le niomattunc, es a te dűcses-
 seghes bentid keoneorgése otalmazzon
 megh minket. A te bent fiad, &c.

VR Isten, ki minket a te bentid riztele-
 tiuel vigasztalz, enged kegielmesen,
 hogy a kiket segítsegűl hívunc, azoknac
 otalmarul coruendezzűnc, es az eo keo-
 ndrgése által, a te beretetedbe megerős-
 sítessűnc. A te bent fiad, &c.

ENged, kerűne teged mindenható Vr
 Isten, hogy a te bentid keoneorgése al-
 tal,

tal, minden veszedelemtől meg szabadul-
liunc testünkbe, es a gonoz kiutasagok-
tul, ki tiztulliunc lelkünkbe. A te ſent
fiad, &c.

KÉrtü Vram fellegetet, hogy a te ſen-
tidnec becsülletes keoneorgése, min-
ket meg eorizzen, es te eleotted kedire-
secke tegien: Enged kegielen, hogy a
kik nec éllecollegében eoruendeozünc,
erdemeckel segittesünc, peldaiocokal ta-
nitalfünc, es az eoreoc bodoghlagh nin-
godalmába be vitelsünc. A te ſent fiad,
&c.

HAlgasd meg Vram keondrgesünket,
mellicket a te ſentid emlekeretinel,
eleodbe vißünc, hogy a kik te eleotted
keduesec voltae, imadsagocokal segittes-
sünc. A te ſent, &c.

ENgczteltetsél meg Vram, a mi aláza-
tos keoneorgesünkel, es a te ſentid
imadsága által, otalmaz meg minket
minden veszedelemtől. A te ſent fiad,
&c.

ENged minden ható Vr lsten, hogy a te
ſentidnec értünc való esederzete, eo-
reghbyese a mi aytatossagunkat, es eghef-
segünket. A te ſent, &c.

T I Z E D I K

VR Isten, kerűnc teged, halgasd meg
a mi keoneoneorgésinket, mellicket
a te ſentid emlekezetiuel be mutatunc,
es azoknac kik neked keduesen ſolgal-
tac, érdeme által, minden bűneinkűl
ſabadicz meg minket. A te ſent, &c.

Az Angialok ſegit- ſegheert.

IRgalmas, es mindenható Isten, ki min-
ket Angiali corzéſſel meg ereosſitel,
Aggiad kegielmelen, hogy az eo őrizetec
alat, ſelelem nekűl eluen, minden gonoz
gondolatoktul meg ſabaditaſſunc lel-
kűnkbe, es minden haboruſagokbol ki
menekeggiunc teſtűnkbe. A te ſent fiad,
&c.

VR Isten, ki csudálatos rendel, az An-
gialoc es emberec tiztit igazgatod,
enged irgalmason, hogy a kik te eleotted
mennieghbe ſűntelen ſolgálnac, vgian
azocaltal corizteſſec a mi eletűnkis e ſd-
dön. A te ſent, &c.

A Te bodogh Z. Mihaly Archangialod-
rul coruenderelen emlekezuen, ala-

zatofon kerűnc teged Vr Isten, hogy a mit tulajdon erdeműnc ſerént nem erdeműnc, az eo keoneorgése által, meghnierheisűnc. A te ſent, &c.

ÖRdē mindenható Atia Isten, ki a te Z. fiadnac megh testesűleſet Gabriel Angial keouetséghe által, megh ielented bodogh azonnac, vgian ezen te Angialod által, vigasztali es batories minket eletrűnkbe, es halálunc oráian, agy coruendetes hallast a mi ſűleinknec, hogy be vitetűnc az eoreoc bodoghſagba. A te ſent fiad, &c.

VR Isten, ki minden niaualiaiokbol ki mentéd az iſu, es vén Tobiaſt, Raphael Angial által, Aggiad, kerűnc teged, hogy azon Angial keoneorgése által, mys mindentesti es lelki veſedelemtűl megh coriztelsűnc. A te ſent, &c.

Az Apostolok napian valo Imadsagh.

ALdot legy Vram, minden ionac fogihatatlan kutfec, ki a zent Apostolokat, a te zent fiadnac elſeo ſűleottit, az Euangelionnac elſeo tanitoit, az Ania-

T I Z E D I K

zentegyház ereos ozlopit es fondamen-
tomit, minden Benteknél beöcsülletelb
hinatalra valazrad, hogy az eo üdüeoillé-
ges tanitasoc, es csudalatos cselekedetec
altal, þéles e világhnac minden þegeletire
ki terieztened a te zent neued esméretit.

Kérem felsegedet, hogy a kikecz Az A-
postoloc altal, az igaz tudomannac geoz-
hetetlen éöþálan eppítettél, es az Ania-
zentegyháznac egy citemű hazába göy-
teottel, az Apostoli tudomannac igazlaga-
ba veghigh megh maraggianac, es az eo
tekéllezes eletec nyomdokiból, cseleke-
detekkel ki ne terienec. A te þent, &c.

K Eoneoreogy erettűnc Z. N. Istennec
dűcseössleges Apostola es Martyra, ho-
gy az igaz Apostoli tudománitul, ideghen
es hamis vallasoc þeletül, el ne ragadtas-
sunc. O Istennec þerelmes þolgaia, ki
tanitasoddal plantilad, vereddal conto-
zed az Aniazentegyházat, ki világh ve-
ghin itileoie leþez e világhnac, legy most
es halálom otaian, þo þollom az attatlan
barani elcot, Amen.

A Mar-

A Martyrok napian.

Dicsérlek teged es fel magasztallac en Istenem, ki a te giarlo teliben viaskodo fogaidat, vgy megh ereoslyted, hogy sem e vilagh hizelkedese, sem a kegyetlenec fenyegetese, sem a hoheroc kinzasa, sem a faidalomnac nagy volta, sem egieb teremtetet allat, el nem szakazhatta eeket Berelmedtől.

Te Vram, ki a mi giarlosagunknac ereosleghe vagy, a te kedues fogadnac, Z. N. Martyrnac keorgege által, batoriclad a mi fiuunket, ereosited giarlosagunkat, hogy a te fogalatodert, minden haborusagot, minden kint, es ha bukleg, a halaltis megh geozzuc, es a mi uducoziteonc peldaiat keouetuen, a nekunc kebitet pohart batorlagoson variuc. A te bent, &c.

O Aldot Z. N. Martyr, kinec io peldacal tundokleo elete, kedues es dragha, volt, Isten eldt, minel hogy az erds kdgiklan eppitteruen, mind halaligh gdzddelmesen viual az igallagert, es mint a io arany, a fennvedesnee tucse által, megh tiztitatal. Niery a mi giarlosagunknac oly al-

T I Z E D I K

hatatosságát Istentől, hogy az igazságot
mindeneket esendéz tőlelletti megneve-
gése, a bűntől inkább rettegjünk, hogy sem
a fegyelettől, Tetszünk-e semmi-
kedvezésnek az Isten tevékenie ellen, az
Isteni szolgálattól, senki haragjától és fe-
nyegetésétől ne rettegjünk, hanem az igaz-
ságot, verünk-eis eorcomest ki-
concsit.
A mi Urunk IESVS CHRISTVS által,
Amen.

A Vallás tevékeni na- pian.

VRAM IESVS CHRISTVS, ki a te-
stidnek dűcsöflege vagy, hála te-
néked, hogy a te hűségnek enni bent pel-
dát, es enniégheo fakhatat hűgial, hogy
a te házadba lakozóc tudnák mint kellien
a te coluéniden igazgatni iaratokat, a te
hű szolgáltna tanításnal es életiuel meg-
világosittatvan. A teoh valasztottac keozt
pedigh, Z. N. is nagy bentfegre emeléd,
hogy io példaiual sokakat te hozzád hi-
na, Keoneorgeoc fellegednek, hogy ezen
zent N. imadsága által, agy mind holtygh
igaz-vallast biuembe, mellet nem clak

számmal, de eleteimmelis meg mutassák, a te nevednek dicsőítésére, az én lelkem üdudsságára. Ki él és éralkodik, drócsán drócsa. Amen.

O Meniorbágnac finies csillaga Z. N: a Z. Léleknek eleuen temploma, a te kelletes eletednek finies tüköre, az Isten házának gyümölcsös olaj fája, kinek emlékezeti alásba van mi nallunc, Tekincz mi reane e haboru thengerbe euezeokre, és keoneorgesed által, vilagosícz meg minket zent eleteddel, ereosícz példádál, vigasztali Istentől niert ayandekócskal, és otalmaz meg, Isten eldó valo kedves bősöllalóddal, hogy a te eletednek foliasat keouetuen, bodoghísgodba rege-sülhesűnc, A mi Vruc I E S V S Christus által, Amen.

ASzüzek napian.

IRgalmas Isten, ki a te hatalmasságodnak egieb csudálatos cselekedeti közt, a gyarlob és giengeb azeoni állatoc nemebeis meg mutattad ereodet, és nem csak a poganioc fegiuere ellen giakran verec hullafala által, geozedelmelle teorted eoket,
de a

T I Z E D I K

de a testnec es vilaghnakis hizelkedeo in-
 cselkedesi ellen, vgy fel fegiuertkezetted,
 hogy az eo testec épp vitaghat, geneorú-
 seghes illatu aldozat giapant te eleodbe
 vinnee. Keriúe Z. fellegedet, a þűz zent
 N. azzoni kőndrűgefe által otalmaz meglt
 minket, e vilaghi gőndrűseghnec, es tiz-
 tatalan eletnec, minden fertelmességetől,
 hogy megh vltuan a mi fellegednec nem
 kedues, csak a te zent teoruenied geonő-
 rűseghes ighaianac hordozasába coruen-
 dezünk. Ki élþ, &c.

TE pedig ő tizta zent Szűz, ki a te tes-
 tedet eleo templomul Istennec þen-
 telted, es a testbe, Angiali eletet viseltél,
 a vilaghi geoneorűséget, þepséget, pom-
 pat gazdagságot megh vltuan, Chri-
 stus iegieleleottel, magadat es þűzessé-
 get neky þentelted, az eo el icouetelet.
 egheo lampással vártad, es mint okos þűz,
 az Isteni þeretetnec, es irgalmasághnac
 olaiaual beoueolkődtel. Tekinez mire-
 anc, a te iegiesednec geoneorűseges me-
 nieghzeoiebeol, a menniei bodoghágh-
 bol, es miuelhogy a barant kőuerted, vala-
 houa mégien, miery oly malasztot nek' ne
 eo teolle, mely minden gonoz kiuanfagh-
 tul,

tul, fertelmes indulatoktól, ocsmani be-
fedektől. megh otalmazzon minket, me-
ly megh bablazzon a mi testünket, és a Lé-
lec birodalma alá vesse, megh tisztítsa pü-
lünket, el távoztasson minden gon-
vünc okokat, és a mi testünkre gyaloglást
vgy megh erecsise, hogy minden testi
fertelmességet megh gőzelsűn. Az mi
VRUNC IESVS CHRIS TVS által, Amen.

*Az üdvösséges IESVS ne-
verül való Litania.*

Z. Bernard. Serm. 5. in
Cantic.

Nagy orvosságod vagion, ó en lelkem, a
IESVS nevébe el vesztet, mely minden
dögleletességétől megh otalmaz. Azért,
mindenkör kebledbe, kezédbe, sínedbe legien-
ez a nevé.

V Ram irgalmaz nekünc.
Christus keoncörüly raitunc.

Vram irgalmaz nekünc.
Christus haly megh minket.
Christus halgas megh minket.

Ecc

Me-

T I Z E D I K

Menybeli Atia Isten, }
 Megh válto Fiu Isten, } Legy Irgal-
 Vigasztalo Z. Lélec Isten. } mas nekünk.
 Z. Harbomságh egy Isten, }

Ioan. 7. Eleo Istennek Z. Fia,
 Istennek eoreoktül foghua va-
 lo ighye,
 Minden tekelletességhnek be-
 krenie,
Isai. 22. Daidnac kucsá,
Sap. 7. Eoreoc vilagossághnac finies-
v. 26. sege,
Gen. 49 Minden nemzetec kiuanfa-
v. 26. ga,
 I E S V S Eletnek kutseie,
Iere. 14. Szegletbeli ereos keo sikla,
v. 8. Eletnek zeold faia,
Luc. 23. Bekeséghnek feiedelme,
Isaia 9. Beregeknek oruossága,
v. 6. El estekeknek ereos gíamolia,
Ioan. 15. El teueliedteknec igaz vttia,
Hebr. 1. Az Isteni dücséosséghnek fi-
Prou. 18 niessege,
v. 10. Ereosséghnek tornia,
 Ez vilagh csudaia,
 Minden eordmnek kutseie,
 Bekeséghnek es tiztasághnac
 beretóie,

Irgalmaz mi nekünk.

Az

Az mi szerelmünknek czel-
 lia,
 Eordec eletnek gümeolcse,
 Minden ioßagos cseleke-
 detnek finiestüköre,
 Alázatós engedelmessegh-
 nec mestere,
 Nagy türes benuedesnek
 peldaia,
 Lelkünknek buzgo bere-
 töie,
 Niaualiaiane vigasztaloia,
 Szeghinieknek kegielmes
 Attia,
 Niomorultaknac kincses
 ladaia,
 Megh epetteknec dröme,
 Inhaidnacio pásztor,
 Tengheren euezeoc finies
 czillaga,
 Szarandokságunknac igaz
 kalauzza,
 El reueliedteknec igaz vt-
 tia,
 Setetben irokknac finies vi-
 lagha,
 Giamoltalanoknac igaz otal-
 mazoia,

Tndatlanoknac bñlefelege,
 Te benned bizoknac igaz
 gíamola,
 Noked keoneorgeoknec
 megh halgotóia,
 Betegeknek igaz óruosa,
 Aruac cozugieknek tapla-
 loia,
 Vraénac Vra , Kiralioc Ki-
 rallia,
 Angialoknac órdme,
 Patriarkaknac Kirallia,
 Prophetaknac tanítóia,
 Apostoloknac bñlefelege,
 Euangelistaknac Doctora,
 Martyroknac erðísege,
 Vallás tedueoknec vilago-
 sítóia,
 A ßent Szűzeknek veo le-
 ghenie,
 Minden ßenteknek kőßo-
 ruia,

Minden gonóztul,

Minden vesedelemtül,

Az te haragodtúl,

Az eordeogh incielke-
desítul,

Mener megh
 minket Iasva.

Dógh

Dögh haláltul, ehfégyhtül, es ha-
daktul,

A te parancsolatid megh begesé-
tül,

Minden nemü gonoztul.

A te megh testesülésed altal,

A vilaghra idüeteled altal,

A te zent bületeled altal,

A te sok farafagid, es ehezefid al-
tal,

A te faidalmid altal,

A te ostorozasid altal,

A te zent halálod altal,

A te fel tamadasod altal,

A te menybe meneteled altal,

A te szerelmes Z. Aniad, es min-
den bentid esedezese altal,

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vétket, Irgalmaz mi nekünk.

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vétket, Halgas megh minket.

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vétket, Legy kegielmes nekünk.

Christus haly megh minket.

Christus halgas megh minket.

Vram irgalmaz nekünk.

Christus kegielmez nekünk,

Ecc 3

Vram

Mencz megh minket IESVS.

T I Z E D I K

Vram irlalmaz nekünk.

Mi Atiane ki vagy mennieghben, &c.

Ÿ. Diefird az Vrat en lelkeim,

Ź. Es minden taghaim algiatoc az eo
netet.

Ÿ. Legien aldor az Vratc neuve,

Ź. Most es mind dröc te.

Ÿ. A mi segítsegünk legien az Vr neuébe,

Ź. Ki a menniet es földet teremptette.

†. Vram hald megh az eu keoneorgefe-
met,

Ź. Es az en kialtasom iullon te elődbe.

Keoneorögiünk.

Ö Rde mindenható Vr Isten, vezetlied
a mi igiekezetiünket a te kedved, es io
akaratod szerént, hogy a te szerelmes, szerit
fiad neué által, meltoc lehessünk a te
szolgálatodra, es io cselekedeteeckel valo
beouólkodésre.

A te zent neuednec felelmét, es szerel-
met eonez szüünkbe Vr Isten, mert so-
ha gondviselésedül ki nem rekezted, a
kit zent szerelmednec alhatatossagaba
megli ereossites.

Hatalmaslaghat, es minden ionac I-

tene,

tene, kinek hatalmába vagion minden io;
 olt, beűnkbe a te zent nenednec be-
 relmét, es eoreghbiczd bennűnc a te sol-
 galatodat, hogy a mi io bennűnc vagion,
 te általad giarapoggiec, es az aytatollagh-
 nac giakorlafaual megh driztelsęc.

A te Aniazentegihazadat Vram, űn-
 telen tiztogassa es tamogassa a te irgal-
 massagod, Es miuelhogy nállad nekűl al-
 hatatoson megh nem maradhat, a te Atiay
 conduiséléseddel űntelen igazgattassac.

Vt Isten, ki a te zent fiadnac, a mi
 Vranc IESVS CHRISTVSNAK, dű-
 cseoffeges zent neuét, a te hűeid űűébe,
 ily űerelmésé, es geoneorűsegesse tűtted,
 a gonoz lelekűnc pedig ily iűonűua es
 rettenetessé. Enged kegielmesen, hogy
 valakic ezt a IESVS Z. neuét, aytatoson
 tiztelic e feoldeon, a te vigasztalafodnac
 edességet eltekbe megh kostoluan, ki mu-
 lasoc vtan, a veghetetlen bodoghűaghnac
 vigafagata iűssanac, Vgian azon mi Vranc
 IESVS Christűsnac erdemeert, kiaz Atia-
 tial es Z. Lelecek elgieterűbe, őrű, es vral-
 kodic őrűc kűdn őrűcke, Amen.

†. Vram halgafd megh kűdn őrűgűsemet.

†. Es az en kialtasom iűsson elűdbe.

†. Es

†. Es az' megh holt hiuec lelke, Istennee
 Irgalma lagabol bekeségbe ningoggia-
 nac.
 n. Amen.

Z. Bernard keoneor-

gése.

*Más
 lép i-
 madfa-
 got lás
 fol. 63.*

O Aldot I E S V S, O kegies I E S V S, O gd-
 neorúseges I E S V S, O I E S V S bodogh
 Azzonnac Z. Fia, ki tellies vagy irgalmas-
 saggal, es kegieséggel. O en édes I E S V-
 S O M, a te nagy Irgalma saggod berént, ir-
 galmaz nekem. O hegielmes I E S V S két-
 lec teged, ama te dtaga zent veredért,
 mellet a búneoseokert ki ontal, moid el
 minden búneimet, legy irgalmas nekem,
 seghin es meltatlan bündínece, ki a te zent
 neuedet segitsegűl hiuom.

O I E S V S geoneorúseges neuh, O I E S V S
 édes neuh, O I E S V S megh erdőlíteo
 neuh: Vgianis micsoda a I E S V S, hanem
 űducoziteo? Azert I E S V S, a te zent ne-
 uedért, legy nekem I E S V S O M, es űdu-
 zicz engem, ne seued hogy el karhoz-
 zam, ki semmibeol teremtl.

O lo I E S V S, el ne vesselen engem az
 en

én gonoszságom, kit a te mindenható íb
voltod teremphet. O édes I E S V S, esmérđ
megh en bennem a mi tied, es tőrsd le
az ideghen abrazatot en bennem.

O Kegyelemes I E S V S, kegyelmező rá-
tam, mygh az irgalmassághnac helie
vacion, es el ne karhoztas engem az iti-
letnec ideien. Mi haşon Vram az en ele-
tembe, ha az eorđe karhozatta vettetem?
Nem a holtac dicfirnec teged Vram, sem
azockik pokolra vettettec. O Berelmes
I E S V S, O en kiuanlagom I E S V S, O be-
lyd I E S V S, O I E S V S, I E S V S, I E S V S,
enged hogy en a te valasztottid keozibe
şamlaltatham.

O I E S V S, te benned hiueoknec űduđ-
sege, O I E S V S hozzáđ soliamoknac
vigasztalása, I E S V S minden bűneinknec
bocsanattia. O I E S V S űűz MARIANAK
zent Fia, concz belém a te malasztodat,
beolcsesegedet, şeretetedet, tisztaságo-
dat, alazatoslagodat, hogy teged tek lle-
tesen şerellec, teged dicfirielec, te ben-
ned eorvendezzec, űeked şolgalliac,
benned dicşiekeggiem, es velem egie-
tembe azokis, kik ezt a te neuedet, a I E
S V S ű segitsegű hiyac, Amen.

TIZEDIR
AZ ISTENNENEK

Z. ANNIARVL AZ MEN-
necy Kiralne AZonirul va-
lo LITANIAK.

Z. Bernard Serm. 12. super
Missus est.

Minden veszedelmédbe, minden nyaua-
liadba, minden keszgedbe, Mariat gondol-
liad, Mariat hiyad segitsegül. El ne tauo^zzec
saiadtul, el ne tauo^zzec sinedstul, Es hogy
keoneorgetébe vésses lebes, elotei keone^zsed ma-
ghad vifelesedbe.

Serm. 2. de Aduent.

O aldot suz Maria, te általad iussunc a
te Zenit Fiadhoz, kegielemnec megh uicreoiu,
elcne^z sülleie, uduco^zseghnec annia, hogy ál-
talad fogaggion be minket, a ki te általad
adatot mi nekünc. Men^zse megh eo eleor-
te a mi vetkeinc fogiatko^zasit a te ti^zca ele-
ted, es fel sualkodot hinsaginkat, ala^zatos-
sagod. A te beoseget secretted secodeo^zze be
büncinc sokasagat, &c.

V Ram irgalmaz nekünc.

Christus keoneorüly raitunc.

Vram irgalmaz nekünc.

Chri-

Christus haly megh minket.
 Christus halgas megh minket.

Menybeli Aria Isten,	} Legy Irgal-	
Megh válto Fiu Isten,		mas nekünk.
Vigasztalo Z. Lélec Isten.		

Z. Haromságh egy Isten, }
 Bodoghlagot Szűz Maria,
 Istenec zent Annia,
 Szent Szűzecnec Szűze,
 Christushac zent Annia,
 Irgalmaflaghnac Annia,
 Isteni malacnac Anaia,
 Tisztasaghnac Annia,
 Szepleorelen űz Ania,
 Macula nélkül valo Ania,
 Minden űerelemre melto Ania,
 Csudalatos Ania,
 Terempteonk nec Annia,
 Megh valtonénac Annia,
 Nagy okosságu űz,
 Tisztelendeo Z. űz,
 Díseretes Z. űz,
 Hatalmas Z. űz,
 Kegyes es Irgalmas űz,
 Igasságnac túkeore,
 Beolcteseghnec Kiraly űéký,
 Mi vigasagunknac oka,

Imagy Istenetünk.

Láléi Edeny,
 Tízteifeges edeny,
 Aytatollaghnac méltó edenie,
 El reytet titkos ertelmű rosa,
 David Kiralinac Tormia,
 Elefant foghbol esinalt gép torony,
 Aranibol eppitet gép ház,
 A beékefegh Berzesnec bekrenie,
 Menyöröghaghnac aytala,
 Haynali gép csillagh,
 Bethgekekneeeghessege,
 Buncóseoknec otalmazoia,
 Njaualiafoe vigasztaloia,
 Kerezrienec seghitsege,
 Angialoc Kiralyne Azzonia,
 Patriarchac Kiralyne Azzonia,
 Prophetac Kiralyne Azzonia,
 Apostoloc Kiralyne Azzonia,
 Martyroc Kiralyne Azzonia,
 Vallás reouoc Kiralyne Azzonia,
 Szűzeknec Kiralyne Azzonia,
 Istennec Barannia, ki el véged e vilaghnac
 vétkei, Irgalmaz mi nekűne.
 Istennec Barannia, ki el véged e vilaghnac
 vétkei, Halgas megh minket.
 Istennec Barannia, ki el véged e vilaghnac
 vétkei, Legy kegielmes nekűne.
 Chri-

Imagy Isten trünne.

Christus haly megh minket.
 Christus halgas megh minket.
 Vram irgalmaz nekünk.
 Christus kegielmez nekünk.
 Vram irgalmaz nekünk.

*Ma Ananc, &c. Vánes Zlegy Ma-
 ria, &c.*

Y. Aldot vagy te leantó az Istenül,
 R. Mert te általad leottunk reffesec az:
 életnek giúmeolcsébe.
 Y. Meltot az engem, béntűz, dicfire-
 ted mondasára,
 R. Agy creot nekem ellenséghid ellen.
 Y. Imagy Isten ertünk Istennek zent bű-
 lete,
 R. Hogy meltoc lehelsünk a Christus
 ighitetinek elvetelére.
 Y. Vram hald meg az en imarságomat,
 R. Es az en kialatom iussón te elddbe.

Keoneorögiünk.

ENgegy Vt Isten, kérünk tegedet, creot
 es otalmat a mi giarlaságunknac, hogy
 a kik, a te zent felséged annianac emleke-
 zetit tiztelliük az eo keoneorgefenecc se-
 gitsége által, a mi verkeinűbeol fel ebreg-
 giünk,

Fff 3

A te

T I Z E D I K

A Te malasztodat kerűnc Vram, eoncz
lelkűnkbe, hōgi a kik az Angialy izenet
altal, a te zent fiadnac Christusnac teste-
sűlelet megh esmertűc, az eo kin genue-
dēle es keresztī altal, a fel tanadásnac dű-
csosflegēbe vitettefűnc.

VR Isten, ki a bodogh azonnac gű-
meolefcsos gűzesflege altal, az eoreoc
bodoghslagīnac iutalmat attad az emberi
nemzetnec, Aggiad kerűnc, ereztűc an-
nac értűncvalō esfedezēset, ki által a mi
űducollagűnc megh adoīat vđtrűc, A mi
Vrunc IESVS CHRISTVS.

ENg egy irgalmas Isten, a mi giarlosa-
gunknac otalmat, hōgi a kik az Isten
zent Annianac emlekezēset tisztelliűc, az
đk dñdrgēse seghitflegēuel, a mi vetkeink-
beol fel kelliűnc.

ÖRđc mindenható Vr Isten, ki a dű-
csosfleges, Szűz Ania Marianac tes-
tēt, es lelket, a zent Lélec altal fel ekēsi-
tēd, hōgi a te zent fiadnac mēlto hayleka,
es lako helie lenne. Enged hōgi a mely
Isten Annianac emlekezetibe vortunde-
zűnc, kegies keoneorgese altal, minden
keouetkeozēdeo nīaualyainktul, es az
eoreoc haláltul megh cōritēfűnc.

Vram

T I Z E D I K

"Maria kegyelemnec Annia, Irgalmat-
Yaghnac süleie, otalmaz megh minket el-
lenseginketül, es halálunc oraian fogagy
hozzad minket, Amen.

UGIAN AZON
SZEPLEOTELEN SZVZ-
rül, Maas LITA-
NIA.

Z. Agoston Serm. 18. de
Sanctis.

Bodogh Istennec Zent Annia Maria, ki
mindenkör süzen marattál, Istennec templó-
ma, a Zent Leleknek megh sentelt hajleka, ki
csak egiedül kinaltképpen tezzetel, A mi
Vrunc JESVS Christusnac, keoneoreogy
a keosszégért, Imadkozzál az egyházi rendert,
esedezzél az a Zoni állatoc ajtatos neme-
ert, Ec.

Vram irgalmaz nekünc.
Christus keoneorúlyraitunc.
Vram irgalmaz nekünc
Christus haly megh minket.
Christus halgas megh minket.

Meny-

Menybeli Atria Isten,	} Legy Ir- galmás nekünk.	
Megh válto Fiu Isten,		
Vigasztalo Z. Lelec Isten,		
Z. Haromságh egy Isten,		
Bodoghíagos Sűz Maria,	} Keöncörcögh cretünc.	
Istennne zent Annia,		
Szent Sűzeknec Sűze,		
Eleoknec Annia,		<i>Genes. 3. v. 20.</i>
Szépseges Berelemnec An- nia,		<i>Eccl. 24. v. 24.</i>
A zent remenseghnec An- nia,		<i>Ibidem.</i>
Geoneorüseghnec Paradi- csoma,		<i>Genes. 2. v. 8.</i>
Eletnec faia,		
Beolcseleghnec haza,		<i>Pron. 9. v. 1.</i>
Meniorßagh kapuia,		<i>Gen. 28. v. 17.</i>
Eoreocke valo hegieknec ki- nansaga,		<i>Gen. 49. v. 26.</i>
Otalomnac várasa,		<i>Num. 35. v. 6.</i>
Eletnec csatornaia,		<i>Pron. 10. v. 11.</i>
Minden te benned bizoknac payssa,		<i>Pron. 30. v. 5.</i>
Hierusalemnec dücseossege,		<i>Iudit 15. v. 10.</i>
Istennec megh bentelt hay- leka,		<i>Exod. 25. v. 1.</i>
Bekeleghnec Sätora,		<i>Exod. 25. v. 9.</i>
© g g Isten-		

T I Z E D I K

- Apoc. 21. v. 3.* Istennec emberc keozt la-
kozo Sator,
- Exod. 25. v. 17.* Az Isten engaztelefenec bent
helic,
- Exod. 30. v. 1.* Temien tarto oltar,
- Gen. 28. v. 12.* Iakob Patriarchanac Laytor-
iaia,
- Exo. 38. v. 26.* Testamentomnac bekri-
nie,
- Sapient. 7. v. 26.* Macula nekül való tükeor,
- Exod. 4. v. 2.* Moyses vessdic,
- Num. 17. v. 8.* Aaronnac vessdic,
- Isaia 11. v. 1.* Istennec vessdic,
- Cant. 2. v. 2.* Teouis keozt fel nőt Liliun,
- Exod. 3. v. 2.* Egheo es megh nem eméztet
csipke bokor,
- Iudic. 6. v. 37.* Gedeonnac giapia,
- 3. Reg. 10. v. 8.* Salamonnac Kyrali sêke,
Be pecseteltetet sêp kut
feo,
- Canticum 4.* Be keritet sêp-kért,
Eld vizeknec kutseie,
- Prou. 31. v. 14.* Megünnen ieor keresêde-
nec kenier hozta haioia,
- Canticum 6.* Nap finniel be kôrniek ezte-
tet Azzony,
Reggeli sêp csillagh,

Köncenreogh eretünc.

Szép pyros haynal,
Ekes mint a Hold,
Ki valasztot finiesseghü, mint a
Nap,

Roppant seregeknek el rendelt
thabora,

Az Isten dűcsösségének
fűléki,

Minden nemü veszedelmül,

A te széplőtelen fogantatásod által,

A te gyűlöletesed által,

A te tiszteletes be mutatásod al-
tal,

A te csudalatos Angiali kezezon-
tesed által,

A te tisztaságos megh tisztulásod
által,

A te dűcsösséges menyben vite-
led által,

Mi bűncos fogaid,

Hogy az Aniazenegyházat,
keoncorgesed által, mennici

ayandekockal betölcsed,

Hogy igaz pœnitentia tartast
niery minekünc,

Hogy minden keresztien nem-
zeteknek niery bekefeget, es

G g g 2

Könögh eretünc. Mence meg minket fogollonc

Iere. 14.
v. 21.

Kerünc halgas
meg minket.

igaz

T I Z E D I K

Igaz eggiesseget.

Hogy a mi kiraliunknac minden
ellenfeghi ellen niery geozco-
delmet,

Hogy a kereztienec sereghet, min-
den veszedelemtül megh otal-
mazzad,

Hogy ate otalmadra bizot Magyar
orszagot megh szabadicsad, es az
igaz hitre vezetelied,

Hogy a te barniad ala futottakat
megh otalmazd es megh tar-
csad,

Hogy hitnec, remensseghnec, es
seretetnec coregbulelet ne-
kunc nieriéd,

Hogy testi es lelki tisztasagot niery
mi nekunc,

Hogy igaz alazatosagra, es min-
den ióságos cselekedetre niery
segitseget nekunc,

Hogy a Christusban el niugot ha-
lottaknac, niery coreocke valo
niugodalmat,

Istennec zent Annia,

Istennec Barannia, ki el veszed e vilag nac
vetket,

Irgalmaz mi nekunc,

Isten-

Kerunc halgas megh minket.

Istennec Barannia, ki el vesséd e vilaghnac
vétket, Halgas megh minket.

Istennec Barannia, ki el vesséd e vilaghnac
vétket, Legy kegielmes nekűnc.

Ÿ. Szabadicsd megh Vram a te ſolgai-
dat,

℞. En Istenem a benned bizokat.

Ÿ. Emlekezzél megh a te geolekdzeted-
ről,

℞. Melliet eleitől foghua birtal.

Ÿ. Legien bekeſeghűnc a te erőd által,

℞. Es beoueolkeodes a te varasidba.

Ÿ. Vram el ne fordicsd teollűnc a te or-
czadat,

℞. Es el ne tauozzal haragodba ſol-
gaidtul.

Ÿ. Imatkozzal értűnc Istennec zent An-
nia,

℞. Hogy mēltoc legiűnc a Christus
ighiretire.

Ÿ. Vram hald megh az en imadsagomat,

℞. Es az en kialtasom hasson elddbe.

Keoneorögiünk.

ENged Vr Isten nekűnc ſolgaidnac,
hogy cordete valo, lelki es testi eghef-

T I Z E D I K

seggel vigadhassúnc, es a dúscsofleges þú Marianac esedezése által, ez mostani þomorufaghból ki menekeduen, eoreocke való vigafaggal eornendezhesúnc.

ÖRizd meg Vram Isten, az bodogh-faghos þú Marianac esedezése által a te nepeket, minden þerencsetlensegtől, es tellies þúbeolte eleotred le borultakon keoneorúluen, az eo ellenseginee incselkedesitől oralmazd meg.

ÖRök mindenható Isten, ki csak te magad cselekedél nagy es csudalatos dolgokat, concz ki a te þolgaidra, es az eo reaioc bizot nepekre, es geolekeozetekre a te úducsfleges kegielmednéc lelket, Es hogy fellegednec, igassagha kedueskedhesenec, þúntelen conteozd eeket a te aldomasod harmattianal.

VR Isten bekesegehnec meghadoia, es þereteoie, concz a te þolgaidba, akarod þerént való egiesleget, es minden haboru kiseretektől þabadiez meg minket.

A Te kegieslegedért Vram odozd meg a mi vetkeinc keotelet, es a te Z. Aniadnac, s' minden þenteknec esedezéseket, minket te þolgaidat, Velúnc iordetek,

teket, A mi varasunkat s' lako heliunket,
 minden bentseghbe eorizd megh. Min-
 den veer berént valo Atiankfiat, sogho-
 rinkat, baratinkat tizticzd megh minden
 gonossaghtul, ekesicd fel ioßagos csele-
 kedeteckel, engegy bekefeget es eghellé-
 get nekunc. Lathato es lathatatlan ellen-
 seginket tauoztasd el, olcz megh ben-
 nunc a testi kiuanlagokat, Engegy eghes-
 seges elteteo eghet, es beoseget, baratink-
 nac es ellenséginék nec agy igaz beretetet,
 Es ezt a tartomant, benne valockal egie-
 tembe, minden deogh haláltul, es ellen-
 segh dűheossegetül eorizd megh, Hol-
 taénac es eleueneék nec agy eoreoc niugo-
 dalmot, Az Romai Papat, Pűspeo keoket,
 Feiedelmeket, es minden kereztien ren-
 deket, minden berencsetlenséghül megh
 eorizzed, Es a te aldomasod legien mi rai-
 tune, mind veghigh, Az mi Vranc Ies vs
 Christusnac zent halalaert.

VR Isten, ki megh vilagositass minden
 e vilagra ieoueo embert, vilagosiczd
 megh kerunc a mi büünk, a te io vol-
 todnac finiessegeuel, hogy fellegednec
 keduesen folgalliunc, es te hozzád drde-
 ke valo beretettel ragazkoggiunc.

Vram,

T I Z E D I K

VRam, ki a te ſereteoidneec mindené-
ket iora forditaſt, geritad ſel ſtünk-
be, a te ſerelmedneec elolthatatlan tüzet,
hogy a te belſeo ſerkegeteſed által kezdet
io ighiekeretec, ſemmi nemű keſertetec-
kel megh ne maſoltallanae.

VR Iſten, ki a te ſerelmedneec ayande-
kit, a zent Lélee malasztia által, a te
híueid ſíuebe conteotted, agy a te ſol-
gaid es ſolgalo leanidnac, kikert ſelleged-
neec keoncorgúne, lelki es teſti eghelle-
ghet, hogy teged tellies ſíubeol ſerelle-
neec, es a mi neked kedues, teſtelleres ſere-
tettel be tellieſieſec, A te ſerelmes Z. ſiad,
Ami Vrúne IESVS CHRISTVS által,
ki te veled, &c.

ſ. Vram hald megh keoncorgéſemet,
R. Es az en kialtaſom haſſon elddbe.
ſ. Es a Chriſtusban ki mult híuec Lélke,
Iſten Irgalmaſſagából bekeſéggel
niugoggianae,
R. Amen.

Aue maris Stella.

THengerneec ſinies cſillaghia,
Vdudzlegy Chriſtus zent Annia,

A ſt.

Aszizeknee ſép Viraghia,
 Mennieknee Bodogh kapuia,
 Ki menibeol küldet keonetül,
 Vducozletél Gabrieltül,
 Otalmaz ellenfejtül,
 Euatul veot ſiralomtül,
 Bününknee ood megh keotelit,
 Vakoknac nyld megh ſemcit,
 Ved el niaualiane terheit,
 Nietied Iſtennec iauait,
 Mutald Anianknac magadat,
 Engertelliedzent fiadat,
 Hallia megh imadſagodat,
 Ki nem vialta házadat,
 Kegies, es válaztot ſép ſüz,
 Kinec lelkébe nincsen büz,
 Szüünkbe legien eghi tüz,
 Faytalan vetket mely ki ſüz,
 Nery neküne tizta eletet,
 Menniekbe batran meneret,
 Hogy latuan Iasvs ſent ſinet,
 Erezúc igaz coreomet,
 Halat aggiunc az Iſtennec,
 Atia, Fin, ſent Leleknee,
 Egienleo három ſemelynec,
 Egy allatu Iſtenſeghnec.

H h h

Az

*Az AniaZentegyhaZnak,
Bodogh aZzoni Het innepin
valo Imadsagbi.*

Giertia ÜRök mindenható Isten, fellegetdet ala-
sz. nteleo zatoson kériúe, hogy miként a te zent
B. A. Fiad, e may napon, a mi testünc termé-
Purifi- tibe, a megh tisztittatot szűtül, a tem-
catio. plomba be mutattatot, Vgy mys, megh
 tisztult Leleckel, te elebted be mutat-
 tálune, Vgian azon mi Vrunc IESVS CHRIS-
 TVS által, ki te veled, es a Z. Lélet Is-
 tennel egietembe, &c.

Giü- V R Isten, ki a szcpleortelen szűz Mária
meolcz mehébe, az Angiáli izenet által, a te
olio B. ighidet emberi testbe colteozteted. En-
A. An- ged a te alázatos szolgaidnac, hogy a kike
nuncia- Bodogh azzon, igazán Isten annianac
tie. vallnue, az co keconcorgése által, te eld-
 tet segittesünce, Vgian azon mi Vrunc
 IESVS CHRISTVS által, &c.

Sarlos, V Ram, kérünce reghed, aggjad a te
ki aZzo szolgaidnac, mennici máhietodnac
ni, es B. alandekit, hogy a kenne, a Bodogh az-
A. Fo- zoni maghna, idodifeghnee kezdeti lón.
ganta- az co Latogatása (avgy) Sz. ülerése (ana-
 gya)

gy) Fogantatása innépe, bekefegünk- *tása napi-*
 nec őreghülséset aggia. Az mi Vrun *an.*

IESVS CHRISTVS által, &c.

Bocsiad meg. Vran, kerűnc teghed, *B. A. me-*
 a te bűnös bűlghaid vétet, hogy a *lik nybe vite-*
 neked, a magunc cseckedetibe nem *le, a Havi*
 kedueskedhetűnc, A te fiadnac, a mi *B. A. Af-*
 Vrun Z. Annanac kőndögele által *űd- sumpt. Ő*
 ueozfűlűnc. Vgian az on mi Vrun *I. ad Nuer.*
 svs Christus által, &c.

V R Isten, ki a bēpld telen *űz Ma- B. A. Tē-*
 riát, a zent Lelec Isten Satorat, ha- *plomba vi*
 rom ezendős korába, a Templomba *tele, Pra-*
 akarád be mutattatni: Aggia *kőűnc, sentatio.*
 hogy a kik cseoldón az eo be mutatása
 napiat illűnc, az eo kőndögele által, az
 igaz Templomba, a Christusba, mys az
 őrdobodoghsgba be mutattatűnc, a
 te veled, es a zent Leleckel agietembe,
 el, &c.

Salve Regina.

Mény orűághnac Kitalynia,
 Irgalmassághnac Z. Annia,
 Remenségűnc, s' elűnc Vria,
 Vdudű legy, űpű űűz, Maria.

Euanae árna fia,

Pünkös-
 tül fogua,

Aduen-
 tigh.

1. Theff. 2.

v. 19.

Philip. 4.

T I Z E D I K

Szám ki vetet maradéki,
 Sitalminac drókdósi,
 Sok nianalaknac hayleki.
E sitalomnac veolygiebe,
 Kie niaualigunc beghinseghbe,
 Hozzad ohaitunc, mennieghbe,
 Kieled dródc bodoghifaghba.
A zért kegies bemeidet,
 Fordicsd hozzanc kegielmódot,
 Es a te bűnös népedit,
 Otalmazzad hiueidet.
O kegies bűz, Irgalmadat
 Mutasd meg, kegieségedet,
 Aggiad lassuc zent fiadat,
 Ereztűc zent otalmadat.
† Imadkozzal értűnc, Istenec zent
 Annia,
 Hogy meltoc lehessűnc a Chri-
 stus ighiretire.

Keoneorögiünk.

Ö Rdc mindenható, &c. fol. 207.

Adven-
 tius fog-
 na Gier-
 tia sten-

Alma Redemptoris.

V Dueozitdnknec zent Annia,
 Mennieknec meg nylt kapuia.
 Then-

Thenghet enez de cillugia.

Bodoghásagos Józ Maria.

Legy segitseghe ne pedne,

Az élet bűnössége,

Ki gūleic lītenedne.

Anna Is te tereutidnee.

A természetes foliát,

Es a şûleîn-e şokafat,

Felülhatalmad nagy orkar,

Minden Szűlelencéig hat,

Mert Angialik Sg Sncsthl,

Terhes lő! a Zent lelkekről

Sebzen, rerh, faratsagh nekbi

Szülők, és fűdalom nélkül.

Te azért Istennec Ánnia,

Legg a bündscoc giarnolia,

Nizualianc vigaztalola,

Vandólegánk nec kapuia.

ψ. Αε Υμνε Αγγελικη κδβδντε Μαριατ,

8. Es a zent Lelektul mehebe fogh:

da

Keoneorögiink.

VR Isten, ki a Bodoghazonnac, &c.

fol. 207.

Hb-b 3 Aue

T I Z E D I R

Ave Regina celorum.

Giercia **M**eny orsághnac Királyné,
szentelen Angyaloknac zent Arzonia,
B. Ana Aldotgeoker. Boz Mária,
piatul, Vándorlegy Christos zent Annia.
Husue- Te általad e világhra,
tyk. Vy világosságh árada,
 Eorúly dűclecollegh látora,
 Minden őt pűseghnec háileka.
 Bodogh legy dragalatos őűz.
 Kinnec kerete, bűnt ki őűz;
 Aggiad, hogy nekűnc ama őűe,
 Ne arthasson az őde Tűz,
 ✠ Meltosztalsal engem Z. Szűz, dűcsíte-
 ted mondasára,
 ✠ Agy erőt nekem, ellenséghid ellen.

Keoneorcogiunk.

ENgégy isgalmas lűten. &c. fol. 207.

Regina Cali.

Husue- **M**enniec Királyné Arzonia,
ba. Eorúly pűp őűz. Alleluia
 Mert, kit mehed hordoznia
 Meltoua lűt, Alleluia.

A mint

A mint megmondotra val,
 Fel támadot, Alleluia:
 Imagy állent, hogy le mossa
 Bűnét, Alleluia.
 É. Eorily, es vigagy űű Maria, Alleluia,
 M. Mert igazán fel támadot az Vr,
 Alleluia.

Keöncoreogiunk.

V R Isten, ki a te zent fiadnac, a mi V-
 runc Iesus Christushnac fel támadas-
 tával, a te házad népet megvigasztalád:
 Aggyad kérünk teghed, hogy az eo zent
 Anna, űű Maria által, az örök életnek
 örömebe jussunk, Vgias azon mi Vrünc
 Iesus Christvs által, Amen.

LITANIÆ,

*A BÉTEGEKERT,
 ES MEGH KESERE-
 deitekért.*

V Ram irgalmaz nekünc.
 Christus keöncoruly raitunc.
 Vram irgalmaz nekünc.
 Christus haly megminket.

Chri-

Christus halgas megk minket.
Menybeli Aia lsten.
Megh valto Fan lsten.
Vigaztalo Z. Lelec lsten.
Z. Hatomsagh egy lsten.

Legy Irgal-
mas nekunc.

Psa. 146

v. 3.

Job 5.

v. 18.

1. Reg. 2.

v. 6.

Ezec. 38

v. 9.

Psal. 16.

v. 7.

4. Reg.

20. v. 5.

Tobia

12. v. 3.

Num.

12. v. 10.

Num.

21. v. 6.

Ki a teoredelmek-
megh giogitod,
Ki megh iebelites, es ismet
megh giogitad,
Ki holt igire viset, es is-
met megh elenenites.
Ki beteghlegokban edendr-
geoket megh giogitod.
Ki a benned reimenleoket
megh giogitod,
Ki attalmas fekeliessel
megh vert lobot, megh
giogitad,
Ki beteghsegebe hozza
kiallo Ezechias megh
giogitad,
Ki Saratul az eordogheor
el uzed,
Ki Mariat a bell-poklossag-
bol ki tisztitad,
Ki a tizes kigio merghetul,
a te nepedet megh sa-
baditad,

K R I S T E N.

I. egy igalmat nekunc.

Ki

- xi Tobiaft vaklagabol ki
 giogytad,
 xi Hieroboamnac megh
 barát kezét megh giogytad,
 xi az Illies keondogescert,
 az őznegy halottat fel ta-
 mattad,
 xi a Cananeabeli azzonnac,
 leaniaert valo kőncorge-
 set, megh halgatad,
 xi a Z. Peter Napáth, hidegh
 lelektül megh szabaditad,
 xi a megh iugorodot az-
 zoni állatot, lábata álla-
 tad,
 xi az Király ember halando
 fiat, hidegh lelektül meg
 szabaditad,
 xi a Szados inassat bent
 szauaddal meg giogytad,
 xi vízi kőrfagókat es pok-
 losokat megh tisztal,
 xi a megh szállottakat a go-
 noz lelektül megh aba-
 ditad,
 xi ruhád illetése által, a vér

3. Reg.
13. v. 4.

3. Reg.
17. v. 23.

Legy Irgalmas nekőnc.

KRISTEN,

T I Z E D I K

VRISTEN,

korlátot el üzed,
 ki a siketeknec hallást adal,
 ki a sántákat lábokra állas-
 tad,
 ki az vakokat megh vila-
 gosítád,
 ki minden erdlen betege-
 ket illeteséddel megh
 erdssítel,
 ki a meg terheltetteket, es
 munkalkodokat megh
 künniebitéz,
 ki minden niaatliainkat
 magadra vdtted,
 ki az özuegy azzóni fiat fel
 tamasztad,
 ki a Synagoga feiedelme
 leaniat, halottaiból fel
 kdtled,
 ki a megh büzhdt Lazart,
 életre hoztad,
 ki a betegeket megh lato-
 gatád, es az eo latogato-
 ioknac eoreoc iuralmat
 ighirtel,
 ki Z. Peter arnieka által,
 sok betegeket meg gio-
 gytal,

Legy Irgalmas nekünc.

ki

VRISTEN.

xi Elifæus efontay által, ha-
lottakat tamaztal,
Mi seghiteonc es eorzdne,
Mi otalmunc es megh þa-
baditonc,
Mi eröflegünc es batorfa-
gunc,
Mi megh valtunc es üdud-
ziteonc,

Legy Irgalmaz nekünc.

Vristen Irgalmaz nekünc, Legy kegyel-
mes nekünc.

Vristen Irgalmaz nekünc, Haly megh
Vram minket.

Minden gonoflaghtul,
Minden büntul,
Minden beteghseghatul es ereor-
lenfeghtul,
Minden ketseghben es üstul, es lel-
ki haborutul.

Mencz megh Vram minket.

Az eordeo ghincfelkedesetül,
Az þalatra vüeo veþedelemtül,
Az eorðe karhozattul,
A Hettelen es véletlen haláltul,
A te kifirteted erdemeért,
A te keoniü hullatásid, es niaualia-
id erdemeért,
A te munkaid, es faratlagid erde-
meért,

T I Z E D I K

A te gomorufaghid, es lelki faydal-
 mid erdemeért,
 A te felelmed es bankodasid erde-
 meért,
 A te ehseged es somiufagod erde-
 meért,
 A te vonakodasod es vères verite-
 ked erdemeért,
 A te fentseges sebeid erdemeért,
 A te dragalatos véred erdemeért,
 A te halálod es el temetefeld erde-
 meért,
 A te dücsöfseges fel tamadasod
 erdemeért,
 A te eludalatos menybe menete-
 led erdemeért,
 Az Iltet napian,
 Mi bűncos folghaid,
 Hogy bűncinket megh bocsassad,
 Hogy az igaz penitencia tartasra
 üdeot csegegy,
 Hogy igaz teoredelmes finet, es
 bűncinkert való keoniu hulla-
 tast, agy minekűnc,
 Hogy megh látogas, es megh vi-
 gasztaly minket,
 Hogy lelki, testi, io eghesleget

Mencez meg Vram minket.

Kerline teged halgasz megh.

agy

agy minékünc,

Hogy bűnünket, es bűneinkert
erdemlet kinainkat megh bo-
clafá mi nekünc.

Hogy minden nyauaiainkba esen-
dez benuedesre valo ereot agy
mi nekünc,

Hogy halálunc oraian, minden ör-
döghi csafardfaghtul megh otal-
maz minket,

Hogy a te felelmedbe, es ferel-
medbe veghigh megh rarcz
minket,

Hogy holtunc vran az eoreoc bo-
doughfaghba vygi minket,

Hogy minket megh halgas,

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vérket, Irgalmaz mi nekünc.

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vérket, Halgas megh minket.

Istennec Barannia, ki el véssed e vilaghnac
vérket, Legy kegielmes nekünc.

Ÿ. Szabadicsd megh Vram a te foglaj-
dat,

Ÿ. Menezd megh Vram a benned bi-
zokat.

Ÿ. Vram fordiczd reane veghre zent fe-
medet,

T I Z E D I K

- R. Es keoneorúli a te szolgálidon.
 V. Legy Vram nekűnc ereofeghneetor-
 ma,
 R. A mi ellensegűnc sine eleot.
 V. Semmit ne arclon nekűnc a mi ellen-
 segűnc,
 R. Es a gonoslaghnac fűmegh ne ser-
 clen minket.
 V. Legy mi segiteonc Vr Isten, es ne hagy
 el minket,
 R. Megh ne vtedy minket kegiehnes
 Istendűnc.
 V. Segely minket űdueofeghneet Istene,
 R. Es a te neued dűceoflegűert baba-
 dicűmegh minket.
 V. Vram hialgald megħ az en keoneor-
 gűemet,
 V. Es az en kialtasom iussoneleodbe.

Keoneorűgűűnk.

VR Isten, az emberi gűarűoflaghnac nagy
 segűtege, mutald megħ a te segűte-
 gednee ereiet, a te betegħ szolgálidon,
 hogy igrallmasűagodnac hatalműual megħ
 segűtetűen, a te zent geolekeozetedbe,
 az Aniazentegűhazba, eghesűűegűsen bűol-
 gallianac nekűd.

VR Isten, ki a te eggietlen egy fiadnac
 csenderz bennvedesével, a reghi ellen-
 segh keveliseget megh rontád, kerünc Z-
 fellegetet, enged nekünc, hogy az ér-
 tüncc fel yde bennvedesit meltan emlituen,
 es peldaiat keonetuen, minden niaualian-
 kat csenderzen es bekefeggel bennueggiuc.

VR Isten, az emberi allatnac kegielmes
 terempeccie, es irgalmas megh Vy-
 toia, ki az eordeogh irigifeghe által, a bo-
 doghsagból ki rekeztet embert, a te eg-
 gietlen egy fiadnac dragalatos vereuel
 megh vaktottád, vidamicz megh minket,
 te bõlgaidat bent malasztod ereicuel, ni-
 uicz ki kegielmes kezaidet, es vigasztal-
 meg a te bereghidet, lelki es testi örõm-
 mel: Vzd el teolleoc az ellenseget, es a
 bekefeghnec Angiala által, giogiczd meg
 ceket.

ÖRðk mindenható Vr Isten, a te irgal-
 massagodat alaratoson kerünc, mely
 nekünc niaualiainkban valo bekefeges
 bennvedest, es haladással valo türest en-
 geggien.

VR Isten, kineccakatattiatul sügh az mi
 eletünc foliasa, es határa, halgald meg
 a hozzád kialtoc alazatos keoneorgeset,
 hogy

T I Z E D I K

hogy minden haboruságokból, és nlatas-
liakból ki menekeduen, eorcocke valo
haladással dicfiriee zent felsegedet.

ÖRök mindenható Vr Isten, a te hiueid-
nec drde bodoghságba, halgasd meg
a te betegli szolgaidert valo keoneorge-
sunket, kikert irgalmassagodnac segitse-
get kerue, hogy beteghségekből ki gio-
gynuan, melto halat aggianac zent felse-
gednee a te Aniazentegyhazadba.

VR Isten, ki az emberi állatot csudala-
toson teremted, es csudalatsban meg-
valtad, Enged, hogy a bűntre viueo geo-
neorúsegec ellen ertelműnc okosságaual
tusakoggiunc, es zent felsegednee tekel-
letes szüel szolgallunc.

A Te néped keoneorgése Vram hal-
gasd meg kegielmesen, hogy a kik
bűneinkert méltan ostoroztatunc, sent
neued dűseosslegéert kegielmesen meg-
szabadittallunc.

A Te szolgaidat Vram szüntelen drizzed
kegielmes kezeiddel, hogy minden
nyauallaiokból te általad meg szabadit-
tassanac, es minden io cselekedetekbe
zent neuednee ayratosoc legiencie.

Vr

VR. Isten, ki a bűneoseknek nem ki-
 uanod halálát, hanem megh teréset,
 tekinez megh kegyelmesen az emberi
 gyarlóságot, és a mi igiéke-
 etünket zent malasztással ereősíted,
 hogy a te nagy irgalmassá-
 godert, bűnünk bocsánattat, a
 te szolgálkodba való alhatatósá-
 gát, és végre a te hiúságodba
 veghig megh mara-
 dónak ígyv iuralmat, az őreoc
 bódogh-
 ságot, elvehessúc, Az mi Vranc I E S V S
 C H R I S T V S által, &c.

Ű. Vram halgassd megh az en kőncorge-
 semet,

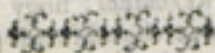
Ű. Es az en kialtasom iusson te eleod-
 be.

Ű. Halgasson megh minket a mindenha-
 to Irgalmas Isten,

Ű. Amen.

Ű. Es az el niugot hiuec lelke, az Istennec
 Irgalmassága által, bekeleghbe niu-
 goggianac,

Ű. Amen.

K k k

E N-

T I Z E D I K
E N N I H A N Y S Z E P
I N T E S I A Z E N T I R A S N A K
*minden rendbeli emberet ta-
 núságára.*

**Az egyházi Pászto-
 rokhoz.**

*Act. 20. Vigiazzatok ti magatokra, és a niádra, mel-
 v. 28. liet veatoc bizot a Z. Lélee, hogy igaz-
 gassátoc az Isten Aniaszentegyházat, mellice,
 Z. verénel niere.*

*1. Pet. 5. Legeltesseéte az Istennek nyaiat, gongio-
 v. 2. kat viseluen, nem ketelenséghbeol, hanem io
 1. Tim. 3. akaratbol, nem az Ocsmany niereséget, ha-
 v. 2. c. 4. nem io akaratbol: És ne vgy, mintha val-
 v. 16. kodnatoc a nyaiat, hanem peldai legieséte a
 2. Timo. nyainac: És mikor a Pásztoroc feiedelme
 2. v. 3. et megh ielenic, a megh hernadhatatlan dü-
 15. ca. 4. cseösséghnek Coronaiat vesséte: Ne ti maga-
 v. 2. tokat, hanem a iuhokat legeltesseéte.*

*Ad Tit. Akereztien Iuhok-
 1. v. 7. hoz.*

*Ezech. ENgeggieséte a ti eleottéte valo Pásztorok-
 34. v. 8. nac, és alaioc vesséte magatokat, Mert
 Heb. 13. cok vigiazznac, vgy mint kik szemet adnac a ti
 v. 17. lel-*

lelketekert. Az V rendelt, hogy a ki az Eua- 1. Cor. 9.
geliumot hirdoti, az Euangeliumbol ellien- v. 14.
Azert a ki az Isten ighiere tanitatic, ressel Galat.
tesse az eo tanitotai minden ianaiba. 6. v. 6.

Az Feiedelmekhez, es Vrakhoz.

K iralioc, es feoldnec birai, kik birtoc a Sapien-
sokasaggal, es diszekedtee az alattatos va- 6. v. 3.
lo nepnec sokasagaba, halgassatoc engemet:
Az Vriul adatot nekrec ez az, hatalom, ki
flamot vessen a ti eszekederetekrül, es megh
visgallia gondolasotokat. Mert, az eo or-
saganac gondviseloei lenen, nem igazan
nyilietec, megh nem coviztetec az eo igaz
teorueniet, es az eo akaratia szerent nem tar-
tatoc.

Hamar es issoniu modon megh ielenic ti
nekrec, es kemenyitilet lesen azokon, a kik
vrakodnac, A kisdedec, künnyien irgalmas-
sagot niernec, de a hatalmasoc, hatalmas ki-
nokat siennednec, mert az Isten semeli nem
valogat, sem megh nem yed senki hatalmas-
sagait, mert mind kicsint, i mind nagiot eo
teremplet, es egienles keppen gongia vagion
meki mindenekre. A hatalmasokat pedig, ke-
menib kinoc variac.

Similia
Deut. 17

Az birakhoz, es Præfek- tusokhoz.

2. Para. 19. v. 6. **M**Egh lassatoc mit cselekeştet, mert nem,
az emberet, hanem az Isten teornenie
iulatisbeforoghtoc. Es valamit itiltec, veatoc
sér. Az Vrnac felelme legien veletet, es
mindeneket szorgalmatoson megh gondollia-
toc. Mert az Vr Istennel nincz hamissagb,
Dent. 10 sem szemely valogatás, sem aiandec kinar-
v. 17. f. 34.
Deu. 16

Az birodalom alat va- lokhoz.

Rom. 13 v. 1. **M**inden ember a velle biro feiedelemnee
engeggien. Mert nem egiebiül, hanem
Similia az Istentül vagion a hatalom, A mi pedig
1. Pet. 2. az Istentul vagion, iol vagion rendelne. An-
v. 13. 17. nac okaert, a ki a hatalom ellen tusakodic, Is-
Ad Tu. ten ellen tusakodic, a ki pedig eo ellene tu-
3. v. 1. sakodic, karhozatot szerez maganac. Mert
a feiedelem nincz felelmere a iot cselekedeo-
nec, hanem a gonosznac. Ha azért felni nema
a'carss az hatalomtul, iot cselekeggiel, es eb-
beol disfireted lesen. Ha pedig gonoszt cse-
lekeggiel, feiy, mert nem ok nekül viseli a kar-
dot, mert az Istennec a gonoskokon valo bossu
allo solgáia. An-

Annac okáért ketelenséghbeol fejezt haisatoc, nem csak a haragért, de lelki ismertetékértis, mert adótis azért attoc, minekhoz az Istennec szolgálja. Mindeneknec meg Matih. 21.v.21. aggiatoc tehat, a mieltartostíoc. Adot a kinec adonal tartostíoc, felelmet a kinec felelemmel, tisztességet a kinec tisztességgel. Imadkozatoc a Kiralho kert, es fiedelmekért, bo- 1.Timo. 2.v.2. gy becseseges es csender állapotba, minden agtatostíagba es tisztasagba eluinc.

Az hazas firfiuhoz.

Firfiac, szeresséte az ti hazas tarsotokat, mint Ephes.3. Christus szerete az Aniazenegyházat es v.28. ezért attia counceon magat. Ugy a firfiakis 1.Corin. 11.v.3. szeressé az eo feleségeket, mint az counceon testeket. A ki feleséget szereti, eo magat szereti, senki pedig, az counceon testet nem, gincleob, hanem eorzi, es taplallia.

Firfiac szeresséte az ti hazas tarsotokat, es Coloss.3. ne legietec kemeniec eo hozzasatoc: okoson lak- v.19. iatoc feleséghteckel, es mint giarlob 1.Pet.3. v.7. edenyec, tisztességet te- gietec.

A hazas azzoni allathoz.

1. Pet. 3. **A** Z Azzoni allatos az eo vroc hatalma es
v. 1. birodalma alatt legienec, kiknek ekefféget,
Coloss. 3. ne legien az külseo cizfra baiba, aranyba, es
v. 18. gazdagb eolicozeiben, hanem az eo belseo el
Ephes. 5. reuet sinitokbe. Az eo lelkek gazdagb le-
v. 22. gien isten elcot, rodbatalan csendességgel, es
1. Corin. 10 erkeolcsel. Az eo ferieknek engedigienec,
11. v. 3. mint Vroknac, mert vgianis a firin, seic az
1. Pet. 3. azzoni embernek, mint Christus az Ania-
v. 5. 6. zentegybaznac, es miképpen Sara engede
Abrahamnac, eotet Vranac nenezuen, vgy
171.

A Szülekhöz.

- Coloss. 3. **A** Tiac, a ti fiaitokat haragra ne indicia-
v. 21. ioc, hanem nevellietec eket az isteni fe-
Ephes. 6. lelembe, io gondviselés által,
v. 4.

A fiakhoz.

- Ephes. 6. **F** Iac engedigietec a ti sületeknek az Vrba,
v. 1. Mert ezt kimannia az igassagh: Beocsul-
lied a te Atiadat Amiadat (mely leghe el eo
parancsolat, az igheretbe) hogy hoszu életü le-
gyez feoldeon.

Az Vrakhoz.

V Rac, a mi igaz és képer, aggyiatoc megh a
 szolgaknac, tuduan hogy nektekis vratot
 vagyon menieghbe.

Colos. 4.
 v. 1.
 Ephes. 6.
 v. 9.

A Szolgakhoz.

S Zolga, engeggietec a ti testi Vratoknac, Epbes. 6.
 felelemmel, és rettegeéssel, együgiu sinel, v. 5.
 mint Christushnac: ne csak semre szolgallia- Coloss. 3.
 toc, mint az embereknek, hanem mint Chri. v. 22.
 stus szolgálhoz illic, telles sinbol, io akar- 1. Pet. 2.
 tal szolgalliatoc, mint az Vrnac, és nem mint v. 18.
 embernek. A szolgál mindenben engeggien Tit. 1.
 és kedveskeggiet az eo Vrnac, ellene ne Zn- v. 9.
 gologgietec, megh ne csallia, hanem mindenben
 mutassa kiuseget.

A Szűzekhez.

A Z údecs reonid, Azert a kinecs felesége va- 1. Cor. 7.
 gion, ugy ellien mint ha felesége nem vol. v. 29.
 na, a ki syr, mint ha nem Syrna, a ki corül
 mint ha nem corülné, a ki véssen mint ha
 semmit nem birna, a ki ez vilagon él, mint
 ha nem elne, mert el mulic e vilaghnac sine.
 Az kiuanom pedig, hogy ti siorgalmatos-
 sagh nélkül logetec. A kinecs házai tarsa nincs
 per-

T I Z E D I K

szorgalmatos az Isteni dologhba, mint tessék az Istennek, és a Szűz Leánzó, az Isteni dolgokról gondalkodis, miképpen lehetessen testben a lelekbe sent, &c.

Az Eozuegiekhez.

1. Timo. 5. v. 5. **A** Ki valóban el bagiatot eoꝛuegy, bizꝛee az Istenben, süntelen eiel és nappal imadkoꝛzee. Mert a mely eoꝛuegy asany, io lauba el, eleven leuen, megh holt.

A Vitezleo rendhez.

Luca 3. v. 14. **S** Enkit megh ne verietec, senkire hamissan ne fogiatoc semmit, és a ti ho pinꝛetecek megh eleggietec.

A Gazdagokhoz.

1. Timo. 6. v. 9. **A** Kik gazdagoc akarnac lenni, kísirtetbe esnec, és az eordeogh türiben, és sok hasontalan és ártalmas kınansagokba, mellicc el meritic az embert a halalba és veszedelembe. Mert minden gonossaghnac geokere a gonos kınansagh, mely utan iarnan nemelliec, el teuelietec a hitben, és sok banatban este-
 Pers. 17. **nec.** A gazdagoknac megh parancsold, hogy ighen sen ne eszikoggienec, és az eo remen-
 segeket ne vesses a bizontalan gazdaghsagh-
 ba,

ba, hanem az első Istenben, (ki, be teolt minket minden ional) lot cselekedgienes, es gazdagos legienes a ióságos cselekedetekbe, künnien aggianac, vessenes is fundamentomot az *Iacob. 1. 9* mas világra, hogy az drde eleire iuthassanac. *v. 10.*

A Szeghiniekhez.

NAgy, es elegbseges kereskedes az Istenes *1. Timo. 6. v. 7.* élet, Semmit e világra nem hoztunc, ketsegh nélkül, el sem vihetunc semmit. Ha azért testi taplalatunc, es ruházatunc vagion, ezzel megh elegeggiunc.

Ecosuenssegh nélkül valo erkolcsiunc legien, *Heb. 13. 5.* megh elegeduen a ielen valokkal, Meri az *v. 5.* *Vr* mondotta, hogy el nem hagy minket. Annac okáért, batorfagosa mögunc, az *Vr* az en segitségé, nem selec mit minel neké az ember.

Semmit ne fely fiam, noha niomorultul es segheniül elunc, de sok ional megh aldatunc ha, az Istent fellunc, a bünt el tanoztatunc, es *Tobie 4 v. 23.* lot cselekedgienes.

Ecclef. 12. v. 13.

HAllunc minniaian ezienleo képpen, besedunc véghet, Az Istent fellied, es megh tarsad az eo parancsolatis, mert Ez minden ember: Es minden cselekedetunc az Istent iuleire vitetnec.

REOVID TANV-
SAGH, MINT ISMERHES-
sée megh az egiügűc, az igaz
vallást.

CAPVT
L

Mi inditot enghem ez
irafockára.

A oly szorgalmatos gongióc volna
az embereknek az eo lelkekre,
mint e világi dolgokra, felelőte
künni volna az igazsághnac is-
mereti, holot erre, nem ighen süghséghez a mé-
ly beolcsoségh, hanem a io lelki ismeret, és

Sapi. 4. igazságh somiuhózo akarát. De minel-
v. 12. ca. hogy le niomia, és sem syn veszteo habonaia-
9. v. 15. nal, megh csallia a hamisságh az embernek
homálios értelmet, ennec okaért, sokan noha
Isai. 30. az igaz vobol ki teret, de még sem akariác
v. 21. az utannoc kialto sanát hallani, hanem in-
Psal. 57. kab be dughiac fuleket.

• 5. Harom rendbeli ec pedig, (a mint esem-
be veottem) a kik a hit dolghairul való in-
sakodást ighen el tanoztattiac.

E L.

ELSEOK aZoc, kiknek minden eſet
keduec e vilaghoz vazaZkodni, melybe ha le-
hetne, mind eoreocke akarnának maradni:
EZEK, minelbogy kiſſeb dolgokis nagjok Luc. 14
az üdücoſſeghnel, aZal mentis maghokat, v. 12.
bogy ſalut, vagy ſeſeſeghet veottec, es nem, Pſa. 33.
akariac erteni a iot, hanem a Z lob monda- v. 4.
ſa ként, vgian el kerghetic az igafſagheſme- Iob 21.
retit magoktul. Magha eleb az Iſten or- v. 14.
ſaghat kellene kerſni, mert mit haſnál, ha Luc. 12.
mind e vilagb mienk volnais, ha lelKünc el v. 31.
vél, es az idbeigh valo vigafſaghot, eoreoc ſi- Mat. 16
ralom keoueti. Az irai biZoniara, Iſai. 29. v. 26.
v. 7 8. Pſalm 72. v. 20. Eccleſ. 11. v. 8. minden
e vilagb üdücoſſeghet, es gaZdagſaghet ol-
liannac neuez, mint az alomba látot düſeoſ-
ſegh, es gaZdagſagb, ki myr, mikor halálna
oraian ſel ebredunc, niluan, noha keſeön
eſünkbe veſünk.

MAS rendbeliec aZoc, kik noha lel-
kekrülis gondolkodnac, de aZi mengiac, ho-
gy a Papoc dolgha, a Hit dolghairul valo
verſenghet, eok ebbe nem artiac magokat,
lelki eſmerteket nem akariac megh habori-
tani, hanem a mibe egyſſer megh ninghottac,
abba akarnac maradni. De eZec, ha az Igaf-
ſaghnac kerſetit csak máſra biZſac, az Igaf-
ſagb

ságh ismeretis, és a meni orsághba való me-
neztis, másra bízhattat. És ha elég nékü-
kü azt mondanunc a mit az Olahoc mond-
nac, Tuggia a Pap mit hisec, és mi az igaz,
künnien mind pradicatio ballastul, s' mind

1. Thess. egiebtul meg menekedhetunc. Nílva Z.
3. v. 21. Pal azt parancsolia, hogy mindeneket iol

1. Timo. meg forinnc, rostallinnc, és vgy ragažkog-
4. v. 16. giunc az Igassaghoz, És hogy gondot visel-

hunc magunkra, tudakožzunc az Isten aka-
ratiarul, és az Igasságrul, mert kinec kinec
magharul s'amiot kel adni. Azért melio
hogy mint sám ado solgac, vgy visellinc
magunkat, ne tamažkoggiunc csak más-
ra, csak a mai ember s'auanal, ne egbiunc,
tuduán, hogy nem eleiünkbe vagy tižesse-
günkbe, hanem coreoc karhožatunkba iaro
dologh, az igaz hunc ismereti. Ha azért
bolond ember volna, a ki életébe iaro dolghat
tellessežgel másra bízna, és magha semmi
gongiat nem viselné, mentül inkább eszeleu-
nec kell itilnunc effele náueosséghére gand-
mifeletlen embert? Nílva ha ez a mentsegh
elég volna Isten eleot, hogy a Tanitoc tižti
az Igasságrul való tudakožas, és elég a lu-
hoknac, ha az eo pažtorokat keonetis, sem a
Teoreoc, sem a Chrižtus thagado ereitne, el

nem karhoznec, mert eokis, az eo tanitotok-
kat keonetie. De nem így vagion a dologh,
A Christus inbarnac okosoknac kell lenni,
hogy a paſtortul, megh tuggiac valasztani, a Matth.
7.v.18.
giapiuba colicozgot firkast, kit nem csele-
kedheinek, ha, mint a vak vezecoyei, vgy
keonetie sem bekeotne a Tannokar, moghoc
semmit nem akarván erteni.

HARMAD rendbeliee azoc, kik eo-
reometi akarvác erteni az Igassagot, de e sok
visbanonafokat latván, azt uilic, hogy ha en-
ni tudos emberek megh nem alkothatnac az
Igaz hiten. Eok, vagy egiugiuſeget, vagy a
vilaghi foglalatossagoc miat, ha szinte akar-
nac sem mehetnének veghére az Igassaghuac.
Mert nem hogy a Hn dolgaiban valo kü-
leombozészec megh rostalasára, de még
csak arrau, hogy megh ercün, mibe küleom-
bozcon eggie vallat, a masiktul, telles ele-
tec sem volna elegheghes az egiugiuékneec.
Annac okaert, noha ezec eoreometi ki-
uannac az Isteni igassaghot erteni, de megh
gondoluan az eo elmeieci giengbe voltat, nem
lattiac moggiat, mint kellien enni visbanona-
foc keozt, a uſza buzat, a konkolytul, megh
valasztani.

Reonideden azért, csak azt akarom megh

mentatni, *Mint ismerhesse meg, akár mely tudatlan, és egiün emberis az igaz vallást. Ha pedig ebbe a te értelmned, és kívánságodnak elegyet nem tévesz, keressien O L V A S O, azt bizonyialuggiad hogy ez nem az igaz vallásnak fogiatkozasából, hanem az en tudatlanságomból származik.*

CAPVT
II.

Minemű kezülettel kel-
lien az Igasságh keresésére ke-
zülnünk.

A *Ki valóba igiekerzik az Igasságh ismeretire, és az eo lelke tudatosságára, fűk-*
segh.

ELEOSZEOR, *hogy az Istennel,*
minden nap, nagy ohaitással, keconeoreogh-
icon, hogy eo Z. felfűghe világossá meg er-
telmet, geriezze fel akarattat, és az eo Z. lel-
kével igazgassa minden vitat.

MASODSZOR *fűkűgh, hogy*
keoneffe e világh, igaz bírákat, kik semely
valogatás nélkül, mind a ket fell igasságot
megh halgattat, és a mi az Igasságot illéti,
abba, sem atiasitáért, sem baratsáért egy
felne sem kedvezne. Azért az Igasságh
ker-

Kereszo emberis, vgy visellie maghat, hogy eg-
 gic resz nec se keduezzen inkább, a masikkal,
 hanem szinte vgy visellie mind a két fel
 keozt maghat, mintha ez oraigh, eggic val-
 lason sem leot volna, hanem most akarna
 vyonnan megb esmierni az Igassagot, es abba
 magat megb ereossiteni, mert ha el tekelli
 ludconap elcot maghaba, hogy emez igazb,
 amannal, lebetetlen, hogy igaz iutetet tegien
 a két fel keozt.

Tudom sokan vannak, kik gyermeksé-
 gekstul foghva, a Luther, Calvinus, vagi Da-
 uid Ferencz hitbe nemelkedet, es tellességgel
 el tekellestec magokba, hogy a réghi Romai
 vallás, Isten ellen legien, vgy annira hogy,
 képtelen dologhnae uilic, ennee hamissagha-
 rul csak keonik gondolattalis ketelkedni,
 minel hogy (azt mangiac) santalan balua-
 nizást tanit.

Kiknec en reonideden azt mondom, hogy
 ha mind mi vallasunc volna, a mit ragal-
 mazuan, es gialazuan a réghi Hitec, mi re-
 anc okadnac az Vgy pradikatoroc, enis mon-
 danam hogy sok niluan vala hamissag vol-
 na a réghi vallásba. De io lelki esmerettel
 mondom, hogy oly hamissagokat es Isteni ka-
 romlásokat kennec ezecc mi reanc, melliecc csak
 fi-

füünkbe sem ütkeöztec. *A* mi mandasí-
 kat pedigb, oly ideghen, és a mi ertelmünkül
 küleombeözöo ertelemre czigaztat, hogy csak
 el almelkodom raita, minz hiteshetnec effele
 dolgokat el, az okos emberekkel, Ebbe 'ha va-
 laki ketelkedic, tekincse megb, Az mostan in-
 mat *Vy* tudomanioc hamissagárul irt keo-
 ninemnec, harmadic reszet, melybe, ennihani
 ezer ha'ngb'saghirul emlekezőm az *Vy* tani-
 toknac, mellieckel giüleolsege'sse akariac ten-
 ni a mi tudomaniunkat. Ne bid azért *Ati-*
amfia ezeknec minden sianat, hanem, az
All percitiz megb halgasd. Es gondolt megb
 aztis, hogy a kereztien'seghnec sine, az az, *A*
 nagjób, és iób ré'sse, Enni sok *Isten*seleo feie-
 delmecs, enni ertelmes nemző'ségec, enni beolcz
 emberec, eleitül fogbua a regbi hitbe alhatta-
 toson megb maratnac, kiknec mely nagy gon-
 gioc legien lelkec üduco'sseghére, csak abbolis
 megb teczic, hogy lelkekért, megb fortuán eo-
 magokat, enni siantalan gazdagb *Ispitalio-*
kat rendeltec, enni *Templomot* eppitettec, en-
 ni egyhazi eke'sséghet, és iósagor attac az *Is-*
teni szolgálatra, enni Ersekséghet, és pü'spek-
 séghet fondalnac, enni siantalan iósagor cse-
 lekedettel rüdeoklottlec. Ha azért oly nil-
 uan valo hamissagoc volnának a Regbi val-
 lisba,

lásba, minni nemedie el hitte, hibe seghes do-
loghé, hogy a kik termézet szerént való okos-
sággal, elménc és voltannal, és beolcséréggel
felliül halaggiac az. *Vy tanitokat,* A kik
oly szorgalmazaton keresték iuducossegheket,
hogy lelkekért, mindeneket a seghinieknek
ostannac, és az Istemi tisztességre forditanac,
Ezec megh nem tapasztalhattac volna, e nil-
uan való hamisságokat. Ne itild azt okos
ember, Hanem, ercz megh élén minden dol-
got, és ne higgy mindenbe a te predicatoria kial-
tásánac.

HARMADSZOR, A ki az igaz-
ságot szereti, el tekellie maghába, hogy senki
kedveért, vagy barátságért, semmi gyalázá-
tért, vagy kar vallásért, a megh ismért igazsa-
got hatra nem veti, hanem azt minden tetö-
mazas nélkül keoneti, tuduan, hogy inkább illie
felni a karbozattul, hogy sem az ember ec it-
deritül és gyalázattioktul. A ki így fel nem
fegyuerkezet az ember ec siana, és itileti ellen,
lehetetlen, vgi mond Christus Vruc, hogy Ioan. 2.
Hibessen, sent a diucossegh és gazdaghsagh v. 4.
kivanoc, még a megh ismért igazsaghbolis
giakran ki esne, vgi mond Z. Pal: Es adna 1. Timo.
Isten, hogy sokan, e világ bi tekintetért, és nieln 6. v. 10.
vagalmazásnac felelmeért, el ne itkolnac a

M m m

megh

Vr magának a mi lelkünkét. Mert noha a 2. Iacobi
Hit, (a) még holt, és elegtelen a szeretet ne- 2. v. 14.
kül, mind azon által, oly sűkségben az igaz 17. 1. Co-
Hit, hogy enekül az uáncosságra senki nem rint. 13.
intat. v. 2.

Nem ezieb pedig a Hit, (b) hanem, A b Hebr.
remenlendo dolgoknak allattia, és a nem la- 11. v. 1.
tot dolgoknak coreos bizonyisagha, anagy a c Aug.
mint Z. Agoston olvassa, (c) Conuictio Tom. 7.
geozedelmies bizonyitasa, Mert vgianis, a Hit, lib. 2. de
(d) még geoz, és rabsághra veti, az emberi pec. mer
okoskodást, és beolcséréget, vgy annira, hogy cap. 31.
akár mint rugoldozékis az embernek kül- d 2. Cor.
seo erzekenségre, vagy belső értelme, de a Zeri 10. v. 5.
a Hit dolgaiba vgian zablan tartatis, És va- 1. Ioan. 2
lamit eleonkébe ad az Vr Istent, annak oly bi- v. 4.
zanios vallására Keotelezetis, hogy a Z. Pe- c 2. Pet.
ter mondása szerint, (e) még a semünkel 1. v. 18.
latot dolgoznalis bizonyosban hisűc ezeket, & 19.
Esa mint söl Z. Agoston, künniebben ketel- Tom. 1.
kedné az igaz keresztien magyarul, ha ele, libro 7.
vagy nem, hogy sem mint a hit dolghairul, Confess.
melliekrül, nem szabad (a mint ezen Z. Ago. cap. 10.
ston iria) ama ketelkedes igbit, a T A L A Tom. 3.
M O T mondani, mert a ki ezekrül ketelke- 8 de Tri.
dic, ha Zughatési az Istent, kinec bizonyisagh cap. 5.
totelen fondaltatis az igaz Hit. Mert vgia- 1. Ioan. 3
M m m 2 nia v. 10.

nie hogy iol. meghértesed, a Hit dolghait, nem
 valami egiéb okért hiszinc, hanem csak az
 igaz Istenvec mondasáért, mellret az Aposto-
 loc, és az AuaZentogybat eleonkbe adnaci
 e Annac okaért iria Z. Pal 1. Thessal. 2. v. 13.
 hogy az eo fiaiat nem vgy halgattac a hinc,
 mint emberi fiot, hanem mint az Isten fiaiat,
 Es megh akaruan mutatni, hogy az eo tanita-
 sanac, nem eo tolle vagion bizoniosságba, azt
 Galat. 1. parancsolia, hogy ha since eo magha kü-
 leombot tanitana se biggieq, Mert a mint az,
 iras mongia, 2. Reg. 23. v. 2. 2. Paral. 36. v. 12.
 Isa. 40. v. 5. Jerem. 1. v. 9. az Istenvec fiaia siot
 a Prophetac altal, anagy a mint masut oluaf-
 suc, Luca 1. v. 70. Altor. 1. v. 16. Heb. 1. v. 1.
 az Isten siot a Prophetac és Apostoloc fiaia
 Psal. 44 altal, és esac ollianoc, vgimond Z. David, a
 v. 2. Prophetac, mint a penna, az iro deac kezébe,
 Hier. 36 anagy a mint Hieremiafiot oluassuc, mint a
 v. 18. ki az irot keeniubeol, csak azt oluassa, a mit
 2. Pet. 1. benne talal. Minelhoggy azért nem emberi
 v. 27. gondolaton, és akaraton foldaltatit az igaz
 Hit, hanem az Isten ighien, és fiaian, Az Is-
 ten pedig, sem megh nem csalatkozhatic,
 sem megh nem csalhat minket, niluan valo
 dalogh, hogy valamit az Isten nekinc mond,
 vagy kicsint, vagy nagiot, azt mind egy aránt,
 sockat

Isakal biztoniosban kel. hinnünc, hogy sem
akar mitu egyebet, mert az Egb. es feold el Luca 21
vulic, de az Vrnac mondása, eorocke megb v.33.
marad.

Csak egy az igaz vallás, CAPVT
IIIL.
melybe üducsonlhet az
ember.

S Okan a regbi poganioc keozül, vgimond Tomo 1.
Z. Agoston, azt tanitottac, hogy kiki üd- 18. de Ci
neozülhet az eo Hstibi, es vgianezent tanita nit. c. 51.
(a) Mahometis. A mostani Vy tanitokis, 2 Azo-
hogy az eo ki filio sebei lelki ismereteknec, va- ar. 2. 12.
lami flastromot talalniaac, melliet ha megb 17.
nem giogithatnaiakis, imygh amugy, Adams Alias vi
mal eggint, su lenelbeol cfinalt garianal be de T hesi
feodeoznec vndokfogokat, azt ituloc, hogy a 4. de Es
Christusba hincoc, mind egy arant üducsonl- cles.
hetnec, mert ezec keozt, csak valami aprolec Adia-
dologrul vagion a vishanonai, mely az üducson- phori-
seghnec nem art: Azert mangia az (b) Au- sta.
gustana Confessio, hogy a hit dolgaiba, nem, b In fi-
küleambeoznec a Confessionistac, a Romai ne Arti.
keozconseghez geolekeozatiul, hanem csak 21. Es i-
nemely flamor gonosi sokasakba, es ez okon nitio ar-
tuluan valliac, hogy a Papistac üducsonlhet- tic. 22.
az eo vallásokba, a mint masut megb muta-

*2 Az V. társ. Ennec felelőre a Hittet, két feléne-
tudomás utilic lenni, Egyket, Historias hunc nec neu-
hamis- zic, mely hisi valavint eleo samlat az vas
sagh. 10. historia moggiara, Masikat uducoffeghet hit-
resébe, nec neurz nec, melliel az ember hisi, hogy
fol. 97. Christus altal meg bocsattattat az eo bünei,*

*es az cereoc eletre valasztatot, es azt tanittat,
hogy valakibe ez a Hit vagion, az el nem
karhozhatic. Kibeol niluan keozet keozic,
hogy mind Lutheristac, Calvinistac, Aria-
nustac, &c, egy arant uducozülne, mert min-
nisan hisic uducoffeghetet. Ugezetre, Bul-*

*Vide
Caluino
Turcis.
libro 2.
cap. 6.* *linget in firmo fundam. part. 1. cap 3. Mus-
culus in locis cap. de hæresi nu. 2. az mon-
giac, hogy a Hit dolghai keozzul, Nemellic
fondamentomi a kereztien vallásnac, Nemel-
lic nem fundamentomi, Es a fundamentomba*

*valo teuelgés, ki rekezt ember az uducof-
segtül, De az, egieb dolgokba valo egienet-
lenség, nem art az uducoffegh nec, Es esale
effelence utilic a Calvinistac es Lutheristac
keozt valo egienetlenségbet.*

*Ennec okaert sokan mikor a hit dolgairul
emlekez nec, azt mongiac, hogy eok huzic a
Credos, es a Z. Athanasius symbolomiat, es
azzel meg eleges nec, Asintha, valaki ezeket
hisi, mind uducozülhetne, akár mit biggie-
wis egieb dolgokrul.* De

ron. lib. 3. cont. Russ. ca. 7.) sok Eretneksegüket
karhoztatot az Aniazemegyhaz, csak egy
soertis, Mert vgianis iob megh halni ember-
nec, vgimond Z. Basilius, hogy sem megh vet-
Theodo. ni csak egy beotubeis, az Isteni tudomant.
li. 4. ki- Mert az Isteni bizonyisagh tetelnec, mind
stor. cap. kicfin i' mind nagy dologbba, egientso beo-
17. crülletinec kell lenni.

Nem melian biztatias tehat nemellies
magokat azzal, hogy eok megh elegetne a
Credonal, es az Athanasius Symbolománal,
Mert legb elegetor, a hitnec sok sükseges
agazatirul nincz ezekbe emlekezet, egy
mint, a Kereszsegrül, az Olari zenisegrül, a
Keresztieni erkeolczenec, es rend tartásnao
Az Vy moggiarul. Ennec seoleotte, noha beöü se-
vallásoc rént valliac a Credot az Atiasiac, de a mint
hamis- masut megh mutatám, ennec igaz ertelmet
saghfol. nem hisic. Vegezetre ha egy dologbba tarto-
64. zunc az Aniazemegyhaz altal, ki ielentetes
Isteni bizonyisagh tetelnec helt adni, keisegh
nekül tartozunc egieb dolgokbais ezt be ven-
ni, es az okon, a ki vakmercoüül megh veti
akár mely vesétis az Isteni tudomannac,
meltan karhoztatit, mert valaki az Istennec
bizonyisagh tetelet megh veti, az egész hitnec
fondamentomat megh veti, minelhogy a Hit-
nec,

nec, nincz egieb fundamentoma az Istennec
bizónisagh tetelenél: Ez bizóni eoreomeit er-
teném, hon oluastac az. Atiasiac az irasba,
hogy a Hit dolghai keozül, nemelliec fonda-
mentomoc, nemelliec nem? Honnan tuggiac,
hany, es mely csickeli fundamentomi a His-
nec?

Mibe eggiezünc minni- CAPVT aian, a Hit dolghaiba. V.

NEgy dologbba eggiezünc minniaia a kik
kereztien neuet viselünc.

E L E O S Z E O Rabba, hogy a Hit, csak
egiedül az Istennec sianán, es bizónisagh te-
telen fondaltat, vgy hogy, csak azt kell igaz
kereztien Hittel vallani, a mit az Isten, az
eo igbie által megjelentet. Mert nem reghen
meg mutattam, hogy valamit kereztien hit-
tel hiszünc, azt egiedül csak az Istennec sian-
aert es bizónisagh teteleért hiszünc, es nem az
emberec sianaert.

Supra
cap. 3.

M A S O D S Z O R aztis egienleo
képpen hiszünc, hogy valami a Bibliaba, a Z.
Irasba, meg vagion irua, az éppen, es min-
den cZickeliebe igaz, es Isten mondása, ki a
Prophetac es Apostoloc által, vgimint Can-
cellarinoc által irta, valami ebbe a keoninbe

Vide
Aug. 18.
fog- Cui. ca.

41. Epist foglaltat, a mint csak imént meg mondani,
 8. libr. 2. és a mint Z. Agoston írta, ha ki azt mondani,
 de Con- hogy feledékenységgel, vagy tudatlan sághbol
 sens, Eu- valamibe hármissat, írta a Bibliába, bi-
 ang. cap. talanna tenné, az egyből keresztien vallást.

12.

HARMADSZOR abbais eggiet er-
 tünö, Hogy valaki a Zarással ellenkezi, va-
 laki az eo tudomaniat akár mely kicsin do-
 loghbais, vakmereoséggel meg veti, az nil-
 uan való Eretnek, és Istentelen ember.

NEGIEDSZER, azis bizonyoson
 vallat, hogy az Isten ighiet, csak az eo igaz
 ertelme, a magiara-
 zattia szerint kel be ven-
 nünö. Mert a ki az Isten ighiet hozna esle,
 de ennec, az connen saiat elmeiebol sár-
 ma-
 zot hamis ertelme-
 t akárna keuöetni, ez
 nem az Isten ighiet, hanem az connen saiat,
 gondolattiat, és tescsöt keuöetne, miu-
 elhogy
 nem a beötübe, hanem ennec igaz ertelme-
 be
 all, az Isten ighie.

Ezokröl a négy dolgokröl, nincz, a mint,
 mondani semminemü visla-
 uon-
 as mi keo-
 z-
 tünö, és kő-
 z-
 on-
 segesen az Vito Atiasiac kő-
 z-
 tünö,
 noba a Libertinusoc ezeknekis nemely csi-
 kelybe keresztül állottac.

Mibe

Mibe legien geokere

CAPVT
VI.

minden visszauonásnak.

S Zantalan dolgokba ellenkeznek; mind egy
massal, s' mind mi velünk, az. *Vy* tanítot,
mellieket fundamentomabol megh erteni, es
megh rostalni, ighen nehez, seot vgian lehe-
terlenis az eggyügiükül. *A* ki azért bižo-
nison, es keves munkanal megh akaria az
igasságot esmerni, süksögh, hogy azt cselekeg-
gie, a mit a paráz ember, mikor valamely
fat, ki akar irtani; ki, nem kopacsol az apro-
agh boghaken, hanem, a geokerét vagbia
ki, es egy munkanal az aghaitis le deoyti.
Igy mys a visszauonásoc geokeret tekinczic
megh, es ha ezeket valóba le deoythetjük,
egyszer s' mind vegbe leszen a vetekeedésnek.
Csak két dologbba áll azért minden kü-
leombóozásnak fundamentoma.

E LEOSZÉOR abba, Ha csak aze
az Isten igbie, a mi niluan megh vagion írta
a Bibliába. Anagy pedig a Biblia kiünülis
vannac oly kézzel kézzel adot tudomanioc,
mellieket szinte ollian Isten igbyi, mint a Bib-
liába fel írt dologoc.

MASODSZOR, minelhogy a Z. 2. Pet. 3.
Írást, hamis magiaražatal, sokan, magoc v. 16.

Nnn 2

kar-

Karhozáttia ra terític, Es vgian ninez, seot ne-
 mis lehet a keresztienec keszt oly ercsenek segh,
 Lasd az mely az irással nem bizonitana, anagy ez el
 Vy tudo mult ideokebe nem bizonitot volna. Abba
 manioc vagion minden kuleombeozes, Honnan, es mi
 hamis- modon kellien az irasnac igaz ertelmet megh
 sagh: irt ismervninc. Mert noba mi kuleombeozunc
 keoniu- attul a Zent iras magiara Zattiatul, mellicet a
 nec, fol. Lutheristac, es Calvinistac, &c. eleo hoznac,
 71. de azt mongiuc, hogy a Zent irastul, es az eo
 igaz ertelmetul, csak egy puntba sem tauo-
 zunc el. Azt kell azért megh latnunc, hon-
 nan ismerhettunc megh, az irasnac igaz er-
 telmet. Ha e két dologhba megh alkoábatunc,
 Zent a beke segh.

CAPVT
VII.

Tartozik a keresztien em-
 ber, oly dolgokatis hinni, mel-
 liek az irasba nincse-
 nek.

Mat. 11. **M**Egh mondam ez eleot, hogy a Hst, az Is-
 v. 27. ten ighien fondaltatic, mert vgianis, az
 Luca 10 Men titkait senki nem tuggia egieb az Isten-
 v. 23. nel, es a kinec eo felfeghe megh ielenti. De
 1. Cor. 2. mivelhogy azoknac, kiket emberek által tanit
 v. 11. Sa- az Isten, ket keppen ielenthetti megh az eo
 pi. 9. v. 5 aka-

aharattiat, Anagy ke^zrü ke^zre, iras nekül
 adot tudomani által, mint az Oo teoruenibe,
 szinte Moysesigb iras nekül tanistattac a hieec,
 az Vy teoruenibeis sockaigh, Christus Vranc
 halála után sem irtac semmit az Apostoloc.
 Anagy iras által. Ennec okaért, abba van
 ke^zbe vetes, Ha az Vr Isten, az Vy teorue-
 nibe, csak iras által ielentetteie megb a hien-
 deo, es cselekedendeo dolgokat, Anagy pedigb
 az Ania Zentegyha Znac eleuen tanistasa, Tra-
 dicióia, ke^zrül ke^zre adot tudomania al-
 talis.

Abba pedigb minniaian eggie^zünc, hogy
 ba valamely tudomant az Apostoloc által,
 iras nekül, hirdettetet az Isten, annac szinte
 oly becsiüllesinec kel lenni, mint az irat tu-
 domannac, Mert ennec, nem az irastul, a
 tentatul, pappirostul, vagion ereie, es te^kelleteru
 ighassaga, hanem az Istentül, ki az Aposto-
 loc által szollot: Es ez okon, a kere^ztiensseghnec
 sengheie, az Isten ighie által giarapodot Chri-
 stus Vranc halála után, megb minec eleotte
 semmit sem irtac valais az Apostoloc.

Abbaie eggiet ertünc, hogy a Zent Iras
 ellen valo tudomaniokat, es Tradiciókat,
 mint Isten ellen valo dolgokat, atko^zni kell, es
 karho^ztatni, a mint az iras giakran mongia,

R E O V I D

Matth. 15. v. 3. Marci 7. v. 9. Ad Coloss. 2. v. 8. Ad Tit. 1. v. 14. Esai. 29. v. 13. Seot a^zis niluan valo dologh, hogy ha sinie az Irassal nem ellenke^zikus valamegy iras ki^ul valo tudomani, mind az által, nem tartozunk e^zt v^gi be venni mint Istent igbier, valamig b^uzonioson meg nem esmerinc, hogy ez, Apostoli, es Istent^ul vest tudomani, mint e^zennel 12. ad 4. meg mutatem.

argum.

Mi a^zért a^zt monginc, hogy sok dolgokat tartozunk keresztien hittel vallani, mellicet niluan, es a mint a Deakoc mongiac Explicite, In Specie nincsenec az irasba, hanem a keresztieneknek eleit^ul foghua valo, ke^zru^l ke^zre adot Tradiciojabol ismerteines meg, Es ez okon, az Istent igbie, nem foglaltatit csak az Irasba, hanem az Ania^zentegyha^znac, iras nek^ul valo tanitasabait.

CAPVT **E L S E O** Dologh, melliet
VIII. Iras nek^ul tartozunk
hinni.

S O K dolgokat his^znek a keresztienek, mellicet a ki tagadna, nem csak ere^znek volna, de az e^gész keresztieni hitet^u fel bontana, noha ezec az irasbol meg nem bizonyitathat.

hatnac, Nem igaz tehat, hogy csak azt kell
 binni, a mi az irasba vagion. Mert legh
 eleofior, A ki azt nem binnie, hogy valamit
 a Bibliaba olvasunc, azt tisztan es igazan, Is-
 ten igbie, nem emberi talalmani, niluan valo
 eretnec volna, a keresztien hitnec fundamen-
 tom at, es a fundamentommal egyint, az egyis
 hitet, mind fel bontana: Sohult pedig az
 Irasba fel nem talalluc, hogy ennec a Biblia-
 nac minden czikkelie a Z. Lelekzul sarma-
 zot, es eppen, valtoztatas nekul meg mara-
 dot: Keonckeozi tehat, hogy kell valamit
 binnunc, a mit az irassal meg nem bizonyi-
 tatunc. Hogy e bizonyisaghnac ereie iobban,
 ki nilatkozzec, Azt kel meg ertenunc, Ho-
 gynoha a zeni irasnac nem egiebuinnen va-
 gion ereie, es meliosagha, hanem csak az Is-
 tentul, ki az iras altal sol, es annac okaert, ha
 senki annac nem binnecis, vgian anni ereie, es
 meliosaga volna mint most, mert a gieongy,
 vgian gieongy ha senki ezt nem brocrulluc.
 De mind az altal hogy mi, valamely irast,
 Isen igbie gianant be vegiunc.

NOTA.

EL EOSZEO R, arról kel bizonyosok-
 ka lennunc, hogy a ki ezt irta, abba az Isen- 2. Pet. 1.
 nec lelke volt akkor, mikor ezt irta, es eo al- v. 21.
 tala, a Z' Lelec szollot, Meri ka ezt bizonyi-
 tot.

REOVID

son nem bízzúnc, nem irilhetúnc Isten ighi-
nee az eo irasat.

MASODSZOR nem elegb, hogy
bizoniosoc legúnc, hogy Z. Pal által az Isten
follot; de hogy valamely irást, Isten ighi-
neec vallúnc lenni, sükségb, hogy bizonyoson-
bígúnc, hogy ezt a leuelet, vagy keoninet,
nem ezieb irta, Z. Pal neueuel, hanem eon-
neon maga.

HARMADSZOR aztis bizonnial
kelhinnúnc, hogy oly eppen, es tiztan mara-
dot ez a leuel, vagy keonin, a mint Z. Pal ir-
ta, Es hogy senki eo utanna, keze sennici rai-
ta nem hatta, vagy hozza irással, vagy el val-
toztatással, vagy egy nielrül masra fordí-
tással, tuduan, vagy tudatlanul, megh nem
feortoztette. Mert valamigh, mind eze-
krül bizonyosoc nem vagúnc, mind addigh
na, An-
nē lebetúnc bizonyosoc, hogy a Bibliaba igaz
gust. 28. Isteni tudomani foglaltatic. Ezekrül pedig
contra küleomben bizonyosoc nem lebetúnc, hanem
Faust. csak a Romai Aniazentegyhaz tanitasabol, es
cap. 2. Tradicioiabol, Mert noha nem az Ania-
NOTA. zentegyhaz bizonyisagha ad meltosagot az
Irasnac, mind az által, eo mutatia megh,
mellic legien az Isten ighie. Es az iras eo
magha, ezt megh nem mutatia. Mert hon
vagon

vagion megh írta, hogy Salamonba, ki anni
 baluaniozása lelekzet, az Isten lelke volt ac-
 kor mikor az eo keonnet ira? Ugián ezent-
 mondbattinc arrul, a ki a Kiralioe keonnet,
 a Paralypomenat ira, kirül, mégh csak aze
 sem tuggiuc, ki leot legien. Reghenen nem,
 csak a XII. Apostol de a Z. Mathe, es Z. Ambro.
 Thamas, seot Z. Bertalan, es Nicodemus ne- in Proe-
 uenelis, hamis Euangeliomi keonneteket ser- mium,
 zettek vala, Honnan tuggiuc egiebünnen, ha. Luca.
 nem az AniaZentegyhaZnac eleuen tanitsa-
 bol, hogy nem aZokat, hanem eZeket, mellie-
 ket, most oluafunc, a negy Euangeliomokat,
 iratta a Z. Lélec? Enneo seoleotte, mutassae
 megh az irasba, melliee legienec, sam serént
 aZoc a keonnetec, melliekrül biZoniosó kel hin-
 nunc, hogy Apostoloc, es Prophetac irasit Hon-
 vagion az irasba, eZeknec Laistroma, es Ca-
 noia? Auagy hon vagion írta, hogy eggie keo-
 niunekis, eggie reszetis el nem valioZtatnac,
 hamisra nem teritettek auagy a Sidoc, auagy
 aZoc kik egy nielurül, masra forditoitnac? A
 mint masut megh mondám, sokan a regbi te-
 meligeoc keoZzul, sok reszeit megh vetettek,
 mind az Oo, i mind az Vy testamentomnac,
 mert aze itillet, hogy eZekes megh veszteget-
 tés a kereZtienec. Es a Sidokrül biZonioson

Ar Vy
 tudoma
 nioc ha-
 misag.
 fol. 78.

tuggiuc, hogy egy pontnac, anagy egy beotűnee
 el valtor taffaul, giakran az irast el valtor-
 Bellar. tattac, Es a Mazoreta Sidoc, (kik a Iernusa-
 e.2. Grā. lemi Templom el pűstulása vian 436. ezren-
 Hebr. deobe, az az, Vranc sületése vian 476. ez-
 Tom.vl. tendes taian rendeléc a Sido nelinhnec punc-
 Bibliot. tit, anagy Vocalefit) niolcz szaz belinel teob-
 Regia. sdr igazitac megh az Oo testamentomot, mel-
 Libro liet, sok helien el valtor tattac vala, mely val-
 Varie toztatásnac, niolcz okat aggia Raphaelengius.
 lectiones Az Vyto Atiasiakrulis megh mutatam ma-
 quibus sut, (a) hogy mikor a Bibliat más nielure
 Thargū fordítottac, sñantalansor el valtor tattac, es
 emenda hamis erzelemre terítottac az Isten ighiet, vgy
 pur. annira, hogy az Calvinistac Angliai Biblia-
 a Az Vy ba, a Londini pűsseoc, (b) Cuibertus Ton-
 tudoma stallus, ket ezer hamis fordításnal teobbet ta-
 nioc ba- lala.
 missag. Akik azért azt akariac, hogy semmit
 fol. 81. ne higgiunc, valami az irasba nincsen, mu-
 b Coch- tassac megh, Hon vagion, megh irna, hogy
 leus in. azoc az Apostoloc, es Enangelistac irtac eze-
 vita Lu ket a Bibliaba foglalt keonimeket, a kiknec
 theri, an. neucc, a keoniu eleibe iratot? Anagy hogy
 1562 fo. ezec a keonimec, éppen vgy marattac a mint.
 dio 155. az Apostoloc irtac. Es ba sñinte ezt megh
 Nota. mutathatnakis, az irasnac valamely ressebol,
 affe-

affeleol az iras resse feleolus, mely a teob keo-
 ninekrul bizonyisagot tenne, melian, azis Quis
 Kerdeheineoicoc, Honnan tudhatta valaki, seu, non
 hogy az, Isten ighie legien, e nem a Z. Irashoz ab alio
 varrot foli? Es minel hogy eggie irast veghe adscri-
 ptellenu, a masickal megh nem bizonyithat- ptum
 tunc, oly resseire kel intnunc az irasnac, mel- nomen
 liet mai irassal megh nem bizonyithatunc, ha- Pauli?
 nem csak az Amiazentegybaz tanitasanul.

Erre azt felelie az Atiasnac, Hogy ezeket Calvin.
 nem egiebunnen tanulhattunc megh, hanem lib. 1. In-
 a Z. Lelek nec belseo oktatasa bol, e bizoni- stit. ca. 7.
 sagh tetelebeol: De ha ez igy vagion, tehat nu. 4. 5.
 immar megh engedic, hogy valamit bizonyio-
 son, e keresztien hittel hiszunc, a mi a zent.
 irasba niluan megh nincz irua, Mert megh
 vallia ez a felelet, hogy nincsenec a fellul eleo
 samlalt dolgoe megh irua, e mind az által
 tartozunc azokat hinni. Ennec feleleotte eo Calu lib
 magha a ki ezt a feleletet talala, masut, 1. c. 8. n. 9
 megh vallia, hogy nem egiebunnen, hanem, in fin. lib
 az Amiazentegybaznac, kezrul kezre adot 4. cap. 1.
 tudomaniabol tuggiuc, mellye legien az Apo- num. 10.
 stoli iras, Es ereossen karhoztattia azokat, Calu lib
 kik a hit dolgaiba, csak az eonneon teezese- 1. c. 9. n.
 ket (mellet Z. Lelec tanitasanac binac) 1. & seq.
 akariac keowni, kik keozzul nemelliec,

Testatur annis introitac vala, hogy a zent irással v.
Caluin. gian semmit nem gondolnac vala, hanem
illo c.9. csak az eo tevezéseket kezenetic vala, kikét
eo magha Calvinus igben sűpen megb sed,
Mert honnan tudhatom en, anagy te, hogy
ez a lelec a kiteneked megb sughta, hogy ezt
a levelet, Z. Pal írta, hogy éppen ez igazan,
vgy megb marat., a mint Z. Pal írta, &c. If-

2. Cor. 11 tennec lelkie legien, es nem a gonosi lelec, mely
v. 14. giakran el iűnic, es all orcsat veuen magha-
Hierem ra, Isteni tudomannac tettei, a hamissagot?

23. v. 16. Es ha bizonyoson bised hogy a Z. Lelec az a
ki teged beleol tanit, Tehat immar hys vala-
lamit, a mi nincz az irasba: Ennec sealeotte,
Miert rendelt az Vr Isten Pastorokat es

Ephes. 4. Doctrokat az eo Egyházaba, ha effele bel-
v. 14. seculatoc bizonyossa tehernac minket az
igassagrul? Honnan ismeriem megb, hogy
teghedet a Z. Lelec indit arra, hogy Isten
igbiēec itillied a Bibliat, a Teoreokeot pe-
digb, más gonosi lelec tanittia hogy az Al-
coran igaz? Anagy ha teneked, vagy enne-
kem, illien igaz itileo Z. Lelket ad az Isten,
miert ne higgim hogy az egész Aniazenteg-
házak is ad illien lelket?

Calu. lib De azt mongiac, hogy az Isten igbiēec,
1. cap. 7. oly uslyan vala siniessegebe, es meliosagha va-

gion, hogy mingiart meg ismersük eo magat-
 tul. En pedig azt kérdém, hon vagon ez
 meghírva a Z. Irasba? Es ha ezt a feleletet
 az irasba fel nem talállic, nilua hisz nec va-
 lamit a mi az irasbanincsen. En nec felelet-
 te ha ez így vagon. Csudalom hogy a Teo-
 roc és Sido megh nem ismeri az. Euangelio-
 mot, Csudalom hogy a keresztienek keozt,
 sokszor ketelkedes tamat a zent irasnac ne-
 mely reseinül, és most is Luther i' Calvinus
 keozt, nagy küleomborozes vagon errül, Csudalom hogy a reghi geolekezetec, ily forgat-
 matosoc voltac az igaz Isten igbie nec ki va-
 lastasaba. Csudalom hogy mikor szolla az Is-
 ten Gedconnac, Iudic. 6. v. 17. Mannenec, sag. fel.
 Iudic. 13. v. 21. Salomonnac, Pharabonac, 79.
 Z. Palnac, megh nem ismerec mingiart sta-
 narul az Isten, Seot mikor Christus Vruc,
 és az Apostoloc predicallottakis, csuda tete-
 loan. 10. locket kelle elhitetni, hogy Isten ighie volna, v. 25. ca.
 az eo tanitasoc, Ha azeri vgian azon Isten, 15. v. 24
 igbiet, mikor eleo nieluel Predicallac az A-
 postoloc, süksögh vala erect bizonisagockal
 megh mutatni, hogy igaz Isten ighie volna,
 Ha a tentatul, és papirostul naziob erect nem
 veot a zent iras, hogy sem a Christus, vagy A-
 postoloc nieluerül, Nilua most is süksögh, hogy

az Aniazentegyhaznac meg h'vethetetlen bi-
zonisagana! meg mutattasson nek'ünk, mel-
lic legien az Irsat. Mert hoba nem az A-
niazentegyhaz tanubizonisagha ad ercot es
meltosagot az Isten ighienec, mint az Aposto-
loc ideiebe, nem a csuda teitelec attac melto-
sagot az Isten sananac, de min' az által, mi-
nek'ünk, ezec által mutatatic meg h', hogy
ezec az e'le Istenec igh'ey.

CAPVT
IX.

HA EZ egy dologhba be-
vé'zük, egiebekbe is be kell ven-
nünk az Aniazentegy-
haz Tradicioiat.

V Alaki az Aniazentegyhaznac, a zent.
Irsat k'üül csak egy Tradicioiat be vé'ss'yi
a hit dologhaiba, s'üksegh hogy hasonlo képpen
be vegie a teob keozekonfeges Tradiciokat is.
Mert azt kerdem az Atiafiaktul, Lehet-
séges dologhe, hogy az Aniazentegyhaznac
kezr'ül közre adot Tradicioia teueligheis le-
gien, Auagy lehetetlen. Ha lehetetlen, Tehat
az Aniazentegyhaznac keozekonfeghes Tra-
dicioi, mind egy arant igazac. Ha pedig le-
hetéges, hogy hamissagh legien, az eo meg h'
reogh'zeot Tradicioia, Azt kerdem, honnan
tud-

tudhatom, hogy nem hamis ezis a Tradicio,
 mely eleombe aggja hogy ezt a levelet, éppen,
 tiztan, Z. Paliria? Saha bizony ennec veghé-
 re nem mehetec, es így bizonytalan leszen az
 egész keresztieni tudomani. Ennec felelőte,
 Ha illien feo, es derec dologhba, mely a hitnec
 fundamentoma, tudni illic, a Zent irasról va-
 la bizonyisaghba, be véjnie az Aniazentegy-
 ház Tradicióját, miért nem venneoc be, egész
 dolgokba is? Nem de nem azt mondhatna-
 iae nekünkis Z. Agoston, a mit a Manicha-
 usnac, Akik, v. g. mond, a hon tezzic hittec,
 a Z. irasnac (az Aniazentegyháznac) ahon
 nem tezzic nem hittec, nem az irasnac hit-
 tec, hanem ti magatoknac. Ugyan ezen Z.
 Agoston, masut így is az eretneknekne. Va- Tomo 6.
 laß a keoteo keozt, Higgieke a keozeonsegbes cont. E-
 Aniazentegyháznac, vagy ne higgiec. Ha pis. Füd.
 azt mondod, hogy ennec ne higgiec, nem bi- caps.
 zonithacz en ellenem a zent irással, mert en,
 az Evangelionnac nem hinnec, ha az Ania-
 zentegyház tanitása engem arra nem vinni.
 Ha pedig azt mondod, hogy higgiec ennec,
 Neked tehat nem hiszec, mert ez Karhoztat-
 teghed, Es miért ne higgiecm el az, eo stanat,
 ebbe, ha el hittem mikor arra tanított, hogy az
 Evangelionnac higgiec? Ha pedig azt
 mon-

mendod, lot cseleketted hogy el hitted az en-
tanitasat az Euangelionrul, de ne hyd a mit
tanit Manichaeusrul: Oly bolondnac utisfe-
engem, hogy bizonios ok nekül, a mibe te
akaroð higgyec neki, a mibe akaroð ne hig-

De U- giec? En velem azért, sokkal könnyebben
til cred. el hitetheted, hogy Christusnac ne higgyec,
cap. 14. hogy sem mint, hogy eo volla valamis egieb-
tül tanulliac azon kiüül, a kitül megh tanul-
tam a Christus: Ugianis kiüül tanulhatom
iobban megh mit tanitot Christus, azon kiüül,
a kinec tann bizonisaghabol tudom, hogy
Christus valamis tanitot? Vallion s' te ioba-
ban megh magiarazode mit tanitot Christus,

a Epist. kit soha el nem hinnem hogy e vilagbon volt,
118. ca. 1. ha ezr. sak te teolled ballanam: Eddigh Z.
8. 5. Agoſton.

b 1. Cöt. Ezekbeol azért niluan megh teczie, hogy
Crescon. ha egy dologbba helt adunc az Aniazentegy-
c. 33. Et huz Tradicioianac, egiebekbeis helt kel an-
locis ei. nunc. Ei azért mongia Z. Agoſton, (a) Hogy
1at. The az ellen vetekedni, a mit az egész Aniazent-
fi 28. de tegyhaz be veot nem egieb, hanem, fel fual-
Ecclesia. kodot bolondság, (b) es akkor keouetiünc a
c Epist. zent Irast, mikor azt cselekesünc, a mi az
86. et 118 egész Aniazentegyhaznac teczie, (c) Azok-
ca. 2. 8. ba pedig, mellicrüül az iras nem emleke-
119 c. 12.

zic,

Éic, az AniaZentegyhez szokás, teorueni
gianant kel tartannunc. vgyan eZent iria, Flie-
ron. cāp. 4. cont. Luciferian.

Mas rendbeli dolgok,

CAPVT
X.

mellicket iras nekül tarto-
zunk hinni.

MAsodic dologh, mellicet tartozunk hinni,
noba az irasba hiunan nincsen, a Zent-
irasnac igaz értelme: Mert mikor az iras-
nac értelmerül vislanonas tamad, mint a Lu-
theristac es Calvinistac keozé vislanonas van,
ama Christus slananac értelmerül, EZ AZ
ENTESTE M, az iras eleontke nem-
uggia, mellyc magiarazat legien igaz, s mel-
lic hamis. Ha Figurati, auagy a beotünet
tulaidon értelmebe kellene venni valamely
sot, vagy nem. AZért, a mint eZennel beo-
ueon megh bizonyitom, csak a Zent irasbol, a
Zent iras igaz magiarazattint megh nem eri-
bettünc, noba tartozunk a Zent irast az eo
igaz értelme szerint hinni, hogy ollianoc
ne legiünc mint a Sidos, kik a beotünetoz ra-
gazkoduan, az eo igaz értelmet megh vetie.
De errül eZennel tobbet sllünc.

HARMADIK dologh ez, Tuggiünc

PPP

hogy

Exo. 20. v. 1. *hogy az Isten, megh parancsola a Tíz paran-*
csolatba, hogy a Szombat napot illinc megh,
A kereztienec pedig a Szombatot el hagi-
uan, a Vasarnapot illic, es Sidonac itilnec, a
ki a Szombatot illene: Azt kerdem azért, hon-
nantuggiac hogy a Tíz parancsolatnac eggi-
ket szabad megh veeni, noha a teobbinec
megh tartasára keoteleztetünc? Nem de
nem az Aniazentegyhaz siokasabol, es Tra-
dicioiabol tuggiuke, hogy az Apostoloc tani-
a Angu. 2. v. 118. *tasabol, a Szombat helyet Vasarnapot kellien*
Epis. 118. megh illeni?

c. 1. Ter- *Hasonlatos képpen, Honnan tuggiuc hogy*
tullia. de *a Husuet, Pünkeost, Karacson napiat, es egieb*
Idololat. innepekettis, megh kellien illeni, mellicket (a)
cap. 14. *elutal foghna megh illoctec a hinc?*

n. 109. **NEGIEDIK** *dologh, Az Apostoloc*
Act. 15. *megh parancsolac a kereztieneknek, hogy a*
v. 29. *Veert, es foytot allatot megh ne ennec, mely*
parancsolatot, annira megh tartottac a re-

Tert. A. 8. *ghiec, hogy mikor megh akartac valakit pro-*
pol. ca. 9. *balni, ha kereztiene, vagy nem, Verefeket at-*
nu. 138. *tac enni, Mert a kereztienec, vgimond Mi-*
nutius, in Octauio, nem csak ember hus
nem esnek, de még az oktan allatot veret
sem kostolliac megh. Ezt az parancsolatot,
nem a Sidoknak, hanem a poganiokbol leot
ke-

keresztieneknek adic az Apostoloc, noha an- Luc. 10.
 nac eleotte, eo magha az Isten szabadsgot v. 8.
 adot vala, hogy az Istennec minden terem- Act. 10
 tet allatinal elheszenec az kiuec. Sohule pe- v. 14.
 digh nem oluassuc ez van, hogy az Aposto-
 loc szabadsgot artat legien a foytot, es veres
 allator etelere: Honnan inggiac tehat az Atia-
 fiac, hogy ez a parancsolat nem keotelez min-
 ketis? Nemde nem az Aniazen egyhar so-
 kasabol, es Tradiciojabol, mely azt aggia
 eleonkbe, (noha errul az iva nem emlekezik)
 hogy ideo gh valo, es nem mindenkor az eo
 ereise meg marado parancsolat volt ez, az
 Apostoloc parancsolattia. Es csak addigh kel-
 let ezt meg tartani, mygh hasznos, es szukseges Ita Aug.
 volt, a Sidosbol, es Poganiokbol leot keresztie- Tomo 6.
 nec eggyesszebe. Mert szinte ugy cselekkne. 32. cont.
 nec akkor az Apostoloc, mint a keo minen, ki, Faust.
 hogy egy keo fals iobban eofsue foglalhasson, cap. 13.
 a masickal, ahol eofsue kel ragasztani, nem,
 rakia egy arant sel, hanem, nemely teglat kil-
 heb erezt a keo falsbol, hogy ezec altal eofsue
 keotesse a két fal, Igy a Sido sokasnac ne- Act. 16
 melyre seit, be erezt a keresztienseghe, az v. 3.
 Apostoloc egy ideo gh, hogy igo iobban eofsue
 oltarnanac es csatolmananac.

EOTEODIK dologh, hogy az Vr Va-

esraiat, nem estne, es vacsora utan kellien
 venni, a mint Christus Vruc szerze, Hon va
 gion megh irna? Hon olmasod az irasba, ho
 gy a keresztseget nem szabad egysebernél teob
 Lasd: az seor hozzanc venni, mint bisuc, hogy az Vt
 Vy tundo Vacsoraiahoz teobseoris iarnlhatunc? Ki
 manio irta megh aZtis az Vy testamentomba, hogy
 bamis- nem szabad embernek egy feleseghnél teobbot
 sag. fol. venni, mint szabad volt az Oo testamentom-
 74. 75. ba? Hogy a ki megh házafodic, megh eküg-
 gicc felesegenél? Honnan iuggiuc hogy a Cre-
 dot az Apostoloc szerzetté?

Tcob sántalan hasonlo dolgokat hozhat-
 nec elo, de ez irasnac reouid volta nem en-
 gedi.

CAPVT
 XL

A zent Iras, es a reghi Z,
 Atiak, mit tanitnak e do-
 loghrul.

A Z Apostoloc ideictül foghna mindenker
 keozconsegheis ertelme volt ez a Z. Docto-
 roknac, hogy sok dolgokat kell a hieueknec be
 venni, mellic az irasba niluan nincsenec fel
 De Cora iegieZne. Tertullianus niluan iria hogy elei-
 na Mi- tül foghna, iras nekiul, csak Tradiciohul, sok
 lut.ca.3. dol-

dolgokat tartottac a hűec, Tudni illic, vgi- Similia
mond, hogy A keresztfejh eleot, ellene módanc Hieron.
az eordeoghnet, A halottakért aldozunc, az cont. Lu
Vasurnapi beoyteot el tuncztattunc, minden. c. 4.
cselakedotunc eleot magunkat a Z. keresztie-
gienel megh tegietzunc. Ego. Seot masut, aze De Pra-
tria, hogy az. eretnekeckel nem kel a zent scrip. ca.
irasbol vetekeadni, hanem csak annac kel ve- 15.
ghere menni, kinel marat megh igazan az
iras, es az. Apostoli Traditio. Es vgiac ezent-
ada tanacsul Sisinius, auagy inkab Nectari-
us a mint Socrates iria, Theodosiusnac, hogy Socrates
az. Eretnekekiul csak aze kelkerdeni, ba be- lib. 5. ca.
lien haggiake a reghi doctorec ertelmet, va- 10. Sozo.
lynem. Z. Basilus, sok dolgokat samlal eleo, li. 7. c. 12.
mellieket csak Tradiciobol biszunc a keresztie- Basil. de
nec, es vegre aze mongia, hogy Ha az. Iras Spiritu
kiuul valo Tradicioe megh vertetnec, az E- San. ca.
uangelionotis meg kell vetni. Eusebius lib. 29. 27.
1. Demost. Euang. cap. 8. aze iria hogy az
Apostoloc, sok dolgokat, iras nekul hattac a
hűeknek. Ezent iria Epiphani: Hztel, 61.
& 55. Irenaus pedig, mincc ztanna megh Libr. 3.
mutatta volna, hogy az iras kiuul valo Tra- c. 2. 3.
diciokat is megh kel tartani, vegre ily seicze Cap. 4.
be tanitasat. Vannac mostis sok keresztien-
nemzetec, melliecc iras uekiul, csak a Tradi-
ciokat.

eiokat keconctuen, igaz hitbe vannak. Ha
 azért valameli dolagrul vifjanonai tammad,
 azokhoz a geolekeozetkekhez kel foliamnunc,
 melliebbe az Apostoloc tanitoitac, es azoktul
 kel az igazsagot megb tanulnunc. Es hogy
 eziebekyul ne emlekezzem, Z. Agoston, kinec
 -Vide su- az Vjotkia sokat tulaidonitnac, nem csak azt
 praca 8. tanitua, a mint megb mondani, hogy balga-
 taghsagha az Aniazeniegyház sokasa es Tra-
 dicioia ellen valo inszakodai. De ennec feo-
 28. cont. leotte az Aniazeniegyházuc kezul keze
 Faust. adot Tradicioiahol mutatua megb Faustus
 cap. 2. ellen, hogy az az Euangelium mellet Z. Ma-
 theneue alaz olvasunc, vgian valoha Z. Ma-
 2. Lib. 2. theteliratos (a) hogy az eretnekektul kerez-
 de Bapt. telu embert, nem szabad Vjonnann kerezteini,
 ca. 7. lib. (b) hogy a keresztisegh solgaltatasaba Exor-
 4. cap. 6. cualni kel a Satant, reaioc kel lebelleni a
 b Lib. 1. giermecekkekre, Ege. hogy az Vr vacsoraiat
 de Nupt nem etel utan, hanem ebiamra kel vennunc,
 c. 20. lib. Ab Apostolo ordinatum esse illum agen-
 6. contra di ordinem, quem vniuersa per orbem
 Julian. seruat Ecclesia, datur intelligi, (d) hogy
 cap. 2. a halottakert aldozni, es keoncorgeni kel, hoc
 o Episto. enim, a patribus traditum, vniuersa ob-
 118. c. 6. seruat Ecclesia.
 d Serm. A Zenz
 34. De Verb. Apost. De cura pro mort. cap. 4.

A Zent irasi nilua arra int, (a) Hogy 2.2. Thef
 megh tarsuc a Tradiciokat, mellicet, vagy 2.v.15.
 iras altal, vagy eleuen so altal tanulianc, Acl.14.
 Mely intesbeol, a reghi Zent Asiaco, egienles v.42.
 ertelemmel aze hozzac ki, hogy az iras ki-
 nülis sok dolgokat kel vallanunc, es megh b2.Thef
 tartanunc. Masut aze irta Z. Pal (b) hogy 3.v.8.
 ne legien semmi fleouetseghunc azokkal, kik 2.Timo.
 az co teolle veot Tradicio ferent nem iarnac, 1.v.14.
 Erismet arra keoti maghat, (c) hogy mikor c 1. Cor.
 Corinthusba megien, ackor elrendel mindene- 11.v.34.
 ket, az Vr Vacforaia solgaltatasarul, mely
 rendelése az irasba nincsenec, hanem az A-
 niaZentegyba Tradicioyba. Mert aze nil-
 uan oluassuc az irasba, (d) hogy sok dolgo- d 2.Ioa.
 kat nem akartac irasba foglalni az Aposto- v.12.
 loc, hanem eleuen sional attac a hunc eleibe, 3.Ioan.
 mellicnek megh tartasert, (e) dicfiri Zent v.13.
 Pal a Corinthusbelicet, kiknek az eleot nem c 1. Cor.
 irt vala, hanem csak eleuen so altal tanito- 11.v.2.
 ta vala eket.

Erre aze feleli Hunnini, hogy Z. Pal, csak De Ec-
 azokrul a Tradiciokrul sol, mellic az A- cles. fol.
 niaZentegyba valo rend tartast, a a Sa- 226.
 cramentomoc ki solgaltatasat illoic, nem a
 Hit dolgairul: Auagy pedig, ha a hit dol-
 gairul solis, csak addigh volt kelis a Z. Pal
 inte-

intésénec, mygh az egész Zent iras, eppen a hit
nec kézébe nem adatot, mert mind addigh
fűkségh volt sok dolgokat, iras nélkül binni.
De minéc utanna ezeket eppen be irac leue-
lekbe az Apostoloc, mincz helie a Z. Pal in-
tesenec.

De mincelhogy a Hunnius itileti szerent,
semmit nem kel a hit dolgaba binniunc, a mit
a Zent irasba fel nem találunc, En ennec a fe-
leletnec heli nem adoc, mind addigh vala-
mygh a Zent irasbol megh nem mutatattia hogy
Z. Pal, mikor az iras nélkül adot Tradiciot
megh tartására int, csak az egyházi rend tar-
tasokrul valo Tradiciokrul szollion, kit soba
bizoni az irasba fel nem találbat. Aztis
kinanom erteni, hon oluassa a zent irasba,
hogy azokat a hit dolgairul valo Tradicio-
kat, mellieknec megh tartására int Z. Pal,
eppen, es ezickelienkent megh irta az utan,
vagyis magha Z. Pal, vagy a teob Apostoloc?
Kit soba bizoni az irasba fel nem találbat.
Es bizoniot peldackal megh mutatoc nem
regben, ennec hamissagat. Ennec felelote,
ha az Egyházi rend tartait, iras nélkül, Tra-
diciobul kel megh tartanunc, a mint Hunni-
us megh engedi, mi az oka hogy megh vetet-
téc az Vytoc, az Aniazent egybazznac eleitül
foghua

foghna sokot caremonian, es rend tartasat
 Anagy ha csak a caremoniac, es rend tar-
 tatoc Tradicioiarul sol Z. Pal, miert parat-
 csollia meg, hogy a ki az co teolle deot Tra-
 dicio ferent nem iar, azzal meg csak ingi-
 en se besellienec, holot az niluan valo dologh
 degien, hogy a külső rend tartasoc es sokasoc
 küleombjeghe fel nem bontia a kereztien
 feretocet, es eggyeséget, mint beucon meg
 bizonyitia Z. Agoston, Epist. 118. cap. 2. & E-
 pist. 119. cap. 15. 18.

Ezen ighasághnac ket CAPVT XII. bizonyisagha.

HA a kereztien hitnec eggyé azba az, ho-
 gy, semmit nem kell binni, a mi a Zent.
 irasba fel nem talaltatic, a mint az Atiasiac
 itilic, azt kérde, Christus Vrunc, ci az Apo-
 stoloc ideiebe, hitteke ezt a kereztienec, Vagy
 nem: Ha rok ezt nem hitté, mys el lehetünk
 nekül. Ha pedig hitté, nilua hamis volt
 az co hité, mert Christus Vrunc ideiebe, seot
 az Apostoloc tanitasakoris, anagy nem volt
 semmi resé az Vy testamentomnac meg
 na, anagyighen kenés resé, Es valamig az
 Vy testamentomnac vtolso keonine, is nem.

keolt, mind addigh sem volt igaz, hogy sem-
mit nem kellien hinni, a mi nincz meg irua:
Ha azért azt akariac az Atiasiac hogy ezt el
hiteffec velünc, meg kel a zent irasbol mu-
tatnioc, hogy annac eleotte, minc eleotte a
Biblianac utolso resze ki keolt, nem volt sen-
ki keoteles, hogy semmit ne biggien az iras ki-
üül, hanem akkor kezdet ez a keotelessegh
mikor az utolso keonin ki keolt, es hogy ac-
kor adatot ez a teorneni, hogy senki semmit
az iras kiüül ne biggien, mert ha az eleot
adatot volna, nem kellett volna az utan sem-
mit irnioc az Apostoloknac. Ez pedig ho-
gy meg mutattassac, fuksegh Eleostor, hogy
az irasbol meg bizonicsac, melyc resze ira-
tot leg utolssor az Vy testamentomnac. Ma-
sodssor hogy ebbe a rescebe az irasnac, meg
vacion parancsolua, hogy semmit ne biggi-
ünc azon kiüül, a mi az egész Bibliaba irua
vacion, Auagy azt kel meg mutatni, hogy
meg az utolso keoninnec irasa eleot, meg
volt parancsolua, hogy minc utanna, eppen-
ki kel nec az Apostoli keoninac, az utan, sen-
ki semmit ne biggien, a mi nincz irua, noba
az eleot, tartozic sok dolgokat hinni iras ne-
küül. Vegezetre azt kel meg mutatnioc,
hogy azoc a zent iras reszei mellic el vestec,
noba

noha ezekről emlékezik az irat, 1. Paral. 29. v. 29. 2. Paral. 9, v. 29. Coloss. 4. v. 16. semmi szükségbes dolgot nem foglaltac magokba: De ezek fel nem talalliac a zent irasba.

Ennek felelete, ha helien hagginc az *Vy* tanitoc iületit, keisegb nekül, mind a zent, háromsagh tagadoknac, s mind a Poganoknac, eresi fezuert adanc ellenünc. Mert Ha semmit nem kel hinni, a mi meg irua nincsen, Ha a keozesegbes Aniazenegyhez iületincc nem kel belü adnunc, hanem csak mikor a zent irast oluassa, Ha az irat niluan valo, es ezt minden ember meg ertheti, i iületet tehet a hit dolgairul. Tebat, hagginc el a zent háromsagh neuét, A semelt, &c. mert az irasba sobult nincz a Trinitas, Persona, hypostasis, Notio, Relatio, essentia, &c. Es ha oly künnü a zent irat, hogy minden ember künnien meg ertheti ezt, hagginnc beket tebat a zent háromsagh nac, es a teob fellü el eo samlalt dolgok nac mellieket meg nem erthetünc: Es reouideden azt fogbiac mondani a zent háromsagh tagadoc, a mit Maximinus, (a) Ha valamit eleo hoß a zent irasbol, azt coreomeit hallom, de hagy beket effele sioknac, mellie az irasba nincse, nec, mert mod nekül tistelnec enghem, a kik

II.

a Aug.
libro 1.
contra
Maxim
initio. Et
de nat.
& grat.
cap 39.

emberi tudomani tanitnac. Igy veghre az
 Az Vy egész keresztien tudomani fundamentumi,
 tudom. füstbe mennee, a mint mäszi megh mutatám,
 hamiss. ha ennec az Atiasiac velekedesene hely a
 fol. 34. danc.

§ 36.

CAPVT

XIII.

Az Vytoc tudomanianac
 bizonisaghi, megh ron-
 tatnak.

A Zt vitattiac az Vytoc, hogy valamit bir-
 niunc kell, anagy az Isten tizteletre csele-
 keduinc, azt mind eppen es niluan fel talal-
 linc az irasba: Ezt pedig imigien bizonit-
 tiac.

ELEOSZEOR, Az Isten megh til-
 tia, hogy semmit, se hozzá ne agguinc, se el ne
 veguinc az irasbol, Dent. 4. v. 2. Cap. 5. v. 32.
 Cap. 12. v. 32. Prom. 30. v. 6. Ezech. 20. v. 18.
 Apocal. 22. v. 18. A ki pedig valamit bi-
 sson, anagy az Isteni tizteletre cselekesse va-
 lamit, az iras kiüül, az irashoz ad valamit.
 Ennec seoleotte az Isten azt parancsolia,
 Græca, Dent. 12 v. 32. hogy Csak azt cselekegguinc,
 Hebrea, a mit eo parancsol, Nem kel tehat, semmit
 Chaldaea a zent iras parancsolattia kiüül cselekedni.
 exöpla. Vegezetre az Vr Isten azokat, kik az igaz-
 sagot

fagot akartac erteni, az Isten teorneniehez, *via non-*
 igazittia, Luca 16.v.26. *Isaia 8.v.20. és a ki* *balent.*
 e szerint nem cselekedjék, *vgimond, a vilagot* *TAN-*
 sagra nem: int, Ez okon, az Oo teorneniebe, *TVM.*
 valamikor az igaz tudomant, és igaz Isteni
 tisztelget helyere akartac vinni a zent iam-
 boroc, az irasbol vintec helyere, mint olvassuk
 Davidról 1. Paralip. 16.v.49. Jofaphatról
 2. Paralip. 17.v.9. Ezechiasról 2. Paralip. 30.
 v.5. Cap. 31.v.20. Jofiasról, 2. Paralip. 34.
 v.21. Esdráról, 2. Ejd. 3.v.2. Mert a Z. Pal
 mondasa szerint, hasznos az irás a tanitásra, *2.Tim.3*
 a bündseoc, és teneligeoc megh feddesé- *v.16.*
 re, és minden igazságra valo vezetleto,
 hogy az Isten embere, tekkelltes legien.
 Kibeol niluan keverkeozic, hogy elgeden-
 deo az irat, eo magha, minden tekkelltessegre:
 Annac okact, eo magait Christus Vranc, *Matth.*
 csak azt parancsolja, hogy, arra tanicsuc a *23.v.20.*
 bueket, a mit eo megh parancsolt, Z. Pal pe- *Galat.1.*
 digh azkozza a ki azon kívül tanit a mit eo *v.3.*
 tanitot.

MASODSZOR senkit az irat,
 sem az Oo sem az I'y testamentomba büneiért
 megh nem fed, hanem csak azt, a ki az Iste-
 nennek írot teorneniet megh segh, anagy a ki
 a zent irat kívül valamit cselekedjék az Iste-

ni tiffiteletre, vgimint az Aaron fiait, kiket,
Leuit. 10. v. 1. azért vere megh az Vr, mert oly
dolgot cselekvénec, melliet az Isten nem pa-
rancsolt vala: megh teczie tehat, hogy az Irtas
elegheghe mindenekbe.

HARMADSZOR ba valamit kel-
lene az iras kiüül hinnunc, es cselekednunc,
az iras fogiaszkodot, es csonka bonka volna,
kibeklighen megh gialasztatnec a zent Lelet:
Mert ha melian gialaz noc azt, a ki vala-
mirül egy nagy keonmet irua, melybe sok
fukseges, derec dolgokat el baguan nemely
aprolekot stantalanfor rághua fulunkbe,
Nilua a zent lelket gialazza, a ki azt birde-
ti, hogy abba a keonuhbe, melybe az üdneof-
seghes tudomant eleonkbe aggia, sok fuk-
seghes dolgokat el bagiot,

NEGIEDSZER, Ha az iras ki-
üül, a Tradiciokat is be kel vennunc, nem
csak fukseges nem lesien az iras, bolot a ne-
kül, csak a Tradicioekalis minden lelki fuk-
segünket beerneoc, De siabadfaghis adatic,
hogy kiki az eo feie almas, Tradicionac ne-
nozze, es stantalan teneligéssel megh elegicse
az igassagot. Es megh nem ismerhettüoc az
igaz Apostoli Tradiciot, a hamissaghtul, ki-
nalikreppen azt tuduan, hogy még az Apo-
stoloc

Holoc ideteből sok hamisságot hirdettek az Mt. 15
 Apostoloc nevével, és az utanis, a mint írja, v. 24.
 Euseb. 3. hist. cap. 39. És bizonyára veszedel- 2. Thess.
 mes dologh lesz volna, ha a hit dolgait az 2. v. 2.
 embernek seledéken értelmére bízta volna az
 Isten, mely, még e világbi a proleok sokasá-
 kat sem tarthattia meg, iras nélkül.

EOTEODSZOR így okoskodnac,
 Ha a Romai egyháznak minden Tradicioit
 be kel venni, minel hogy a zent iras keonincsi-
 rül való Tradicioit be veszi. Tehat a Sidos
 geolekeozetinekis minden hamis Tradicioit
 be kel venni, minel hogy az Oo testamen-
 tomrül való Tradicioit be veszi.

De ezeket kívüü meg feiteni:

AZ ELSEO bizonyiságra azt mon-
 dom, Hogy azt, meg kel feiteni az Vysok-
 nakis, Mert eokis hiszi, hogy Z. Pal írta, és
 nem egieb valaki eo nevével, azokat a levele-
 ket, mellicet a Bibliaba olvasunc, És hogy
 ezec, eppen, változtatás nélkül meg mara-
 tac. És így eokis hiszi, valamit az iras kí-
 vüü, és tartoznac az elseo bizonyisághnac meg
 feitesére. Azt mondom azért, hogy a zent,
 iras, ket dolgot tilt. Eleosleor, hogy semmit
 az Isten ighéhez ne aggiunc, semmi be azt el
 ne változtassuc, semmit le ne teoreollitunc, kit
mi

Lásd az
Vy val-
las. ha-
missag.
fol. 81.

NOTA.

mi megh tartunc, Mert a Bibliaba semmit
magnushtul nem iranc, semmit ebbeol le nem
teorlinc, mint Luther: Masodszor aze til-
tia az iras, hogy az Isten parancsolattianal
ellenkezo dolgot beng vegiunc. De az eleo
hozo belieken nem tiltia az Isten, hogy sem-
mit a Zent iras kiunt ne higgiunc, vagy ese-
lekeggiunc, mint ezebeol megh teeze. 1.
Mert az Isten Moyses es Salamon altal, aze
nem mongia hogy csak aze ezelekeggiunc, a mit
megh iratoc, hanem, a mit en parancsoloc,
tudni illic, vagy iras altal, vagy a Pastoro-
eleuen tanitasa altal, Sobult pedig az irasba
nincsen, hogy valamit az Isten parancsolt,
aze mind megh irtac, es az eleo hozo belie-
ken, egy sional sem emlekeze Moyses az iras-
rul, hanem csak az Isten parancsolattiarul,
mely iras nehulis ki adathatic. 2. Mikor
Moyses es Salamon aze monda, a mit az
Atiasiat eleo hoznac, akkor megh az Apo-
stoloc es Prophetac nem irtac vala semmitis.
Ha aze aze tiltia Moyses hogy semmit a Z.
irashoz ne aggianac, nem vala sabad eo
utannoc semmit irnia. Hogy ha te eze nec
irasit, csak az elebbi irasoc magiara zattianac
neuezed, Enis a Tradiciokat, a Zent iras
magiara zattianac hiuom, Mert a mint ezen-
nel

Nel meg mondóm, az irasnac keözeonsegbes
mondasi, minden tudomant magokba foglal-
nac, mellettek a Traditioe sian serent, es nil-
uabban eleonkbe adnac. 3. Ha sinte min-
den parancsolati meg iratnac volna az Oo-
teornennec, nem keöutkeznec hogy az Vy
testamentombais mindenec irua legienec,
mert az Egybaži rend tartasokrul, keues do-
logh vagien meg irua az Vy testamentom-
ba. 4. Niluan valo dologh, hogy Moyses
azt nem parancsolta az eleo božot belieken,
hogy az Isteni tizteleare senki semmit ne cse-
lekeggiec azon küül, a mi meg vala irua,
Mert szabad vala fogadaist ienni Istennec, Num. 6.
es a boz italt el baidni, Szabad vala az Isten v. 2. 3.
Templomaba Dobosokat, Trombitasokat ren-
delni, az Isten templomat ssep Kepeckel fel-
ekesiteni, noha ezekrul parancsolat nem va-
la. Szabad vala Mardocheus idieibe, keo-
zeonsegbes innep napot rendelni Esth. 9. v. 26.
A Machabansokis Egybaz innepet rende-
lenec, mellicet eo maghaus Christus, meg ille, 3. Reg. 6.
Masut azt vegezec, hogy sombat napon sa-
bad legien harcžolni az ellenséggel, 1. Mach. v. 31. ca.
4. v. 59. Ezechias azt rendele. 2. Paral. 30. v. 2. 7. v. 19.
hogy a ki a Husuctet sokot üdcobe meg nem
illette vala, az masodic holnapba illene meg,
36. 1. Mach 4. v. 59. Ioan. 10. v. 22.

- maga Num. 9. v. 3. az irai nem eze paran-
 csollia. *Amazent Anna azkonis, ezel a nap-*
Luce 2. *pala Templomba beoyteol vala, karul paran-*
v. 36. *csollattia nem volt. Z. Ianoftiu disciri Vrun-*
az eo saniarn eleteiert, noba eze az eleret az
iraiba megh nem parancsolta vala. Es ta-
gadbatulan dologh, hogy a Sidoknakis, sok
irai nekiul valo Tradicioioc volt, vginint,
2 Aug. *Hogy eze a keoninec, eppen Moyses keoninec*
5. contra *legienec: Ennec feoleotte, (2) mikeppen a*
Julian *Teorneni eleot, bizonior Ornoffagoc volt a*
ca. 9. *bineknec, az eo kisdedece eredendee bunc el-*
b 15. De *len, Ugy (b) (vgymond Z. Agoston) a Teor-*
Ciuit. c. *neni viannu, mind a leanzoc, i' mind azoc*
16. in fi- *nducoffegere, kek niolczad nap eleot, a keor-*
ne. *niul metelés eleot megh halmac vala, bizoni-*
or ornoffagoc volt, noba irua nem volt. A
De coro *Zentegyhazba az azzoni allatoknac feiec be*
na milit *feodeozne kellet lenni a Sidoknal, vginond*
cap. 4. n. *Tertullianus: Ugezetre nem csak a halotta-*
42. *kert valo aldozarul, melyrul a Machaben-*
2. Mach *soc historiaia emlekeze, de arrul Tradicio-*
12. v. 43 *ioc volt a Sidoknac, hogy az Isten sekrenie*
1. Reg. 21 *eleot valo keniereket szabad vala, egiebek-*
v. 4. *nekis adni a Papokon kiüül, mikor a sük-*
NOTA. *segh kiunta, Es hogy sombat napon szabad*
vala ember nec marhaiat, vessedelemiul
megh

megh menteni munkálat, a mint Vyrne
mongia. Matth. 12. v. 4. & 11.

Z. lanos csak eo latasanae prophetiáiarul
sol, es azt mongia, hogy Isten atkába esic, a ki Verba
aboz valamis ad, vagy abbol el veszen, Mely prophe-
mondással azt nem ielenti, hogy semmit nem, tia libri
kel azon küül binni, a mi abba az profetia huius
keonibe megh vagion írva. Szinte azonkep. Apo. 22.
pen tehát, mikor Moyses, es Salamon hason- v. 18.
lo keppen solnac, semmibe mi velinc nem,
ellenkezőec.

Ennec scoloote, Isaías es Abraham a teor-
nenire igazit, de azt egyc sem mongia, hogy
az Iraha niluan fel talaltatnac minden juk-
foghes dolgoe, Seot az Irasul csak ingien sem
emlekezőec, hanem csak a Teoruenivül, meli-
nec nagy resse iras nekülis megh tartathatic.
Es vegbre, masut az iras, az AniaZentegy-
házhoz, es a lelki pasztorokhoz igazit minket
Matth. 12. v. 16. Cap. 13. v. 2. Dent. 17. v. 8.
Malach. 2. v. 7. Agga. 2. v. 12. Kibol nem
keonerkezőec, hogy az Iraft hatra kel han-
nunc, Tehat abbolis, hogy az irasoz igazit
az Isten, nem keonerkezőec, hogy az Ania-
Zentegyhez eleuen tanitassat, felre keltenni.

Touabba akarnam tudni, hon oluasnac
az Atiasiac, hogy Ezechias, Iosias es egiebec,

csak az Irasra néztec, mikor az Isteni tiűte-
 letet heliere vittec, Mert noba az iras mon-
 gia hogy az Isten teorneniére néztec, De hogy
 CSAK arra néztec, es hogy CSAK az
 ? R O T teornenire néztec, azt nem mongia,
 Et inbe- Seot niluan azt mongia, 2. Esd. 8. v. 9. 2. Pa-
 mur ad ralip. 30. v. 2. Cap. 17. v. 9. hogy a Papoc tanit-
 Patrum tarsarais néztec, mint megh vala parancsol-
 scita re- na, Dent 17. v. 8. Ennee seoleotte Eezechias,
 spicere. a Husuet illeserül, oly dolgot vegezte, mint
 Jerem. 6 megh mondam, mely maid vgy teczic, vgyav
 v. 16. ellenkezikis az irassal. Vegezetre mikor a
 Den. 32. Sidoc, megh vetuen az Isten teorneniet, la-
 v. 7. Pro irul eltec, csak az Ir teorneniet hostac eleo a
 uerb. 22. prophetac, es annac megh tarsarais intettec a
 v. 28. ca. Neper, kibeol nem keouethezic, hogy a Teor-
 1. v. 8. uenibe mindenec megh voltac irua.
 2. Timo. Z. Pal csak arrul az irasrul sol, melliet
 3. v. 15. giermeksegetül foghua tanult vala Timo-
 theus, az az, az Oo testamentomrul, melyrül
 azt mongia, hogy megh tanithattia Timo-
 theust Christusra, mert, a ki Moysesnek hi-
 ssen, Christusbais hissen, kirul sollot Moyses;
 Annac seoleotte azt iria, hogy M I N-
 D E N Iras, H A S Z N O S, a büneoseoc
 feddesére, es az igazac eppüetire. De ezek-
 beol, sem a nem keouethezic, hogy az Oo
 testa-

testamentom, auagy, az Irahnac akár mely Omnis
 resbus elegheges legien az inducseges iudo-scriptu-
 manira, sem hogy az iras kiüül semmi ezieb ra ait
 hasznos ne legien ezeke. Mert ezen Z. Pal, Paulus,
 1. Tim. 4. v. 3. a kegiesseget mindenre hasznos- non To-
 nac mongia, a Pastorokat es Doctorokat is scri-
 basinosoknak mongia arra, hogy hamis iudo-piura.
 maniokul el ne ragadtassunc, de ebbeol nem Ephes. 4.
 keouckekeozic, hogy ezecek csak eo magoc eleghe- v. 11.
 segesec legienec, holot, nem minden a mi hasz-
 nos, eleghegesis csak eo maga.

Urunc aze parancsolia, hogy az eo paran-
 csolati megh tartasara tunicfac a bineket az
 Apostoloc, De aze nem baggia hogy minden
 parancsolati irasba foglalliac. Z. Palus, csak
 aze arkoza, a ki valamit az ellen tanit, a Prater,
 mit az Apostolokul tanultac vala, De, hogy id eit.
 csak a megh irt tudomanirul szallion, nincz contra
 az irasba, Seot, az irasrul ot emlekezet sin- Rom. 16
 esen, hanem csak az Apostoloc tudomanirul, v. 17.
 melliet a Galatabeliec, nem iras által, hanem,
 elenen tanitas által veottec vala, miuelhogy
 az eleot, csak egy leuclet sem irt vala, egy A-
 postolis eo hozzaioc.

Vegezetre, mind ezekre a zent irasbol
 veot bizonyisagokra azt mondom, Ha sinte
 azt mondonau az iras, hogy valami süksé-

NOTA. ges az üdneofsegere, mind meg h vagion irna,
 még sem ellenkezne mi velunc. Mert
 mys az mongiac, hogy az irasba minden üd-
 neofsegbes tudomant fel talalunc, *Anagy mil-*
nan, explicitè, in specie, *Anagy pedig*, ne-
 mely keoz eonféges mondasokba, es a mint a
deakoc mongiac, Mediatè, Implicitè, in ge-
 nerali, Mert oly keoz eonféges tudomani-
 ra tanit minket az iras, hogy ha azt be vésűc,
Verbo künnű minden igassaghuac ismereti. *Mi-*
Dei, ca. kor azért meg mutatattia az iras, hogy az *A-*
10. ad 1. niaz entegybazul kel minden Igassagot meg h
 tanulnunc, mert ez a *Z. Lelektűl vez erelie-*
tic, es el nem teneliedhotic, Ha finte semmit
 ennel egiebet nem tanitanais, eleghsége-
 sen meg tanitana minket, minden igassagra, es
 1. contra flűksezes dolgokra, Azert mongia *Z. Ago-*
Crescon. ston, hogy akkor hisűnc igazan a zent iras-
 cap. 33. nac, mikor az *Aniaz entegybazat* halgattunc,
 es a ki meg nem akar csalattaini, tartozic
 ezt halgaini, mellicet az iras parancsol hogy
 halgassunc. Es illien eretelemmel, melian
 mondhattunc, hogy az irasba fõllaltatic min-
 den igassagh, es hogy eleghséges az üdneof-
 ségre a zent iras.

A T E O B bizonisagokra azt felelem,
 hogy azoc, csak iras nekűl valo okoskodasoc,

ei ez okon, ha semmi bels nem kell adni az iras kiüül valo dolgoknak, nem kell azokkal gondolni. Mind az által.

Az MASODIK bizonyítágra azt mondom, hogy az Isten gyakran megh büntette azokat, kik az iras kiüül valo dolgokba vettek. Mert valakiket Moyses elest megh büntetett, az iras nekül valo teortenec megh segefeért büntette azokat. Iras nekül, adot teorteneni vala azis, melynek megh 3. Reg. segefeért megh elete az Isten ama profetac, 13. v. 21. mely Samariaba eot vala. Ezechiasis megh Isai. 39. verc, es David Kiralt az Isten, noha az irot v. 1. teortenibe megh nem iratot vala, hogy tar 2. Reg. hazokat megh ne mutainac masnac, es hogy 24. v. 12 nepeket megh ne samlalnac. Degezetre az Vr Isten niluan valo büntetesi vét azokra, A kik a Papi seidelmet, es az Aniazentegyhazat nem halgattiac, A kik a seidelmec parancsolatnac nem engednet, A kik el szakadnac a hiunek nec egienleo vallasatul. Noha azért az irasba oluassuc, hogy megh bünteti Isten azokat kik az irot teortenit megh vetit, de sohult az nem oluassuc, hogy csak azokat bünteti megh. Es ha szinte az oluassuokis, nem volna mi ellenünc, Mert azt monginc, hogy a ki az Aniazentegyhaz-

R E O V I D

nae Tradicioit megh veti, az irot teornentis megh veti. Eoreomeit ertenem attis, A ki tagadná a Romabeliekhez irt lenelneic igazságot, erdemleneic büntetést? es mellis irot teorneni ellen vetkezneic? Az Aaron fia, ketsegh nekül vetkeztec valamely isteniül adot teorneni ellen, mert a ki valamely teornent által nem hágh, nem vetkezc, Rom. 4. v. 15. 1. Ioan. 3. v. 4. Abba vetkeznéic pedigh ezec (vgimond Z. Agoston Tom. 4. q. 31. in Leuit.) hogy masannan hozot rúzzel aldozanac, es nem azzal, mely süntelen az Vr eleot egh vala, Leuit. 6. v. 12. melybeol kel vala megh gyutani, valami megh gyutatit vala az Vrnac satoraba, Ezt pedigh, csak kezrül keze adot tudomanibol iuttac a Papoc, mert az irasba ezt nem oluassut.

*Dicuntur non
tur non
praecepti,
qua ve-
tantur,*

*Hier. 19
v. 5.
Deut. 18
v. 20.*

A HARMADIK bizonságra azt mondom, hogy az Irai nem csonka bonka, Mert bizonsot tanitot mutat, tudni illic, az Aniazentegyházat, melyrül minden igazságot megh tanulhatunc. Tonabba nem gyalaztatit azzal a Z. Lelec, ha szinte sham sferent, es niluan, explicité, mindeneket az irasba nem foglaltis, Mikeppen azzal sem gyalaztatit, hogy nem veotte oly niluan eleit az irasba, minden tenelgesnec, hogy senki ez van

sem-

semmi eretnekseget ne kezdhetne, kit az eo
beolcsésegbe siterent megb cselekedhetet vol-
na, de ki volt az eotanácsaba hogy veghere
mennien miért nem akarta ezt cselekedni?
Miért akarta enni eztendeigh, sante Moy-
sesigh irai nekül tanítani az eo hincit? Miért
nem akarta hogy az mi üdveöziteonc vala-
mit írna? Etc. Eleghsegesen felmagasztalta-
tic pedig az Isteni beolcséseghez azzal, hogy az
eo AniaZentegyházat oly biztonosan vezérli,
hogy soha teueligefre nem bocsátia.

Rom. 17.

v. 33.

A NEGIEDIK biztoniságra azt
mondom, hogy mint Moyses eleot, es Christus
Vrunc halála eleot, vgy az utannis, minden
irai nekül, az igazságba megb tarthatta vol-
na az Isten az eoneit. Nem adatic pedig
szabadfagh a teueligefre a Tradiciokbol,
Mert ha iol megb tekintünc, eleitül foghua,
sockal teob teudliges tamadot, mely a Z. iraf-
sal tamogatta tanításat, hogy sem a mely a
Tradiciokkal. Mineppen azért megb nem
vethettiünc az irast, noha ezis künni, hoza
irassal, vagy el vetellel megb hamissítani, es
megb az Apostoloc ideiebens, sok dolgokat ir-
tac hamissan az Apostoloc neuenel, 2. Thess. 2.
v. 2. sante vgy, a Tradiciokat sem vethettiünc
megb ezekért az okokért. Szinte ollian bizo-

NOTA.

Honnan ismeriinc meg, az igaz Tra-
diciot. niot modunc vagion pedig az igaz Tradi-
cioknac meg esmeretibe, mint az igaz Irat
ismeretibe, tudni illik, vgián azon AniaZent-
egyhaz tanitasa, mely, mind eggiket, s' mind
malikat eleinkbe aggia: Azert, csak azo-
kat a Tradiciokat kel be venni, mellicket, a

4. De
Bapt.ca.
24. Ec.

mint Z. Agoston iria, a kereZtteni geoleke-
zet, eleitul foghua be veot, es az eo Pasitori,
s' Doctori, mindenkor tanitottac. Es ily nem
nitatic kapu az Vysagokra: Mert mikép-
pen az Istennec oly gongia volt az AniaZen-
tegyhazra, hogy az igaz Zent Irasnac, a ha-
mis irasoktul valo meg valaZtatába, eppen
megh tartasába, Ec. soha el nem teueliedet,
Szinte azonképpen, az igaz Tradicioc meg
evZesebe sem teueliedic el, hanem, a mely Is-
ten meg otalmaZta Moyses eleot az, conceibe
iras nekül, az igaz tudomant, mostis meg
otalmaZta az AniaZentegyhaz altal, mind
az Irat, s' mind a Tradiciokat. Meltan-
iria tehat Z. Agoston, hogy nem melto be ven-
ni azokat a szokasokat, mellicket az Ania-
Zentegyhaz be nem veot, hanem inkább, ha
mod nekül valo dolgot, melto azokat tellies-
seggel eltemerni.

Epis. 119
cap. 19.

AZ EOTEO DIK biZoniságra, aZt
mondom, hogy mi kereZtienec, nem a Sidoc
Syna-

Synagogaia Tradicioiaból, hanem az Ania-
Zentegyházac Christustul, és az Apostolok-
tul veot Tradicioiaból tugginc Isten ighienec
lenni az Oo testamentomat. Urunc el ieone-
tele eleot pedig, a Sido hiuec. a Synagoganac
keoZconfeget Tradicioiaból tutiac, mellic keo-
min legien Isten ighie, Es annac okaert, a
mint e dologhba tartoziac az eo geolekcoZ-
tec keoZconseghet Tradicioianac belt adni,
finte vgy tartoziac be venni, egieb Tradicio-
katis, mellicet az keoZconseghet AniaZen-
tegyház be veot eo idcieibe, Noha nem tar-
toziac belt adni azoknac a Tradicioknac,
mellicet nemellie, vagy feosueniseghbeol,
vagy egieb okokból, az Isten teornenie ellen,
talaltac vala.

HoZnac az Atiasiac eleo aroggi Z. Atiak-
bolis valami bizonisagokat, és mint a Vyzbe
baloc, még a habokhozis kapdosnac: De
reomideden azokrais azt jelelem, Hogy eok,
csak azt tanittiac, hogy nem kel minden Tra-
diciot be venni, hanem csak azt, mellic az
AniaZentegyház be veot, Mert a Z. Atiac
kDZul, senki eo magha egiedul, nem eleg-
seghet minden igazsaghnac tanitasára. Ana-
gy azt iriac, hogy eok nemely Eretnেকে ellen,
nem akarnac egieb bizonisagot talmazani,
hanem

hanem csak a Zent irast. *Amagy azt mon-
giac, hogy az iras eleghszeghes minden igaz-
Media-
saghnac megh tanitasara, mert az irasbol
te scili-
megh ismerhetuinc az igaz AniaZentegyha-
zet.* *Es ez által, minden igazsagot. Ezekbeol
azert niluan megh teezic, Hogy, ha igaz hit-
tel kel hinnuinc, hogy vagion Z. Iras, es hogy
a Biblia legien Zent Iras, &c. Ha ezeket egie-
bunnen megh nem tanulhattuinc, hanem csak
az AniaZentegyhas Tradicioiaból, Ha az
igaz hit, az Isten ighien es bizonyisagh tetelen
fondaltatic: Ketszegh nekul az iraskuulus az
NOTA. *AniaZentegyhas Tradicioiaba, Isten ighie
foglaltatic. De ideie immár hogy a Z. Iras
ertelmerulis szolluinc.**

CAPVT
XIIII. **A** zent Irasnak igaz er-
telmére, bizonyos modot ren-
delt az Vr Isten.

De vil-
cred. ca.
16. **H** A gondot visel az Isten mi reanc, vgi-
mond Z. Agoston, ketszegh nekul biggiue,
hogy bizonyos modot adot az igazsaghnac es-
meretibe, mely által az Istenhez iussunc. Mi-
uelhogy azért a keresztienseghe tamat visla-
monafoc fundamentoma, a zent irasnac kü-
leombaozco értelmebeol szarmazic, annae

okaért, sülsőleg, hogy az Istennek gondviselése, a zent irasnac igaz értelmeü bizonyos modot rendelt legien. Mert a Z. Iras igazgato keotel, es proba keo, seot oly ket elü pallos, mely minden teueligeit el renthata, de vgy, ha ezzel nem valami koczaghos feü ember el az co teceése serent, kinec mint a vessegh ember- *Ijai. 19.*
 nec keicozic a sieme, kerengh az agia, Ha- *v. 14.*
 nem, ha az eo igaz értelme es magiarazattia serent véicetie, Minelhoggy azért az iras, csak az eo igaz értelmebe lehet bizonyos proba kd, annac okaért, ha az igazsaghnac esmeretire akarta az Vr Isten vinni az iras által, az embereket, ketségh nekül, bizonyos modot kellett adni, annac igaz értelmebe, holot az iras, ha igazan nem magiaraztatie, hamis- *2. Pet. 3.*
 igazra, nem igazsagra viheti az embert. *v. 16.*

Es iollebot ebbe nem lehet semmi visanovai, mind az által, reonideden így bizonyitons megh hogy a Z. Iras igaz értelmet bizonyoson megh ertheti minden ember. Az Vr Isten mindeneket arra keotelez az eo parancsolatianal, hogy az igaz hitbe megh maraggi-on, Az ereineksegeket eltauoztassa, Galai. 1. v. 8. Tit. 3. v. 10. Es hogy minniaian eggiet er- *Nec co-*
 ciunc, a visanovasokat el tauoztassuc, Ec. gnosci, Ezekre az Vr Isten nem keotelezne minket, nec con-

ninci po ha megh nem tarhatnoc ezt az eo parancsá-
teit vlla lattiat. De lehetetlen hogy ezeket megh tar-
harezis, thassuc, ha az Isten, bizonyos, es el tenelied-
nisi con- betetlen kalauzt nem mutator volna a zent,
stet, Es iras igaz ertelmére, Mert ha az a ki az iras
qua sit ertelmei eleonkbe aggia, megh csialatkozha-
nerezis tic es el teneliedbetic, Egy az, hogy soha lelki
piura, es esmeretünc megh nem niughatic az eo ma-
quiscius giazazattian, minelhogyruggiuc hogy ebbe a
verus magiarazatba el teneliedbetic, es így fel bom-
sensus, lic a hit, mely minden ketelkedést ki re-
kezt. Mas az, hogy ettül az iras ertelme-
nec megh csialatkozható mestretül, tenely-
gésre, i Eretneksegbreis vitethetünc, es a mi
legb vesszedelmesb, modunc sem leszen benne,
hogymegh esmeriuc teneligesüncet.

Holot azért iol lattiu, hogy mind a reghi,
i mind az mostani teneligesec, az irasnac ha-
mis ertelmebeol sarmaziac, ha bizonyos es
megh csialatkozhatatlan mod nincz, az iras-
nac igaz ertelmebe, sem az eggieffégh, megh
nem tartatic, sem az Eretneksegec megh nem
esmertethetnec, es el nem tauoztathatnac, sem
ahinec lelki esmereti megh nem niughatic,
hanem süntelen rettegesbe, es ke-
telkedesbe ma-
rad.

Az iras igaz ertelme, CAPVT
XV.
nem emberi, hanem Isteni ta-
nitasbol esmérzik
megh.

AZ irasnac bizonyos ertelme, az embernek
tulaidon magiarazattibol nem lehet, v-
gimond Z. Peter, Mert vgianis, valamigb 2. Pet. 1.
v. 20.
az irasnac oly bizonyos, es tekelletes magia-
razoiat nem talallinc, mely szinte vgy el nem
teneliedhetic, mint szinte a Z. Irai, soha bi-
zoniosoc nem lehetinc az irasnac igaz ertel-
mebe, az Igassagba.

De a Calumnista, anagy Heluetista Atia- Calu. li.
fiac azt mongiac, hogy az igassagot, es az iras 4. cap. 8.
igaz ertelmet, kié az eo benne follo lelek- u. 11. Li.
nec, belseo bizonyisagh tetelébeol, megh, es- 1. cap. 7.
méri. Es igy noha eok azzal csufolliac a n. 4.
Regbi igaz keresztieneket, hogy a Papa mel-
liénc sekreniébe rekeztic az igassagot, De Nota.
eok, a gerendat nem latuan magoc szemébe,
minden bolond ember teczésére (melliet Z.
Lelec tanitasának hinac) es kocsagor elmeiere Arg. qui
bizzac az irai igaz ertelmet. En pedig erre buu Cal-
azt mondom, hogy ezt az eo tudomaniokat, nin. pri-
az irasba fel nem talalliac, hanem ha azoc- uatum.
kal spiritus

aſtruit, *kal a Z. Irai mondaſmal akarnac bizonittani,*
ſoluit mellieckel a Libertinnſoc azt bizonittiac.
Bellar. hogy, Egy cſepniére ſem ſűkſegbes a Z. Irai,
lib. 2. de mert azt oluſſac hogy a Z. Lelec tanittia az
Verbo eo hincit, 1. Ioan. 2. v. 27. Iſai. 54. v. 13. Hier.
Dei, ca. 31. v. 34. Ennec ſeoleotte, honnan es mint,
 10. *inabatom en, vagyte, hogy a mely Lelec te-*
ged tanit, az igaz Lelec legien, a mely a Lu-
theriſtákat, hamis? Mert megh kel a lel-
keket próbálni, 1. Ioan. 4. v. 1. Mert a Sata-
nis neha igaz Angial kepebe coltozic, 2. Co-
rinth 11. v. 14. es giakran a Z. Lelket emle-
getic, kik az eo magoc lelket keuetic, Ezech.
13. v. 3. Ki nem lattia hogy ha mindennec ſa-
bad az eo belſeo tecſéſei Z. Lelec tanitſa gia-
nant keueticni, ſabadſágh adatic minden-
teneligeſre. es eginetleneſebre? Mert ez a
Augu. Caluinſtác ſeleteſi, Id vnum agit, vt ſuns
Tom. 6. cuique ſpiritus autor ſit, quid in vnaqua-
 32. *cont. que ſcriptura probet, quid improbet, id*
Fauſt. c. eſt, vt non autoritati ſcripturarum ſubij-
 19. *ciantur ad fidem, ſed ſibi ſcripturas ipſi*
ſubijciant. Nilua a Sido, es Teoreokis az eo
lelki iſmeretinec belſeo biſonifagauat, ſinte
vgybiſonithat mint az Atiaſiac. Es nem iti-
lec oly okos embert, a ki el hiheſſe, hogy moſt,
egy Heluetiſta Atiaſinac az Vr iſten offele
 tani-

tanito lelket ad, az AniaZentegyhaZnac pe-
 digh, es az eo seo Doſtorinnac elitül foghua
 nem adot volna, Magha, ha a Z. Agoſton, es
 a scob reghi Z. Atiac magiaraZattiat a Cal-
 uiniſta atiafiac elcibe veſtiüc, (noha tugginc
 hogy aZoknac Iſten eleot valo kednes voltokat
 cfuda tetelleſis megh mutatta az Iſten, beol-
 tſeſegeket pedigh mais cfudallia, e vilagh)
 aZt mongiac, hogy eZec emberc voltac el te-
 ueliedheſtec, Mintha emberc nem volnanac
 a Caluiniſtac, kik a leleknek beſſeo tanitoſa-
 ual dicſekednec. VegeZetre, mi ſükſegh volt Ephes. 4.
 az AniaZentegyhaZba Doſtorokat es Paſto- v. 14.
 rokat rendelni, kik a teueligeſtül megh otal-
 maZnac a hinckeet? Mi ſükſegh volt megh
 parancſolni, hogy eZeket halgaſſuc, engeggi-
 ünc eZeknec, ha minden embert eo magha az
 Iſten megh tanit mindenekre? BiZony coreo- **NOTA.**
 meſt erienem az Atiafiaktul, ha ki aZt tani-
 tana, hogy a ki Sarut viſel, Auagy a kinec kee
 eolteoZeo ruhaia vagion, pokolba megyen,
 mert az Vr parancſolattia ellen cſelekeſic,
 Matth. 10. v. 10. Luc. 10. v. 4. es aZt monda-
 na, hogy erre eotet, a Z. Lelec tanittia, Mint
 mutatnac megh hogy ez, a hamis
 lelec tanitoſa.

T t t

Cſak

Csak eo magabol a Zent
Irafbol, megh nem tanulhattiuc
az irafnac igaz ertel-
met.

Hunni-
us de Ec-
clesia,
fol. 234.

Pfal. 118
v. 105.
2. Pet. 1.
v. 19.

2. Cor. 4
v. 3.

ESZEKBE veonac a Lutherista atiasiac, mely
veszedelmes dologh legien, az iras ertelme-
nec magiarazattiat, csak az emberi teccéfre
bízní: Es ez okon azt tanittiac, hogy nem
kel az irafnac igaz ertelmei masunnan ven-
ni, hanem eo magatul a Z. Iraftul, mert noha
az irasba sok el reitot, nehez dologc vanna,
de mind az által, valami sükséghes a mi üd-
neosségünkre, oly niluan vagion az irasba,
hogy ezeknec ertelmere, senki bizoniagh té-
tele, és tanitása nem sükséghes. Ezt a Z. I. bi-
zonittiac, Mert Z. David és Z. Peter az I. s-
ten ighiet, egbeo lampafnac nenezé, Masut fi-
niességhnec nenezetie, Psal. 19. v. 9. Mikép-
pen a Z. I. a vilagossagh latására, nem sük-
séghes más vilagossagh, vgy, nem sükséghes
semmi egieb az irafnal, az Isten ighienec ert-
elmere, mely csak a hitetleneknec homalios.
Ennec seoleotte, ha az iras ertelme nehez, és
homalios volna nem intene az. V. I. Isten min-
denekei ennec oluasására, miuebbogy haszon-
talan.

talan az ertelelem nélkül való olvasás, Minde- *Dent. 31*
 neket int pedig keözeonfegetsen az Isten, en- *v. 11.*
 nec olvasására, mind tudost, i' tudatlant, és *Ioan. 5.*
 discit az Beraabelieket, *Acto. 17. v. 11. ennec v. 39.*
 olvasásáért. Igazán mongia tehát Z. Agos- *Tom. 3.*
 ton, hogy valami a hitre, és io erkeolcse sük- *lib. 2. de*
 seghet, azt az iras nílvan eleonkbe aggia. *doctrin,*

De ez a velekedes, egy cseppet sem külcöm- *Christi.*
 beoz a Calvinistac vallásatul, Mert azt ta- *c. 6. et. 9.*
 nitia, hogy, a ki nem karhozatnac sia, az
 az, a ki a beleoltanito lelec vezert, eo maga-
 tul megh eritheti az irasnac igaz magiara-
 zattiat. Annae okáért a fellüel eleo siamlalt
 bizonyisagoc, ezt a velekedestis megh hamis-
 sítia. Ennec felelote, az iras eo magha
 mongia, hogy homalios az iras értelme azok-
 nac a kik el vesíne, és a testi ember nem erit *2. Cor. 4*
 az Isteni dolgokat, hanem az irastis, az eo *v. 3.*
 karhozattara, hamis ertelemtre csigazza, *1. Cor. 2.*
 Hogy azert bizonyos lebesse en, a te magia- *v. 14.*
 razatod igazsagarul, süksegh legheleoseor, *2. Pet. 3.*
 bizonyos legiet, hogy te nem vagy testi em- *v. 16.*
 ber, és karhozatnac sia. Ez pedig az Isten,
 igazbe ninesen, és en errül bizonyos nem le-
 hetec. Tehat a te magiarazatod igazsagarul
 sem lehetec bizonyos. Ennec felelote, Ha
 az iras il nílvan tanit, hogy higgiem el tehát,

hogy ezer eot szaz extendeigh az Apostolos
 van, senki Luther Martenigh igazan nem
 erette az irast, holot Z. Agoston, Cyprianus,
 Basilius. es egy sional minniaian a regbi Z.
 Doctoroc, az egész Aniazentegyhazzal egye-
 tembe. A halottakért valo keoneorgefrül, a
 zenteknec értunc valo esedezeserül, &c. azt
 tanitottac, a mit most mi bennunc karhoz-
 tatnac az Atiasiac? Hihetsege, e hogy az Vy
 tanitoknac ily niluan valo az iras, a regbi
 Psal. 118 zenteknec ily homalios? Tonabba, ha ily nil-
 v. 12-13. uan valo az iras, Miert kőndrdgh ily sorgal-
 matoson Z. David, hogy megh tanicsa eotet
 az Isten a teorueninec értelmere? Mi az
 oka, hogy enni Commentariomokat iriac az
 Atiasiac az iras értelmere? Mi süksegh
 predicationioc által tanítani azokat a kik ol-
 uasni tunnac, ha eokis sinte vgy megh erthet-
 nec minden sükseges dolgot az irasba, mint
 a tanitoc? Miert nem elegesnec megh ha
 csak elolvaszác a keossegh eleot az, Euange-
 liomot? Mi az oka, hogy sem a Calvini-
 stackal, sem egymas keozt, megh nem alkod-
 hatnac az igaz tudománirul az Atiasiac, ha
 mindenec ily niluan megh vannac az irasba?
 Christusnac ama reouid mondasárul. Ez az
 en testem, ket szaz küleomborzo magiara-
 zat-

zatot oluastam az Ati-fiac irasiba, Luther Collegit
 igit magiarazza, Ez alat, a kenier alat va-Christo-
 gion az en testem: Calvinus pedig imigi, phorus
 Ez a kenier az ten testem nec iele, Mutassac Rosper-
 megh, hon mongia az iras mellic magiarazat ger, om-
 igažb, es mingiart veghe szakad a vetekedes-na, Li-
 nec, De az iras, sem eggic, sem masic ertelem-bello e-
 rül nem sol niluan. Ha pedig más irast dito In-
 hoznac eleo, mellic ereossuc az eo magiara-golstadij
 zattiokas, Annac az irasnakis igaz ertelme-an. 1572.
 rül, sinte ollian vislanonas tamad, es eggic
 irasul, masra vgorduan, soba semmi vegh
 nem lehet a vislanonásba. Scot, minelhogy **NOTA.**
 veghetetlenül, eggic mondasat az irasnac, mas
 niluabban valo mondasal megh nem ereossit-
 hettiuc, vegezetre, oly sententiara kel int-
 nunc, melynec igaz ertelmet, mas niluabban
 valo irassal megh nem bizonithattiuc, es en-
 nec igaz magiarazattiarul leszen a vislano-
 nas, melynec soba veghet nem erhetic. Amit
 a Calvinus es Luther vislanonasarul mondec,
 azont mondom a mi ellenunc valo egienet-
 lensegrül, mert ezis, csak az irasnac küleom-
 beo ertelmebeol sarmazic, Az irasba pe-
 dig, niluan nincz, megh irua, mellyc ertelem
 es magiarazat legien bizonios.

Vegezetre eo magba az iras az mongia, 2. Pet. 3.

T 11 3

Hogy v. 16.

REOVID

- Hogy sok nehez értelmű dolgot vannah az irába, mellieket a tudatlanok, magoc kar-
- Isai. 29. hozattiarateritne, Ez okon a Z. Iras, be
v. 11. pecteteli keoninnec nenezi a Z. Lelec, mert
Apoc. 5. noha Z. Pal, a Romabeliekhez iri lenelbe
v. 1. tractallia a kereztuen hiinneq seo fundamen-
tomit, mind az által, olynehez ennec a lenel-
nec az eo értelme, hogy noha ket szaz seo Doc-
toroc irtac ennec magiaražattiarul, mind
az által, mostis sok tudos emberet értelme
farad ennec magiaražattiaba. Ez pedig
az irasnac homalios volta, nem szarmazic a
Z. Lelec tanításába valo nem io rend tartas-
bol, hanem, a mi értelműnc fogiatkozasabol,
es azoknac a dolgoknac, melliekről az iras
szol, melyseges valmbol. Eoreomeit ertenem,
pedigh az Atiasiakról, ha az iras értelme isy
künni, Mi az oka, hogy a Sidoc semet eleot
2. Cor. 3. homaliosnac iria Zent Pal lenni az iras?
v. 14. Mi az oka, hogy az Apostoloc, noha im-
mar sockaig laktac vala a Christu Scolaiaba,
nem ertic vala az Isten ighiet, Ioan. 16. v. 18.
Cap. 21. v. 23. Mi sükssegh vala, hogy Chri-
Luc. 24 stua tulaidon aiandeckal megh nitna az A-
v. 45. postoloc elmeiet az irasnac értelmére? Miert
nem alkhatnac megh egy mai keozt, a Lu-
ther es Calvinus katonai, ha mindenneq megh
van-

vannac írnia, és ha az irai értelme ily niluan
 való? Es minelthogy velte találanc oly söt,
 mely küleomb küleomb dolgot, nem jegie-
 bet, vagy Proprie, vagy Figuratic, honnan
 tudhattunc, mellic ieghezesebe kellien ezt ven-
 ni? Vegyezetre, ha oly künnü az irai értelme,
 mongia meg egy tudatlan, hogy hogy nem el-
 lenkezik a Z. Lelec eo maganal, Holot, Eg- *Genes. 2.*
 giüt azt mongia, hogy Het nap terempe Istén *v. 2.*
 e vilagot, Masut azt mongia, hogy creavit *Eccle. 18*
 omnia simul? Eggiüt az oluassuc, hogy meg *v. 1.*
 tiltá Vrunc, hogy vesicot se vigienec kezekbe *Marth.*
 az Apostoloc, Masut, hogy parancsolatot *10. v. 10.*
 ada, hogy vesicot vigienec kezekbe. Eggiüt *Marci*
 azt oluassuc hogy három ora kor, Masut hogy *6. v. 8.*
 hat ora kor feztúteec meg, Vrunc. Eggiüt *Marci*
 azt oluassuc, hogy Z. Pal (ordulásakor az eo *15. v. 25.*
 vti tarsai, a söt hallottac, de senkit nem lat- *Ioan. 19.*
 tac, Masut hogy söt nem hallottac, de vila- *v. 14.*
 gossagot lattac. Szantalan effele dolgokat ta- *Act. 9.*
 lalanc az irasba, mellic nec igaz értelme, *v. 7.*
 oly süksseghes az üducoffegre, mely süksseghes *Eccl. 22.*
 hogy bizonnial higgiüc, hogy a Z. Lelec nem *v. 9.*
 ellenkezik maganal.

Azert vegre eo maghais Luther, csak Collog.
 balála eleot, azt irá, hogy a ki meg akaria *Mens.*
 erteni a Virgilini Bucolicait, eot eztendeigh *Isteb. per*
 pastor Vrban

Ganbis. pastor legien, es megh anni ideigh lezien
anno 66 santo ember, ha a Georgicat megh akaria
folio 4. erten, Az irast pedigh, vgrimond, csak megh
pag. 2. sem kostoltn, a ki szaz ezendeigh az Apo-
stolockal gongiat nem viselte az Aniazeni-

Vide egybazznac. A vegbi Z. Atiakis egientes er-
Bellarm telemmel tanittiac, hogy ighen nehez az iras-
lib. 3. de nac igaz ertelme.

Verbo De aze mongiac az Atiasiac, hogy ha eg-
Dei, ca. gye mondasat az irasnac, a maffical Con-
1. Vale- tetallinc eoze vettiunc, vgy erthettiunc megh
ret 22. az irast. De ez csak tetonazas, Mert a mai
dispu. 1. mondasnac ertelmerul szinte ollian visano-
q. 1. p. 7. nas lehet, mint az elscorul, mert nincs oly hely
q. 3. § 4. az irasba, melliet Figurate magiarazan,
vagy Proprie, kulecomb kulecomb keppen,
nem erthetiunc. Es a mint mondam, ha ve-
ghetelen egy mondasit, mai niluabban valo
irassal nem tamogathatunc, vegre oly helyre
kel intnunc, melliet mas niluabban valo
irassal nem conseralhatunc, Ennec seoleotte,
meggiunc ha oly helyrulleßen visanonas, me-
ly csak egiedul emlekezeic arrul a dologrul,
1. Cor. 15 v. 29. vgrimint, mikor Z. Pal a halottakert valo
kereztugrul sol? Vegezetre, mikor egy nil-
nan valo mondasal akarunc mas homalios
irast magiarazni, Honnan tuggiunc, hogy
azon

azon dologról szól az iras mind két helien? Mert, mind a két helynec magiarazattiat er-
teni kel annac, a ki megh ismeri hogy mind a
két helien azon dologról szól az iras: Ha pe-
digh tuggia immar ertelmét az irasnac, mi
siksegh hogy egy belt massal conserallion, ha
immar effele collatio nekül megh ertette az
iras ertelme? Annac felelote, ha arról Ut, an-
tamad vislanonai, ha vgian azon dologról Ioán. 6.
szólé az iras, vagy küleombrül, honnan fia-
loqua-
kazitattinc veghet vetekedetünknek? Ve-
tur Chri-
gezeetre, honnantudod mellic iras niluabban stus, de
valo, a mellickel kelien a mas homalios mon-
Euchar.
dalt megh magiarazni? Mert az Arrianus
azt mongia, hogy niluabban szól Vrucni-
kor azt mongia, hogy Nagiob az Atia eo
nallanal, hogy sem mikor magat egy nec mon-
gia lenni az eo Attianal, es ezt amaz elseo
mondasbol akaria magiarazni.

A Hunnius bizonyisaghi ereotlenec:
Mert vgy vagion siniessegh, es egheo lam-
pas az iras, de vgy, ha igazan erted ha az A-
niazentegy: az giertiatartoiaba helibeze-
ted, a nem tessé a te tulaidon ertelmed ve-
kaia alá, Ezt ielentnen Z. Peter, az irast si- 2. Pet. 1.
nics lampasnac nenezé, de mingiart vanna v. 19. 20.
veté, hogy nem kel magunc tulaidon ertelme-

beolmagiaraZnunc az irast. Jollehet nem
 azért mondati siniessegbnec az iras, hogy az
 eo magiaraZattia kiünü, hanem hogy megh
 vilagosittia, es igazgattia azt, a ki igazan erti
 az irast. Hasznos es sükssegbes, hogy az együ-
 giükis halgassac, vagy oluassac az irast, de
 vgy hogy ennet igaz ertelmeit azoktul variac,
 Ephes 4. kiket az Vr Isten paZtorocka rendelt, hogy el
 v. 14. ne haggiac minden tudomani szeletul ragad-
 tatni a hiueket. Mert vgianis haszontalanoc
 volnanac ezec, ha minden ember, csak eo ma-
 gatul mindeneket niluan megh tanulbatna
 az irasbol. Z. Agostontis csak vgy kel erteni,
 hogy az irasba megh vannak a sükssegbes dol-
 goc iratua, ha ennet ertelmebe, az AniaZent-
 egyhaz tanitsat keouettinc.

CAPVT XVII. A Hit dolgairul valo vi-
 szauoualiba, csak eo maga az
 Iras nem lehet biro.

E Vilaghi dolgokba, a bironac, a Teorueni
 sferent kel ltilni, de azért az irot teorueni,
 nem lehet ltilco mester, es teorueni teueo bi-
 ro, a peresec keozt. Azonkeppen a hit dol-
 gaibais, az iras sferent kel ltiltet tenni a
 vislauonoc keozt, de azért csak eo maga az

iras nem lehet itileo mester, es veghét nem szakzhattia a tenelgesek nec.

Éleoseor, A bironac olinae kel lenni ki minden vislanonásnac veghet szakzhatta. Az iras pedig csak puztan eo maga nem szakzhattia veghet minden visallasnac, Minelhogy, ha oly dologrul tamad veteke-des, melyrul az irasba semmit nem oluasunc, Tudni illic, ha a Z. Ianos latasa, a Machabausoc keonine, a Z. Palleneli, &c. Zeni irasok: eppen meg marattake? &c. Lehetetlen hogy az irasbol ennec veghere menni-űne: Hasenlo képpen, az iras igaz értelme-rul tamat egienetlenséghnec sem szakadhat, veghe az irasbol, mert abba fel nem talallinc, a külcombeozeo magiarazat keort, mellic legien igazb, Azt sem talallinc fel, ha in-laidon értelmebe vétetéké valamely so, es sententia az irasba, anagy Figuratè, Vala-mygh pedig ennec bizonnial vegere nem megiűne, mind addigh sem lehetűne bizo-niosoc az iras értelme-rul.

Masodsor, Minden is moggianal szer-zet birodalomba, sűkségh hog az irat teor-neni mellet, itileo birakis legienec, kik Teor-neni sferent, itiletet tegienec, mikor sűkségh, a Teor-neni meg magiarazzac, es kensferi-

R E O V I D

esec a perefeket, hogy a vegezet sententiat
megh iarsac, Mert e nekul, soha semmi
perpatuarnac veghe nem szakadna. Szük-
segh tehat, hogy a Christus orszagabais, az irot
teorneni küül, itileo mesteris legien, mely a
visbanonoc keozt itilelet tegien, es a teorneni-
nec igaz ertelmet, melyrül vetekedne,
megh mutassa. Mert e nekül, soha veghe
nem szakadna, a hitben valo visbanonásnde.

Harmadfor, A visbanonoc keozt olynac
kel lenni az itileo bironac, ki vagy sional,
vagy irassal, olyniluan mongion sententiat,
hogy eggic fél, niluan megh esmerhesse, es ha
a sententiat hallia, meghis esmerie, hogy eo
el vestette perit, a biro itileti serent, Mert
baillien sententiat nem mondana, hason-
lan volna az eo itileti, es veghe nem lenne a
per patuarnac. Ha azert az Vr Istenia, az
igassaghuac ismeretire, az ereineksegec el ta-
noztatasára, a visbanonafoc veghe szakas-
tára, bizonyos tanitos es birot rendelt, a mint
rendeltis, szükség, hogy ezis illien sententiat
aggion. Az iras által pedig nem adatic
illien sententia, Seot minden ereineksegh az
irassal dicsekedic, es ezzel tamogattia al-
mat, Anagymutassac megh az Atiasiac az
iraba, niluan ezt a sententiat, melybeol a

Laf.
cap. 13.

Lu.

Lutheristac pereſt, a Calvinistac, niluan megh Plura
 ismeriec, hogy ez a biro, tudni illik a Z. Irat, Bell. lib.
 eoket karhozattia, es azt tanitua, hogy ama 3. de Ver
 Christus ſonat, Hoc est corpus meum, bo Dei,
 nem Figurate, hanem, Proprie, kel erteni: a cap. 4.
 Teob bizonyilagokatis tamarthatuanc ennec Val. 22.
 az igazsaghnac ereosseghere, de ezekkel most disp. 1. 9.
 megh elegbsem.

1. p. 7. 9. 3

§. 4. 5.

Ec.

CAPVT

XVIII.

Hogy az irasnac igaz ma-
 giarazoia, es a visszauonafok
 biraia, az Aniazent-
 egyhaz.

AMa pogani beolcz Aristoteles, az eo keo-
 nineirul azt monta regben, hogy eo eze-
 ket, kiis ereſtette, s' ki sem ereztette, mert
 ſenki azokat megh nem erti, a ki ezec ertel-
 met eo tolle nem vessa. Ugian ezent mon-
 gia Z. Peter az irasrul, hogy ſenki ezt eo 2 Pet. 1.
 magatul megh nem erti, hanem a Z. Lelec v. 20.
 tanitafabol. Annac okaert, a ki a Z. Iras
 igaz ertelmet eleankbe aggia, es a hit dolgaiba
 itiletet tesszen, ſüksegh hogy a Zent Lelektul
 vezereltesszen, es Istentul igbireti legien, hogy e
 dologhba el nem teneliedhetic, Mert ha ef-

REOVID

féle ighireti nem volna, bizonyosoc nem lehetne az igazságrul, hanem az eo magiara-zattiarulus melian keelkedhetnenc.

Mi azert azí monzinc, hogy Vgian azon Aniazentegybaz, mely bizonyoson eleonkbe aggia, mellic legien az igaz Z.iras, es az igaz Apostoli Tradicio, Az iras erielmenekis bizonyos, es megh csalatkozbatatlan mostere, Mert az Vr Isten, ighiretuel keotette arra magat, hogy el nem haggia teneliedni az eo Aniazentegybazat.

Supra
cap.9.

Ezt ELEOSZEOR azzal bizonyitom, hogy a mint mondam, ha az Isten ighienec esmeretibe el nem teneliedhetic, az Aniazentegybaz, az eo magiara-zattiaba sem tenelieghet, Es ha ebbe tenelieghet, amabbais hamissat tanithat, Es így bizonytalan leszen a keresztieni hit, a mint megh mutatom.

MASODSZOR ha, az Vytoc illeti szerént, minden ember eo magha az Istennec belseo tanitasabol megh ismerheti az Iras igaz ertelmet, Sockal inkab megh esmerheti az Aniazentegybaz, Minelhogynec, sockal beosegesz ayandekokat ighirt az Isten, hogy sem mint, emennec, vagy amannac.

HAR-

HARMADSZOR mind az *Oo*, s' mind az *Vy* testamentomba, az *Aniazentegyhaz*hoz, es az *eo* *feo* *paritoriboz* igazittia *Isten* az *eo* *bívenit*, Es az *parancsolta*, hogy *ezt* *halgassac*, s' *ennec* *illetin* *megb* *allianac*, es *a* *ki* *ezt* *nem* *halgattia*, *ollianac* *tarcsuc*, mint *a* *pogant*, *Matth.* *18.* *v.* *17.* Es hogy *bi-*
zoniosoc *lennenc* az *eo* *tanitasarul*, *azt* *igbire* az *Isten* *hogy* *soba* az *Aniazentegyhazon* *gd-*
zeodelmes *nem* *veszen* *a* *Satan*, *Mat.* *16.* *v.* *18.* az az, *semmi* *erct* *nek* *segbe* *es* *teneligesbe* *nem*
esic, *Mert* *ha* *ebbe* *esne*, *kets* *segb* *nekul* az *eor-* *Ideo* *ver-*
deogh *batalmat* *venne* *raita*, es *igy*, *nem* *vol-* *bum* *Ec-*
na az *Aniazentegyhaz*, *igassaghnac* *keo* *sta-* *clesia* *do-*
la, *1.* *Timo.* *3.* *v.* *15.* es *nemus* *tarto* *znanc* *min-* *centis*,
denbe *engedni* *neki*, *Urunc* *sem* *iol* *paran-* *non* *hu-*
csolna, *hogy* *a* *mit* *a* *Papi* *feiedelmec* *tanitnac* *manum*,
azt *megb* *tarcsuc*, *Matth.* *23.* *v.* *3.* *Zeni* *Pal* *sed* *Dei*
sem *igazán* *mondana*, *Ephes.* *4.* *v.* *14.* *hogy* *verbum*
azert *adot* *Doctrokat* *es* *Pastorokat* az *A-* *est.* *Vide*
niazentegyhazba az *Isten*, *hogy* *a* *hamissagh* *Bellarmin*
seleculide *s' toua* *ne* *hordo* *znassunc*, *Mert* *ha* *lib.* *3.* *de*
eo *magais* az *Aniazentegyhaz*, *hamis* *illet-* *ver.* *Dei*
tel, es *teneligeo* *magiara* *zattal*, *megb* *csalbat* *cap.* *10.*
minke, *nem* *eor* *zeonc*, *hanem* *el* *tenelyteonc* *ad* *15.*
eo *minekunc*. *Ha* *pedigh* *ez* *vgynincsen*,
sűks *segb*, *hogy* *a* *mit* az *Aniazentegyhaz* *ta-*
nit,

*Altor. nit, arrul meltan azt mondbassa, Visum est
15.v.28. Spiritui sancto, & nobis.*

NEGIEDSZER a keresztienseg-
nec eleitül foghua valo sokasabol megh bi-
zonithattinc ez, mert valamikor Eretnek-
segh tamadot, akár mint hanna venne az
irastis az Eretnec tanito, akár mint tamogat-
na vallasat az Isten ighienel, akár mint fei-
tegetne elo elmeienel gondolt feleletinel, az
eo ellene hozot bizonyilagokatis, De ha az A-
niazentegyhaz seo pasztorinac geolekeozeti,
karhoztatá az eo tudomaniat, minniaian, a
keresztienec Eretneknec itiltet cotel. Es noha
a Z. Irat szerent tessén vala itiltet eo rolla az
Ecclesia, mint az igaz Fejedelmis a teorneni
szerent itil, De azért ennec vizsgálasat, nem-
bizzac vala a karhoztatot tenelygeore, ha-
nem egienleo keppen a keresztienec be vessie
vala az Aniazentegyhaz itiletit. Niluan-
valo dologh tehat, hogy a keresztieneknel, min-
denkor bizonyos dologh volt, hogy az Ania-
zentegyhaznac, a hit dolgairul valo itileti.
bizonyos, es megh csalatkozhatatlan, Es hogy
eo hozza kel foliamnunc minden vetekedes-
be, kit a reghi Z. Atiac, egienleo ertelemmel,
keozconsegesen tanitnac, a mint megh mu-
tattia, Bell.lib.3.de Verbo Dei, cap.7.8.

De

*De balhacZa mit irnac e dologrul a tudos
timberet:* Hieronymus Euangelium non
in verbis scripturæ, sed in sensu, ait esse,
cum igitur non ad verba, sed ad sensum
referatur fides, si Ecclesia scripturam ha-
bet sine legitima interpretatione, non ha-
bet verum Euangelium. Atqui Dei pro-
missio est, Non recessura Dei verba, de
ore Ecclesiæ, quæ à Spiritu sancto, ad o-
mnem veritatem edocetur, Deinde cum
non de scriptura, sed de eius sensu est con-
trouersia, si Ecclesiæ interpretatio non es-
set certa intelligendi norma, nullus esset
Iudex in exploranda scripturæ intelligen-
tia, quod si ita est, Audeo dicere, Re-
publicam fuisse nullam stultius consti-
tutā, Nullus enim erit dissidiorum finis,
nulla fidelium consensus, nulla vnitas fi-
dei, qua sublata, non charitas modo, &
pax, sed & Fides, ipsumq; Ecclesiæ no-
men tolletur. Adhæc Ecclesia columna
est veritatis, nec errare in fide potest, At
veritas propriè in sensu scripturæ est, nec
quidquam magis ad fidem spectat, quam
vera intelligentia scripturæ. Præterea
Apostoli, quibus Christus aperuit sensum

*Canuu
12 de lo-
cis Theo,
ca. 7. fol.
719. Bel
larmin.
Pistor.
Gretf.*

*Akeret
tieni eg-
gieffegh
megh nē
tartatha
tic az A
niaZent-
egybaz
nekül.
Luc. 24
v. 45.*

Scripturarum, non verba solum, sed in primis sensum prædicarunt Euangelij, in eo enim est Dei Verbum, & Psittacorum, non Apostolorum est, doctrinam absque intelligentia sonare, At nemo nouit rectius, quem sensum, & quæ verba ab Apostolis acceperit Ecclesia, quam ipsa quæ accepit Ecclesia. Ab illa igitur sensus legitimus peti debet: Denique iubemur à

Matth.

18. v. 17.

Christo controuersias ad Ecclesiam deferre, eiusque iudicio acquiescere, Ergo ne inutilis sit hæc delatio, & interminabilis controuersia, non subijciatur examini eius qui accusatur, iudicium Ecclesie, Si enim fas sit litiganti sententiam Ecclesie examinare, An sit conformis scripturæ, nec illi acquiescere tenetur, nisi euidenter conuictus de hac conformitate, sine contumacia partium, nullus erit finis controuersiarum, nulla huius iudicij utilitas, cum nec Calvinistæ de Eucharistia, nec alij, se euidenter conuictos fateantur. Quod verò probanda omnia iubet

1. Thes. 5

v. 20

1. Ioan.

4. v. 1.

1. Cor. 2.

v. 15.

Apostolus, Rectè id, sed regula data est ad quam probanda, Lapis scilicet Lidius Ecclesie, communisque eius sensus & consensus, qui enim ab hac regula declinant,

nant, qui dissensiones & profanas nouitates, præter doctrinam quam acceperimus, inuehunt, fugiendi sunt, Philip. 3. v. 16. Rom. 16. v. 17. Heb. 13. v. 9. 1. Tim. 6. v. 20. 2. Ioan. 1. v. 6.

Ezekbeol azért megkérdezi, hogy, noha a mit egy, vagy ketten, &c. a reghi Doctores keöltül, az eoneon saiat velekedesebeol is tekeresebeol tanit, nem tartozunk be venni, De mind az alint, a mit az Egész Aniazentegyház. A mit keöltöcségesen az eo Pastori és Doctori, az eo idetlekre való geolekeozetnek keöltöcségesen vallásabol tanunak, Azt, minden ok véreslen becsülnünk, és tisztelnünk, és bekel vennünk.

Hogy a Zent Iras igaz CAPVT
XIX.
magiarazo Aniazentegyház,
nem egieb, hanem a Ro-
mai geolekcozet.

Azt kellene immar megmutatni, hogy ez az igaz Aniazentegyház, a Romai Aniazentegyház, De mivelhogy, ezt becségesen megmutatám Vithakernus, és Hunnius ellen, az Aniazentegyházról irt keonimebe,

- a Diatri. Most reouideden folloc e dologrul: Megh
ba de Ec mondam azért abba a keoniube, (a) hogy a
clef. fol. Romai geolekeozeten, nem csak a Roma keo
42. fala keozt lakozo hinekert ertuuc, hanem
azokat, ksk a Romai Papanal eggiet erincc,
b Ibid. Mert reghentennis, az igaz keresztieneket (b)
fol. 39. Romaiaknac hitnac. Ennec feoleotte megh
c Ibid. mutatam, (c) hogy a Christus igaz Ania-
fol. 11. zentegyhazanac, olynac kellett lenni, mely
minden teueligese ellen, geozcodelmec ve-
nen, eoreocke megh maradot, (d) sem a pok-
d Ibid. loc ereie, teueligese nem vihette ezt, es erot-
fol. 15. nekseghbe nem eythette. Ennec feoleotte, (e)
e Ibid. mindenkor nitua volt az eo kapnia, minden-
fol. 7. nec valaki ebbe uducozulni akart, minelbo-
gye kiuiul, mint a Noe barkaia kiuiul, senki
nem uducozulhetet, Es annac okaert a ki
u ducozulni akart, mindenkor megh esmer-
hette ezt, es ennec thagia lehetet. Megh mon-
f Ibid. dam azért, (f) mely hamis modot es ielt aggia-
fol. 20. nac az, Atiasiac, ennec ismeretire, Es, mine-
miu ielokbeol ismerhesse megh minden ember,
g Ibid. az igaz Aniazentegyhazat: Vegezetre meg
fol. 29. bizositam, (g) hogy ezec a ielec nem illenec
sem a Caluinus, sem a Luther aklaboz, ha-
nem csak a Reghi keresztien Aniazentegy-
hazhoz.

Ezeket azért most elhagynon csak reouideden két bizonyisagot hozoc eleo, melliekből essebe veheti ember, hogy a Romai geole: epzet, igaz Aniazentegyhaz, es hogy eüül kel a Z. Iras igaz értelmei meg tanulnunc.

ELEOSZEO R, Az az igaz Aniazentegyhaz, es attul kel az irasnac igaz magiaražattiat vennunc, a melytül a Z. Irait veottuc, a mint igben sepen meg bizonyittia Z. Agoston, az iment eleo hozot helien: *Sup. ca. 9. Tert. ca. 21. de Prescri.*
 Mert a kinec tanitasat be veottuc, mikor eleonkbe aita, mellyc legien a Z. Irai, Annac, az iras magiaražattiarul valo tanitasatis be kel vennunc, a mint ez eleot meg mutatam: Tagadhatatlan pedig, hogy Luther es Calvinus, a Romai Aniazentegyhaztul veottec a Bibliat, Mert mikor eok a Romai bitül el szakadanac, akkor immar a Bibliat be veottec vala, a Romai geolekeozet tanitasabol. Azt pedig nem mondhattiac, hogy eok, nem a Romai Ecclesia tanitasabol, hanem csak az eleot vala Aniazentegyhaznac egienleo vallasabol tanultac meg hogy e legien a Z. Irai, Mert a regbi geolekeozetec egienleo vallasat, nem egiebünnen ismertec meg, hanem a ielen valo Aniazentegyhaznac bizonyisagh tetelebeol, Es ha valaki ig-

NOTA.

gádná, a régi Tradiciokat, nagy irásoknak igaz voltát, az ielen való Aniazentegyháznak tanításából kellene az esztendőligeset, megbrontani. Bizonyos dologh tehát, hogy csak a Romai geolekeozet az igaz geolekeozet, melyül az irásnak igaz értelmét meg lehet bántani.

MASODSZOR, Ha a Romai geolekeozet nem igaz Aniazentegyház, és az esztendőmian téneliges, Niluan keönerkeozic, hogy az Apostoloc halála után, egész 1517. éztendőig, nem volt e vilagban igaz hit, és igaz Aniazentegyház, Ei így, minniaian a L. Mariróc, Dollros, és Kerésztiene, az Aniazentegyház küülleuen, el karboztat, A pokloc kapu hatalmat vesztet az igaz Aniazentegyházon. Ezzé pedig, Niluan ellenkez nec az Isten igbiretinel, és Aniazentegyház feleuel. Lehetetlen tehát, hogy a Romai geoleozet küül, más igaz Aniazentegyház legyen. Ennec a geozbetetlen bizonyitribafosaghnac csak az elseo reszet kel meg mutatni, melliet sok Niluan való ereosségekel meg mutatéc, a fellül emlitet keonimbe. Azert ennec bizonyításába nem akarac most munkalkodni, mert csak azis elég bizonyisága ennec, hogy sába senki az Vro Atiasiac keozul

zül, csak egy embert sem mutathat, az Apostoloc utan, a ki es vellec eggiet erter volna a hit dolgaiba, es a ki az igaz Aniazentegybarba leot volna, ha a Romai geolekeozet nem igaz Aniazentegybar. Mert ha valakit neveznee, Anagy olliat neveznee, ki, egy vagy ket dologhba eo vellec eggiezet, e mellet szaz articulusba küleombozozot, mellickért, magokis karhoztattiac eeket. Anagy olliat, mely sem Calvinista, sem Lutherista nem volt, hanem egieb karhozot eretnekseghbe eset.

De a mint mondam, miuelhogy errül masut, brosegesen szöllec, es ez irasnac reonid volta nem siennedi, hogy tanab nincsam irasmat, Azert

Az Atia mindenható Isten, kerem az eo Z. Fianac érdemeért, aggion Z. Leiket azoknak, kik e keoninecsiket oluassac, ki Z. malasztianal az Aytatosságra, es Istenei életre fel indicsa eeket, Minden teneligesnec homaliat vegre el siüneokrül, Vigasztallia siemarsagokba, es megb halgassa minden keoneorgesekbe,

A M E N

Dücsöföfögh Atianac, es Fiunac, es Z. Lelec Istennec.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár